

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 42 / Hejmar 493 / Çile 2023

2023'DE TECRİDİ DE, KATLIAMLARI DA, SALTANATINIZI DA DİRENİŞLE YIKACAĞIZ

2023 Yılı, Türkiye ve Ortadoğu'da Demokratik Değişim Yılı Olacak

Cemil Bayık

✓ CHP içinde önemli bir kesim Kılıçdaroğlu'nu aday göstermek istemektedir. Ancak Kılıçdaroğlu'nun seçilemeyeceği yönünde kuşklar bulunmaktadır. Zaten İyi Parti ve bazı çevreler Kılıçdaroğlu'nun Alevi ve Kürt olmasından dolayı çeşitli kesimlerin oy vermeyeceğini ileri sürmektedir. AKP ve bazı çevrelerin özellikle Aleviliğini çeşitli biçimlerde gündeme getireceği sır değildir.

Sayfa: 2

Rêber Apo İnsanlığın Kurtuluşudur Özgürlüğü Kadınların Özgürlüğüdür

PAJK Koordinasyonu

✓ 2023 yılı Devrimci Halk Savaşını etkili örgütleme ve yürütme temelinde karşılayacağımız bir yıl olduğu kadar erkeğin dönüşüm sorunlarını, gelişimi, ailenin demokratikleşmesini, özgür eş yaşamı, demokratik yaşamı, politik-ahlaki toplumu ve kadın konfederalizmini çok yoğun tartışacağımız, uygulamasına güçlü yöneleceğimiz bir süreç olacaktır. Evrenselleşen değerlerimizle dünya kadınlarıyla yapılan 2. Berlin Uluslararası Kadın Konferansı'nın açığa çıkardığı sonuçlar temelinde çok önemli çalışmaları yürüteceğiz.

Sayfa: 6

Üç Özgür Kadın / Şiir

Fuat Kav

Sayfa: 14

Apocu Zihniyeti Kavrıyalım Demokratik Modernite Devrimi'ni Zafere Taşıyalım

Duran Kalkan

✓ Yeni dönem görevleri kapsamında 51. Önderlik Yılı, Önderliğin fiziki özgürlük yılı olmasını istiyoruz. Faşizmi yıkmak, tecridi kırmak, Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünü sağlamak 51. yılda temel hedefimizdir. 'Faşizmi yıkalım tecridi kiralım Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünü sağlayalım' sloganı, başlangıçta bir propaganda sloganıydı. Son iki yıl içerisinde de özellikle 50. Önderlik Yılı'nda bir eylem sloganı haline geldi.

Sayfa: 9

AKP iktidarı Tarikatların Bir Çoğunu Türk İrkçılığı Yapmakla Görevlendirmiş

Cihan Eren

✓ Türk dinciliği aynı zamanda devlet ve iktidar demektir. Türk egemenleri ancak dincilikle, laik de olsalar teolojik düşünme yöntemiyle iktidar olabileceğine inanmaktadır. Örneğin laik olanların Mustafa Kemal ve arkadaşlarına yaklaşımı ile dini cemaate üye kişilerin Şeyhlerine bağlılığı, yaklaşımı tıpa tıp aynıdır. Aralarındaki fark laiklerin "biz bilimsel" demesi kadardır. Türk akıl yürütme alışkanlığından ötürü Türklerde eleştiri, küfür olarak anlaşılıyor. İktidarda olanlara muhalefet edenler vatan haini sayılıyor.

Sayfa: 25

Türk Ordusunun Geri Çekilmesi

Pirdoğan Kemal

Sayfa: 15

DEMOKRATİK MODERNİTEYİ YENİDEN İNŞA GÖREVLERİ / Entelektüel Görevler

Rêber Apo

✓ Entelektüel görevleri basmakalıp bilinç oluşturma ve birimlere aktarma olarak belirlemeyeceğimi peşinen belirtmeliyim. Yapılması gereken ilk iş entelektüelliğin kendisini değerlendirmektir. Moderniteyi 'Aydınlanma Çağı'nın (18. yüzyıl Avrupa'sı) belirlediği çokça söylenir. Yahudi soykırımı başta olmak üzere, ulus-devletçe sistematik olarak uygulanan sayısız fiziki ve kültürel soykırım modernitenin aydınlanma ideasına ölümcül darbe indirir. Entelektüel Adorno'nun, bütün tanrısallıkların artık susması gerektiğini söylediği andır bu. Aynı zamanda uygarlıkların vardığı son aşamadır. Bu önemli bir andır; çözümlenmesi yapılmadan bir adım bile ileriye atılamaz...

Sayfa: 16

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

✓ SERXWEBÛN Ekim 1978 yılında Kürdistan Devrimin Yolu (Manifesto) ile ilk defa yayın hayatına başladı ve gazetemiz Avrupa'da 1982 Ocak ayından itibaren kesintisiz devam ediyor. SERXWEBÛN Kürdistan Özgürlük Hareketinin merkezi yayın organı ve sesidir. "Dolayısıyla çıkışı Özgürlük Hareketinin doğuşuyla, tarihi etkisi özgürlük mücadelesinin etkisiyle bağlantılıdır." Bu devrimci çıkışın ve etkinin de tarihi düzeyde olduğu, Kürdistan'da tarihin gidişini değiştirdiği ortadadır. Serxwebûn işte bu tarihi değişimin sesi, gerçekleştircisi ve arşividir. Bu anlamda tek yaşayan değer buradaki düşünce gerçekliğimizdir.

Yarım yüzyıla yakındır tarihi sorumluluğun gereklerini yerine getiren gazetemiz Serxwebûn'un bundan sonra da aynı inanç ve kararlılıkla yayını sürdürceğine, bununla da yetinmeyip halkımızın mücadelesini daha da ileriye taşıyacağına kuşumuz yoktur. Bu vesileyle bir kez daha Serxwebûn'un kurucularını ve tüm şehitlerimizi saygıyla anıyoruz. Anılarını yaşatma, amaçlarını başarma sözümüzü yineliyoruz. Onların anılarının yayıcısı ve gurur sesine olmaya devam edeceğimizi belirtiyoruz. Önderlik ve şehitler etrafında kenetlenen halkımızı daha güçlü bir şekilde gazetemizi sahiplenmeye davet ediyoruz. SERXWEBÛN bu görevlerini ancak Kürdistanlı devrimcilerin, yurtseverlerin ve emekçilerin aktif desteği ile gerçekleştirebilir. Yılların verdiği mücadele deneyimi, entelektüel birikimi, yaratıcı zekası ve yeteneği ile ezilenleri yeni dünya görüşüne kavuşturan Önderliğimizin paradigmasını ve Hareketimizin görüşlerini yaymaya devam edeceğiz.

İçindekiler

Sara Arkadaşın Hakikatine
Yüz Sürmek
Dilzar Dîlok
Sayfa: 14'te

Önder Apo Üzerindeki Tecridin Hedefinde
Dünya İnsanlığı Var
Cemil Bayık
Sayfa: 19

PKK Sorunların Çözüm Anahtarıdır
Cemal Şerik
Sayfa: 22'de

2022 Dünya Kupası ve Ulus Devletin
Futbolun Başına Getirdikleri
Xebat Andok
Sayfa: 30'da

Zanyar û Pispore Serhedê
Pakrewan
Mahîr Can / Bîranîn
Sayfa: 32'de

2023 YILI, TÜRKİYE VE ORTADOĞU'DA DEMOKRATİK DEĞİŞİM YILI OLACAKTIR

Soykırımcı sömürgecilik Önderlik üzerindeki soykırım saldırılarını her yönlü sürdürmektedir. Özellikle Réber Apo'nun paradigmasının en temel ayağı olan kadın özgürlük çizgisini kendi soykırım politikası için çok tehlikeli gördüğünden kadın öncülerine özellikle saldırmaktadır. Nagihan Akarsel yoldaşın Süleymaniye'de katledilmesinin ardından Paris'te Evîn Goyî yoldaş ve 2 değerli yurtseverin katledilmesi Kürt halkını soykırıma uğratma saldırısı olmaktadır. Réber Apo, Sara yoldaş katledildiğinde ikinci Dersim soykırımı olarak tanımlamıştı. 2. Paris Katliamı da böyle bir saldırdır.

Cemil Bayık

Soğuk savaş dengelerinin dağılmasından sonra kapitalizmin küreselleşmesi ve tüketim toplumu aşamasına gelmesinin gerektirdiği siyasal dengelerin oluşması mücadelesi olan 3. Dünya Savaşı, Ortadoğu merkezli sürmektedir. Hala yeni egemen ekonomik, toplumsal, siyasi sistemin dengelerinin oluşmasında dengeleri esas sağlayacak olan Ortadoğu'daki savaş olsa da Rusya-Ukrayna Savaşı da 3. Dünya Savaşı'nın önemli bir çarpışma alanı haline gelmiştir. Bu savaşın 3. Dünya Savaşı'nın sonucunu etkilemedeki önemi ise NATO ile soğuk savaş döneminin süper gücü olan Sovyetler Birliği'nin ana gövdesi olan Rusya arasında doğrudan bir savaş halinin varlığıdır. Görünürde Rusya-Ukrayna Savaşı olsa da esas olarak NATO-Rusya savaşı demek daha doğrudur. NATO tüm savaş gücünü sahaya sürmese de Ukrayna'ya Rusya'yı durduracak, hatta püskürtecek düzeyde çok yönlü destek sunmaktadır.

Bu savaşın Rusya'yı zorladığı kesindir. Ancak küresel kapitalizmin önemli bir parçası olan Rusya'ya karşı savaş, kapitalist modernitenin ekonomik ve mali sisteminde önemli sıkıntılar ortaya çıkarmıştır. Tabi ki enerji tedarikinde de önemli sorunlar ortaya çıkmıştır. Böyle bir savaş öngörmeyen Avrupa'nın kendisini özellikle Rus gazına bağımlı hale getirmesi bu alanda önemli sıkıntılar ortaya çıkarmıştır. Aslında kapitalist modernist sistemin önemli parçası olan Rusya'nın sistemden devre dışı kalmasına uluslararası tekeller hazır değildi. Bu nedenle birçok tekel denge kaybı yaşadı. Bir tür türbülansa girdi. Rusya savaşta zorlansa da ekonomik olarak zor duruma düşenler başta Avrupa olmak üzere diğer kapitalist ülkeler olmuştur. Konformist yaşam alışkanlığı içinde olan kapitalist ülkeler önemli sorunlar yaşamaya başlamıştır. Bu nedenle bir kesim kapitalist tekel ve siyasi güçler bu sorunun bir an önce çözülmesini beklemekteler. Ancak kapitalist modernitenin temel hakim güçleri sistem içinde hakimiyet ve etkilerini kaybetmemek ve ilerde böyle tehlikelerle karşılaşmamak için Rusya'ya geri adım attırmaya, kendilerinin belirlediği kapitalist modernist sistemin kurallarına uymayı kabul ettirmeye zorlamaktadırlar. Rusya'nın kapitalist modernist sistem çok kutuplu olsun biçimindeki siyasi yaklaşımını redetmektedirler. Çünkü küreselleşen kapitalizmin doğası çok kutuplu bir siyasi sistemi kabul etmeyecek özelliklere sahiptir. Kapitalist sistem içinde göreceli olarak büyük güç olunabilir ancak iki yada üç kutuplu bir siyasi sistem küresel kapitalizm tarafından kabul edilmemektedir. Bu nedenle bu savaşın bir dönem daha süreceği

anlaşılmaktadır. Ancak iki tarafın küresel kapitalizmin parçaları olacak biçimde gerçekleşecek bir uzlaşmayla bu savaş sonuçlanabilir.

Küresel kapitalizm içindeki siyasi mücadele ve bunun bölgesel düzeyde yaşanan savaşlar biçiminde pratikleşmesi sürekli olacaktır. Ancak bunlar 1. ve 2. dünya savaşlarında olduğu gibi çok şiddetli ve cepheden karşı karşıya gelme biçiminde yaşanmayacaktır. Ne mücadeleden ve savaşlardan kaçınabilir ne de küresel kapitalist sistemi felç edecek bir savaş içine girebilirler. Küresel kapitalizmin siyasal mücadelede genel karakteri böyle olsa da küresel kapitalizme ait yeni siyasal dengeler oluşana kadar Ukrayna savaşı gibi savaşlarla karşılaşmak da mümkündür.

1. ve 2. dünya savaşları da kapitalizmin krizinin ortaya çıkardığı bir sonuçtu. Réber Apo'nun vurguladığı gibi reel sosyalizmin yıkılışı bir yönüyle de sistem içi krizi daha da ağırlaştıran etken olmuştur. Reel sosyalizm ile kapitalist sistem arasındaki çatışmanın dondurduğu tüm çelişki ve sorunlar küresel kapitalizmin sorunu haline gelmiş ve sistemi bir kriz ve kaosa sürüklemiştir. Réber Apo küreselleşen kapitalizmin ABD şahsında bir kaos imparatorluğu ortaya çıkardığını; ABD'nin böyle bir gerçeklikle küresel kapitalizm imparatorluğu olarak sistemi dizayn etmek ve sistemi kriz içinde yönetmek durumunda olduğunu belirtmiştir. Ancak Rusya ve Çin gibi ülkelerin, hatta Avrupa'nın kendilerinin de etkin olduğu bir dünya düzeni istemeleri söz konusudur. Bu da küresel kapitalist sistem içinde mücadele ve çatışmalar ortaya çıkarmaktadır. Küresel kapitalizmin göreceli bir dengeye ve statükoya kavuşması da bu mücadeleler sonucu belirlenecektir. Réber Apo, küresel kapitalizmin karakterini dikkate alarak 3. Dünya Savaşı'nın onlarca yıl süreceği değerdirmesinde bulunmuştur.

Kapitalist sistem yoksullar ile zenginler arasındaki ekonomik uçurumu artırıyor

Küresel kapitalist sistemin sorunları sadece sistem içi güçler arasındaki mücadele değildir. Kapitalist sistem hem ülkeler arasındaki hem de her ülkede yoksullar ile zenginler arasındaki ekonomik uçurumu artırıyor. Kapitalizmin doğasında var olan rekabet ve azami kar kanunu bu sorunların çözümünü mümkün kılmamaktadır. İlerici Enternasyonal gibi oluşumlar nispi demokrasi ve herkese yurttaşlık maaşı vererek kapitalizmin yarattığı siyasi ve toplumsal krizlere çözüm projesi önerse de kapitalizmin doğasını değiştiremeyeceklerinden bu tür tedbirler de kalıcı çözüm yaratamaz. Kapitalizmin toplumsal

ve kültürel alanda yarattığı sorunlar ise ekonomik ve siyasi krizlerden daha derindir. Kapitalizmin çürümüşlüğü'nün insanlığın sırtında yük olması ve mutlaka aşılmasını gerektiren bir sistem olması gerçeği esas olarak yarattığı toplumsal ve kültürel krizden kaynaklanmaktadır. İnsanlık kendini yaratan toplumsal ve kültürel değerlerden koparak makinaların benzine ihtiyaç duyması gibi yiyip içen bir varlık haline gelmeyecekse kapitalizmden ve onun modernitesinden kurtulmak zorundadır. Zaten insanlar şimdiden tüketim maddelerine erişmek dışında bir gayesi kalmayan sürüleştirmiş bir varlığa dönüştürülmüştür. Kuşkusuz tarih boyu insanlığın var ettiği toplumsal ve kültürel değerler bu duruma mutlaka isyan edecektir.

Küresel kapitalizmin bu karakteri kendisine yönelik isyanın koşullarını olgunlaştırmaktadır. Özellikle tüm sömürülerin, baskıların ve egemenliğin dayandığı kadının ayağa kalkışı bu gerçekliği tüm açıklığı ile gözler önüne sermektedir. Zaten doğa çoktandır isyan etmektedir. Bu açıdan önümüzdeki dönem sistem karşıtı güçler kadın özgürlükçü ve ekolojik karakterde bir mücadeleyi örgütler ve yürütürlerse başarılı olabilirler. Réber Apo bu gerçekliği dikkate almadan yürütülen mücadelelerin sistemi aşmasının mümkün olmadığını; hatta kapitalist moderniteye hizmet etme ve yedeklenme durumlarıyla karşılaşacaklarını vurgulamıştır. Zaten kadın özgürlük mücadelesinin ve ekolojik hareketlerin yükselişi bu gerçekliği hem ortaya koymakta hem de sistem içi güçlere yönelik mücadelenin bu boyutta yükseltilmesini dayatmaktadır. Sınıfsal mücadeleler de bu gerçekliği dikkate aldığı ölçüde gelişebilecek ve sonuç alabilecektir. Zaten devlet ve iktidarı hedefleyen her hareket ve mücadele sonuçta amacından kopacak; akıbeti reel sosyalizmden farklı olmayacaktır. Kapitalist modernist sistemin kaosta olduğu ve her gün bunun sonuçlarıyla karşılaştığımız açıktır. Bu gerçeklik sistem karşıtı güçlerin doğru ideolojik-teorik yaklaşımla her ülkeye ve topluma uygun özgün mücadele taktik ve yöntemlerini yaratıcı olarak yaşama geçirmelerini gerektirmektedir.

Genel siyasi, askeri, toplumsal, kültürel durum kapitalist modernitenin yaşadığı kriz ve bunun aşılması sorunlarını kısaca böyle ifade ederken Ortadoğu ve bu çerçevede Kürdistan'ın durumunun daha özgün ele alınması gerekmektedir. Ukrayna savaşı 3. Dünya Savaşı'nda dikkatleri kendi üzerine çekse de 3. Dünya Savaşı hala ağırlıklı olarak Ortadoğu üzerinden sürmektedir. Dolayısıyla yeni siyasal dengeler ve göreceli statüko da esas olarak buradaki duruma göre belirlenecektir. Öte yandan Ukrayna savaşı Türkiye-Rusya ilişkileri

nedeniyle Ortadoğu'daki siyasi durumun da bir parçası haline gelmiştir. Ortadoğu gericiiliğinin merkezi; daha doğrusu Ortadoğu'daki gericiiliği ayakta tutan temel siyasi güç Türkiye'dir. Türkiye bu konumdan çıktığında tüm Ortadoğu'nun çehresi değişecektir. Bu açıdan bizim yürüttüğümüz mücadele aynı zamanda tüm Ortadoğu halklarının özgürlük ve demokrasi mücadelesidir. Bu gerçeğin altını bir daha çizmek gerekmektedir.

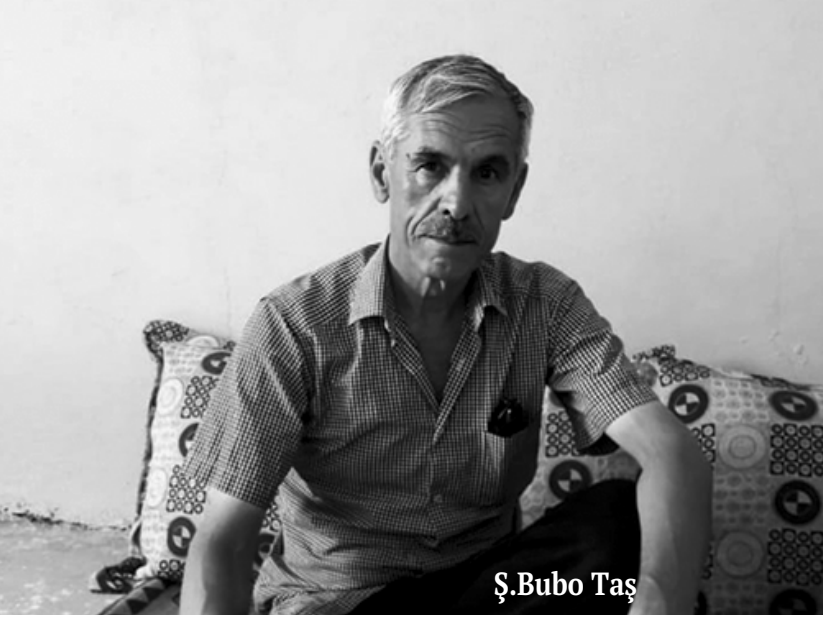
Ortadoğu gericiiliğinin merkezi Türkiye, şimdi de jeopolitik konumunu kullanarak Ukrayna savaşından yararlanmaya çalışmaktadır. Rusya, Ukrayna'daki sıkışıklığını Türkiye üzerinden hafifletmeye çalışırken, NATO ise Türkiye'nin daha fazla Rusya'ya yanaşmasını engellemek için Türkiye'nin mevcut faşist iktidarına çeşitli konularda destek sunmakta; saldırılarına onay vermektedir. Türk devleti bugün içerde baskı ve zulmü artırıyorsa, Türkiye sınırları dışına saldırıyorsa bundan NATO ülkeleri ve Rusya sorumludur. Eğer bunların desteği olmasaydı TC bu düzeyde bir kirli savaşı ne içerde ne de dışarda sürdürebilirdi. Bu gerçeklik Türk devletine karşı esas olarak da halkların özgücüne dayalı mücadeleyi geliştirmesini zorunlu kılmaktadır. Tabi ki özgürlük ve demokrasi güçleri de diplomasi yapmalıdır; ancak esas olarak kendi güçlerine ve dünyadaki demokratik çevre ve halklarla kurduğu dostluk ilişkilerine dayanarak mücadele yürütmelidirler. Artık bugün halklar sadece iç ittifaklara dayalı olarak değil, dış ittifaklara dayanarak da mücadelelerini yürütmelidirler. 21. yüzyıl halkların özgürlük ve demokrasi mücadelesine böyle imkanlar sunmaktadır.

Türk devleti içteki gericiliğe ve dıştaki desteğe dayanarak saldırılarını yürütse de AKP-MHP şahsında bugün dünyada çok fazlasıyla teşhir olmuştur. Hiçbir iktidarın teşhir olmadığı kadar bu iktidar ve Türk devleti teşhir olmuştur. Ortadoğu halkları içinde de görülmedik bir teşhiri yaşamaktadır. Zaten içerde de halkın desteğini büyük oranda kaybetmiştir. Bu açıdan AKP-MHP iktidarına karşı mücadele imkanları hiçbir dönemde olmadığı kadar artmıştır. Bu açıdan Türkiye'deki faşist iktidara karşı çok boyutlu mücadele yürütüldüğünde bu iktidarın yenilgisi kesindir. Zaten özgürlük mücadelemiz, kesintisiz mücadelesi ile AKP-MHP iktidarını esas olarak yenilgiye uğratmıştır. Mücadelemizle son darbeleri vurduğumuzda bu iktidar yıkılacaktır. Bu iktidar yıkıldığında her ne kadar restorasyoncular Türkiye'deki soykırımcı baskıcı sistemi ayakta tutmak isteseler de bunu başarmaları zordur. Demokrasi ve özgürlük güçleri mücadeleyi sürdürdüğünde Türkiye'de demokratikleşmenin önü sonuna kadar açılacaktır.

Kürt soykırımının odak noktası ve kaynaklandığı yer İmralı'dır

AKP-MHP faşizmine karşı yürütülen mücadelenin karakterini en açık ve somut biçimde İmralı'da görebiliriz. Réber Apo üzerinde uygulanan tecrit ve yürütülen baskı ile Réber Apo'nun buna karşı duruşu bu mücadelenin ne düzeyde olduğunu açık ifadesidir. Türk devletinin Kürtlere yönelik politikası soykırım politikasıdır. Bu açıdan Kürtleri örgütlü kılan ve bu soykırımın karşısına çıkaran Önderliğe soykırım politikasının en katmerlisinin uygulanması anlaşıldır. Türk devletinin soykırım politikası dünyanın başka yerlerindeki soykırım politikalarından çok farklıdır. Amaç aynı olsa da bu amacı ortaya çıkaran etkenler farklıdır. Türk devleti Kürt soykırımını kendisinin varlık nedeni olarak görüyor. Bu açıdan Kürtleri soykırıma karşı çıkaran, Kürt halkını örgütlendirip bilinçlendiren bir önderliğe nasıl düşmanlık yapacaklarını çok iyi anlamak gerekir. Bu nedenle Kürt soykırımının odak noktası ve kaynaklandığı yer İmralı'dır. Kürt soykırımının nasıl bir karakterde olduğunu anlamak için İmralı'daki uygulamalara bakmak lazım; yine soykırıma karşı duruşun ne olması gerektiğini anlamak için de İmralı'ya bakmak lazım. Soykırımın en yoğunlaşmış biçimi İmralı'da uygulanıyorsa; özel savaşın ve psikolojik savaşın en yoğun biçimi İmralı'da uygulanıyorsa o zaman tecride karşı mücadelenin de Réber Apo'yu özgürleştirme mücadelesinin de nasıl olması gerektiği daha iyi anlaşılır. Réber Apo'nun özgürlüğü için yürütülen mücadele ile Kürt halkının soykırımdan kurtarılması mücadelesi bir bütünlük arz ettiği için bu iki mücadelenin birbirinden koparılamayacağı açıktır. Kürt halkını özgürleştirmek için nasıl çok boyutlu bir mücadele vermek gerekiyorsa Réber Apo için de benzer mücadeleyi yürütmek gerekir. Yoksa sadece bir zindandaki tecridi kırma ve bir siyasi tutukluyu özgürleştirme mücadelesi olarak görülürse bu tecridi kırma ve Réber Apo'yu özgürleştirme mücadelesi doğru ve yeterli verilemez. Bu açıdan Réber Apo'yu özgürleştirme mücadelesinin ne düzeyde olacağını iyi bilmek gerekir. Bunun için de İmralı'da uygulanan politikayı ve buna karşı gösterilen direnişin büyük anlamını ve derinliğini anlamak gerekir.

Bu değerdirmeden yola çıkarak; o zaman Réber Apo üzerindeki tecrit kırılmaz, Réber Apo özgürleştirilmez, gibi bir karamsarlığa düşülmemelidir. Kürt soykırımını kırmaya ve halkımızı özgürlüğe kavuşturmaya nasıl inanıyorsak, buna da inanacağız. Yoksa Réber Apo'yu herhangi bir siyasi tutuklu gibi görürüz. Zaten Réber Apo

Ş. Bubo Taş

üzerinde uygulanan soykırım politikasıdır, diyerek tecridin kırılması ve Rêber Apo'nun özgürleştirilmesini herhangi bir mücadele ile olamayacağını vurgulamış oluyoruz. Bu nedenle çok boyutlu ve daha etkili mücadele verilmesi gerektiğini ortaya koymuş oluyoruz. Kuşkusuz bu mücadele içinde hukuki mücadele de vardır. Tüm dünyadaki demokratik güçlerin Önderliği özgürleştirme mücadelesi de vardır. İmralı'daki tecridi teşhir de vardır. Bunlarla birlikte başta gençler ve kadınlar olmak üzere halkımızın örgütlü ve çok zengin yöntemlerle süreklileştireceği mücadele önemli olmaktadır. Zaten gerillanın ve halkımızın yürüttüğü tüm mücadelelere de tecridi kırma ve Rêber Apo'yu özgürleştirme mücadelesidir.

AKP-MHP iktidarı tümüyle Kürt soykırımına kilitlenmiştir; bu açıdan da Özgürlük Hareketini tasfiye etmek için her yolu denemektedir. Bu konuda en küçük bir gevşeme bile yapacak durumda değildir. Aksine, Kürt Özgürlük Hareketini tasfiye politikasını gevşeten, dolaylı da olsa demokrasi güçlerini rahatlatarak her söylemi ve tutumu ihanet olarak değerlendirmektedirler. Demokrasiden söz eden herkes bu iktidar karşısında haindir! Kürtler yararlanır diye demokrasi düşmanlığı yapmaktadırlar. Kürt soykırımının en katı ve yoğun uygulandığı alan da İmralı olduğundan; İmralı'daki tecrid bu kadar katıdır ve baskı da yükündür. Öte yandan Kürt halkı üzerinde baskının yoğun olduğu ve Özgürlük Hareketimizin tasfiye edilmek istendiği bu ortamda Rêber Apo bu politikalarda bir değişiklik görmeden bu iktidarın hiçbir sözünü ve tutumunu da ciddiye almaz. Rêber Apo, bu nedenle AKP-MHP iktidarının Kürt sorunu konusunda soykırım politikasını yoğun sürdürdüğü bu ortamda kardeşinin gelişine tepki göstermiştir. Bu tür görüşmeleri Kürt soykırımı İmralı'daki politikaları normleştirme olarak değerlendirmiştir. Rêber Apo bir görüşme olacaksa bunun politik bir anlamı olmalıdır; politik bir kişilik olarak görüşme yapılmalıdır, yaklaşımı içindedir.

1982 zindan direnişçileri de Rêber Apo'nun tutumuna benzer bir tutum içinde olmuşlardır. 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu başlayınca 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu şehitleri bu eyleme başlar başlamaz aile ve avukat görüşüne çıkmama kararı almışlardır. Direnişçileri dışarıda bu direnişin ciddiyeti daha iyi anlaşılсын diye bu tutumu takınmışlardır. Aileler ve avukatlar görüşe gidiyor ama 14 Temmuz direnişçileri aile ve avukat görüşüne çıkmıyorlardı.

Rêber Apo aile görüşünü kendi konumunu normleştirme olarak

görmüştür. Eğer görüşmeye gelinecekse avukatların gelmesini istemiştir. Çünkü Rêber Apo'nun avukatları siyasi bir tutsağın avukatlarıdır; hem de Rêber Apo'nun avukatı olmalarının siyasi anlamının bilincinde olanlardır. Rêber Apo da kendi konumunun siyasi anlamını onlara anlatmakta ve siyasi duruşunu dışarıya doğru yansıtmasını istemektedir. Zaten Türk devleti bunu bildiğinden 27 Temmuz 2011 tarihinden bu yana yerel seçim dönemindeki istisnalar dışında avukat görüşüne izin vermemiştir. Bu görüşmeleri 2018-2019 zindan direnişleri sonucu ve yerel seçim döneminde kendi seçim hesabı ile yaptırdığı bilinmektedir.

Türk devleti, Rêber Apo'nun görüşe çıkarsa mutlaka siyasi bir mesaj vereceğini çok iyi bilmektedirler. Bu açıdan mimiğinden dahi korktukları için ağır tecrid uygulamaktadırlar. Rêber Apo'nun ideolojik duruşu ve siyasi dehasının farkındadırlar. Bu nedenle Kürt soykırımı için yoğun bir özel savaş ve psikolojik hareket yürüttüklerinden Rêber Apo'nun bunu boşa çıkaracak tek bir cümle söylemesinden dahi korkmaktadırlar. Soykırım savaşını çok keskin biçimde yürüttüklerinden buradan en ufak gedik açılmasına bile tahammülleri yoktur. Bu açıdan bu ağır tecritten çıkaracağımız en büyük sonuç savaşın ve buna karşı mücadelenin keskinliğidir. Bu gerçeklik hem İmralı'da hem de dışarda soykırım savaşı ve buna karşı mücadelenin çok keskin bir biçimde sürdüğünün ifadesi olmaktadır.

Bubo Taş ve Mehmet Akar'dan İmralı tecridine karşı mücadeleyi daha fazla yükseltin çağrısı

Rêber Apo üzerindeki tecride karşı mücadele ve Rêber Apo'nun özgürlüğü konusunun Kürdistan toplumundaki etkisi Bubo(Veysi) Taş ve Mehmet Akar'ın eyleminde açıkça görülmüştür. Rêber Apo üzerindeki tecridin kalkması ve özgürlüğü için daha fazla mücadele edilmeli mesajı vermişlerdir. Kuşkusuz Rêber Apo üzerindeki tecrid ve özgürlüğü konusunda bir duyarlılık vardır. Bu her gün daha fazla gelişmektedir. Uluslararası alanda Önderliğe sahiplenme büyük oranda artmıştır. Rêber Apo'ya farklı halklardan gençler, kadınlar, aydınlar, yazarlar, entelektüeller, sendikacılar, sosyalistler, devrimci demokratik güçler sahiplenmektedir. Kürt halkının her yerde sahiplenmesi vardır. En son HDP milletvekillerinin adalet bakanlığı önündeki eylemi Türkiye'de tecride karşı mücadeleyi daha da görünür kıldı. Bubo Taş ve Mehmet Akar'ın eylemleri bu süreci daha da

fazla hızlandırmaya yol açacak katalizör görevi görecektir.

Bubo Taş ve Mehmet Akar İmralı gerçeğinin derin bilinciyle yürütülen mücadeleyi daha fazla yükseltin çağrısı yapmışlardır. Bu eylemler ve çağrı Rêber Apo üzerinde uygulanan soykırım politikasına tahammülümüz kalmamıştır; soykırımdan kurtulmak istiyorsak mücadeleyi daha fazla yükseltmeliyiz, mevcut durumu kabul etmemeliyiz, mesajı olmuştur. Sarsıcı eylemler olduğundan soykırımcı sömürgecilğe karşı mücadele verenleri daha fazla mücadele etmeye sevk edecektir. Yüreklerle, vicdanlara, beyinlere, yurtseverliğe ve devrimci sorumluluğa yapılan bu çağrı çok önemlidir. Bu tür eylemler tarihte rollerini oynayarak bireyleri ve toplulukları daha etkili mücadeleye sevk etmiştir. Mazlum Doğan'ın cezaevinde yaptığı eylem büyük eylemlerin ateşleyicisi olmuş; zindanda 12 Eylül'ü yenilgiye uğratan büyük eylemlerin gelişmesinde tetikleyici rol oynamıştır. Bubo Taş ve Mehmet Akar'ın eylemi de benzer bir rol oynayacaktır. Tabi ki bu eylemler tekrarı olmayan eylemlerdir. Tekrarının yapılması bu eylemlerin anlamını ve etkisini zayıflatır; daha doğrusu bu eylemlerin yaptığı çağrı ve verdiği mesajı anlamamak olur.

Bubo Taş, 12 Eylül faşizmi koşullarında zindanda olan Mazlum'un, Dörtlerin ve 14 Temmuz Direnişçilerinin mücadelesi ve şehadetlerine şahit olmuş bir arkadaşdır. Yine on yıllardır mücadelenin ve büyük değerlerin nasıl zorluklarla yaratıldığını bilen bir arkadaşdır. Bu nedenle soykırımcı sömürgeciliğin Rêber Apo şahsında yaratılan tüm değerlere saldırı olduğunu ve Kürt halkının soykırıma uğratılmak istendiğini görerek yaşamını ortaya koyan eylemini gerçekleştirmiştir. Uğruna ölünecek yaşamı yaratmak için büyük direniş ortaya koyan ve yaşamlarını veren 14 Temmuz Direnişçilerini çok iyi tanımaktadır. Bubo Taş da Kürdün var olması ve uğruna ölünecek bir yaşama kavuşması için eylemini gerçekleştirmiştir. Herkesi de uğruna ölünecek bir yaşamı yaratmak için mücadeleyi daha fazla yükseltmeye çağırmıştır.

Mehmet Akar, 50 yıllık mücadelenin bilincleştirdiği ve olgunlaştırdığı bir gençtir. Önderlik ve 50 yıllık mücadele gerçeğinde Kürt halkının nasıl bir mücadele içinde olduğunu bilincine varmıştır. Mehmet Akar eylemiyle Kürt gençliğinin nasıl bir sorumluluk ve tutum içinde olması gerektiğini ortaya koymuştur. Eylemiyle Rêber Apo'nun özgürlüğünde rolünün olmasını istemiştir. Rêber Apo'nun özgürlüğünde rolünün olmasını anlamlı yaşamın esası olarak görmüştür. Yaşama böyle bir anlam yüklemiştir. Rêber Apo'nun özgürlüğünde rol almayı en büyük onur ve yaşamı en değerli anlama kavuşturma olarak görmüştür. Kürt gençliği, gençlik Rêber Apo'nun fedaisidir, diyerek yaşamı böyle anladığını her fırsatta ortaya koymaktadır. Mehmet Akar bu duruşun şu anda böyle bir eylem gerektirdiğini düşünerek bedenini tutuşturmuştur. Mehmet Akar'ın ne düzeyde bir bilince sahip olduğu, ailesinin özel savaş etkisine girmesine karşı gösterdiği tutumundan da bellidir. Kürt toplumu için geri aile bağlarının değil, özgürlük duruşunun gerekli olduğunu göstermiştir. Soykırımcı sömürgecilik aileleri özgür yaşamdan ve kimliğine sahip

çıkarmaktan koparak özel savaş aracı haline getirmek istemektedir. Son yıllarda bunun için her yol ve yöntemi denediği bilinmektedir. Bazı aileleri ya tehdit ederek ya da bazı imkanlar sunarak özgürlük mücadelemize karşı bir özel savaş aracı haline getirmektedir. Mehmet Akar tam bir Apocu bilinçle PKK'nin yeni aile yaklaşımıyla ailesinin özel savaş aracı olmasına karşı da örnek tutum koyarak Kürt ailelerine yurtsever ve demokrat olmaları gerektiği mesajını da vermiştir. Mehmet Akar'ın eylemi bir de bu yönüyle anlamlı ve değerlidir.

Bu değerli iki eylemciyi saygı ve minnetle anıyorum. Onların Özgür Önderlik, Özgür Kürdistan özemleri mutlaka gerçekleştirilecektir.

Soykırımcı sömürgecilik Önderlik üzerindeki soykırım saldırılarını her yönlü sürdürmektedir. Özellikle Rêber Apo'nun paradigmasının en temel ayağı olan kadın özgürlük çizgisini kendi soykırım politikası için çok tehlikeli gördüğünden kadın öncülerine özellikle saldırmaktadır. Nagihan Akarsel yoldaşın Süleymaniye'de katledilmesinin ardından Paris'te Evin Goyi yoldaş ve 2 değerli yurtseverin katledilmesi Kürt halkını soykırıma uğratma saldırısı olmaktadır. Rêber Apo, Sara yoldaş katledildiğinde ikinci Dersim soykırımı olarak tanımlamıştı. 2. Paris Katliamı da böyle bir saldırdır. Soykırım gerçekleştirmek için de her yerde mücadelemizin kökünü kazımayı hedeflemektedir. Nasıl ki Kürt önderleri ve direnişçilerinin mezarının olmaması isteniyorsa; özgür Kürde ve örgütlenmesine dair hiç bir şey bu dünyada kalmamalıdır! Özgür tek bir Kürdün varlığını bile kendi soykırım amacı için tehlike olarak görmektedir. Böyle bir Kürt düşmanlığı ile karşı karşıyayız.

Bunları da hala Kürtlerin özgür varlığını kabul etmeyen uluslararası güçlerin tutumuna dayanarak yapmaktadır. Paris'te 2. katliam olmasına rağmen Türk devletine bir tutum alınmaması bunun sonucudur. Saldırı Kürde yapıldığında sessiz kalmaları Türk devletiyle Lozan'dan bu yana kurulan soykırım ilişkisidir. Hala Lozan'da kurulmuş soykırım sistemi geçerli ve kabul gören sistemdir. Bu açıdan Türk devletine açık tavır almıyorlar. Tavır almaları 20. yüzyılda kendilerinin de içinde olduğu Ortadoğu düzenine itiraz etmekle olur. Bu açıdan Fransa bu katliamları yapan Türk devletine karşı tutum almıyorsa bunu böyle anlamak gerekir.

Kuşkusuz Fransa'nın bu tutumunu değiştirmek ancak Fransa'daki demokratik güçlerle birlikte olur. Aslında 20. yüzyılda kurulan Ortadoğu sistemi sarsılmıştır. Özellikle 50 yıldır yürüttüğümüz mücadele soykırımcı sistemin temellerini sarsmış, teşhir etmiş, savunulamaz ve sürdürülemez hale getirmiştir. Eğer Fransa, Avrupa ve dünyadaki demokratik güçlerle birlikte mücadele verilirse; mücadelemizin sürdüğü koşullarda bu soykırımcı sistemin parçası olan güçleri bu sistemi savunamaz hale getirebiliriz. Çünkü 100 yıl önceki bir sistemi savunacak ve sürdürecektir siyasal koşullar yoktur. Bu açıdan Fransa'daki sol güçlerin, demokratik güçlerin tutumu önemlidir. Bu tutum Fransa'nın bu soykırım ilişkisindeki tutumuna geri adım atılabileceğini ortaya koymuştur. Bu açıdan bu güçlerle birlikte bu katliamların peşini bırakmamak ve ortak mücadeleyi daha da geliştirmek çok önemlidir.

Şehitlerine sahip çıkan bir halk mutlaka özgür yaşama kavuşur

Avrupa'daki halkımızın 2. Paris Katliamı'ndaki tutumu da çok güçlü ve anlamlı olmuştur. Avrupa'daki halkımız bu tutumuyla mücadelemize önemli bir moral destek verdikleri gibi toplumsal diplomasi açısından da çok büyük rol oynamaktadırlar. Kürtler Avrupa'da bir ulusal topluluk olma gerçeğini netleştirmiş ve somutlaştırmışlardır. Avrupa'daki halkımız soykırıma karşı direnecek en temel toplumsal güçlerden biri haline gelmiştir. Böyle bir ulusal topluluk haline gelmek çok önemlidir. Rêber Apo'ya yönelik uluslararası komploda gösterdikleri tutumla özgür Kürt gerçeğinin çok önemli parçası haline geldiklerini kanıtlamışlardır. Zaten Avrupa'daki bu Kürt gerçekliğinin ortaya çıkmasını sağlayan da Rêber Apo'dur. Komplodan önce, sürekli yakından ilgilendiği alanların başında Avrupa gelmiştir. Eğittiği yüzlerce kadroyu Avrupa'ya gönderdiği gibi, Avrupa'dan Önderlik Sahasına gelen yüzlerce yurtseveri eğiterek de Avrupa'daki örgütsel yapılanmanın toplumsal gücünü bizzat yaratmıştır. Bu nedenle genelde olduğu gibi Avrupa'daki Kürt toplumsal gerçekliğinin yaratıcısı da Rêber Apo'dur.

Avrupa'daki halkımız ve dostları Paris şehitleri Sara, Rojbin ve Ronahi yoldaşları görkemli uğurlamasında olduğu gibi 2. Paris şehitlerini de görkemli uğurlamıştır. Halkımız şehitlere bağlılığını Ozan Mir Perver ve değerli yurtsever Abdurrahman Kızıl'a sahip çıkarak göstermiştir. Muş'taki sahiplenme halkımızın şehitlere bağlılığının kanıtı olmuştur. Kars Kağızman'daki halkımız da tüm engellemelere rağmen şehidine sahip çıkmıştır. Şehitlerine sahip çıkan bir halk mutlaka özgür yaşama kavuşana kadar mücadelesini sürdürür. Şehitlere bu sahiplenme soykırımcı sömürgeci Türk devletinin özellikle 8 yıla yakındır yürüttüğü ağır baskıların amacına ulaşmadığını ortaya koymuştur. Saldırıları, şehadetler, bırakalım halkımızı mücadeleden vazgeçirmeyi, daha fazla bağlanmasını beraberinde getirmektedir. Rêber Apo'nun 'Kültürel Soykırım Kısacasında Kürtleri Savunmak' adlı kitabında;

*'Sincar Dağları'nda Derwêşê Evdê'nin yanında olsaydım!
Beyaz atların sırtında
Musul Ovası'na dalsaydım
Derwêş vurulduğunda sırtlayıp
Kürdistan dağlarına götürseydim
O'na, "Bak, binlerce Edulê ve
On İkiler var" deseydim
Tanrıçaların taht kurduğu
bu dağlarda rahat uyu, deseydim
Ölüm nereden ve nasıl gelirse
gelsin artık gam yeme,
Kesinleşen Kürtlük ve özgür yaşam
ebedi gerçekliktir deseydim!'*

Şiirinin Paris şehitlerine sahiplenmede bir daha dile geldiğini görmekteyiz.

Soykırım savaşının çok keskin ve sert geçtiğinin en yakıcı olduğu yer ise iki yıldır Medya Savunma Alanları'na yönelik işgal hareketi ve buna karşı direniştir. İmralı'da süren mücadele Medya Savunma Alanları'na böyle yansımaktadır. 14 Nisan'da Medya Savunma Alanları'nı en fazla bir ay içinde ele geçirmeyi düşünüyorlardı. 9 ay aşkındır saldırılarına

rağmen amaçlarına ulaşamadıkları gibi büyük kayıplar vermişlerdir. Sınır çok yakın alanlar dışında indirmelerle tuttıkları yerleri gerillanın eylemleri karşısında büyük oranda bırakmak zorunda kalmışlardır. Kaldıkları bazı yerler ise KDP'ye sırtını dayadıkları, lojistik ve ikmallerini bu çerçevede sağladıkları yerlerdir. Hala bazı yerlerde silahlı hava araçları şemsiyesi altında kalmaya ve tutunmaya çalış-salar da siyasi olarak büyük bir yenilgi yaşamışlardır.

Türk devletinin Medya Savunma Alanları'nda yaşadığı bu yenilginin başta Kürdistan ve Türkiye olmak üzere tüm Ortadoğu açısından çok önemli siyasi sonuçları olmuştur. AKP-MHP faşizmi burada elde edeceği başarı ile seçime gidip Türkiye'yi uzun yıllar hakimiyetleri altına alacağını, Kürdistan'da yürüttükleri soykırım politikasını sonuca götürmek için de önemli bir adım atmış olacağını düşünüyordu. Bu iki hedefleri de akamete uğratılmıştır. Eğer Medya Savunma Alanları'nda alan hakimiyetini sağlasalardı buna dayanarak sadece Irak üzerinde değil, Ortadoğu'da da siyasi dayatmalarda bulunacaktı. Suriye'de de işgal ettiği yerleri kalıcılaştıracak; Rojava Devrimi'ni boğmak için kapsamlı işgal hareketlara girişeceklerdi. Bu temelde Ortadoğu'daki özgürlük ve demokrasi güçlerine büyük bir darbe vurarak Ortadoğu'da kendi etkisinde gericiliğin ayakta kalması ve güçlenmesi sağlanacaktı. Bir yönüyle Ortadoğu'daki siyasi dengeleri büyük oranda kendi lehlerine çevirecek, uluslararası güçler karşısında da konumunu güçlendirecekti. Türkiye bırakalım bu konumuna ulaşmayı askeri ve siyasi olarak büyük bir itibar kaybına uğramıştır. Nitekim bu direniş sonucu Irak, Türkiye'ye karşı itirazlarını yükseltmeye başlamıştır. Yine bu direnişin ortaya çıkardığı sonuçlar nedeniyle YNK Türkiye'nin ve KDP'nin yaptığı baskılara boyun eğmemiştir. Tüm bunların çok önemli siyasi sonuçları ve kazanımları olduğu açıktır.

Bu gerilla direnişi; serhildanların ve 40 yıldır süren gerilla mücadelesinin yarattığı Kürt halk gerçeğine yeni değerler katmış; bu temelde Kürt halkının kendini yeniden yaratmasına yeni boyutlar eklemiştir. Gerillanın gösterdiği görülmemiş fedai direniş Kürt halk yiğitliğini yenilmez kılan bir aşamaya çıkarmıştır. Kürt halkının direnişle geçen her yılda yeni değerlerle kendini yeniden yaratması Medya Savunma Alanları'nda yürütülen direnişle yeni bir düzey kazanmıştır. Kürt halkının kendini direnişle yaratarak sadece Ortadoğu'da değil, dünyanın en özgürlükçü, en demokratik halkı haline gelme süreci devam etmektedir. Kadın özgürlükçü ekolojik demokratik paradigma ve Kürt toplumunun bu değerleri en güçlü biçimde kendinde somutlaştırması Kürt halkını demokratik uyarılığın yeni hamlesi olan demokratik modernite hamlesinin öncüsü haline getirmiş durumdadır. 20. yüzyılda Ortadoğu'da itibarsızlaştırılan ve sahipsiz halk olarak görülen Kürtler, bugün Rêber Apo ve onun önderlik ettiği mücadele ile insanlığın en itibarlı halkı haline gelmiştir. Rêber Apo ve Hareketimiz Kürt halkına bu onuru yaşattırıştır. Kürtlüğün Ortadoğu ve dünyada yükselen bir değer haline gelmesi çok önemlidir. Bu aynı zamanda soykırım politikalarına vurul-

muş ağır bir darbe olmuştur. Böylece neolitik toplumu (insanlığın kök değerlerini) yaratmış coğrafyanın halkı olarak insanlık içinde tarihine yakışır yerini almıştır.

Kuşkusuz halkımızın değerli evlatları genç gerilla arkadaşlarımız soykırımcı sömürgeciliğin uğursuz amaçlarının, yani Kürtleri soykırıma uğrattıp tümünden ortadan kaldırmak istemesinin derin bilincine vardıkları için bu düzeyde direnmektedirler. Halkımızın varlığı önünde kendilerini barikat yapmışlardır. Kendi yaşamlarını vererek halkımızı yaşatmaktadır. Başta gençler ve kadınlar olmak üzere tüm halkımız bu gerçekliği görerek soykırıma karşı mücadelelerini her yerde yükseltmelidirler. Gerillalarımızın yükselttiği bu ölçü ortadayken halkımız mücadelesiz kalmaz. Gençler ve kadınlar öncülük yaparak halkımızın soykırıma karşı mücadelesini yükseltmelidirler. Rêber Apo'ya bağlılık da budur. Rêber Apo gençlere, kadınlara ve halkımıza çok büyük değerler kazandırmışken tabi ki yapılması gereken her alanda mücadeleyi yükseltmek olmalıdır. Zap, Avaşîn ve Metîna başta olmak üzere Medya Savunma Alanları'ndaki direnişi anlamak ve anlamlandırmak ancak böyle olur. Yoksa gerilla büyük direniyor, düşmana darbe vuruyor, demenin bir anlamı olmaz. Çünkü gerillanın mücadelesi gençler ve kadınlar başta olmak üzere halkımızın mücadelesiyle tamamlanmazsa soykırımcı sömürgecilik amaçlarından da saldırılarından da vazgeçmeyecektir. Bu gerçekliğin de iyi bilinmesi gerekir. Çünkü karşımızda varlığını Kürt halkının yok edilmesine bağlayan bir zihniyet, iktidar ve devlet sistemi vardır. Bu sisteme karşı direnişi geliştirip demokrasi mücadelesi verenleri güçlendirerek Türkiye'yi demokratikleşmeye zorlamadan soykırımcı sömürgeci zihniyeti ve uygulamalarını ortadan kaldırmak söz konusu olamaz. Düşmana darbeler vurulur, düşman belli düzeyde durdurulur ancak soykırım zihniyeti ve politikası var olduğundan 100 yıldır olduğu gibi soykırım saldırıları ile karşı karşıya kalırız. Kaldı ki soykırım tehlikesi günümüzde yakıcı ve yakın tehlike durumdadır. Bu açıdan bu yıl ve önümüzdeki birkaç yıl geleceğimizi sadece etkilemeyecek; belirleyecektir.

Ortadoğu genelinde yürüttüğümüz mücadelenizin muazzam sonuçları görülmeli

2022 yılında büyük bir mücadele verdiğimiz tartışmasız bir gerçekliktir. Bu mücadele özgürlük mücadelemizin 2023 yılında güçlü geçmesi için büyük bir zemin yaratmıştır. Özellikle sorunların fazlasıyla ağırlaştığı Ortadoğu'da ideolojik siyasi çizgimizin çözümleyici gücü, mücadelemizin gelişmesi ve büyük kazanımlar elde etmesine fazlasıyla imkan sunmaktadır. Böyle bir tarihi devrimci sorumluluğun bilinciyle hareket edip bunun örgütlenmesini, eylemini, politik taktik ve diplomasisini güçlü yaptığımızda 2023 yılında beklediğimizden daha büyük sonuçlar elde edeceğimiz açıktır.

Dünya bir kaostan geçerken Ortadoğu tam anlamıyla yaradılış anı olan kaos aralığını yaşamaktadır. Kaos aralığında küçük dokunuşların bile büyük sonuçlar yarattığı dikkate alınırsa bizim Ortadoğu genelinde yürüttüğümüz bü-

yük mücadelemizin muazzam sonuçlar yaratacağı görülmelidir. Bu açıdan karamsar, savunmacı, büyük kazanmayı düşünmeyen tutumlardan kaçınmak çok önemli olmaktadır. Kaos aralıkları tam da bizim gibi devrimci hareketlerin zamanıdır. Özellikle kapitalist modernitenin, ulus devletin, milliyetçi ve dinci hareketlerin sorunları ağırlaştırdığı günümüzde Rêber Apo'nun paradigması doğrultusunda verilecek mücadele önünde hiçbir güç duramaz. Çürümüşlük, kokuşmuşluk, her türlü çözüme had safhaya varmıştır. Nasıl ki Hristiyanlık, İslamiyet, Rönesans ve sosyalizmin etkisi durdurulamayacak biçimde dünyaya yayılmışsa Rêber Apo'nun paradigması tam da bu niteliktedir. Zaten büyük düşünceler tam da ona ihtiyaç duyulduğu dönemde ortaya çıkarlar. Bu açıdan Rêber Apo ve paradigması gerçeği de böyle bir tarihsel toplumsal gerçeğin geldiği aşamanın sonucudur. Bizler de Rêber Apo'nun takipçileri olarak bu tarihsel rolü üstlenip güçlü örgütlenme ve pratikleşmeyle sorumluyuz. Zaten bugün Kürt halkına böyle bir rol üstlenen halk olarak bakılmaktadır.

Bugün Bakurê Kurdistan ve Kürt halkı Türkiye'nin siyasi geleceğini belirleyecek bir mücadele içindedir. Özgürlük Mücadelemiz Türkiye'yi yakından etkilemektedir. Türkiye'de soykırımcı sömürgeciliğin azgınca saldırmasının bir nedeni de budur. Kürdistan halkı ve toplumunda yaşanan gelişmelerin Türkiye'nin diğer alanlarına taşmasının önüne geçilmek istenmektedir. Ancak bugün Özgürlük Mücadelemiz Kürt halkının yoğun yaşadığı Marmara, Çukurova, Ege ve Akdeniz'i derinden etkilemektedir. Türkiye'deki siyasi, toplumsal ve kültürel yaşamı değişime zorlamaktadır. Kürtler, devrimci demokratik güçlerle kurduğu ittifaklarla böyle bir devindirici ve dönüştürücü güce kavuşmuşlardır. Soykırımcı sömürgeciliğin bu kadar azgınca saldırmasının altında da bu gerçeklik yatmaktadır. Eğer Türkiye'de kadınlar ayaktaysa, gençler ve toplum demokrasi istiyorsa, özgür ve demokratik yaşam özlemi geniş çevreleri etkiliyorsa bunda Kürt halkının onlarca yıldır yürüttüğü özgürlük mücadelesinin payı büyüktür. Kuşkusuz bu mücadelede Türkiye'deki sol güçlerin bugüne kadar ağır bedeller vererek yürüttüğü mücadelenin de önemli bir payı bulunmaktadır. Türkiye'de demokrasi ve özgürlük yükselen değer haline gelmiştir. Soykırımcı sömürgeci güçlerin bu etki altında sistem içi güçlerin bile dile getirdiği demokrasi ve özgürlük söylemine büyük tepki göstermesi dipten gelen dalganın yarattığı demokrasi ve özgürlük tsunamisinden duyulan korkunun sonucudur.

Normal bir seçimde AKP-MHP iktidarının kaybetmesi kesindir

AKP-MHP iktidarının mücadelemiz sonucu yıkılma noktasına gelmesi bu korkuyu artırmıştır. AKP-MHP faşizmi iktidardan düştüğünde demokrasi ve özgürlük özleminin kendilerini süpürüp atacak bir durum ortaya çıkaracağından korkmaktadır. İktidardan düşmeyi daha önceleri olduğu gibi sistem içi bir gücün gidip başka bir sistem içi gücün gelmesi olarak görmemektedir. Zaten kendileri yeni bir siyasi sistem öngördüklerinden iktidardan gitmemek için her yola baş-

Ş.Mehmet Akar

vurmaktadırlar. Normal bir seçimde AKP-MHP iktidarının kaybetmesi kesindir. Özgürlük ve demokrasi mücadelemiz Türkiye toplumunu derinden etkilediği gibi AKP-MHP faşizminin ağır baskısı da toplumdaki demokrasi ve özgürlük özlemini artırmıştır. Ağır baskı ortamları bu tür özelemleri artıran etken olmuştur.

Bu iktidar seçim yapılsa bile çeşitli hile ve oyunlarla iktidarını bırakmayabilir. Bu yeni bir durum ortaya çıkarır. Baskılarını artırır; Türkiye'yi tamamen kendi düşüncükleri gibi şekillendirmeye çalışırlar. Kuşkusuz bunun yaratacağı olumsuzluklar olacaktır. Özellikle Kürt halkı üzerindeki soykırım politikaları ve saldırılar artırılacaktır. Kürt soykırımını tamamlamak için yeni adımlar atacaktır. Şimdiye kadar uyguladığı politikaları; seçim kazanmış ve yeni bir meşruiyet elde etmiş gibi daha pervasız biçimde uygulamaya geçirebilecektir. Kendisini meşruiyet yenilemiş bir iktidar olarak görse de esasında meşruiyeti kalmadığından mücadele karşısında konumu daha da zayıflayacaktır. Dolayısıyla mücadele edildiğinde toplum gücü ile bu iktidarın yıkılması ve tüm suçlardan yargılanması kaçınılmaz hale gelecektir. Belki halklarımıza yeni acılar çeiktirecektir; ancak halkların ve demokrasi güçlerinin mücadelesi karşısında kaçınılmaz akıbetten kurtulamayacaklardır. Özcesi bu iktidarın seçim yapmayacağı ya da seçim yapılsa da gitmeyeceği, olasılıklardan biridir. Tüm özgürlük ve demokrasi güçlerinin daha şimdiden buna hazırlanması; bu yeni durumda mücadelenin derhal örgütlenip bu iktidarın alaşağı edilmesi sürecinin hızlandırılması gerekir. Çünkü o güne kadar AKP-MHP faşist iktidarının seçimle gideceğini düşünen toplumu bu iktidara karşı daha radikal biçimde örgütlenme ve harekete geçirme imkanı doğacaktır.

Seçimin yapılacağı gündeme girilmiş bulunmaktadır. Eğer demokrasi güçleri ittifaklarını genişletir, AKP-MHP iktidarının seçim hileleri ve oyunlarına karşı gerekli tedbirleri alırlarsa bu iktidarın seçimle alaşağı edilmesi ihtimali de bulunmaktadır. Halklarımız bu iktidardan kurtulmak istemektedir. Bu seçimde faşist ittifakın hilesiz kazanması mümkün gözükmemektedir.

Hem cumhurbaşkanlığı hem milletvekilliği seçimi yapılacaktır. Milletvekilliği seçimleri de siyasi güçlerin gücünü ortaya koyması açısından önemli olmakla birlikte kritik olan seçim cumhurbaşkanlığı seçimidir. Tam bir diktatör yetkisiyle donatılmıştır. Siyasi, ekonomik, toplumsal ve kültürel yaşamın belirleyicisi haline gelmiştir. En önemli sorumluluk mevki-

lerine atamayı bizzat cumhurbaşkanı yapmaktadır. Bakanlıklar tamamen ona bağlıdır. Zaten bu nedenle esas gündem cumhurbaşkanlığı seçimi ve gösterilecek adaylar konusudur.

Cumhur ittifakı denilen AKP-MHP faşist iktidarının adayı bellidir. Millet İttifakı ise hala adayını belirleyememiştir. Bu ittifakın en güçlü adayı olan Ekrem İmamoğlu'na siyasi yasak getirilmiştir. Mevcut durumda onun aday olması mümkün gözüküyor. Yüksek Seçim Kurulu yargı kararını göstererek onun adaylığını onaylamayacaktır. İyi Parti bu durumu fırsata çevirip Mansur Yavaş'ın aday olmasını istemektedir. Kuşkusuz CHP, İyi Parti'yi daha fazla öne çıkaracak bu seçeneğe sıcak bakmayacaktır. CHP içinde önemli bir kesim Kılıçdaroğlu'nu aday göstermek istemektedir. Ancak Kılıçdaroğlu'nun seçilemeyebileceği yönünde kuşkular bulunmaktadır. Zaten İyi Parti ve bazı çevreler Kılıçdaroğlu'nun Alevi ve Kürt olmasından dolayı çeşitli kesimlerin oy vermeyeceğini ileri sürmektedir. AKP ve onun ilişkide olduğu bazı çevrelerin özellikle Aleviliğini çeşitli biçimlerde gündeme getireceği sır değildir. Çünkü bu çevrelerin zihniyetinde sadece tek dil, tek millet, tek vatan ve tek devlet yoktur. Tek din de vardır. Zaten hedefleri Türk-İslam sentezli bir siyasi toplumsal sistemdir. Türk-İslam sentezi Kürtlerin soykırımını hedeflediği gibi Alevileri de inanç soykırımına uğratmayı hedeflemektedir. Dolayısıyla Kılıçdaroğlu'nun Aleviliğini sanki olumsuz bir kimlikmiş gibi kullanacakları açıktır. Tabi ki demokrasi güçleri açısından böyle bir şeyin tartışılması bile söz konusu olmaz; hatta şimdiye kadar yok sayılmış ve ötekileştirilmiş kimlikten birisinin seçilmesini Türkiye'deki zihniyet değişimi ve demokratikleşme açısından olumlu görülür. Çünkü, Türkiye'nin en temel sorunlarından biri tekçi bir zihniyetin varlığıdır. Ancak Türkiye'de Alevilere ve Kürtlere yönelik bir kesimde derin ön yargılar yaratıldığı da bilinmektedir.

Millet İttifakının en büyük handikabı ve olumsuzluğu başta Emek ve Özgürlük İttifakı olmak üzere demokrasi güçlerini dikkate almadan bir aday gösterme eğilimidir. Hem demokrasi ve özgürlükten söz edecekler hem AKP-MHP ittifakını devirmekten söz edecekler hem de demokrasi ve özgürlük mücadelesini esas olarak veren, bunun için bedel ödeyen, AKP-MHP ittifakının en fazla saldırdığı güçler dikkate alınmayacak! Bu, Millet İttifakının demokrasi ve özgürlük söylemlerinin ne kadar sahte olduğunu ortaya koyduğu gibi AKP-MHP faşist ittifakını alaşağı etme konusunda ne kadar samimi oldukları konusunda

Millet İttifakının en büyük handikabı ve olumsuzluğu başta Emek ve Özgürlük İttifakı olmak üzere demokrasi güçlerini dikkate almadan bir aday gösterme eğilimidir. Hem demokrasi ve özgürlükten söz edecekler hem AKP-MHP ittifakını devirmekten, hem de demokrasi ve özgürlük mücadelesini esas olarak veren, bunun için bedel ödeyen, AKP-MHP ittifakının en fazla saldırdığı güç dikkate alınmayacak! Bu, Millet İttifakının demokrasi ve özgürlük söylemlerinin ne kadar sahte olduğunu ortaya koyduğu gibi AKP-MHP faşist ittifakını alaşağı etme konusunda ne kadar samimi oldukları konusunda da kuşku uyandırmaktadır.

da kuşku uyandırmaktadır. Zaten bunların düşündükleri demokrasi ve özgürlük değil, sistemi restore etmektir. Kuşkusuz AKP-MHP ittifakına karşı demokrasi güçlerinin güçlü mücadelesi var olduğundan bu iktidarın düşmesi restorasyondan öte sonuçlar doğurabilir. Toplumun demokrasi ve özgürlük özlemi güçlü olduğundan demokrasi ve özgürlüklerin gelişmesi için olumlu bir zemin ortaya çıkar. Kuşkusuz bu da demokrasi ve özgürlük güçlerinin örgütlülüğü ve mücadelesine bağlıdır. Restorasyoncuların önüne geçme, Türkiye'de demokratikleşmeyi geliştirme demokrasi ve özgürlük güçlerinin performansına göre bir düzey kazanacaktır.

Türkiye'de ekonomik kriz var. Bu ekonomik krizin savaştan kaynaklandığı açık. Bunu zaten kendileri bir merminin, bir bombanın fiyatını biliyor musunuz, diyerek itiraf etmişlerdir. Ancak esas olan siyasi krizdir. Siyasi yaklaşımlar ekonomik krizi yaratmaktadır. Bu açıdan yaklaşan seçimlerde propagandanın esas yönünün ekonomik krizden çok haksızlıklar, adaletsizlikler, baskılar, çeteleşme, yolsuzluklar, halka karşı yürütülen özel savaş, halkın aldatılması, trollere siyasi, toplumsal ve ekonomik gerçeklerin çarpıtılması, kutuplaşma ile toplumun parçalanması, komşunun komşuya düşman yapılması, savaş politikaları ile tüm bu gerçekliklerin üstünün örtülmesi, Türkiye'nin en temel halklarından olan Kürdün yok sayılması, siyasi iradesinin gasp edilmesi, kayyumların atanması, kadınlar üzerinde yürütülen baskılar, özellikle Kürdistan ve Kürtlerin yaşadığı yerlerde uyuşturucu ve fuhuşla toplumun çürütülerek kolay yönetilir hale getirilmesi çabası gibi toplumsal ve siyasi sorunlar öne çıkarılmalıdır. Ekonomik krizin nedeninin de içerde topluma ve di-

şarda özgürlük ve demokrasi isteyen tüm güçlere saldırı olduğu, bunlarla birlikte işlenirse bir anlam ifade eder. Yoksa sadece iktidar değişimini hedefleyen bir propaganda ve program öne çıkar. Ekonomik sorunların çözümü için de köklü demokratikleşme olması gerekir. Siyasi, toplumsal alanda demokratikleşme gelişmeden ekonomik alanın demokratikleşmesi ve adil paylaşım gerçekleşmez.

AKP-MHP faşist iktidarının uygulamaları siyasi krizin derinliğinin ifadesidir. Siyasi kriz derin olduğu için çok ağır bir baskıya yönelmektedir. Sistem içi güçlerin sınırlı demokrasi, hak ve adalet talepleri bile ihanetle suçlanıyorsa bunun nedeni siyasi krizin derin olmasıdır. Türkiye'de siyasi kriz herhangi palyatif tedbirler ve bazı propagandif adımlarla giderilemez. Ancak köklü bir değişim ve demokratikleşme bu siyasi krize çözüm olabilir. Bu açıdan mücadele eden güçler bu gerçeği görerek köklü değişimi hedefleyen bir mücadele içinde olmalıdırlar. Millet İttifakı denilen sistem içi muhalif güçlerin bu krizi çözecek programları yoktur. AKP iktidarı düşüğünde ancak köklü demokratikleşme yapabilenler Türkiye'de gerçek yönetim olabilirler. Yoksa aşılırlar. AKP-MHP iktidarının ancak iç savaşlarda görülecek biçimde muhaliflerini düşman gören yaklaşımları kesinlikle siyasi krizin derinliği ile ilgilidir. Artık eski zihniyet yol ve yöntemlerle Türkiye'de toplumu yönetme imkanı kalmamıştır. Devrimci demokratik güçler bu gerçeği görerek örgütlenmeli, politika üretmeli, ittifaklarını genişletmeli ve mücadele içinde olmalıdırlar.

Seçim öncesi saldırılara da hazırlanmak gerekir. HDP'ye yönelik baskılar, Ekrem İmamoğlu'na yasak getirilmesi, ordunun ve polisin tam anlamıyla iktidarın milis güçleri gibi hareket etmesi, AKP-MHP'ye bağlı çete örgütlenmeleri bu faşist ittifakın iktidarı kolay kolay bırakmayacağını göstermektedir. Türkiye'de ne anayasa ne kanunlar ne de kanunlara göre hareket eden kurumlar kalmıştır. Her şey bu faşist ittifakı ayakta tutmak için vardır. Kılıçdaroğlu'nun, 'yüksek seçim kuruluna başvursak da bir şey çıkmaz', sözü tüm diğer kurumlar için de geçerlidir. Bu açıdan halkın örgütlü gücü ve faşizme karşı duruşun dışında bu iktidara dur diyecek bir güç yoktur. Zaten Kürtler söz konusu olduğunda bir polis, hatta bir bekçi devlet de benim, anayasa da benim, kanun da benim diyebiliyor. Kürtler, faşist güçler için sadece ezilmesi ve baskı görmesi gereken bir topluluktur. Bu açıdan Kürtlere, HDP'lilere, yaşlı analara neden bunlar yapıyor denilemez. Tabi ki bu yaklaşımlar teşhir edilir. Ama esas olarak da baskı ne olursa olsun geri adım atmamak ve mücadele etmek gerekir. Yoksa bu devlet gerçeğini ve Kürt sorununu anlamayan, ya da normal bir ülkedeymiş gibi bir duruma düşeriz.

HDP'ye yönelik baskıların seçimle ilgili boyutu olsa da esas olarak Kürt soykırım saldırılarının bir parçası olarak bu baskılar yapılmaktadır. Kürtleri tanımadıkları için, Kürt soykırımını hedefledikleri için Kürtlerin de bir siyasi irade olarak içinde olduğu HDP'ye saldırmaktadırlar. Varlığı kabul edilmeyen bir halkın siyasi iradesi kabul edilmediği için, soykırıma uğratılmak istendiği için siyasi soykırım saldırısı yapılmaktadır. HDP'ye yönelik

saldırı soykırımın siyasi ayağıdır. Çünkü siyasi soykırım gerçekleşmeden soykırımı tam anlamıyla gerçekleştiremezler. Bu nedenle HDP'ye yıllardır yoğun bir saldırı yürütmektedirler. Öte yandan Kürtlerle Türkiye'de demokrasi güçlerinin ittifakını da Kürt soykırımını engelleme ittifakı olarak görüyorlar. Böyle gördükleri için Kürt demokratik güçleriyle Türkiye'nin demokratik güçlerinin buluşmasını ortadan kaldırmak istiyorlar. Soykırımcı sömürgeci Türk devletinin istemeyeceği şeylerin başında Kürt halkıyla demokrasi güçlerinin buluşması ve ortak mücadele içinde olması gelmektedir. Kuşkusuz saldırıların güncel boyutu ise seçimle ilgilidir. HDP zayıflatılır, ittifakları parçalanırsa bunun seçimlerde kendilerine yarayacağını düşünüyorlar. Devlet bütçesinden verilen paranın kesilmesini ise bazı zayıf unsurları etkilemek için yapmışlardır. Devletin vereceği parayı almak için yumuşama sağlamak doğrultusunda bir baskı aracı haline getirmek istemişlerdir.

Devletin bütçe vermemesi partileri ve siyasi güçleri halka gitme ve halkı örgütlemeye içine girme çabasını daha fazla göstermeye götürür. Bu açıdan hayırlı olmuş denilebilir. Önceleri devlet parası ellerine geçmeden örgütleniyor ve mücadele ediyorlardı; doğrusu da budur. Zaten halka dayanarak gelişmeyen ve mücadele etmeyen bir siyasi güç ne devrimci ne demokrat olabilir. Devletin siyasi partilere para vermesi bu güçleri sistem içi tutmak içindir. İdeoloji ve politikalarını sisteme göre ayarlamaları içindir. Radikal yollarını törpülemek içindir. Özellikle Türkiye'de devletin siyasi partilere ayırdığı pay denilen şeyin amacı budur. Bunu görmeyen zaten bu devlet gerçeğini anlamamış demektir. Bunu görmeyenler devrimci ve demokratik siyaset yürütemezler.

HDP'yi kapatmaları mümkündür. HDP'ye ayrılan devlet parasının verilmemesinin gerekçesi aynı zamanda HDP'yi kapatma gerekçesidir. Zaten bu paranın verilmemesi HDP'ye bizim çizgimize gelmez ve bize karşı tutumunu bırakmazsan seni kapatırız uyarısıydı. HDP bu politikaya boyun eğmedi, devletin parasına muhtaç değiliz, dedi. Bu durumda ya HDP'yi kapatırlar; ya da HDP üzerinde başka oyunlar peşinde koşarlar. Zaten HDP'ye karşı bir özel savaş ve psikolojik savaş yürütülmektedir. HDP'nin kendi karşısında zayıf durması ve bütünlüklü olmaması için bundan sonra da her yol ve yöntemi deneyeceklerdir.

Suriye Türkiye ile uzlaşırsa TC'nin Ortadoğu'ya hakim olma politikalarına hizmet etmiş olur

AKP-MHP faşist iktidarının sürekli saldırdığı bir alan da Rojava'dır. Rojava'da bir devrim gerçekleşmiş; bu devrim Kuzey ve Doğu Suriye'de Arapları ve Süryanileri de kapsayan demokratik toplumcu özerk bir sistem haline gelmiştir. Türkiye bunu kendi soykırımcı sistemi için bir tehlike olarak görmektedir. Bu açıdan Rojava Devrimi'ni boğmak; Kuzey ve Doğu Suriye'deki demokratik siyasi-toplumsal sistemi dağıtmak istemektedir. Bu nedenle sürekli saldırmakta, hem askeri güçlerden hem de sivillerden insanlarımızı katletmektedir. Rojava'ya

saldırmadığı gün yoktur. Sürekli kara operasyonu yapacaklarını söylemektedirler. Aslında Zap, Avaşin ve Metîna'da sonuç alsalardı Rojava'ya yönelik yeni bir işgal hareketi başlatacaklardı. Bu nedenle karadan bir işgal hareketini erteleseler de kapsamlı bir hava saldırısı yaparak halkın iradesini kırmak ve kaçırtmak istemişlerdir. Bunun için elektrik, gaz, petrol alanları dahil tüm yaşam alanlarına saldırmışlardır. Böylece su sıkıntısını da artırmak istemişlerdir. Ancak halk yerinde kalarak askeri güçlerle ve öz savunma güçleriyle birlikte olduğunu göstererek işgale karşı direnme tutumunu ortaya koymuştur.

Rojava devrimcilerinin, demokratik toplumcu yönetimin ve halkın kararı yeni bir işgale karşı sonuna kadar direnmek yönündedir. Türk işgaline karşı topyekun bir savaş verme hazırlığı yaptıklarını söylemekte. Çünkü Türk devletinin 30 km.'lik işgal planı bir soykırım planıdır. Bu nedenle Kuzey ve Doğu Suriye halkları var olmak için bu işgale karşı direneceklerdir. Gidecekleri yer yoktur. Bu açıdan direnerek orasını Türk devletine girip de çıkmayacakları bir bataklık haline getirmekten başka seçenekleri yoktur. Demokratik yönetimin ve halkın açıklamaları Afrin ve Serêkaniye'yi bir daha yaşamayacakları ve sonuna kadar direnecekleri yönündedir. Böyle bir duruşu tabi ki Kürdistan'ın tüm parçaları, yurt dışındaki halkımız ve dostları sonuna kadar destekleyecektir.

AKP-MHP iktidarı seçim kazanmak için Rojava'ya kapsamlı olamıyorsa sınırlı bir işgal hareketi yapabilir. Rusya ve Suriye ile görüşme içinde olan Türk devleti bir saldırı yaparak Minbiç ve Şehba gibi bazı yerlerin rejim tarafından ele geçirilmesini sağlamak da isteyebilir. Böyle bir olasılıktan söz edilmektedir. Ancak Rusya ve Suriye ile yapılan görüşmeler çok karmaşıktır. Öyle kolay uzlaşma sağlamaları söz konusu olamaz. Türkiye ile Rusya mevcut durumda birbirlerine muhtaçtırlar. Rusya, rejimi TC ile görüşmelere zorlamaktadır. Ancak bazı görüşmeler olsa da hala bazı temenni ve arzular dışında pek sonuç aldıkları söylenemez. TC, zaten bu görüşmeleri Rojava Devrimi ve Kürt düşmanlığı üzerinden yürütür. Eskiden Esad rejimini devirme hedefi de vardı. Bu durumu gerçekleştirme imkanının azaldığını gördükçe esas olarak Kuzey ve Doğu Suriye'deki sistemi dağıtmaya odaklanmıştı. Suriye rejimi de Kürt sorununun çözümü konusunda bir politika ortaya koymadığından Türkiye'nin bu politikasından kendi çıkarı için yararlanmak isteyebilir. Zaten ABD de Rusya da rejim de TC saldırılarını Kuzey ve Doğu Suriye demokratik yönetimine kendi isteklerini kabul ettirmek için kullanmaktadırlar. Suriye bu politika yerine doğrudan TC ile anlaşıp Rojava Devrimi'ni tasfiye etme uzlaşmasına girer mi, bunu zaman gösterecek. Ancak Suriye'de öyle bir durum var ki, bir konuda anlaşma olsa başka konuda uzlaştırma ve bir noktada buluşurma zordur. Rusya Ukrayna'da çok sıkışık olduğu için Türkiye'ye tavizler verecek konumdadır. Zaten seçimde AKP'yi destekleyen ve bazı ekonomik imkanlar sağlayan bir durumdadır. Suriye'de böyle bir al-ver ilişkisi sanıldığı kadar hemen gerçekleşecek gibi görünmüyor. Ancak Rojava ile Kuzey

ve Doğu Suriye'nin gelişmeleri yakında takip etmesi; TC ve Suriye'nin birlikte yapabileceği saldırılarını bozacak hazırlıklar yapması gerekir.

Türkiye Suriye ile Kürt karşıtlığı üzerinden bir uzlaşma yapmak ister. Ancak çeteler Türkiye için çözümü zor bir konudur. Şu açıktır ki, Suriye Kürtlerle uzlaşma yerine Kürt düşmanlığı temelinde Türkiye ile uzlaşırsa sonuçta kaybeden Suriye olur. TC'nin Ortadoğu'ya hakim olma politikalarına hizmet etmiş olur. Bölge halkları ve ülkeleri sadece Kürtlerle ilişki ve ittifak içinde Türkiye'nin Ortadoğu'ya hakim olma politikalarının önüne geçebilirler. Kürtler, Suriye'de mevcut sınırlar içinde varlığının kabul edildiği ve öz yönetime sahip bir çözüm istiyor. Suriye böyle bir çözümü kabul ederse hem kendi sorunlarını çözebilir, hem de başta Türkiye olmak üzere her güç karşısında güçlü bir konuma kavuşur.

İran'da 'Jin, Jiyan, Azadî' sloganıyla kadın öncülüğündeki halk hareketi 4 aydır sürmektedir. Bu dört ayda İran toplumu Farsı, Azerisi, Bellucisi, Arabı ve Kürdüyle değişmiştir. Bu değişimin siyasi bir değişim yaratması da kaçınılmazdır. İran toplumu maddi uygarlığın değil, manevi uygarlığın toplumdur. Kadın öncülüğündeki halk ayaklanması ekonomik sorunlara yönelik bir tepki değildir ya da ekonomik sorunların tetiklediği bir hareket değildir. Tamamen demokrasi ve özgürlük isteminde bulunan ve bu konuda değişim isteyen bir harekettir. Bu açıdan ekonomik talepli hareketlere göre daha köklü ve süreklilik arz eden bir temele sahiptir. İran tarih boyu daha özgürlükçü, daha demokratik özlemleri ve amaçları ifade eden filozofların, bilgelerin, alimlerin, dervişlerin, şeyhlerin, seydaların, velilerin coğrafyasıdır. Maddi uygarlığa karşı demokratik uygarlığın gelişebileceği bir tarihsel toplumsal yapıya sahiptir. Tarih, bu coğrafyada demokratik uygarlık tarafında olan yüzlerce harekete tanık olmuştur. İran'daki gelişmeler bu tarihten kopuk ele alınamaz. Bu açıdan bu hareketleri bastırmak isteyenler başarısızlığa uğrar.

Kadın özgürlük isteğinin etkili olduğu bir hareket demokratik ve özgürlükçüdür. Hem de derin bir biçimde demokratik ve özgürlükçüdür. Demokrasi ve özgürlük isteğinin toplumsal bir karakter kazanmasıdır. Bu açıdan baskılara karşı direnci de fazladır. Böyle bir dirence sahip hareket karşısında İran rejiminin baskıları sonuçsuz kalmaya mahkumdur. Artık bu ayağa kalkış yeni bir toplum ruhu yaratmıştır. Bu toplum eskisi gibi yönetilemez. Bastırdım dediği zamanda bile karşısına farklı bir direniş ve ayaklanma olarak karşısına çıkar. Dolayısıyla kadınlar öncülüğünde gelişen hareketin başarılı olacağı ve İran'ı değiştireceği görülmektedir. Kürt kadını ve Kürtler demokratik ulus anlayışı temelinde İran'ın siyasi sınırları ve demokratik siyasi bütünlük içinde hem İran'ı demokratikleştirmede hem de İran'ın güçlü bir ülke haline gelmesinde rollerini oynayacaklardır. Demokratikleşmeye ve demokratik topluma dayanan İran, güçlü İran'dır. Kapitalist moderniteye karşı demokratik modernite çizgisinde Ortadoğu'nun yeniden ve bu defa demokratik uygarlık temelinde dünyaya örnek olmasında rolünü oynayabilecektir. ●●●

RÊBER APO İNSANLIĞIN KURTULUŞUDUR

ÖZGÜRLÜĞÜ KADINLARIN ÖZGÜRLÜĞÜDÜR

PAJK Koordinasyonu

Toplumu ayakta tutan, özgürlük mücadelesine sevk eden, enerji veren, güç, cesaret aşılayan temel dinamik ise kadınlardır. O nedenle kadınlar başat hedeftir, saldırılarının odağındadır. Soylu'nun PKK'yi kadın hareketi olarak tanımlamasının altında yatan bu gerçekliktir. Bunu fark eden düşman, kadın öncülerini, örgütlülüğünü ortadan kaldırarak Önderliği zayıflatmayı hedeflemektedir. Önderlik demek kadın özgürlük çizgisi demektir. Kadın özgürlük çizgisiyle demokratik ulus şekillenebilir, demokratik konfederalizm sistem olarak yaşam şansına sahip olabilir. Kadın ve Kürt Hareketimizi, mücadelemizi zayıflatabildiği kadar zayıflatmak ve tehlikeli planlarını Önderlikten başlamak üzere Kürdistan toplumuna uygulamaya ortam, zemin hazırlamak istiyor.

tanıklık etmektedir. Ve bu gelişimi, değişimi ortaya çıkaran çelik çekirdek kadın özgürlük gerillasıdır. Her ne kadar dünya siyasi tarihi bunu şimdilik görmezden gelse de Jin, Jiyan, Azadî çizgisini evrenselleştiren yegane güç kadın özgürlük gerillasıdır ve buna dayalı olarak kırk yıldır kesintisiz mücadele eden Kürdistan Kadın Hareketidir. Bu uğurda şehit düşen bu yılın eşsiz direnişinin sembolü olan Sara ve Rûken yoldaşlar, Avzem, Mizgîn Ronahî, Berfîn Rebaz, Rojda Rojhilat, Ekin Türk, Şerîstan Farqîn, Helbest Koçerîn, Delal Şoreş, Vîyan Kîçî, Arjîn Gabar, Evîndar Ararat, Diren Van, Adar Amed, Sema Eylûl yoldaşlarımız şahsında, kimyasal saldırılar altında destan yazan Zap, Metîna ve Avaşîn'de direnerek soykırımın önüne geçen tüm şehitlerimiz özgür yaşamın sembolüdür. YJA Star ve HPG savaşçıları geliştirdikleri eşsiz direnişle düşmana büyük yenilgi yaşattılar ve zaferi ilan ettiler.

Her bir şehit yoldaşımız kendi başına özgürlüğün, direnişin, iradenin, sınırsızlığın tanımı ve zafedir. Mersin'de polis karakoluna yönelik fedai eylem yaparak düşmanı allak bullak eden Rûken Zelal ve Sara Tolhildan yoldaşlarımız soykırımcıları psikolojik, moral çöküntüye uğratmıştır. Kürdistan ve Avrupa'nın dört bir yanından, Ortadoğu'nun çeşitli şehirlerinden Parti saflarına katılarak, gerilla mevzilerinde yerini alarak devrimi savunan, güçlendiren, büyüten kadın ve erkek gerilla yoldaşlar sadece savaşın kahramanları değildir. Toplumsal değişimin özneleri olup kadın devriminin yaratıcılarıdır. Toplumsal devrimin öncüleridir. Mücadeleleri ile dünyayı kadın devrimini tartışacak aşamaya getirdiler. 'Kadının Partiye katılımı kendi başına devrimdir' diyen heval Sara-Sakine Cansız yoldaşımızın belirttiği gibi gerillalaşan kadın, kendi şahsında cinsiyetçi toplumu yıkıma uğratmakla sınırlı kalmıyor, tarihi, kaderi, talihi değiştiriyor. Yeni bir dünya mümkündür iddiasını güçlendiriyor. Öyle ki toplum, nefesini tutmuş devrimin andaki görkemine kilitlemiştir.

YJA Star ve HPG'li gerillaları halkları, dünya insanlığını yeni paradigmayla buluşturdu

YJA Star ve HPG'li gerilla yoldaşlarımız köhnemiş ataerik sistemin ulus-devletlerini sarstı, egemen tarihin ezberini bozdu. Faşist devletin işgalci ordularını yendi. Kadın devrimine yeni sahalar açtı, Rojhilat gibi taptaze olan sahada devrimin ateşini yaktı. Kadın özgürlüğünün Ortadoğu ve dünyaya yayılmasına yol açtı. İç çelişkilerin birikiminin etkisi olsa da bu gelişmeler kendiliğinden ortaya çıkmadı. Cesareti,

dirayeti, iradeyi, hayali, ütopyayı, bedel vermeyi, kendini savunmayı öğreten asıl güç hiç kuşku yok ki kadın gerillacılığıdır. Kürdistan gerillası, Zap-Avaşîn-Metîna'da sadece faşist Türk ordusunu ve işbirlikçi KDP'yi yenilgiye uğratmadı. Aynı zamanda NATO'nun planlarını geçersizleştirdi. Türk devleti somutunda küresel kapitalist sistemin çöküşünü hızlandırarak kadınları, halkları, dünya insanlığını yeni paradigma ile buluşturdu.

Tarihin şafak vaktinde kadınlar ve halklar özgürlük tarihinin özneleri, öncüleri, değişimin yapıcıları olarak rolünü oynuyor. Bunu sağlayan özgürlük gerillasıdır, özgürlük savaşçısıdır. 14 Nisan'dan bu yana düşmanın en zalim, en vahşi yöntem ve ağır silahlarıyla saldırdığı Zap-Avaşîn-Metîna alanlarında gerçek manada tarihi destanlar yazıldı. Her bir direniş anlatan sayfalar dolusu kitap yazılabilir, filmi yapılabilir. Gerilla, sadece ağır hava bombardımanı altında savaşmadı, kullanılan kimyasal silah saldırılarına karşı yenilmeyen bir gerillacılık yaratıldı. Bu tarihte ilktir. Gerilla kimyasal silaha ve her türlü teknik donanımına karşı sadece kendini savunabileceğini göstermedi, bir de düşmanı yendi. Bu ilki altın harflerle Kürdistan, Ortadoğu ve dünya tarihine geçiren yüce şehitlerimizi minnet ve saygıyla bir kez daha anıyoruz.

Yaşanan paradigmalar savaşidir

Yüzyılın çehresini şekillendiren Rêber Apo'nun paradigmasıdır. Ve özgürlük mücadelemiz yeni bir Ekim Devrimi etkisinde gelişmelere yol açan bir yükseliş yakalamıştır. Gerçek dinamikleriyle bütünleşmemesi için küresel hegemonik güçler ve statükocu bölgesel güçler büyük bir karşı saldırı halindedir. Bunun üzerinde özce durmaya gerek vardır. Sistemin aşılma noktası olduğu, yeni sistem inşasının yaşandığı kaos aralığı 3. Dünya savaşı olarak cereyan ederken, hiçbir kapitalist gücün, ulus devletin ve sistemin tek başına otorite olmadığı, otoriterliğinde geriye dönülmez büyük gediği açıldığı, parçaların koparıldığı ve yeni mücadele alan ve kanallarının oluştuğu görülmektedir. Bu aralık süreci şiddet ve savaşla yeniden merkezi hegemonyasını tesis etmenin kıyasıya savaşı olarak sürerken buna en güçlü alternatifi Rêber Apo'nun paradigması ve kadın özgürlük çizgisi oluşturmaktadır. Bu nedenle saldırıların merkezinde Rêber Apo yer almaktadır. Dünya hegemonik güçlerinin el birliğiyle, söz birliğiyle kendi hukuklarını çiğneyerek tecritte ısrar etmeleri ve bunu faşist Türk devletiyle birlikte sürdürmeleri tarihsel korkularından ileri gelmektedir. İmrallı özel savaş sis-

temindeki ısrarlarının nedeni, Rêber Apo'nun paradigmasal önderliği ve devrim manifestosunun kaos aralığında en güçlü umut vadetmekle kalmayıp, bu umudu ete-kemiğe büründüren, halkların isyanını kadın merkezli ayağa kaldıran bir küresel mücadele düzeyini yakalamamış dandır. Rêber Apo'ya dönük tutumları basit bir Kürt düşmanlığından ileri gelmemektedir. Miladını doldurmuş, her tarafta karşıt tepki ve ayaklanmalar, isyanlar, protestolarla biraz daha çözülen ataerik, sınıflı, cinsiyetçi paradigma, yani erkek paradigması çöküşe gitmektedir. Bu savaşı erkek egemenlikli paradigma ile hemen yanı başında boy veren ve günceli belirleyen kadın özgürlük paradigması, yani demokratik, ekolojik, kadın özgürlükçü paradigmanın savaşı olarak tanımlamalıyız. Bu paradigma savaşıdır, ideolojiler savaşıdır. Çözümekte olan sınıflı uygarlığın kapitalist sistemine karşı demokratik, ekolojik sistemle çıkışı bedel ne olursa olsun gerçekleştirme savaşıdır. Bu saldırılar devrime gebe olan yüzyılımıza çağın ideoloğu olarak yön veren Rêber Apo ve devrim manifestosunun hayat bulma imkanlarını ortadan kaldırmadan imhacı saldırılarıdır. Hem uygarlıklar savaşıdır hem ideolojiler savaşıdır hem de devletçi, hiyerarşik, iktidarcı siyasal sistemlere karşı demokratik ulusların demokratik konfederalizm çatısı altında demokratik, özgürlükçü siyasal sistemini hayal olmaktan çıkarak sahada yeşertme, büyütme ve kurumsallaştırarak örgütlenme savaşıdır.

Artık sistem içi çözüm arayışları geride kalmıştır ve kendi sistemini yaratmanın kaos aralığını, tarihsel anlarını, özgürlük anlarını yaşıyoruz. An derken kısa süreliğine özgürlük nefesi olarak bahsedilmiyor. Tarihin akışına yön veren yepyeni bir demokratik ulusların doğuşuna, kadın özgürlüğünün damgasını vurduğu yeni bir toplumsal doğuş ve sisteme işaret ediliyor. Sistem içi çözüm arayışları, mevcut iktidarların kısmi demokratikleşme çabaları olup hak ve özgürlüklerde kısmi iyileştirmeler yapması anlamındadır. Bu ancak iktidarların, oligarkların, faşist diktatörlerin, kapitalistlerin ömrünü uzatır. Elbette, sistem güçlerinin kadınların, halkların, toplumsal kesimlerin mücadele amaçlarına doğru yanıt vermeleri halinde savaşmadan, çarpışmadan da çözüm bulunabilir. Tek yol savaş değildir elbet. Ama bir tek ölümü, yıkımı, teslim almayı, imhayı, işgal ve ilhakı dayatan iktidar ve dayandığı sistemle uzlaşmaya çalışmak kendi ölüm fermanını imzalamak olur. Bunun için direnmek gerekir. **Direnme yaşamaktır** şiarı, günümüzde kadınların özgürlük iradesi olarak toplumsal duruş kazanmıştır. Bunun yaratıcısı Rêber Apo'dur.

2022 yılında Önderlik paradigması evrenselleşti

Direnmenin 1980'lerde Amed zindanlarından Kürdistan ve Türkiye toplumuna yayılan anlamından yola çıkılarak yapılan planlama ve hedefler artık çok büyümüştür. Şimdi 50. mücadele yılını doldurmuş bir Hareket olarak anlam ve hedefimizde farklılık, genişleme ve büyüme vardır. İşte Önderliğin İmrallı tecrit sisteminde tüm kapitalist dünya güçlerine karşı direnmesi, sadece gerçeklerin savunulması, doğruların yaşaması, yaşatılması anlamını taşıyor. Direniş onurun, iradenin savunulması olduğu gibi yepyeni bir tarihsel zafere yol açacak bir anlam ve hedef barındırıyor. TC faşist düşmanlığı yeryüzünde bir tek onurlu Kürt kalmasın diye Önderlikten yola çıkarak Kürt toplumuna imha temelinde saldırıyor, yaratılan değer ve kazanımlara, fiziki-maddi-manevi tüm imkan ve olanaklarına saldırarak, ortadan kaldırmaya çalışarak Önderliğe ulaşmak istiyor. Önderliğe yönelerek toplumu, topluma yönelerek Önderliği hedefliyor. Toplumu ayakta tutan, özgürlük mücadelesine sevk eden, enerji veren, güç, cesaret aşılayan temel dinamik ise kadınlardır. O nedenle kadınlar başat hedeftir, saldırılarının odağındadır. Soylu'nun PKK'yi kadın hareketi olarak tanımlamasının altında yatan bu gerçekliktir. Bunu fark eden düşman, kadın öncülerini, örgütlülüğünü ortadan kaldırarak Önderliği zayıflatmayı hedeflemektedir. Önderlik demek kadın özgürlük çizgisi demektir. Kadın özgürlük çizgisiyle demokratik ulus şekillenebilir, demokratik konfederalizm sistem olarak yaşam şansına sahip olabilir. Kadın ve Kürt Hareketimizi, mücadelemizi zayıflatabildiği kadar zayıflatmak ve tehlikeli planlarını Önderlikten başlamak üzere Kürdistan toplumuna uygulamaya ortam, zemin hazırlamak istiyor. Başını ABD'nin çektiği kapitalist dünya güçleri İngiltere başta olmak üzere hepsinin tecritte ısrarı ve Kürt düşmanlığına bu denli yol vermeleri ise küresel hesapları gereğidir. Bölgesel, küresel hesaplarını bozan, engelleyen ve güçlü alternatif yaratan özgürlük mücadelemizdir. Hem bu gücü kullanmak, yedeklemek istiyorlar hem baskılayarak zayıflatmak ve iradesiz bırakarak yol almak istiyorlar.

Önderliğin düşünceleri okundukça, yayıldıkça gerçekten büyük bir kabullenmeyi, sarılmayı doğuruyor. Alternatifin yaratılmasına öncülük eden Önderlik ve bunun mücadelesini veren Hareket-halk olarak kaos aralığında Kürdistan'dan başlayarak Ortadoğu'yu etkisi altına almamızdan, dünya insanlığının arayışına cevap yaratmamızdan, ya-

Kesintisiz devrim sürecini hem ördüğümüz hem tanıklık ettiğimiz yılları yaşıyoruz. 2023 yılında, 2022'nin başarıları ve yarım kalan gelişmeleriyle giriyoruz. Karşı devrim güçleri her şeyini ortaya koymasına rağmen bu gelişimi durdurmaya güçleri yetmedi. Kadınların, halkımızın ortaya çıkardığı gelişmeler iktidarlara, ataerik sisteme karşı sıradan tepkileri, karşıt eylemler ve protestolar değildir. Yeni olan, gelişim çizgisinin kadın özgürlüğü olarak varlık kazanmasıdır. Dünya buna

şadığı boşluğu dolduramamızdan ciddi endişe duymaktalar. Önderliği kesintisiz mutlak tecritte tutmaları adeta yok hükmünde muamele yapmaları ideolojik intikam almaktır. Önderlik insanlığın yeni kurtuluş yoludur. Devrimimiz gerçekte yeni bir Ekim Devrimi niteliği taşımaktadır. Henüz yeterince Önderliğin fikirlerini dünya insanlığına mal edebilmiş değiliz. Ama bu kadarı bile dünya kadınlarını, halklarını ataeril sistem karşıtlığında, anti kapitalizm, anti faşizm cephesinde toplayarak yeni bir enternasyonal ruhun doğmasına, demokrasi cephesinin büyümesine neden olmaktadır. Bunun için kadınlar, Kürt halkı yalnız değildir. Devletli uluslara bile bu denli bir destek yoktur. Örneğin Ukrayna Savaşında, Rojava'ya sahiplenir tarzda bir sahiplenme duruşu ortaya çıkarmaya çalıştılar. Ancak başaramadılar. Ulus devletlerin talimatıyla, merkezden emirlerle çok geniş yelpazedeki demokratik kamuoyunu, dünya insanlığını kimse ayağa kaldıramaz. Haklı, meşru mücadele içinde olduğumuz, demokratik konfederalizm ve kadın özgürlük çizgisi temelinde gelişen kadın devriminin kalbi Kürdistan'da attığı için dünya halkları, kadınları mücadelemize destek vermekte ve birleşmektedir. Önderliği zayıflatmanın, paradigmayı geçersizleştirmenin yolu tecridi sürdürmek, hareketimizi tasfiye etmek, kazanımları ortadan kaldırarak Kürtleri köle yaşama mahkum etmek, teslim almaktır. 2022 yılı süresince Önderlik merkezli siyaset, direniş, propaganda yani tüm faaliyetler yürütülmeye çalışıldı. Ciddi bir kamuoyu oluşturdu ama tabii durumda somut bir değişiklik yapamadık.

Önderliğin özgürlüğü kadının özgürlüğüdür

5 Nisan 2020'den bu yana düşman Önderliğimizle avukat ve aile görüşüne izin vermediği gibi İmralı sisteminden yasal olarak sorumlu olan başta CPT olmak üzere uluslararası kurumlar durumu sessizlikle geçiştirmektedir. Gelişen toplumsal baskı sonucu sanki Önderliğin yasal hakkı değişmiş gibi kardeşi Mehmet Öcalan'la 25 Mart 2021'de 4 dakikalık telefon görüşmesine izin verildi. Önderlik o zaman da bunun kanunsuz olduğunu Mehmet'in böyle bir korsan görüşmeyi kabul etmesine tavır koydu. AKP Önderlik üzerinde özel savaş siyasetini uygulamaktadır. Bu durumu hem teşhir etmek hem de Önderliğin fiziki özgürlüğünü sağlamak, sağlık ve güvenliğiyle ilgili haber almak için "Önderliğe Özgürlük Hamlesi" ile 2022 yılının mücadele startı verildi. Önderliğe öz eleştiri tutumumuz mutlaka başarıyı sağlama olarak belirlendi. 2022 Önderliğin fiziki özgürlüğünün ve fikirlerinin dünyaya yayıldığı, eylem ve etkinliklerle sahiplenildiği bir mücadele yılı oldu. Ancak, en doğal hakkı olan yasal görüşmelerin yapılması, evrensel bir hak olan umut hakkından yararlanmasına izin verilmedi. 2022 yılında kadınların öncülüğünde savaşan gerilla güçlerinin ve toplumsal direnişin başarısını

yarım bırakan Önderliğin içinde bulunduğu İmralı statüsünü değiştirmemiş olmamızdır. Önderlik konulu konferanslar, imza kampanyaları, kültürel konserler, düşünsel çalışmalar, toplumsal eylemler, savaşımız Önderlik merkezli geliştirildi. NATO, AB sistemi komplocu siyasette ısrar ettiğinden durumu değiştiremedik. Mücadelemizin yarattığı baskı sonucu Ekim ayında Önderliği ziyarete mecbur kalan CPT'yle Önderliğin görüşmediği bilgisi sonradan alındı. Önderliğin tutum alma ihtimali yüksektir. Çünkü avukatların, ailelerin Önderlikle görüştürülmemesi korsan uygulamadır. Önderlik, İmralı'da her şeyin siyasi kararlar yapıldığını, İmralı'yı özel yasalarla yönetilen, özel savaş sisteminin uygulandığı kişiye özel sistem olarak tanımladı. Bu sistemin örgütlenmesinin AB Konseyi'nin onayı ve bilgisi dahilinde olduğunu 1999 yılının 15 Şubat'ından bu yana planlandığını biliyoruz. Komplonun birinci hedefi de Önderliğin fiziki imhasıydı, bunu Önderlik hem duruşuyla hem geliştirdiği paradigmayla boşa çıkardı.

Dünya statükocu sisteminin alt üst olduğu bu yıllarda komplo yenilerek özgürleşme fırsatını yakalayan kadınlar ve Kürt halkı naçar bırakılarak yeni modern kölelik sisteminde tutulmak isteniyor. Ezme, teslim alma, imha dayatılıyor. Kazanma şansı yakın olduğu için stratejik olarak kapsamlı, tehlikeli planlar hazırlanıyor. Hem de çok ortaklı yürütülüyor. Kadın özgürlüğü, Kürdistan özgürlüğü, Ortadoğu'nun demokratikleşmesi ve yeni bir dünya sistemi iç içe geçmiş, eş zamanlı gündemleşmiş bir sorundur. Bütünlüklü bir değişim gündemdedir. Kazanan taraf sadece yerel ve bölgesel olarak kazanmış olmayacak. 21. yüzyıldan itibaren dünya siyasi tarihinin gidişatında tarihsel bir değişime yol açarak tarihsel anlamda kazanmış olacak. Özgürlük tarafı olarak kazanma ısrarımızı 2023 yılında Önderliğin fiziki özgürlüğüyle taçlandırarak tüm komplocu, imhacı strateji, siyaset ve planları yerle bir edeceğiz. Komplocuları, Kürt düşmanlarını, kadın düşmanlarını tarihe gömeceğiz, biz kazanacağız.

Faşist AKP-MHP rejiminin planları gerilla mücadelesine çarptı

2022 yılına 14 Nisan'da faşist Türk ordusunun NATO'dan kimyasal silah kullanma onayı alması ve her türlü silahı kullanarak başlattığı saldırılarla giriş yapıldı. AKP-MHP diktatörlüğüyle yönetilen faşist Türk Cumhuriyeti, 24 Temmuz 1923'de imzalanan Lozan Antlaşması'yla ilanı yapılan Türkiye Cumhuriyeti'nin birinci yüzyılında yeni sömürge alanları yaratma kararlılığındadır. Bu amaçla saldırı. Medya Savunma Alanları'ndan başlayarak Bakurê Kurdistan'da tüm den gerillayı söküp atma, Hareketimizi imha, tasfiye etmeyi önüne koydu. Bununla birlikte fırsatını kollayarak Rojava'yı işgal etme, Şengal, Maxmûr özerk sistemini ve savunma güçlerini dağıtma,

Başûre Kurdistan'ı tamamen denetimine alma, Avrupa'da, Kürt Hareketini kriminalize ederek siyasi cinayetlerle etkisizleştirme, Bakure Kurdistan'ı tamamen iradesizleştirerek, Türkiye muhalefeti bitirerek tek güç olarak kalmak istedi. Bütün bu planlar, gerillanın direnişine çarpıp geri döndü. Bir ZAP yenilgisini daha yaşadı. Bundan dolayı büyük bir yaygarayla başladığı imha hareketinden söz edemez duruma gelerek ölümleri bile saklamak zorunda kaldı. Faşist AKP-MHP iktidarı varını yığını bu savaşa yatırdı. Buna CHP dahil tüm düzen içi sistem partileri açıktan ve parlamentoda onay verdi. Geriye kalan HDP ise mümkün meritede her türlü siyasi baskı, fiziki saldırı, yasaklarla daraltılmak, işlevsiz bırakılmak istendi. Demokrat, özgürlükçü toplumsal kesimleri CHP kendi hanesine geçirmeye çalışarak HDP'den rol çalmanın peşine düştü. Her alanda kadın hareketi birebir hedeflendi. Şiddet, taciz, tecavüz, yasak, baskı ayyuka çıktı. Kadın Hareketi'nin öncülüğü bitirilirse toplumsal mücadelenin biteceğini iyi bildiklerinden siyasi temsilcilerden başlamak üzere harekete geçen her kadın, her birey hedeflendi. Uzun bir dönem toplum yoğun faşizm koşullarında eylem yapamaz durumda kaldı. Ancak gerillanın savaş alanlarında düşmana sürekli darbe indirmesiyle toplum nefes aldı, cesaret aldı yeniden atağa geçti. Faşizme karşı direniş kararlılığını gösterdi.

İran, Türkiye, Irak, Suriye, Rusya, ABD adeta Hareketimizin, mücadelemizin, Kürdistan'ın kuşatılmasında söz birliği sergiledi. Kaybeden bir gerilla savaşını beklediler. Yıl içinde hem dağda hem Rojava, Maxmûr, Şengal ve Başûr'da aralıksız hava saldırıları, suikastlar devam etti. İçten de KDP işbirlikçi ve ihanetçi bir tutumla saldırı içinde oldu. Bölgesel güçler, uluslararası güçler faşist Türk devletinin savaş suçlarını görmezden gelerek destek verdiler. Diplomatik alanda Türk devletiyle karşı karşıya gelseler bile Kürt karşıtlığı politikada birleştiler.

İşte tüm bu topyekun saldırılara karşı gerilla direnişi tüm iç-dış kuşatmaları yarı, topluma nefes oldu, hesaplarını alt üst etti. Rojhilat Kurdistan'ında kadınların alanlara çıkmasına, toplumla birlikte İran devletine meydan okumasına, idamlara rağmen kafa tutmasına yol açan direnen gerilla gerçeğidir. Rojhilat-İranlı kadınlar, gerilla direnişinden güç aldı. Rojava'daki kadın devriminden güç aldı ve başkaldırıyı kesintisiz sürdürme iradesini gösterdi. Gerilla direnişi kahramanlığıyla, olmazı olur yapan, mümkün kılan savaş taktiği ve tarzıyla düşmanı bozguna uğrattı. Hangi ordunun askerleri olsaydı değil 10 ay, 20 gün bile dayanamazdı. Bu gücü veren Önderlik gerçeğidir. Hayat bulan kadın özgürlük çizgisidir, toplumsal direniş çizgisidir.

Tarih, kahramanlık savaşıyla dünya tarihine geçen yiğitliklerden biri olan üç yüz bin Persli askerin Grek'i işgal etmesine karşı koyan üç yüz Spartalıdan bahseder. Üç yüz Spartalı iç ihanet nedeniyle askeri olarak yenildi ama tarihe kazanan olarak

geçti. Çünkü üç yüz kişinin olağanüstü iradeyle üç yüz bin kişilik orduya karşı göğüs göğüseye karşı koyma iradesini, emeğini, kendine inancını, teslim olmaksızın ölümüne savaşmayı kahramanlık destanı olarak insanlık tarihinin hanesine yazdı. MÖ 480 yıllarında yaşandığı tarih kayıtlarına geçen üç yüz Spartalının direnişinin günümüze kadar yaşatılmasında az imkanla, büyük yüreklerle kazanmaya, düşmanı yenmeye ahdetmiş, yemin içmiş kahramanlık vardır. Her bir savaş tünelini ve günümüzde düşmanın elinde olan askeri silah donanımını ve şartları gözetirsek kat be kat üç yüz Spartalının savaşını aşmıştır. Savaş tünellerinde ve arazideki gerilla yoldaşlar, düşmanın kimyasal silah ve aralıksız uçak, top saldırılarına karşı olağanüstü direnen kahramanlık gösterdiği gibi bir de askeri olarak kazanmıştır. Gerilla bu savaşta kazandığı için düşman cepheleden çekilmek zorunda kalmıştır. HPG ve YJA Star Merkez Karargahımızın yıllık savaş bilançosunu açıkladığı bilgiler tüm gerçeği gözler önüne sermektedir.

Kürdistan gerillası NATO ordusunu yendi

Düşman, Zap, Avaşin ve Metîna'da çöktü. Düşman bu savaşta kazanmış olsaydı kendini bölgesel bir güç olarak gösterecekti. Ortadoğu denilince akla Kürdistan, Kürdistan denilince akla Kürdistan özgürlük Hareketi ve gerilla gelir. Bu gerillayı yenmiş bir gücün karşısında hem hegemonik güçler hem bölge ulus devletleri şapka çıkarırdı. Artık faşist Türk devleti, Ortadoğu'da merkezi güç olarak hükmünü kurmaya çalışacaktı. Gerilla direnişi ve toplumsallaşan kadın mücadelemiz, direnen halkımız boşa çıkardı. Kendileri açısından durum kötüye gittiği için kendi kendini vuran kirli Taksim senaryosuna başvurdular. Dünyaya ne kadar mağdur, mazlum oldukları edebiyatı üzerinden Rojava'yı işgali fiilen kısa sürede yapmak istediler. Yapamazsa da iç dış siyasette elini güçlendirmeye, pazarlık gücünü artırmaya yarar sağladı. Şef Erdoğan yönetimindeki AKP-MHP iktidardan düşmeyi önlemek için mutlak bir askeri zafere ihtiyaç duyuyor. Toplumun her kesimiyle karşı karşıyadır, itibarsız teşhir olmuş durumdadır. Gerillaya karşı başarısız olunca, kimyasal silah kullanma suçuyla gündeme gelince NATO, BM, AB Türkiye'yi kurtarmak için kimyasal silah suçunu gündemine almayarak TC'yi korudu.

Her anı direnişle geçen topyekün bir savaşın en yoğunlaşmış sürecini yaşadık. Gerilla sahasında her açıdan eğitici derslerle yüklü bir savaş ve direniş yaşandı. Önceki savaş tecrübelerini katbekat aşan ilklere başlangıç yapıldı. Elbette geçmiş süreçlerden süzülen tecrübeler yol gösterici oldu. Fakat yenilmezliğin özünü oluşturan Apo'cu fedai ruhun, militan katılımın taktikle bütünleşmesi, tarzda kendisini yenilemesi, inisiyatifli yetkin kullanması başarıyı ortaya çıkardı. Bedelleri ağır oldu elbet. Hangi ordu olsaydı esamesi okunmazdı ama biz hem varlığımızı koruduk hem düşmana darbe vurarak yenilgiye uğrattık hem Kürdistan, bölge, dünya siyasi dengelerini yeniden lehimize çevirmeyi başardık. Bunun bedelini ödedik. Vahşice, alçakça kimyasal silah kullanılmıyordu ve KDP işbirliği bu kadar destek sunması TC askeri bir karış ilerleyemezdi. Bu savaşta hem dünyada ikinci büyük orduya sahip faşist TC devletini hem ortağı KDP'yi ve bunların şahsında NATO güçlerini yendik. Yani Kürdistan gerillası NATO ordusunu yenmiş oldu. İlke oluşturan ve çizgileştiren PKK-PAJK hakikati böylesine muazzam militanlıkla gerillacılık yapılarak öncülüğünü 21. yüzyılda da bir kez daha kanıtladı.

Direnişin öncüsü ve süreklileştireni YJA Star gerillasıdır

Savaşa YJA Star gerillası öncülük yaptı. Savaşın koordinesinden tutalım, komuta etmede, savaşçılığında, inisiyatifli yetkin kullanmasında ve savaşın her anına damgasını vurarak kadın ordulaşmasında yeni bir aşama kaydetti. Direnişi süreklileştiren kadın yoldaşların tutumu ve katılımıdır. YJA Star, HPG savaşçılığı, mücadelede çığır açtı. Genç yoldaşlarımız, savaşa komuta etme görevini yaratıcı ortaya koydu. Süren savaşta askeri taktik kadar, kadrosal gelişmeye ivme kazandırdı. İlk kuruluşundan bugüne kadar fedailik çizgisiyle şekillenen Özgürlük Hareketimizin her bir militanı ve savaşçısı kendini çizgiye yatırmanın sadece fiziki olarak düşman saldırılarını göğüslemek, cesareti ortaya koymakla sınırlı olmadığını, bir bütünen ideolojik olarak yatırmaktan geçtiğini gösterdi. İmkansızlıklar içinde çok çarpıcı gelişmeleri, direnişi sergileyen yoldaşlarımız insan kabiliyetinin sınırsızlığını sergilediler. **Yoldaşlarımızın tarihsel direnişi, devrimin imkan-**

sızı tanımayan devrimcilerin eseri olduğunu kanıtladı. Şehit yoldaşlarımız ve hala mevzide direnen yoldaşlarımız şahsında hepimiz hayranlık uyandıran bu yüceliğin yoldaşı olmaktan onur duyuyoruz. Böyle yoldaşların yoldaşı olmak bizlere bahsedilmiş ayrıcalıktır. Bu savaşın gerçeklerinin çok azının imkanlar dahilinde kamuoyuyla paylaşıldığını biliyoruz. Dağlarda savaşa katılım düzeyimizin, kahramanlık ve hakikat gücünün, kadın özgürlük hareketimizin yılın başından sonuna kadar toplumsal mücadeleye, gelişmelere damgasını vurmasının hem parti içinde erkek yoldaşlarımız tarafından hem toplum tarafından daha çarpıcı fark edildiği anlaşılmaktadır. Bundan dolayı herkes kadınların başarısı ve bu başarıdan doğan beklentiye, inanca sarılmakta.

Savaş cephelerinde kimyasal silah, ağır bombardımanla, karadan da çarpışmayla geçen direniş, savaş devam ediyor. Sadece askeri kahramanlık dersleri olarak bakamayacağımız nettir. Ortaya çıkan değerler, kazanımlar, başarı yeni siyasi-askeri durum yarattığı gibi Partimize, tüm Partili yoldaşlara görevler, kadınlara ve Kürdistan toplumuna sorumluluk belirlemektedir. Başta kadrolar olarak direnişi tüm hücrelerimize kadar hissederek, özümseyerek kendimizi yeniden bu çizgiye vurarak dönüşümümüzü, katılımımızı ele almamız, Önderliğin, Partinin, şehitlerimizin bizden beklediği başarıyı güçlü ortaya koymamız mümkündür. Yoldaşlarımız, Önderlikten aldıkları güçle düşmanı sarstığı gibi Parti yapımıza, halkımıza ideolojik-pratik çağrı ortaya çıkarmıştır. Tüm Parti yapısının içte ideolojik-örgütsel güçlenmesine, halkımızın devrimci halk savaşı çizgisi temelinde mücadeleyi yükseltmesine çağrıda bulunmuştur.

Şehitlerimiz özgürlük andımızdır

Özgür Kadın Hareketimiz, tüm yılı direniş ve mücadeleyle karşıladı. 8 Mart'tan itibaren kadınlar ayakta oldu. 8 Mart'ın coşkusu ve moralini karın altında Newroz alanlarına taşıyarak yılın başarı startını kesinleştirdi. Kürdistan Kadın Hareketimiz, toplumu sert mücadele dönemine hazırladı, motive etti. Bu yoğun mücadele çalışmalarında görevi başındayken 17 Haziran'da PAJK Meclis üyesi Bêrivan Zilan yoldaş, 4 Ekim'de Süleymaniye merkezinde Nagihan Akarsel arkadaşın şehadeti yaşandı. Avrupa'da ilk kadın örgütümüz olan YJWK'nin kurucu öncülerinden Delal Nurhak, YJA Star Komuta Konsey üyesi Peyman Bagok, YPJ Komutanlarından Jîyan Tolhildan'ın şehadetlerinin ilanı yapıldı. Avrupa'da 23 Aralık'ta ise Kadın Hareketimizin öncülerinden ve KCK Yürütme Konsey üyesi Evîn Goyî yoldaş Türk devleti tarafından şehit düşürüldü.

Neredeyse her gün, her ayı şehadetle karşıladık. Ama yılmadık, yenilmedik. Düşman azmimizi köreltmek, iddiamızı geriletmek, hedeflerimizi yarım bırakmak ya da tümünden yapamayacak duruma ge-

tirmek için askeri alanda olduğu gibi toplumsal mücadele alanına da amansız saldırdı. Ancak kadınlar hem ayrı eylemleriyle hem topluma ayağa kaldırarak kitlesel eylemleri örgütleyerek direniş çizgisini yaydı. Kürt kadınları dışında farklı halktan kadınları da etkileyerek, ortaklaşarak demokratik mücadele cephesini güçlendirebildik. Ancak direnen gerilla ile birlikte savaşı yürütecek, katılacak düzeyin yeterli açığa çıkarmaması mutlaka giderilmesi gereken ve bu yıl eksik kalan bir yandı. Kadınlar, halkımız duyarlıdır ancak görevini hala gerillaya destek olarak yürüyüş ve mitingle sınırlandıran anlama ve pratikleşme düzeyini aşmaları gerekmektedir.

Yüzyılımızda kadınların, Kürt halkının ve Ortadoğulu halkların kaderi gündemdedir. Dönem tüm yönleriyle kadın devriminin koşullarını olgunlaştırmıştır ve dayatmaktadır. Dönem halkların demokratik devrimini, kendi demokratik sistemini kurmanın imkanlarını ortaya çıkarmıştır. Kadın devrimiyle yüzleşen bir çağın içindeyiz. 16 Eylül tarihinde Jîna Emîni'nin katledilmesiyle Saqiz'da başlayan eylemlerin, Rojhilatê Kurdistan ve İranlı kadınların Jin Jiyan Azadî isyanının hızla dünyaya mal olması bu çağın ihtiyacından kaynaklıdır. Çağın ihtiyacı dolayısıyla bu yüzyılın ihtiyacı kadın devrimidir.

Rojava Devrimi de kadın devrimi olarak başladı ve demokratik konfederal sistem olarak inşası sürüyor. Henüz devrim tamamlanmadı, sadece önündeki engeller kaldırıldı ama hala ortadan kaldırma tehditleri ve askeri imha saldırıları faşist Türk devleti ve ortağı olan DAİŞ eliyle yürütülüyor. Dünya hegemonik gücü Rusya ve ABD, bu devrimi tekeline almak, olmazsa boğmak istiyor. Ancak kadınlar şahsında toplum büyük direniyor. Buna bir de Rojhilat ve İran'daki gelişmelerin eklenmesi gerçekten kimsenin beklemediği bir siyasi, toplumsal durum ortaya çıkardı. Bu gelişme Kürdistan kadın özgürlük mücadelemizin devamıdır ve kaynaktan beslenen özle bu ruh ve irade ortaya çıkmıştır. Nitekim güçlü bir sahiplenme Kürdistan, Ortadoğu ve dünyada açığa çıktı. Halk ayaklanmaları yer yer hep İran ve Rojhilat Kurdistan'ında süregeldi. Ama hiçbir bu denli radikal, toplumsal ve en önemlisi kadın özgürlüğü merkezli, öncülüğünde gelişmedi.

Kadınlar, toplum reform değil, devrim istiyor. Radikal değişim istiyor. Bu radikalizme İran İslam rejimi katliam ve idamla karşılık verdi. Binlerce kişi tutuklandı ve yüzlerce insan katledildi. Son beş yıl içinde dört genel halk isyanının hiçbirisi ülkeyi bu isyan kadar sarımadı. En demokratik görünen ya da siyasi analiz yapmaya çalışan erkek akıl, Jin Jiyan Azadî'yle başladığını belirterek ve hızla üzerinden atlayarak başka dinamikleri öne çıkarmaya çalışmaktadır. Yani Kadın Devrimi'ni çalmaya yeltenen dışardaki muhalif erkek akıl, Kadın Devrimi'ni kanla bastırmaya çalışan bir rejim var. Her iki cepheye karşı kadınların ortak mücadelesi gereklidir. Şimdiye kadar İran sınırları içinde ve dışında tüm kadınlar ve halk Kadın Devrimi

sloganı etrafında birleşerek ayakta durdu ve ölümüne direniyor, eylem yapıyor. 1979 Devrimi'ni kadınlar ve gençler yaptı. Geniş bir demokratik ittifakla devrim yapıldı. Ancak ne eşitlikten ne özgürlükten geriye bir şey kalmadı. Elbette böylesine bir yönetim altında biriken çelişkiler ve sorunlar devrim potansiyelini, ayaklanma potansiyelini hep bağrında taşıdı ve sorunlar kadın şahsında patladı. Devrimin öncüsü kadın, sesi kadın, sembolü kadın, mücadelecisi ise tüm toplumsal kesimlerden ve İran'ı oluşturan halklardan her kadındır.

Kadınlar özgürlük arzuluyor, toplum demokrasi arzuluyor. Ne Şah Rıza Pehlevi dönemini ne de şimdiki rejimi istiyor. Şah Rıza Pehlevi dönemi İngiltere'ye bağlı Batı'ya ajanlık yapan Ortadoğu'da bu rolü oynayan yozlaşmış dönemdi. Batı kültürüne karşıtlık adına sonrasında şeriat rejimiyle kadınlar üzerindeki baskı artırıldı. Buna karşı tüm dünyayı etkisine alan Jin Jiyan Azadî serhıldanları, egemen erkekliği sorgulama, ataerkil sistemle tarihi hesaplaşma eylemleridir. Bölge ve dünya siyasetini etkilemiş, kadın özgürlüğü konusunda yeni bir dil kurmaya yol açmıştır. Jin Jiyan Azadî direnişi, artık dünya kadınlarının direniş çizgisi haline gelmiştir. İktidarların hak gaspına, sistem güçlerinin baskılarına, egemen erkekliğin cinsiyetçi uygulamalarına karşı isyanlar Jin Jiyan Azadî'yle yürütülüyor. Jin Jiyan Azadî çizgisi, demokrasi, hak ve özgürlükler mücadelesinin, devrimin merkezine kadın özgürlüğünü yerleştirmiştir.

Çağın ihtiyacı Kadın Devrimidir

Kadın özgürlük çizgisi, Kürdistan'dan Ortadoğu'ya ve dünyaya yayıldı. Bunu sağlayan Rêber Apo'dur. Dünya kadınlarına yol gösterici özelliğiyle kadınları ortaklaştırabilen, ortak eylem hattına yönlendirebilen bir potansiyele sahibiz. Çağın devrimi, Kadın Devrimi olarak şekillenmektedir. Çağın bunalımına ancak Kadın Devrimiyle cevap olunabilir. Çağın ihtiyacı Kadın Devrimidir.

Paradigmasal-ideolojik gücümüz, eylem ve örgütlenme kapasitemiz, kadrosal-militan birikimimizle ön açıcıyız. Hareketimizin öncülük ettiği kadın özgürlük mücadelemize yüksek bir ilgi vardır. Önderliğin tam da belirttiği gibi feminizmi kapsayan ve aşan bir niteliğe kavuştuk. Şimdi feminist hareketlerde ciddi bir iç sorgulamaya yol açmış durumdayız. Tikanan feminizme Kürdistan'dan yeni bir çıkışı sağladık aynı zamanda. Sol, sosyalist devrimci hareketlerin sınıf mücadelesine, ulusal kurtuluş mücadelesine kadın devrimiyle yol gösterici olduk. Sınıf ve ulusal kurtuluş mücadelelerinin yeni bir sosyalist devrime, değişime yol açma şansı kalmamıştır. İşçi sınıfı kapitalist sistemin sivil örgütlenmesine dönüştürülerek terbiye edilmiş, hizaya çekilmiş durumdadır. Kapitalist patronlardan ücret talep eden fukaralığı yaşamaktadır. Emek hareketi ve mücadelesi yeterince sis-

tem karşıtı rolde değildir. Emek hareketlerini, ekolojik hareketleri, kültürel hareketleri, sosyal hareketlerin hepsini kadın özgürlük hareketlerinin bileşeni olarak devasa toplumsal kalkışa yönlendirebiliriz.

Sınıflı uygarlığa geçişle birlikte başlayan kadınların özgürlük sorunu ilk ve ana çelişkiyi ifade ettiğinden merkezidir, toplumların, insanlığın bugünü ve geleceğinin gidişatını belirlemektedir. Kadın sorunun merkeziliğini Rêber Apo'nun 50 yıllık özgürlük yürüyüşüyle bugün Jin Jiyan Azadî çizgisinde dünyaya kabul ettirmiş bulunuyoruz. Bu, yepyeni, çok büyük bir gelişmedir. Anti demokratik iktidarlar bile 8 Mart, 25 Kasım gibi kadın özgürlük mücadelesini ifade eden günlerde kadından yana tutumlarını beyan eden resmi açıklama yapmak zorunda kaldılar. Çünkü kadın özgürlüğünü savunmak demokratik siyasetin kri-

teridir. Erkek liderleri, iktidar temsilcilerini böylesi açıklama yapmaya mecbur bırakan kadın mücadelesindeki gelişmedir.

Kadın özgürlük sorunu kadına şiddetin, katliamların çoğalmasıyla gündeme alınacak bir durum değildir. Her zaman stratejik önemdedir. Daha ortada hiçbir şey yokken Önderlik kadın sorununa eğildi. PKK Hareketinin mayası, militan özellikleri, devrimin gelişim çizgisi olarak gördü ve yaklaştı. Bu ideolojik yaklaşımı her zaman esas aldı. Ağırlıkta öne çıkan husus ise pragmatik ve güncelin baskısına göre kadın sorunu merkezli gelişmeleri değerlendirmek gerekir.

2023 yaşamla buluşma, erkek egemenliğiyle hesaplaşma yılı olacak

Yılın başından itibaren 4 Nisan, 8 Mart, 25 Kasım eylem ve etkinlikler tüm alanlarda güçlü karşılandı. Hem de önemli bir fark ortaya çıkarıldı. Özelde 25 Kasım Uluslararası Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü olarak 25 Kasım eylemlerinde Rojava'da, Arap alanlarında erkekler, erkek şiddetini reddeden eylemler gerçekleştirdiler. Bu çok anlamlıdır. Hiçbir kadın örgütü egemen erkekliği,

kadın sorununa bu denli duyarlı ve sahiplenilen duruma getirememiştir. Hakeza aile içi şiddet, ailelerin konuk olduğu, genç kadın ve erkeklerin, değişik yaş ve toplumsal kesimlerden bireylerin tartıştığı programlar da çok önemliydi. Kürdistan toplumuna toplumsal cinsiyeti tartıştıran, yeni bir yaşam yolunu açan, özgür demokratik ilişkileri yapılandıran aşamadayız. Elbette Rêber Apo, devrime öncelikle aile ve kişilik gerçeğinin sorgulamasıyla başladı. Yine ilk kurşunun Hilvan-Siverek'te TC sömürgeciliğinin uşaklığını yapan, ataerkil Otoriteyle kadınları, toplumu sessizleştiren devletin uzantısına atılması çok anlamlıdır. Askeri eylem olduğu kadar sosyal eylemdir de. Hatırlanırsa ilk belediye meclis üyesi Hilvan'da ilk şehitlerimizden Xanım Yaverkaya arkadaşın annesi seçilmiştir. Daha ortada kadına dair hiçbir şey yokken kadını siyasetin öznesi ve toplumun

öncüsü olarak ortaya çıkaran Rêber Apo ve PKK Hareketidir.

2023 yılı Devrimci Halk Savaşını etkili örgütlenme ve yürütme temelinde karşılayacağımız bir yıl olduğu kadar erkeğin dönüşüm sorunlarını, gelişimi, ailenin demokratikleşmesini, özgür eş yaşamı, demokratik yaşamı, politik-ahlaki toplumu ve kadın konfederalizmini çok yoğun tartışacağımız, uygulamasına güçlü yöneleceğimiz bir süreç olacaktır. Evrenselleşen değerlerimizle dünya kadınlarıyla yapılan 2. Berlin Uluslararası Kadın Konferansı'nın açığa çıkardığı sonuçlar temelinde çok önemli çalışmaları yürüteceğiz. Afgan kadınlarının haykırışını, çığlığını kendi çığımız ve acımız görerek daha güçlü sahiplenerek destek sunacağız. Aynı zamanda Kürdistan'ın tüm alanlarında yereldeki örgütlenmemizi ve gücümüzü büyüterek, inşaaya yeterli öncülük yaparak sistemimizi demokratik temelde kurumsallaştıracacağız. Kapitalist modernitenin kültür yıkımına karşı kadın kültürünü, hakların demokratik kültürel yaşamını savunmak kültürel direnişimiz olacak. 2022 yılı süresince yapılan tüm eylemlere gençlik kitlesi ezici çoğunlukla katıldı. Öncülüğünü güçlü açığa çıkaracağı ve damgasını vuracağı bir mücadele yılı gençlik hareketini beklemektedir. 2022'de düşmanın tüm soykırım saldırılarını boşa çıkarttık ve başladık. Şehit yoldaşlardan aldığımız güçle yeni mücadele yılını zafer ve özgürlük yılı yapacağız.

APOCU ZİHNİYETİ DOĞRU VE YETERLİ BİR BİÇİMDE KAVRAYALIM

Apocu Doğrulara Birleşip Demokratik Modernite Devrimini Zafere Taşıyalım

Duran Kalkan

PKK bir aydın gençlik grubu olarak Ankara'da doğdu. Kendisini işçi ve köylü ittifakına dayalı emekçi halkın hareketi olarak tanımladı. Kadın ve gençlik kesimini önemli bir öncü mücadele gücü olarak gördü.

Ekim Devrimi'nden sonra, iki dünya savaşı arasında ve bu savaşlardan sonra ulusal kurtuluş devrimleri olarak gelişen kapsamlı devrim hareketleri vardı. Kuşkusuz bunun da yarattığı bir objektivite vardı. Bu objektiviteyi şöyle tanımlayabiliriz: **Bir**, Ekim Devrimi'nin ortaya çıkardığı moral değer, yeni bir alternatif sistem ve en önemlisi de Sovyet devrimciliğinin ortaya çıkardığı teorik zenginlik söz konusuydu. Diğer yandan buna dayalı Asya, Afrika ve Amerika'da gelişip zafer kazanan ulusal kurtuluş devrimlerinin bu teorik gücü zenginleştirmesi, en geri toplumları devrime açması, Afrika'da siyah derililerinin kapitalist devletlere karşı bilinçlenip örgüt kurarak savaşıp zafer kazanmaları ve bunun yarattığı moral değer, cesaret ve fedakârlık, teorik zenginlik, kendine güven vb önemli gelişmeler vardı.

Bütün bunların hepsi 1960'ların sonunda '68 Gençlik Devrimi' olarak varlık gösterdi. Özellikle mücadele çizgisinde Che Guevara'nın geliştirdiği gerillacılığın etkisi, gençliğin arayışçılığı ve ilkelere bağlılığıyla birleşince '68 Gençlik Devrimi'ni doğurdu. 1968 Gençlik Devrimi, sol-sosyalist devrimci hareket içerisinde özgürlük, eşitlik, dayanışma ilkelere dayalı, aktif mücadeleyi öngören, gerilla tarzını, dolayısıyla silahlı direnişi göze alan yeni bir devrimci akım olarak ortaya çıktı. Bu akımın etkileri Ortadoğu'da, İran'da oldu. Bundan etkilenen, 'Halkın Mücahitleri, Halkın Fedaileri' gibi çeşitli gençlik hareketleri de var oldular. Şahlığa karşı gelişen devrimci mücadeleye katılım gösterdiler, böyle bir mücadeleyi var ettiler. Gençlik Devrimi'nin etkileri çok daha fazla Türkiye'de görüldü. Arabistan'a biraz radikal, küçük burjuva milliyetçi akımlar biçiminde yansıdı. Radikal subayların askeri darbeleri biçiminde Nasırcılık, BAAS'çılık olarak varlık gösterdi. En son Filistin Kurtuluş Hareketi öncülüğündeki Filistin direnişine dönüştü.

68 Gençlik Hareketi'nin Türkiye'ye yansması

68 Gençlik Devrimi'nin Türkiye'ye yansması 1971 Devrimci Gençlik Hareketini doğurdu. Gençlik öncülüğünde bir Demokratik Halk Devriminin başlamasını yarattı. Özellikle 12 Mart 1971'de genelkurmayın muhtıra verip darbe yaparak faşist saldırılarını geliştirmesi karşısında devrimci gençlik öncülüğünde daha

radikal bir direniş gündeme geldi. THKP-C, THKO, TİKKO gibi örgütlenmeler öncülüğünde Türkiye'de güçlü bir devrimci çıkış gündeme geldi. Emekçi kesimler, işçiler, memurlar, aydınlar bu direnişe katıldığı gibi esas olarak direnişe gençlik örgütleri öncülük etti. Böylece 1968 Gençlik Devrimi, 1971 Türkiye'sinde gençlik öncülüğünde bir demokratik devrimci yükseliş olarak ortaya çıktı. Bu devrimi yürüten gençlik, yine bu devrimci mücadeleye omuz veren halk, Türkiye'de yer alan bütün toplumsal kesimlerden oluşuyordu. Kürt gençleri ve halkı bu direniş içerisinde düşünsel ve özellikle de eylemsel olarak aktif olarak yer aldılar. Böylece Kürdistan'da bir politik bilinçlenme ve yeniden bir pratik hareketlenme ortaya çıktı. Bunun üzerinden yeni birçok direniş oluştu.

Bir de 70'lerin başında PKK'nin doğuş koşullarını oluşturan birçok ideolojik, teorik, politik, örgütsel ve eylemsel gelişmeler vardı. Bu süreçte hem Ekim Devrimi'nin sonuçları, hem de ulusal kurtuluş devrimlerinin sonuçlarını ifade eden teorik yazılar çok yaygın bir biçimde Türkçeye çevrilip yayımlandı. Bir anda Türkiye ortamı devrimci teoriyi ifade eden kitaplarla doldu. Bu, Türkiye'de yeni bir bilinçlenme ve aydınlanma yarattı. Aynı bilinçlenme ve aydınlanma Türkiye üzerinden olduğu gibi Kürdistan'a da taşıdı. Asimilasyon amacıyla kurulan okullarda eğitim gören gençler bu teoriyle aydınlandılar ve yeni bir aydınlanma Kürdistan'da ortaya çıktı. Aynı zamanda ulusal kurtuluş hareketleri zafer kazandılar. Vietnam merkezli olarak Uzakdoğu Asya'da, yine Angola-Mozambik merkezli olarak Afrika'da, Küba merkezli olarak Amerika'da hem zafer kazanan devrimler yaşandı, hem de yaygın bir gerilla hareketi ortaya çıktı. Diğer yandan Avrupa'da gençliğin geliştirdiği devrimci hareketin etkileri bu ulusal kurtuluş devrimleriyle birleşince bütün dünyaya yayıldı. Bilinç, coşku, heyecan, moral, cesaret ve fedakârlık olarak bütün bunlar Kürdistan'daki gençliği ve toplumu etkilediler. Kürt toplumunun yeni anlayışlar ve değerler kazanmasını, Kürt gençliği içerisinde yeni düşünce akımlarının ortaya çıkmasını sağladılar.

Bunlar içerisinde zorlayıcı olan etkenler de vardı. Örneğin teorik olarak sosyalist hareket içerisindeki tartışmalar kafa karıştırıcıydı. Politik olarak sosyalist devletler arasındaki çelişkiler, Çin-Sovyet çelişkisi, Doğu Avrupa ülkeleriyle olan çelişkiler, hareketi zayıflatıcı özellikteydiler. Dahası sosyalist hareket içerisinde, özellikle devlet olmuş hareketlerde devlet çıkarlarını esas alan, devlet hegemonyasını öngören, devletin politik çıkarlarını ideolojik ilkelerin

önüne geçiren yaklaşımlar saptırıcıydı. Özgürlük akımlarının ortaya çıkmasını ve gelişmesini engelleyici ve bastırıcıydı.

68 Gençlik Devrimi yeni bir sosyalizm arayışını gündeme getirdi

68 Gençlik Devrimi'nin ya da devrimci gençlik hareketinin en önemli özelliği sosyalist hareket içerisindeki bu savrulmalara, yanlışlara karşı mücadele etmesiydi. Örneğin devlet çıkarlarını esas alan zihniyete ve sosyalist hareket içerisindeki parçalanmaya karşı yeni bir sosyalizm arayışını gündeme getirmesiydi. Politik çıkarlarına dayalı bir sosyalizm yerine özgürlük, eşitlik, dayanışma ilkelerine dayalı, ideolojik yönü önde olan bir hareketi ortaya çıkarmaları söz konusuydu. Reel sosyalizmin bu ideolojik ilkeleri gerçekleştirilmeyen, onlarla çelişen özellikleri yanında biraz da hayal kırıklığı ve öfkeyle sosyalizmin eşitlik-özgürlük ilkelerine daha fazla bağlanarak yeni bir sosyalizm arayışını çok güçlü bir biçimde geliştiriyorlardı. Bu çok etkili oldu. Küba Devrimi, özellikle Che gerillacılığı ile de birleşince Afrika'da çok küçük topluluklar bile muazfer devrimler yapınca, bu arayış, onlardan büyük bir güç ve cesaret aldı. Böylece yeni devrimci arayışlar ve çıkışlar özellikle gençliğe dayalı ve ulusal kurtuluş devrimleri biçiminde 70'lerin başında yaygınlık kazandı.

Önder Apo, PKK'yi bu gelişmelerin etkisi altında ortaya çıkan bir akım olarak 1968 Gençlik Devrimi'nin Kürdistan'daki devamı olarak değerlendirdi. Türkiye Devrimci Gençlik Hareketi'nin Kürdistan'a taşırılması, devrimci gençliğe dayalı Türkiye'deki devrimci sosyalist hareketin Kürdistan kolunun örgütlenmesi olarak değerlendirdi. Böylece bu koşullar Kürdistan'da aydınlanmayı, bilinçlenmeyi, coşku ve irade kazanmayı, bilinç edinmeyi geliştirdi. PKK bu koşullardan faydalandı. Kürdistan'daki sosyo-ekonomik yapıdaki değişime dayandı ama esas olarak da dünyanın dört bir yanında gelişen 68 Gençlik Devrimi'yle daha çok ilkesel özellik kazanan devrimci hareketlerin gelişimine dayandı, onlardan etkilendi. Bunları kendisine miras aldı.

Kürdistan'da direnişler olmuş ama hepsi yenilmişti ve yenilen hareketlerin de mirası olamazdı. 'O halde nereden miras alacağız, cesaret ve fedakârlığı nereden oluşturacağız, moral değerleri nereden geliştireceğiz, kendimize bu hareketi geliştirecek mirası nereden bulacağız?' diye sordu ve işçi sınıfı hareketlerini, devrimci gençlik hareketlerini, ulusal kurtuluş devrimlerini adres gösterdi. Dünyanın neresinde

olursa olsun gençliğin, halkların ortaya çıkardığı devrimci gelişmeleri, kendi yarattığı devrimci değerler gibi miras aldı. Onları kendi devrimi gibi görüp benimsedi. Bu bakımdan Önderlik dünyadaki gelişmeleri toplayarak Kürdistan'da yeni bir devrimci harekete dönüştürdü. Bugün eğer Kürdistan'daki gelişmeler dünyayı bu kadar etkiliyorsa, bunda PKK doğuşunun dünyadan etkilenmiş olmasının payı büyüktür.

PKK sadece Kürdistan'daki gelişmelere dayalı olarak ortaya çıkmadı. KDP, YNK, Kürt-aşiretçi-feodal sınıfın geliştirdiği bir hareket olmadığı gibi, yalnız başına geçmişte Kürt beyleri öncülüğünde, aşiretçi-feodal sınıfların öncülüğünde yaşanmış direnişleri de kendisine miras almadı. Onlardan da yararlandı, onları da miras gördü ama onun ötesinde Vietnam, Küba, Angola, Mozambik devrimlerini, Ekim Devrimi'ni miras gördü. Türkiye Devrimci Gençlik Hareketi'ni ve bu temelde gelişen Türkiye demokratik devrimini miras gördü. En çok da 1968 Gençlik Devrimi'ni miras gördü.

PKK bunlardan yararlanarak, böyle bir miras üzerinden oluştu. Öyle ki, bugün Kürdistan'daki devrimci gelişmeler Kürt gençliğine ne kadar heyecan veriyorsa, 1970'li yılların ortasında Vietnam Devrimi'nin zaferi de benzer bir heyecan veriyordu. Afrika'nın siyah derililerinin örgütlenip savaş vererek batı emperyalizmine, kapitalizmine karşı kazandıkları zaferler, gerçekleştirdikleri devrimler de benzer heyecanı veriyordu. Küba Devrimi, Che gerillacılığı heyecan veriyordu. Türkiye'deki devrimci gençlik hareketi, THKP-C, THKO ve TİKKO'nun geliştirdiği hareketler heyecan veriyordu. Devrimci morali, coşku ve heyecanı o gelişmelerden aldı. Devrimci mücadele geliştirme ve zafer kazandırmaya dair kendine güveni ve inancı onlardan aldı. Yoksa zafer kazanmaya inanç oluşturacak bir şey yoktu. PKK'nin doğuşuna vesile olan, 20. yüzyıl devrimlerinin ve dünya koşullarının, halk mücadelelerinin etkisi çok olmuştur. Bilinç, moral, cesaret kazanmada bunlar sadece etkileyici değil, belirleyici

rol oynamışlardır. Bu koşulları böyle değerlendirmek gerekir.

Burada şunu da vurgulamakta fayda var: Yeni sömürgecilik temelinde geliştirilen ilişkiler sosyo-ekonomik yapıyı değiştirdi. Yeni sınıflar ve tabakalar ortaya çıkardı. Kürdistan'a yeni bir yapı kazandırdı. Fakat bilinmeli ki, bu Kürdistan'da bilinç geliştirmek, devrimci düşüncüyü ortaya çıkarmak, ulusal bilinci ve iradeyi, örgütlenmeyi var etmek için değildi. Bütün bu hareketlenmeyi geliştiren güçler bunu aynı zamanda Kürt soykırımına bağlamışlardı. Hepsi soykırımı gerçekleştirmek, Kürt varlığını, ulus varlığını yok etmek, Kürtleri Türkleştirmek için yapıyordu. Soykırım esasına bağlıydı. Okullar ona göre idi, yol ona göre idi, yeraltı ve yerüstü kaynaklarının işletilmesi ona göre idi. Pazar ona göre idi, askerlik ona göre idi. Hepsi bir asimilasyon kurumu, dolaşısıyla soykırım amacıyla gerçekleştirdiler. O nedenle 'sosyo-ekonomik yapı değişti, aydın gençlik oluştu, bu da doğal olarak PKK'nin doğuşunu getirdi' biçiminde düşünmemek gerekiyor. Bunlar PKK'nin doğuşu için yapılmadı. Tam tersine bunlar PKK gibi bir hareketin hiçbir zaman doğmaması için yapılıyordu. Bu süreci geliştirenlerin, bu koşulları oluşturanların amacı, Kürdistan'da bir daha geçmiş direnişler gibi bir direnişin olmaması, dünyada var olan ulusal kurtuluş hareketleri gibi bir hareketin olmaması, PKK'nin doğmaması içindi. Soykırım amacıyla bunu yapıyorlardı. İşleyen süreç ve objektivite PKK'yi doğuran değil, PKK'nin hiçbir zaman doğmayacağı koşulları yaratmak, yani Kürt soykırımını tamamlamak içindi. Kürt ulusal kültürel varlığını, dilini, tarihini, her şeyini yok etmek içindi. Onunla birlikte gelişti. Planlıydı, örgütlüydü, bütünlüklüydü. Bu anlamda tedbirliydi. Asimilasyon dışında, ona karşı herhangi bir gelişme olmasın diye her türlü tedbiri alıyordu. Dolayısıyla PKK bu objektivitenin doğal sonucu olarak ortaya çıkmadı. Objektivitenin doğal sonucu Kürt soykırımıydı. Kürt halk varlığının sona götürülmesiydi. PKK bu objektivitenin zıddı olarak doğdu ve

ona karşı mücadele etti. Bu koşullar PKK'nin doğuşunda etkili oldu, aydın gençlik grubunun oluşması, Kürt toplumunun hareketlenmesi, sosyo-ekonomik zemin oluşturdu. Dünya devrimci hareketlerinin etkisi Kürt gençliğini cesaretlendirdi, bilinçlendirdi, güç verdi. Ama bunlar Kürdistan'da bir ulusal özgürlük hareketi geliştirmek için yeterli değildi. Bütün bunlar ulusal özgürlük hareketini değil, ancak reformist, milliyetçi akımlarda temsilini bulan işbirlikçi, teslimiyetçi akımları ortaya çıkarabiliyordu. Dolayısıyla PKK bunlara ters, bunların dışında, bunlara karşıt olarak doğup gelişti.

PKK, Önder Apo'nun duygularının, düşüncelerinin örgüte ve eyleme dönüşmesidir

PKK'nin oluşumunda bu objektivenin etkisi vardı ama belirleyici değildi, belirleyici olan Önderlik gerçeğiydi. Önderlik doğuşun özellikleriydi, Önder Apo'nun kişilik özellikleri ve devrimci anlayıştıydı. Bu bakımdan PKK objektif koşulların bir ürünü ya da çeşitli güçlerin bir araya gelerek oluşturdukları bir hareket değil, esas olarak Önder Apo'nun ruhunun, duygularının, düşüncelerinin, davranışının örgüte ve eyleme dönüşmesi, Önderlik eylemi ve çabasının ortaya çıkardığı bir sonuçtu. O nedenle de PKK, objektif koşulların özelliklerini bünyesinde etki olarak taşır. Ama esas PKK özelliklerini var eden gerçeklik, Önder Apo'nun kişilik özellikleridir. Devrimci ruhu, bilinci, duygusu, düşüncesi, yaşam tarzı, üslubu ve anlayıştıdır. PKK'nin doğuş koşullarını bilmek ama PKK'yi o koşulların doğurduğunu sanmamak lazımdır. O koşullar aslında PKK gibi bir hareketin doğmasını imkânsız kılmayı öngören, onun ömür boyu bir daha doğmaması için tedbir geliştiren koşullardı. Önder Apo o koşulları kırdı. O ortamdan onlara karşıt bir çıkış yaptı. Dolayısıyla belirleyici öge Önderlik özellikleriydi. O halde PKK'yi doğru anlamak için Önder Apo kişiliğini ve kişilik özelliklerini her bakımdan doğru anlayıp özümsemek gereklidir. Çünkü örgüte ve eyleme dönüşüp partileşen bu özelliklerdir. Önderlik özelliklerini irdelemeyen, öğrenmeyen, özümseyemeyen, PKK'yi doğru ve yeterli anlayamaz ve bilemez.

Önder Apo, savunmalarda 'kişiliğini ve kişilik özelliklerinin her bakımdan doğru anlamak için şunu belirtmiştir:

"Abdullah Öcalan kimliğinin bir taslağını çizmek, olguyu en yoğun biçimde yaşayan kişi olarak, benim için bir görev olmaktadır. Böyle bir çizim aynı zamanda tarih, sosyoloji, biyografi ve sanat çalışması yapanlar için konuyla ilgili önemli bir belge boşluğunu gidermiş olacaktır. Ayrıca teorik ve pratik bir kurum olarak geniş bir çevreyi somut olarak ilgilendirmesi ve birçok toplumsal gelişmeyi etkilemesi, doğru tanımlanmasını daha da önemli kılmaktadır. Hakkımda yazılmış ve yazılacak, söylenmiş ve söylenecek olan birçok değerlendirmeyi aydınlatmak açısından da bu yararlı

olacaktır. Konunun bilimsel ve edebi boyutlarıyla işlenmesi de şüphesiz gerekmektedir ve her geçen gün önemi artmaktadır. Bireyde tarihin ve bir halkın bu denli yoğunlaşması pek az yaşandığı gibi, bir bireyin de bu denli bir yalnızlık yürüyüşü ile bir tarihi ve halkı yitirmesi ve yürütmesi az görülmüştür. Aydınlatılması gereken birçok husus olduğu her geçen gün daha çok fark edilmektedir. Hem dost ve yoldaş çevresinde hem de muavazıların duygu ve düşüncelerinde uyanan soru işaretlerine ve yaşamlarında ortaya çıkan değişikliklere doğru yorumlar getirmek de doğru bir kimlik tanımlanmasını yaşamsal kılmaktadır. Daha da önemlisi, kimliği doğru tanımlayamamak, yol açtığı muazzam trajedilere daha büyüklerini gereksiz biçimde ekleme tehlikesini taşımaktadır. Yine konunun çok geniş bir istismarcı çevresi de oluşmuş bulunmaktadır. Doğru tanımlanamama, bunların oyunlarını ve çıkarlarını daha rahat sürdürmelerine katkıda bulunacaktır."

Demek ki PKK gerçeği ve doğuşu, Önder Apo'nun duygu, düşünce, ruhsal yapı ve davranışının doğru ifadesidir. Tümüyle bir Önderlik gelişme hareketi; Önder Apo'nun duygularının, zihin gücünün, bilincinin ve emeğinin ürünü oldu. PKK'yi doğru anlayabilmek için bugüne kadar nasıl geldiğini, bu gelişmeleri nasıl gerçekleştirdiğini bulabilmek için kuşkusuz Önderlik gerçeğine bakmak gerekiyor. Bu da Önderlik doğuşuna, Önderlik oluşumuna bakmayı gerektiriyor.

Birinci Önderlik Doğuş

Önderlik bu temelde bireysel ve örgütsel yaşamını üç döneme ayırarak 'birinci dönem' için şunları belirtmiştir. *"Bireysel ve örgütsel yaşamımı üç döneme ayırmak mümkündür. Birinci dönem, kendi toplumsallığıma kendim kurabiliyim iddiası temelinde anamla giriştiğim çatışma ile başlamış, aileye ve köye karşı gösterdiğim tepkiden sonra ilkokula gitmemle gelişmiştir. İlkokula başlamak devletleşmeye ilginin ilk ciddi adımıdır. Kişilik komünal toplumdan devletçi topluma doğru dönüşüm adımıdır. Şehirleşmeyle birlikte yürür. Şehir değerleri kırsal komünal değerlere göre üstün sayılır. Ortaokul ve lise öğrenimi, memurluk ve üniversitenin son sınıfına kadar okumak devlet adamlığı için ön hazırlıktır. Herkeste bu yaşlarda şehir-devlet kişiliği kati bir şekilde hâkim olur. Geri bırakılmışlık ve ezilen milliyet konumu devlete tepkiye dönüşür. Sol sempaticilik aslında adil, eşitçi ve daha kalkınmacı devlet arayışından başka bir anlama gelmez. Kişilik bu dönemde ezici biçimde geleneksel toplumun bağlarından kopartılmıştır. Anacıl komünal kırsal toplum ve soy toplumu büyük oranda inkâra uğramış; bunun yerine kendinde geçmişini inkâr eden, küçük gören, devlet ve şehir büyüklüğüne tapınan, gözü kara biçimde resmi düzene koşan ol-*

dukça marjinal bir kişilik oluşmuş, oldukça trajik bir kişilik katliamı yaşanmıştır. Eski toplumu, ana babasını, kardeşlerini, komşularını, köyünü, akrabalarını, yaşlıları, çocukları, kadınları, soyunu ve sınıfını hor gören bu yeni 'ne oldum delisi' kişilik tüm az gelişmiş ülkelerde bir afet halini almıştır. İçerikten yoksun bir modernizmle insanın temel toplumsal değerlerine karşı derin bir yabancılaşmayı yaşar. Kapitalist sistemin ezici üstünlüğü altında gelişen bu kişilik sahte bir tepki ile solculuk yaptığında bile marjinaldir. Toplumdan kopukluğu derinleşerek devam etmektedir. Okul okuma, şehirde işçilik ve devlet memuriyeti bu kişiliği tarihten ve gelenekten koparıp 'teneke' bir kişilik haline getirmiştir. Duyarsız, inkârcı, maaşa bağlanmış ve şehir fahişeliğine takılmış bu kişilikten kaynaklı her şey kapitalizm ve ona engel toplumun değerleri karşısında iflas etmek durumundadır. Reel sosyalizm, sosyal demokrasi ve ulusal kurtuluşun gerçek bir toplumsal dönüşümü sağlayamaması bu kişilikle yakından bağlantılıdır. Çağımızın her tür sapmacı, faşist, totaliter ideoloji ve pratiklerinin sosyal temeli bu kişilik oluşumuna dayanmaktadır. Fransız Devrimi ile sığrama yapan bu kişilik 1990'larda eski cazibesini yitirmiş, bu durum tekrar bir normalizasyon sürecine girmesiyle sonuçlanmıştır."

Böylece 'Önder Apo'nun kişilik şekillenmesinin nasıl gerçekleştiği?' sorusuna geliyoruz. PKK'yi öğrenmeye ve anlamaya çalışırken önümüze bu soru çıkıyor.

Önderlik, Urfa yöresinin tarihsel toplum gerçeğini yansıtan bir kişiliktir

Urfa tarihsel toplum gerçeğinin en çok şekillendiği, kökleştiği bir alandır. Toplumsal yapı aslında neolitik devrimden geliyor, çok güçlü bir tarım ve köy yapısı var. Zagros-Toros altın hilalinin verimli eteklerini ifade ediyor. Urfa yöresi de bu toprak parçasının bir bölümüdür. Dolayısıyla yerleşik yaşamın, toplumsallaşmanın, ilk kültür birikiminin, uygarlığın en uzun süreli ve en güçlü bir biçimde geliştiği bir sahadır. Yapılan arkeolojik kazılar ile yeni bulgular çıkıyor, "Göbekli Tepe" bulunuyor. Bu da 12 bin yıllık bir tarihsel kesiti oluşturuyor. Gelişme ve zenginlik de oraya dayalı olarak ortaya çıkıyor. Urfa böyle bir zenginliği, tarihsel geçmişini olan bir alandır. Dolayısıyla toplumsal dokusu çok güçlü, kültürü çok zengindir. Alanda birçok uygarlık iz bırakarak yaşamıştır. Bunlardan önemli bir tarihsel toplum gerçeği oluşmuştur. Bu temelde kutsal bir kent olarak biliniyor. Kudüs ile birlikte aslında insan düşüncesinin en çok geliştiği iki kentten biri olarak biliniyor. Hz. İbrahim'in Urfa'da doğup Kudüs'e gittiği söyleniyor. Urfa, İbrahimi kent olarak tanınıyor. Düşüncenin, dinin, kültürün bu temelde derinliğine geliştiğini, köklü bir kültürel yapının burada ortaya çıktığını biliyoruz. Her bakımdan uygarlığa, gelişmeye

katkı sunmuş bir alandır. Sanatçıların, yazarların, topluma hizmet eden önemli düşünce ve eylem insanlarının peygamberlere kadar bu alandan çıktığı biliniyor. Peygamberler şehri olarak tanınıyor ve ifade ediliyor. Bu bakımdan Önderliğin Urfa ve yöresinin tarihsel toplum gerçeğini yansıtan bir kişilik olduğunu bilmemiz gerekiyor.

Bu saha diğer yandan zengin bir etnisiteye de sahiptir. Esas olarak Kürtlerin yoğunlukla yaşadığı bir bölge ama tarih içerisinde Kürtler, Ermeniler ve Türkmenler iç içe yaşıyorlar. Böylece dil ve kültür bakımından farklı etnisiteleri bir arada toplayan, zenginlik oluşturan bir saha oluyor. Hem çelişkiler hem de birbirini besleme bakımından farklı kültürlerin bir arada bulunması kişilik oluşumuna etki yapıyor. Önderlik şekillenmesinde bu zeminin etkisi var. Önder Apo'nun kendi köyü, Türkmen ve Ermenilerin iç içe yaşadığı bir köy oluyor. Dolayısıyla farklı toplulukları da yakından tanıyor. Topluluklar arası çelişkilerden etkileniyor. Aileler arası kavgalar var. Annesinin kendisini komşusundan intikam almak üzere eğitmeye çalıştığını Önderlik hep ifade etti ve o öğüde uymadığını da söyledi. Diğer yandan doğup okula gitme yaşına geldiği zaman da Türkiye'de yeni sömürgecilik geliştiği, Kürdistan'ın buna açıldığı, bu çerçevede okulların her tarafta hızla yayıldığı bir dönem oluyor. Yedi-sekiz yaşına geldiği dönemde okula gitme, okuma-yazma öğrenme, olumlu-olumsuz yeni şeylerle karşılaşma fırsatı buluyor. Önderlik 'Kürt sorununun kendisi için okula gittiği ilk günden başladığını' söylüyor. O başlangıç en azından Türkçe diliyle karşılaşmayı ifade ediyor. Kendisi Türkçe değil, Kürtçe biliyor. Dolayısıyla okula gidebilmesi için Türkçe öğrenmesi gerekiyor. Yeni bir dil öğrenmek öyle kolay değildir. Ciddi bir sorun ve zorluk içeriyor. Bundan dolayı hep kendi içinde 'okullar niye Kürtçe değil, Kürtçe olsa biz daha iyi okur, başarılı oluruz' diye düşünüyor.

Daha çocuk yaşta okula giderken karşısına böyle dil değiştirmek gibi kişilik ve insan yaşamı üzerinde çok köklü etkisi olan bir sorunla karşı karşıya geliyor. Bunun zorluklarını, kişilik üzerindeki etkilerini algılamak önemlidir. Bunu gerçekleştirebilmek için de kuşkusuz çok çaba harcıyor. Kendisini o tarafa daha fazla kaptırıyor. Elbette kişilikte sürekli bir şekillenme, bir oluşum var. Kişilik durağan ve değişmez değildir. O bakımdan ilkokul yılları da sayıldığı zaman Önderliğin çocukluğunun, temel kişilik özelliklerinin Amara ve çevresinde, köy ve okul yaşamında şekillendiğini biliyoruz. O alanın özelliklerinin izlerini taşıyor. Ruh, duygu, düşünce ve davranış yapısı orada şekillenip açığa çıkıyor.

İnsan sosyal bir varlıktır. Canlı olarak doğuştan gelen özellikleri var ve bunlar potansiyel özelliklerdir. Her türlü gelişmeye açıktır. Bu özellikler nötrdür, kişilik doğuştan oluştuğunu, köklü bir kültürel yapının burada ortaya çıktığını biliyoruz. Her bakımdan uygarlığa, gelişmeye

muşum, bu özellikler doğuştan geliyor' diyemez. Evet doğuştan herkeste benzer özellikler vardır, bunlar da genlerde saklıdır, nötrdürler, potansiyeldirler. Aktifleşmeleri de içinde büyüdükleri ortamda oluyor. O ortam ve koşullar hangi özelliğin aktifleşmesine fırsat veriyorsa o özellik aktifleşiyor. Bu temelde kişilikler inşa edilmiş kişiliklerdir. İlk 7-10 yıl arası kişilik özelliklerinin en çok şekillendiği, kişiliğin en çok geliştiği dönemdir. Ondan sonraki on yılda hızın biraz daha azaldığı, daha sonraki süreçte ise bu hızın daha da çok yavaşladığı, değişim ve dönüşüm ile kişilik şekillenmelerinin zayıfladığı, kişinin daha tutucu, daha kalıpcı hale geldiği bir dönem yaşanıyor. Bu, insan kişiliğinin diyalektik, gelişme yapısıdır. Dolayısıyla Önderlik kişiliğinin oluşumunu da değerlendirirken bu esaslara göre almalıyız. Bu esaslar da kişilik özelliklerinin en fazla şekillendiği yerin Halfeti'deki tarım-köy toplumu ortamında olduğunu, yine ilkokul ortamında şekillendiğini anlamalıyız. Onun için Urfa'nın tarihsel toplum gerçeğini, mevcut toplumsal yapısını vurgulamaya çalıştık. O bakımdan okula gidişini, okul özelliklerini vurguladık. Önderliğin kişilik özellikleri bu ortamda oluşmuştur, bu ortamın özellikleri içerisinde. Dikkat edilirse tarihsel olarak birikmiş kültürel yapısı da güçlü bir alandır. Dolayısıyla bu durum düşünce gücünün, davranışlarının gelişmesine zemin sunup hizmet ediyor.

Etnik çelişkiler var, okulda Türkçeyle karşılaşılıyor, sömürgecilikle ilk karşılaşması orada oluyor. Bunun yarattığı çelişkiler var. Bunlar da çelişkili ortamda yetişmesine yol açıyor. Diğer yandan yeni sömürgecilik gelişiyor. Kapalı-feodal toplum parçalanıyor. Yeni gelişmeler karşısında dağılan, parçalanan toplumsal yapının kendi içinde yaşadığı çelişkiler var. Aile ve köy içerisinde çelişkiler var. Eski değer yargıları yıkılıyor ama yerine yeni olarak nelerin konulacağı hala çok belirgin değildir. Böyle bir çelişki ortamında büyüyor. Dolayısıyla bu çelişkilerin yol açtığı mücadeleler kişiliğinin şekillenmesine yön veriyor. Bir mücadelecilik, arayışçılık, hareketli kişilik burada oluşuyor. Önderlik kendisini tanımlarken *'civa gibi hareketli olmanın yanı sıra hep bir arayış içerisindeydim'* diyor. Din ile ilişkilerinde hocasına 'bir gün uçacağını' söyletecek kadar ilerlemesi var. Din de yoğunlaşarak bir çare arıyor.

Önderlik, dağılan toplumun zayıflığını, kendisi için bir gelecek yaratamayacağını görüyor

Önderlik içinde şekillendiği toplumsal yapıyı şöyle tanımlıyor. *"Daralmış ve kapanmış toplumsal yapıya yönelik dıştan gelen dağıtıcı etkiler karşısında toplumsal yapı çaresizdir. Sömürgecilik, asimilasyon ve soykırım gelişiyor. Toplumun tüm değer yargılarına, ulusal ve kültürel değerlerine saldırı var. Ama bu değer yargıları kendilerini savunmaktan aciz, çaresiz ve güçsüzdür. Dolayısıyla bir şey vermiyor, kazanma şansı yoktur. Yetiştirmek istediği*

çocuğa güçlü bir gelecek vadetmekten uzaktır.” Bunu fark etmesine okulda, köyde yaşadığı çelişkiler yol açıyor. Ailenin çatışmalı olma durumu, dağılan köy yaşamının çaresizliği, aile içindeki ilişkiler, ana-baba ilişkilerinin güçsüzlüğü söz konusudur. Önder Apo “Anladım ki babamın tarzıyla yaşam kazanılmaz” tespitine gidiyor. O tarz hep söylenen, tepki duyan, kendini rahatlatan ama yol-yöntem, çare geliştirmeyen, çözüm bulamayan tarzdır, yaşam karşısında çaresiz ve çözümsüzdür. Anne biraz etkili olmaya çalışıyor ama onun da yön-

aşmak için askeri okul mümkün olmayınca başka yollar arıyor. Orta-okul sürecinde köyden ayrılmanın ne kadar zor geldiğini anlatıyor.

Ardından Tapu Kadastro Meslek Lisesi’nde dört yıl okuyor. 14-15 yaşındadır. Bu yaşta aileden ve içinde büyüdüğü toplumsal ortamdaki kopuyor. Başka bir toplumsal ortama gidiyor. Kürt toplumsal yapısından Türkiye toplumsal yapısına giriyor. Köyden çıkıyor şehre gidiyor. Aile yaşamından çıkıyor yatılı okul yaşamına gidiyor. Bunların hepsi çok köklü değişikliklerdir. O yaşta değişiklikleri yaşaması

amacıyla bunu yapıyor. Diğer yandan çocukluktan edindiği eski toplumsal yapı özellikleri buna izin vermiyor, bunlara karşı direnmiyor. Kendisini savunmacılığa, direnme ve korunmaya itiyor. Böyle çok derin bir çelişki içerisindedir. Önder Apo böyle bir çelişki içerisinde ilk gençlik yıllarını yaşıyor.

Önderlik için her süreçte arayışçılık esastır

Yalnız başına da olsa Ankara gibi bir yerde arayışçılığı devam ediyor. Henüz daha lise çağında

Olduğu gibi Kuzeye yansıyor. Bundan dolayı Güney’deki Kürt hareketini, buna dayanarak tarihsel Kürt siyasetlerini ve hareketlerini Amed’de daha yakından tanıyor. Amed, Kürdistan’ın toplumsal ve siyasi merkezidir. Dolayısıyla Kürt toplumuna ve siyasetine dair en geniş bilgiler orada mevcuttur. Urfa gibi bir toplumsallık merkezinde büyüştü. Gençken de Kürt toplumunun siyaset merkezine, insanlığın en önemli uygarlık merkezlerinden biri olan Amed’e gitmiş oluyor. Bu arada Ankara gibi Kürdistan’a soykırımı dayatan bir merkezde dört

dece okuduğunu, gördüğünü değil, duyduğunu da hafızasına yerleştiriyor, bir daha unutmuyor. Sorumluluk duygusu, sorunları açığa çıkarması ve çözüm arayışı onu böyle duyarlı, zeki kılıyor. Okuduğunu, gördüğünü, duyduğunu öğrenen, olayları birbirine bağlayan bir özelliğe sahiptir. Çok büyük bir muhakeme gücü var, di-yalektiği, yorum yapma ve sonuç çıkarma yetisi çok güçlüdür. Çevresindeki bütün sorunları kendi sorunu olarak görüyor, kendini sorumlu görüyor ve çözüm arıyor.

1970-71 öğretim yılında İstanbul’a gidiyor. Hukuk fakültesine kayıt yaptırıyor, bir yıl orada kalıyor. 1970 sonu Türkiye’de devrimci eylemin, kitle hareketinin en çok yükseldiği, doruğa çıktığı, zirveye ulaştığı bir dönemdir. 12 Mart 1971’de de askeri darbe oluyor. 1970 sonunda devrimci kitle hareketi zirveye ulaşıyor. 1971 yılı baharında ise faşist gerici darbe yaparak bu devrimci gelişmelerin önünü kesmeye, durdurmaya, darbelemeye çalışıyor. Türkiye’de toplumsal ve siyasal mücadele bu düzeyde keskindir. Devrim ve karşı-devrim hamleleri halinde zirveyi yaşamaktadır. Devrimin önemli merkezlerinden biri de İstanbul’dur. Başkent Ankara’dır ama daha önce yüzlerce yıl devlete başkentliği yapmış şehir İstanbul’dur. Toplumun en çok yoğunlaştığı, nüfusun en çok toplandığı yerdir. Dolayısıyla Türkiye toplumu denen yapıyı en çok temsil eden yer de orasıdır. Bu nedenle de yaşanan devrim karşı-devrim çatışmasının en keskin ve yoğun yaşandığı kent de yine İstanbul oluyor. Önder Apo böyle bir dönemde İstanbul’da bulunuyor. Dikkat edelim, Urfa’da çocukluğunu yaşıyor, Ankara’da ilk gençlik yıllarını geçiriyor, arkasından bir yıl Kürdistan’ın başkenti Amed’de memurluk yapıyor ve bilincini geliştiriyor. Devrim ve karşı devrim çatışmasının bu kadar yoğun olduğu bir ortamda da İstanbul gibi sadece Türkiye’nin değil, Ortadoğu toplumsal yapısının en çok yoğunlaştığı, karmaşık olduğu, Ortadoğu ile Avrupa kültürünün iç içe geçtiği bir kentte bu çatışmalı durumu gözliyor, onun içinde yer alıyor. Bu da kişilik özelliklerinin şekillenmesine çok daha fazla hizmet ediyor. Birçok eyleme katılıyor. Doğrudan içinde yer alıyor. Artık bir devrimci, bir sempatizandır.

Bir yandan Kürt ağa ve beylerinin üniversiteye gitmiş çocuklarının oluşturduğu DDKO (Doğu Devrimci Kültür Ocakları) isimli derneğe gidiyor. Bu dernek o dönemde İstanbul’da faaliyet yürütüyor. Üniversiteye gidebilenler daha çok varlıklı ailelerinin çocuklarıdır. O süreçlerde yoksul kesimlerden gençler okuyamıyor, şehirlere gidemiyor, üniversitelere ulaşamıyorlardı, sadece varlıklı bazı ailelerin çocukları gidebiliyorlardı. Onlar da bir örgütlenme biçimi olarak DDKO derneğini geliştiriyorlar. Değişen Türkiye ortamında Kürtlere yer arıyorlar, Kürt varlığıyla ilgilidirler. Soykırma karşı Kürtlerin var olduğunu savunuyorlar ama Kürdistan’a daha fazla okul, elektrik, su, yol getirilmesini, daha çok kapitalizmin girmesini istiyorlar. Kısacası Kürdistan üzerindeki sö-

Sorumluluk duygusu Önder Apo’nun en temel bir özelliğidir. Önder Apo, “Kürt sorununu ben yaratmadım, benden önce yaratıldı.

Herkes bu sorunu görüyordu ama herkes gözünü kapattı, görmezden geldi, ben herkes gibi yapamadım, gözümü kapatamadım.

Görmüyorum diyemedim, burada sorun var dedim ve üzerime kaldı” dedi. Sorumluluk duygusu bu düzeydedir. Dolayısıyla

Kürdistan’da olup bitenlere, Amed’de gördüklerine ve yaşanan her şeye karşı sorumluluk duyuyor. Hafızası çok güçlüdür.

Sadece okuduğunu, gördüğünü değil, duyduğunu da hafızasına yerleştiriyor, bir daha unutmuyor. Okuduğunu, gördüğünü, duyduğunu öğrenen, olayları birbirine bağlayan bir özelliğe sahiptir. Çevresindeki bütün sorunları kendi sorunu olarak görüyor, kendini sorumlu görüyor ve çözüm arıyor.

lendirdiği eski geleneksel bir kişiliğin ortaya çıkmasıdır. Aile-aşiret kavgaları içerisine gömülmüş, onun için hazırlanan bir kişiliğin ortaya çıkarılmasıdır. Önder Apo bunu baştan reddettiğini söylüyor. Bunun için annesiyle çatışmalara giriyor. Annesine gelecek vadedemedikleri bir çocuğu niye doğurduklarını soruyor ve “bir tavuğun kendi yavrusu için hazırladığı gelecek kadar bir geleceği benim için hazırlama gücünüz yok” diyor. Dağılan toplumun zayıflığını, kendisi için bir gelecek yaratmayacağını o düzeyde görüyor.

Diğer yandan arayışçısıdır, çaba harcıyor. Dinde yoğunlaşıyor. Din düşüncesiyle karşı karşıya kaldığı soruna cevap arıyor. Fakat o da bazı şeyleri ezberlemekten öte bir şey vermiyor. Böyle olunca pratiğe, çalışmaya, emeğe, okula yöneliyor. Okulun en iyi öğrencisi, yaşamın en çalışkan kişiliği olmaya çaba harcıyor. Bu amaçla emeğe saygılıdır, emek sahibidir. Emekle yaşamın yaratılabileceğini anlıyor, böylelikle emekle yaratılan yaşamı değerli buluyor. Emekçi, üretken yanı, yaratıcılığı, arayışçılığı burada ortaya çıkıyor. Böylece daha küçük yaşta içinde bulunduğu ortamı çözümleyen, ortama eleştirel bakan, olumlu yanları kadar olumsuzluklarını da görüp oradan kendisini kurtarmaya, yol-yöntem aramaya, çözüm bulmaya yönelen bir davranış ortaya çıkıyor. Onun için gördüğü çare güç sahibi olmaktır. Güç nerededir? Güç ise gelişen egemen devlettir. Devleti, egemenliği, gücü temsil eden birinci kuvvet ise Kürdistan’da ordudur. Bunu görüp fark ediyor, bu temelde oraya giderek güç sahibi olmak istiyor. Fakat ona da içinde bulunduğu durum imkan vermiyor. Böyle olunca başka arayışlara giriyor. Ortaokula gidiş o temeldedir. Tapu Kadastro Meslek Lisesi’ndeki arayışçılığı tümüyle böyledir.

Dolayısıyla var olanı eleştirme ve aşma çabası daha küçük yaşta, çocukluk döneminde, köy ve okul yaşamı içerisinde gelişiyor. Bunu

çok önemlidir. Ona cesaret etmesi bile ciddi bir gücü gösteriyor. Diğer yandan bu kadar değişken bir ortam, kişiliğinde çok hızlı bir gelişme ve değişime yol açıyor. Tapu Kadastro Meslek Lisesi Ankara’nın merkezi yerlerinden Kızılay ve Maltepe arasında bir yerdedir. Dolayısıyla şehrin merkezi bir alanıdır. Şehir toplumuyla o okulda bu biçimde iç içe geçiyor. Her ne kadar yatılı okulda kalsa da eğitimini böyle merkezi bir şehirde yapıyor. Ankara, TC devletinin başkentidir. Bütün devlet kurumları oradadır. Yeni gelişen bir şehirdir, iç çelişkileri çok yoğundur. Devleti temsil eden, şekillendiren, yöneten şehirdir. Kürt karşıtı ve soykırımcı bir devletin başkentidir. Dolayısıyla tepeden tırnağa Kürt karşıtı özelliklerle doludur. Kürtler üzerinde fiziki soykırım, tehcir geliştirmiş, şimdi de kültürel soykırım geliştiriyor. Böyle bir kültürel soykırımda her düzeydeki okullar çok önemli bir kurum oluyor. Önderlik, bir Kürt genci olarak hem de başkentte böyle bir kültürel soykırım kurumuna bilim öğrenmek ve bir şeyler okumak için gidiyor. Tabii bu yepyeni şeylerle tanışmasını, devleti, Türkiye toplumunu, sömürgeci soykırımcı özellikleri genç yaşta erkenden ve tüm özellikleriyle birlikte tanımasını getiriyor. Onlarla çok canlı bir biçimde karşılaşılıyor, üzerinde baskısını hissediyor ve kendisini kuşkusuz ona karşı bir duruş ve mücadele içerisinde oluşturuyor.

Burada iki eğilim var: Bir, kendi gerçeğinin mevcut düzende gelecek vadedemediğini görüyor. Bu anlamda içine yeni girdiği modern Türkiye ve devlet ortamına göre kendini değiştirmek, şekillendirmek, geliştirmek istiyor, başka çare yoktur. Önüne hedef olarak o konmuş, onu başarıyla gerçekleştirmek için okula gidiyor. Okulda başarılı öğrenci olmak için her türlü çabayı harcıyor. Sadece okul için değil, içine girdiği yeni siyasi ve toplumsal ilişki içerisinde de en yetkini olmak

olsa da her yere gidiyor. Dinci, sağ akımların kurumlarına gittiği gibi, en sol akımların yürüyüşlerine de katılıyor. Görmeye, anlamaya ve kendisine bir doğrultu bulmaya çalışıyor.

O dönem Türkiye’de yeni akımların geliştiği dönemdir. 27 Mayıs 1960 Darbesi’nden sonraki 1961 Anayasası yeni örgütlenmelere biraz kapı aralamıştır. Ortaya çıkan yeni toplumsal yapılar kendi çıkarları için örgütlenmeye yönelmişlerdir. Bu çerçevede yeni akımlar gelişiyor. Milliyetçilik, dincilik, solculuk sosyalizm gelişiyor. Öncenin tekçi resmi ideolojisi Kemalizm parçalanıyor. Yeni ideolojik akımlar ortaya çıkıyor. Bu akımlar kendilerini teori olarak ortaya koyuyorlar, örgütsel olarak büyümeye çalışıyorlar ve adım adım eylem alanına yöneliyorlar. Dolayısıyla Türkiye ortamı gittikçe ideolojik-siyasi çelişki ve çatışmaların yoğunlaştığı bir seyir izliyor. Bunun merkezi de Ankara’dır. Önder Apo ise bu dönemde Ankara’da Tapu Kadastro Meslek Lisesi’nde öğrencidir. Bütün bu olup bitenlerin merkezinde bulunuyor ve hepsini görmek, anlamak istiyor. Her yere gitmeye cesaret ediyor. Olup bitenleri anlamaya, kendisi açısından ders çıkarmaya, buna dayanarak kendisine bir yön çizmeye çalışıyor. Böyle bir ortamda “Sosyalizmin Alfabeti” kitabını okuduğunu söylüyor.

O zamana kadar Muhammedi düşüncede derinleşip karşı karşıya bulunduğu sorunları çözmek için dinde çare ararken, artık dini düşüncenin, yaşadığı sorunlara çözüm getirmeyeceğini anlıyor ve yaşadığı sorunları çözümlenmek açısından sosyalizmi daha çözümleyici görüyor. Böylece düşünce sisteminde önemli bir değişiklik yaşıyor. Sol-sosyalist düşünceye katılımı, sosyalizmi öğrenme ve sorunlarına çözüm aramanın sosyalist düşüncede gelişmesi dönemi başlıyor.

1969-70 Güney Kürdistan’da da KDP hareketinin en çok geliştiği, çatışmaların olduğu bir dönemdir.

yıl yaşıyor. Türkiye toplumunu, devlet ve soykırım gerçeğini yaşayarak görüyor. Dolayısıyla Amed’deki bir yıl Önderlik kişiliğinin şekillenmesinde çok önemli bir yıl oluyor. Kürt gerçeğini, toplumunu, siyasetini kavramada önemli bir bilinçlenme yaşıyor. Büyük bir güç ediniyor, önemli bir bilgi birikimi oluşturuyor.

Bir yandan tarihsel gerçekliği, dünyadaki gelişmeleri, diğer yandan Kürt insanının ve toplumunun zayıflığını görüyor. Hem tarihin hem de dünyadaki gelişmelere denk olmayan duruşunu görüyor. Bu da içinde çok büyük bir çelişki oluşturuyor. Buna karşı bir arayış ve mücadelesi var. Halkla tartışıyor, köylülerle tartışıyor.

Önder Apo’nun çelişkilere karşı duyarlılığı, kişilik gelişiminde önemli bir etkidir!

Bu tartışmalar ve diyaloglar Önder Apo’yu daha çok yoğunlaşmaya ve araştırmaya götürüyor. Kürdistan uygarlığının geliştiği bir yer olacak; yine dünyada bu kadar gelişme yaşanacak ama toplum ve onu oluşturan fertler bu kadar zayıf kalacaklar, hiçbir gelecek öngöremeyecekler. ‘Bu durum nereden kaynaklanıyor, nasıl ortaya çıkmıştır?’ gibi çözüm arayan sorular çoğalıyor. Bu da önemli kişilik gelişimine yol açıyor. Kişiliği çok yoğun bir çelişki ortamında şekilleniyor. Bütün bunlara karşı çok duyarlıdır ve hepsini kendisi için sorun yapıyor.

Sorumluluk duygusu Önder Apo’nun en temel bir özelliğidir. “Kürt sorununu ben yaratmadım, benden önce yaratıldı. Herkes bu sorunu görüyordu ama herkes gözünü kapattı, görmezden geldi, ben herkes gibi yapamadım, gözümü kapatmadım. Görmüyorum diyemedim, burada sorun var dedim ve üzerime kaldı” dedi. Sorumluluk duygusu bu düzeydedir. Dolayısıyla Kürdistan’da olup bitenlere, Amed’de gördüklerine ve yaşanan her şeye karşı sorumluluk duyuyor. Hafızası çok güçlüdür. Sa-

mürüden kendilerine de biraz pay verilsin istiyorlar. Onların özellikleri böyledir. Önderlik, o süreçte Kürdistan üzerinde hareket eden güçler olarak onları tanımış oluyor. Onun yanında Türkiye devrimci hareketini, onun öncülüğünü yapan devrimci gençlik hareketini de tanıyor. Birçok mitinge, yürüyüşe katılıyor, hareketleri gözlüyor. THKP-C'nin düzenlediği bir toplantıya katılıyor ve orada Mahir Çayan ile karşılaşır. Mahir Çayan'ı görmesi ve dinlemesi kişiliği üzerinde çok fazla etki yapıyor. Mahir Çayan'ın söyledikleri Önderliği çok etkiliyor. Kendisini etkileyen söz Kürt sorunu üzerinedir. Mahir Çayan "Kürt sorununun öyle basit ele alınmaması gerektiği, çok ciddi ve köklü bir sorun olduğunu, devrimcilerin ciddi yaklaşımları gerektiğini" söylüyor. Devrimci gençlik önderinin konuşması, Önderliğin çözüm aradığı sorun üzerinedir. Bu konuşma Önderliği fazlasıyla etkiliyor. Ondan sonraki yaşamı Mahir Çayan ve THKP-C sempatisizliğidir. Örgütlü bir yapıya girmiyor ama Mahir'in sözleri ve davranışları Önderliğin üzerinde etki yapıyor ve sempati duyuyor.

Ardından 12 Mart 1971 askeri darbesi geliyor. Darbe bu sefer sert bir baskı hareketiyle bütün gelişmeleri ezip imha etmek üzere ağır bir karşı-devrimci saldırıyı 'Balyoz Hareketi' adıyla başlatıyor. Bu durumda legal örgütlenen yapılar çok fazla direnemiyorlar. İlegal örgütlerden Mahir Çayan'ın liderliğini yaptığı THKP-C. Deniz Gezmiş'in öncülüğünü yaptığı THKO, Daha sonra İbrahim Kaypakkaya'nın önderliğini yaptığı TKP/ML-TİKKO 12 Mart Darbesi'ne karşı direnişe geçiyorlar. Dağa çıkmaya ve gerilla hareketi geliştirmeye yöneliyorlar.

İkinci Önderliksel Doğuş

Önderlik 1971-72 öğrenim yılında, 71 güzünde tekrar Ankara'da Siyasal Bilgiler Fakültesine kaydını yaptırıyor. Böylece Amed'i, İstanbul'u tanımış ve oradan almış olması gerekenleri almış olarak tekrar sömürgeci başkent Ankara'ya geliyor ve oranın en önemli siyaset okuluna kayıt yaptırıyor. Ankara'da öğreniyken 30 Mart Kızıldere Katliamı gerçekleşiyor. Siyasal Bilgiler Fakültesi içindeki bir grup gençlik protesto bildirisi yayınlıyor. Önderlik tereddütsüz o bildiriyi dağıtanlardan oluyor. Zaten İstanbul'da Mahir Çayan'ı tanımış, sempatisiz olmuş, üzerinde katliamın etkisi var. Onun üzerine bildiri dağıtımına katılıyor. Böyle bir eylemden dolayı tutuklanıp Mamak cezaevine konuluyor.

1972 Nisan-Kasım arası Mamak cezaevindedir. Yedi ay orada kalıyor. O dönemde Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan idam ediliyorlar. Onları gözlüyor, duyuyor. Sıkıyönetim mahkemeleri çok sayıda yargılama yapıyor. O yargılamaların sonuçlarını öğreniyor. Devrimci kadroların hepsi, bütün liderler cezaevindeler. Önemli bir bölümü de Mamak cezaevindedir. Onların bir kısmını tanıyor. Bütün dışarıdaki gelişmeleri görmüş, alması gerekenleri almış, bu sefer zindanda

yaşananları görüp alıyor. Bütün bunlar üzerinde ciddi bir yoğunlaşma yaşıyor. Bu kadar çok bilgi toplamış, arayış içinde olmuş, çok çelişkiler yaşamış bir konumda olan Önderlik 1972 yazında da Mamak cezaevinde bütün pratikten kopuk bir yoğunlaşma süreci yaşıyor. Aslında o zamana kadar edindiği bilgiler o yoğunlaşma da bir düşünceye dönüşüyor. Sistem kazanıyor. Bir çizgi haline geliyor. Doğru-yanlış ayrımı yapıyor, bunları muhakeme ediyor.

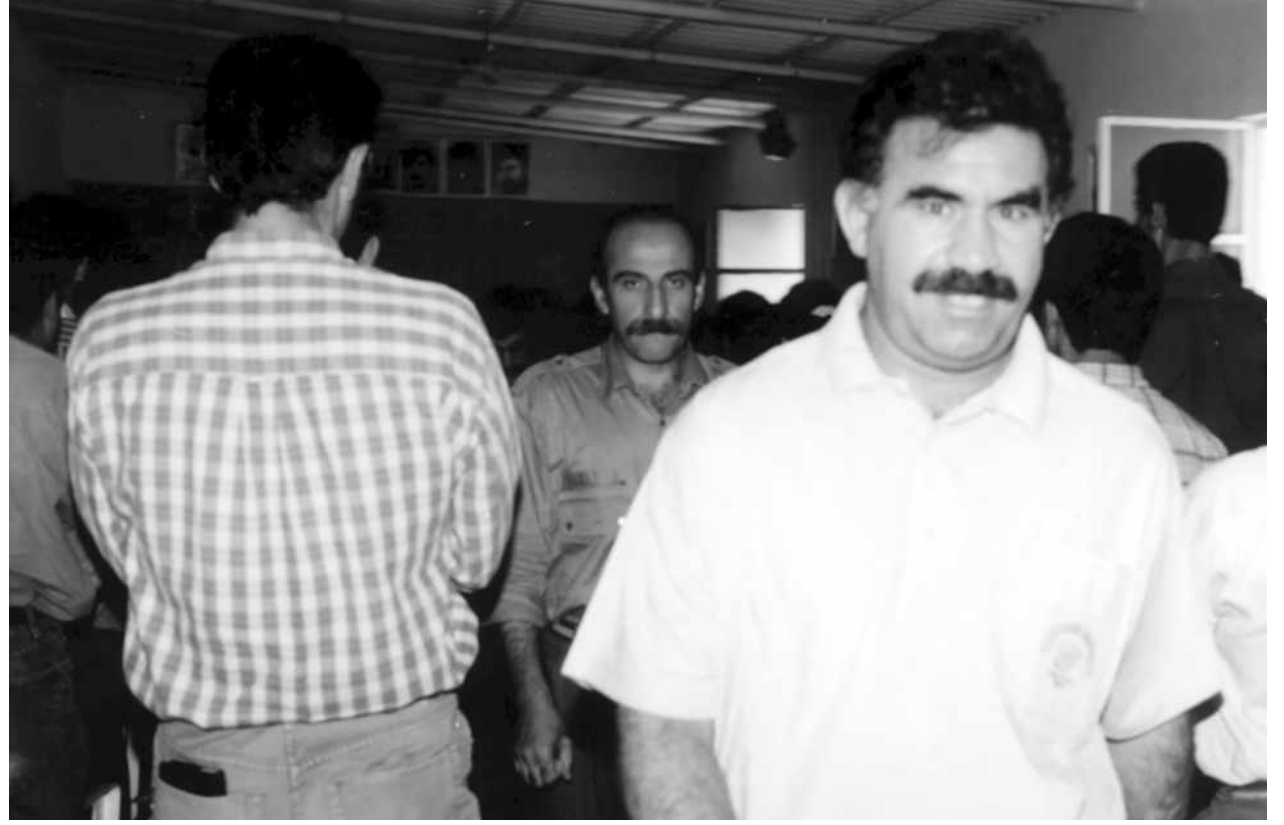
Devrimin yükselişini Amed, İstanbul ve Ankara'da görüyor. Yine İstanbul ve Ankara'da devrimin ezilişini görüyor. Önderlerin katledilişini, örgütlerin dağıtılışını, devrimin ezilişini görüyor. Bunun üzerinde yoğunlaşıyor. Orada "Öyle bir örgüt olmalı ki dağılmamalı, yenilmemeli, sürekliliğini sağlayabilmelidir" kararına gittiğini söylüyor. Devrim ve devrimcilerin neden bu hale geldiklerini soruluyor. Eleştirel-öz eleştirel bir yoğunlaşma yaşıyor. Yenilgiye götüren hata ve eksiklikleri görüyor. Doğrular, yanlışlar üzerinde yoğunlaşıyor ve bir düşünce gücü haline geliyor.

1972 Kasım'ında Mamak Cezaevi'nden çıkıyor. Cezaevine girdiği için yurtta kalamıyor. Çıkacağı kesinleşince cezaevinde kalan Karadenizli birisinden devrimci gençlerin kaldığı bir evin adresini alarak çıkıyor. Böylelikle Önder Apo cezaevinden çıkınca Ankara Bahçelievler-Emek arasında olan eve gidiyor. Orası, Haki Karer ve Kemal Pir yoldaşların bir grup öğrenciyle birlikte kaldıkları evdir. Böylece o evde kalmaya başlıyor. Evde kalan devrimci gençlerin zaten arayışları var, bu arayışın karışılığını Önderlikte buluyorlar.

Önderliğin kendisini örgüt ve eyleme dönüştürme kararı

Önder Apo giderek Ankara'daki yüksekokullarda okuyan devrimci gençlerle tanışıyor. Onlar içerisinde en tutarlı gördüğü beş kişiyi 1973 Newroz'u ardından Çubuk barajına geziye davet ediyor. Orada altı kişi olarak toplantı yaparak gruba düşüncelerini açıklıyor. Bu düşünceler temelinde bir grup olarak birlikte hareket etme teklifinde bulunuyor. Bu teklif kabul ediliyor. Böylece altı kişilik bir grupla Mart sonunda Ankara Çubuk barajında yapılan bir toplantıyla PKK'nin örgütsel temeli atılmış oluyor. O zamana kadar oluşan Önderlik bilinci ve düşünceleri o adımla birlikte artık yavaş yavaş örgüt ve eyleme dönüşmeye başlıyor. Önderlik kendisini örgüt ve eylem haline dönüştürme kararını veriyor. Bu tarihi bir karardır. Önder Apo'nun şimdiye kadar verdiği en büyük karardır, ilk karardır. Önder Apo savunmada bu kararı vermiş olmaktan dolayı asla pişman olmadığını, gerekirse her zaman öyle bir karar verebileceğini söyledi. Böylece Türkiye ve Kürdistan tarihinde yeni bir Önderleşmeye adım atma süreci başlıyor.

Önderlik 'İkinci dönem' ise 'Bir Halkı Savunmak' kitabında şöyle tanımlıyor: "İkinci dönem, bu sefer burjuva toplum ve devletinden kopup kendi çağdaş toplumsal ve siyasal sistemini kurma amacına yönelik bağımsız bir ideolojik grup kurma de-

nemesiyle başlar. İlk toplumsallaşmanın çocuklarla dinsel dualar ezberleme ve ilkokula gitme temelinde oluşturulmasına karşılık, ikinci toplumsallaşma üniversite öğrencileriyle sol ve ulusal ideoloji temeli üzerinde geliştirilir. Kapitalizmin yaydığı değerlere ve hakim ulus şovenizmine karşı her ne kadar kendi öz toplumunu yeniden arama çabası varsa da, mevcut sol ve ulusalcı akımlar kapitalist yaşamın normlarını aşacak güçte olmadıklarından, bu çabalar gerçek hedefine ulaşmaktan uzaktır. Birinci PKK'leşme aşaması da diyebileceğimiz bu süreç 1970'lerin fırtınalı dünyasında aslında savrulmuş bir yaprak misali savrulur durumdadır. Geleneksel dünyadan koptuğu kadar, kapitalizmin öz değerleriyle de bütünleşmemiştir. Tipik mezhepleşen, marjinalleşen bir süreç yaşanmaktadır. Benzer biçimde kurulum da hızla biten sayısız gruplaşma vardır. Karşı çıkılan devlet karşısında fille karıncanın çekişmesi misali bir çekişme başlamıştır. Teorik ve pratik arayışlarla toplum ve ülke yeniden keşfedilmek istenecektir. Aslında dünyada genelde yaşanan sol moda takip edilmektedir. Eski topluma bir aşı atılıyor. Ya tutarsa gibi bir havada başarı beklenmektedir. Artık kendimize özgü bir fikrimiz vardır. Grubumuz sayısal olarak da gelişiyor. Kendimizi farklı bir şey saymaya başlıyoruz. Aşının tutma ihtimali yüksektir. Kozasından çıkan kurtçuk misali yurtdışına adım atılınca, özgüven ve delikanlı kesilme dönemine adanmaklı girildiği kabul edilecektir. Ütopya gerçekleşeceğine dair umut vermektedir. Grupsal destekten kitlesel halk desteğine ulaşma güveni daha da pekiştirecektir. Silahların gücü ile tanışılmış, çağdaş ulusal hareketlerin gerilla grubu eğitilmiş ve silahlanmış olarak ülkenin erişilmesi güç doruklarına ulaşılmıştır. Sıra yeni tarihi hamlede gelmiştir.

"Yaşamımın 1972-1984 yıllarını kapsayan bu dönemin ilk bölümü çok çeşitli açılardan değerlendirmelere konu olabilir. Yoksul Kürt halkının çağda uyanış hamlesi denilebilir. İlk isyan, kör kadere ilk kurşun da denilebilir. Namus ve onurun haykırışı olarak da değerlendirilebilir. Hz. Davud'un Golyat'a karşı ilk başarılı eylemine benzer bir eylem olarak da anlam kazanabilir. Düşünce özgür-

lüğüne cesaret etmenin ilk adımlarından biri de sayılabilir. Bin yılların köklü kölelik normlarından kopma hamlesi de olabilir. Anlamı, başarısı biraz şans biraz da emek ve inanç isteyen, adeta ikinci doğuş, yeniden paradigma kazanma olarak da tanımlanabilecek bir dönemdir.

"Yaşamımdaki ikinci dönemin ikinci bölümü 15 Ağustos 1984-15 Şubat 1999 yıllarını kapsar. On beş yıllık bu süreç ikinci PKK hamlesi olarak silahlı mücadelenin ağırlık teşkil ettiği müthiş bir süreçtir. Ortadoğu tarihinde Babek, Hariciler, Karmatiler ve Hasan Sabbah gruplarına benzetilebilir. Birinci bölümde İsvilik ağır basarken, ikinci bölümde Musevilik ve Muhammedilik karışımı bir ağırlık söz konusudur. Zor yürüyen muhacirin grubunu 'vaat edilmiş topraklara ulaştırma görevi' büyük çaba ve yetenek istemektedir. Grubu oluşturma Hz. Musa'nın eylemini çağrıştırırken, savaş eylemleri Medine'deki Hz. Muhammed'in eylemlerini andırmaktadır. Öylesi ruhsal bir iman ve inanç atmosferi hakimdir. Kendini inanca adanmış tam mümincedir. Bilimsel sosyalizm iman gücünü kazanmış olarak yürütülmektedir. Savaş tam kutsal bir eylemdir. İnsan, birey giderek hiçleşirken amaç her şey haline gelir. Tarihin tipik bir iktidar hastalığına tutulduğunu fark etmek bile çok güçtür. Yılların devlet ve şehir ortamında bombardımana tutulmuş zayıf kırsal kişilik, iktidara yapışmaktan başka yeteneği zor tanır veya hep tek boyutlu kalmaktan bir türlü kurtulamaz. Kapitalizmin müthiş yalnızlaştırdığı kişilik kendi malı bir sistematığa bağlandığında, tersi bir eğilimle bu sefer müthiş bir toplumsallığı yaşayabilir. En tipik özellik en kutsal şey eylemdir inancıyla her şeyin feda edilmesidir.

"Aslında en kutsal değer yaşamdır demek gerekirken, tersine "Amaç her şeydir, yaşam hiçbir şeydir" inancıyla fanatizm derecesinde bir kişilik öne çıkıyordu. Dogmatizmin bu türündeki kadercilik ve bazı ilkelere bağlılık bir nevi dinselleşme olarak da tanımlanabilir. Kazanılan paradigma yalın ve soyuttur. Analitik zeka şahlanırken, duygusal zeka boğuntuya getirilmiştir. Ölmek ve öldürmek tamamen teknik bir meseleye indirgenmiştir. Son tahlilde

kapitalizmin kara dayalı çalışma aşkı ideolojik yörünge altında yürütülmüş olmaktadır. Çağın genel karakterine uyulmuştur. Aynı bir mezhepleşme biçiminde olsa da, içinde yüzülen, yaşanan dünya kapitalizm dünyasıdır. Kapitalist eğilimin en soyut düzeyde reel sosyalist ve ulusalcı genellemelerle birikimini sağlıyor, siyasal ve askeri oluşumu için çılgınca koşturuluyordu. Çağa başka tür ulaşamazdı.

"(...)

"İkinci yaşam dönemi devlet odaklı olduğundan, ama henüz yitirilmemiş komünal demokratik duruş özelliklerinden ötürü gelişkiliydi. Sonucu bu çelişkilerin boğuşması belirleyecekti. 15 Şubat 1999 Komplosu aynı zamanda devlet odaklı yürüyüşe ölüm darbesi indirmişti. Eğer devlet odaklı partililik ve devletçilik bir hastalıksa, o halde 15 Şubat 1999'da tüm kapitalist dünya devletlerinin bana vurduğu darbe aynı zamanda üçüncü doğuşum için bir ilaç, bir ebelik rolünü oynayacaktı."

Üçüncü Önderliksel Doğuş

Böyle bir ideolojik doğuşun Önderlik cephesinden nasıl bir birikim ile sağlandığını, onun hangi süreçlerden geçtiğini biraz ifade ettik. Köyde, okulda, Ankara'da, Amed'de, İstanbul'da, cezaevinde Önderlik oluşumuna neler etkide bulundu? Bunları kısaca özetledik. Neden? Çünkü, ideolojik-politik çizgi demek Önderlik gerçeği demektir. O nedenle PKK'nin ideolojik-politik çizgi oluşu, gelişimi Önderlik doğuşla, Önderlik gerçeği ile Önder Apo'nun felsefe ve düşünce gücü haline gelmesi ile gerçekleşen bir durum oluyor.

Paradigma değişimi, PKK'yi, dolayısıyla ulus-devlet çizgisinde başarısız kılan zihniyeti, programı, strateji ve taktikleri değiştirmeye götürdü. Değişim bu kadar köklü ve derin oldu. Böylece yeni bir çözüm gücü haline geldi, uluslararası komploya karşı mücadele temelinde küresel sistemin dayattığı Kürt sorununun çözümsüzlüğünü demokratik modernite çizgisinde çözüme götürmenin düşüncesini, programını, strateji ve taktiklerini yarattı ve böylece bunalımı aştı, yeniden bir çözüm gücü oldu, yeni PKK, yeni mücadele böyle başlamış oldu.

Böylece mevcut düşünce akımlarının, hakikat açıklamalarının inandırıcı olmadığı ortaya çıktı. Var olan düşünce akımları varoluşu doğru ve yeterli bir düzeyde izah etmediği, sorunlara çözüm bulmadığı, tam tersine sorun üretir hale geldiği, çözüm üretecekken sorun kaynağına dönüştüğü, dolayısıyla toplumsal varoluş olarak yeni zihniyet yapılanmalarının, değişiminin, devrimlerinin gerektiği, düşünsel arayışların, tartışmaların yaşandığı bir değişim-dönüşüm dönemine girmiş oluyoruz. Bu temelde eski zihniyet yapılanmalarının toplumsal varoluşu izah eden, açıklayan, ona hizmet eden yanlarını almakla birlikte onunla çelişen, sömürü ve baskıya hizmet eden yanları açığa çıkartıp atarak yeni bir düşünce yapılanmasını oluşturmaya çalışıyoruz.

Anlamin ve hissin yaşattığı insan en güçlü insandır

Önderlik 'üçüncü dönemi ise şöyle ifade ediyor: "Üçüncü yaşam dönemi, adına ve özüne yaşam denilebilecekse, 15 Şubat 1999'dan başlayıp sonuna kadar gidilebilecek aşama olarak ayrıştırılabilir. Belirgin niteliği genelde devlet odaklı, özelde kapitalist modern yaşamdan kopuşla başlamasıdır. Tekrar yaban yaşama koşmuyorum. On bin yıl öncesine gidecek değilim. Ama insanlığın bazı temel değerlerinin o yıllarda gizli olduğu da kesindir. Uygarlığın bin bir hile ve zorbalıkla kestiği o dönem insanlığı günümüzün bilimsel-teknik seviyesiyle bütünleştiril-medikçe insanın gerçek kurtuluşu ve özgürlüğü mümkün olamazdı.

"Uygarlık ve devlet odaklı yaşamdan kopmak gerileme değildir. Tersine doğadan ölümcül kopuşa yol açan, kan ve yalana dayalı şişirilmiş iktidar kişiliğinden vazgeçme belki de en temelli sağlığa kavuşma imkanıdır. Hastalıklı toplumdan sağlıklı topluma, sıkboğaz, obez, çevreden kopmuş ve bir nevi kanserleşme olan aşırı şehirleşmiş toplumdan ekolojik topluma, tepeden tırnağa otoriter ve totaliter devletli toplumdan komünal demokratik ve özgür-eşit topluma doğru bir yöneliş söz konusudur. Avcı kültürüyle hayvan katliamına, uygarlığın insan katliamına ve kapitalizmin doğa felaketine yol açan zincirleme halkasından kurtulma kapıyı yeni bir in-

sanlığa aralayabilir. Hayvanlarla dost, doğayla barışmış, kadınlarla dengeli güç yapısına dayanan, barışçıl, özgür-eşit ve aşklı yaşam, bilim ve tekniğin gücünü savaş ve iktidarın oyuncağı olmaktan çıkarmış ahlâklı politik bir kişilik, beni en azından Enkidu'yu şehre ve devlete bağlayan çekim gücü kadar çekiyor, anlamlı kılıyor. Kesinlikle tek kişilik tutukevinin yarattığı bir özlemde değil, büyük bir düşünsel ve ruhsal paradigmadan bahsediyorum. Kategorik yaklaşımdan, büyük güce tapınmadan, çağın, tüm uygarlıkların kan lekeleri altında parıldayan yaldızlı yaşamlarından gerçekten hem bıktım hem de nefret ediyorum.

"Çocukken genlerime işlemiş avcı kültüründen ötürü gözümü kırpmadan başarıları kestiğim, kopardığım ve kurnazca avladığım kuşlardan, vurduğum hayvanlardan özür dilemekle başlamak istiyorum yeni yaşam dönemime. En büyük saadetin kaşaneli köşklere değil, yeşil çevreli kulübemsi mekanda yaşandığına inanıyorum. Doğayı tüm renkleri, sesleri ve anlamları içinde dinleyerek, doğayla bütünleşerek yaşamın erdemine ulaşılacağına inanıyorum. Gerçek ilerlemenin dev kentlerden ve iktidar otoritelerinden geçmediğine, tersine bunların en büyük hastalık kaynağı olduğuna, buna karşılık eski köyü de yeni kenti de aşmış ekolojik yerleşimi bilimin ve tekniğin en son verileri ile karşılayan bir mekansal yaşamın gerçek devrim olacağına inanıyorum. Aradaki kocaman uygarlık yapılarının insanlığın mezarı olduklarına inanıyorum. Bir gelecek yürüyüşü olacaksa, bu gerçekler temelinde olduğunda anlamlı ve yürümeye değer olduğuna inanıyorum.

"Hiyerarşik devletçi sınıf uygarlığından kopmak en büyük özleştirmedir. Bunu başaracağıma inanıyorum. İnsanlığın çocukluğuna, emekçilerin ve halkların unutturulmuş tarihine, kadınların, çocukların ve çocuk ihtiyarların ütopyalarındaki özgür-eşit dünyaya katılmayı, başarıyı orada sağlamayı daha çok istiyorum.

"Bunların hepsi ütopya. Ama bazen ütopyalar mezardan beter yapılar içindeki yaşamın tek kurtarıcı esinidir. Günümüzdeki mezardan beter yapıları tabii ki öncelikle ütopyayla çıkış yapılacaktır. Durumum hiçbir insaninkine benzemiyor, benzemesini de istemiyorum. Daha iyi anladığıma

ve hissettiğime göre iyi yoldayım. Anlamin ve hissin yaşattığı insan en güçlü insandır. Büyüklere benzeme günahını bir daha işlemeyeceğim kesindir. Zaten benzemeyi ne çok istedim ne de becerdim. İnsanlığın geçmişinde daha gerçektir. Ona saygılı olacağım, yaşamı orada arayıp bulacağım ve yeniden başlatacağım. Gelecek bu çabaların işleyiş halinden başka bir şey değildir.

"Hep kendimi mi düşünüyorum? Hayır. Savunmam tüm insanlık için bir şeyler öğretebilir. Yeniden yapılanmış PKK bütün soylu arkadaşlarımı, anlam gücü ve irade sahibi olan yoldaşlarımı birleştirebilir. Koma Gel demokratik bir çatı olarak tüm Kürdistan halkını ve dostlarını toparlayabilir. Yaşamımıza, ülke ve toplumumuza rastgele saldırıcılara karşı HPG iyi bir savunma savaşı verebilir; anlayışsız, zalim ve haksızdan hesap sorabilir. En soylu kadınlarımız tüm zamanların tanrıça olgunluğu, anlayışlılığı, melek saflığı, azizeliği ve Afrodit güzelliğini kimliğinde bütünleştiren PAJK'da birleşebilir."

Önderlik çok zor da olsa İmralı işkence ve tecrit sistemi içerisinde çözüm üretti. Komploya karşı mücadele etmeye karar verişinden, paradigma değişimine kadar geçen süreç aslında çok kapsamlı bir değişim dönüşüm süreci oldu. Değişim dönüşümün en zoru düşünce düzeyinde olanıdır. İdeolojik-politik çizgi düzeyinde gerçekleşendir. Bu da birdenbire öyle kolay bir biçimde olmadı. Başka kimse tarafından da gerçekleştirilmedi. Bütün imkansızlıklara, zorluklara rağmen Önderlik tarafından gerçekleştirildi. 'Demokratik ekolojik kadın özgürlükçü paradigma' temelinde yeni bir ideolojik-felsefik çıkışla bir çözüm gücü, çözüm iradesi haline geldi. Önderliksel değişim-dönüşüm bu temelde yaşandı.

AİHM Savunması, değişim sürecinde önemli bir adımdı. İlk defa Ortadoğu çapında Kürt sorununa bir çözüm programı ortaya konuluyordu. Böyle bir çözüm, demokratikleşmeye dayalı olarak ön görüldü. 'Demokratik Ortadoğu, Özgür Kürdistan' ilkesine dayandırıldı. Dolayısıyla yeni bir demokratik Ortadoğu uygarlığı projesi geliştirildi. Uygarlık sisteminin yeniden bir değerlendirilmeye tabi tutuluşu gerçekleşti. Ortadoğu'nun yeni bir uygarlıksal ç-

kışının verileri olarak ortaya kondu. Demokratik Ortadoğu, Özgür Kürdistan çözümünün nasıl olabileceğini somutlaştırdı. Bunun da yeni bir uygarlıksal hamle, gelişme anlamına geleceğini ortaya koydu. Bunları böyle iç içe bütünlüklü ele aldı. Fakat yeterli değildi. Demokratik Ortadoğu, Özgür Kürdistan nasıl bir stratejik-taktik planlamayla, nasıl bir siyasi yapılanmayla gerçekleşecekti, çözüme ulaşacaktı? Bunlar hala belirsizdi. Bu noktada çözüm gücü ortaya çıkmamıştı. Bu da paradigma değişimi temelinde gerçekleşti.

Devletçi paradigmadan kopuş

Devlet ve iktidar aracıyla demokratik Ortadoğu, Özgür Kürdistan hedefinin gerçekleşemeyeceği netti. O halde burada değişiklik gerekiyordu ve değişim burada gerçekleşti. Devletçi paradigmadan kopuldu. "Demokratik Toplum Paradigması, Demokratik Konfederalizm Sistemi, Demokratik Özerklik Çözümü" demokratik çözümün temel kavramları olarak geliştirildi. Bu sosyalizmle de uyumluydu, sosyalizmin özgürlük, farklılıklara dayalı eşitlik, dayanışma, paylaşım gibi temel ilkelerinin devlet ve iktidar gibi baskı ve sömürü araçlarıyla gerçekleşemeyeceğini, devletsiz toplumun yeni devletler kurarak ortaya çıkmayacağını, devletlere karşı en küçüğünden de olsa demokratik toplumu örgütleyip büyüte büyüte böyle bir sonuca gidilebileceğini Önderlik ortaya koydu. Marks ve Lenin'in ya da onlar adına geliştirilen 'devleti büyüterek söndürme' anlayışının sonuç vermediğini, tersine yeni bir çözümlü ve başarısızlığa götürdüğü, çözümün ancak bu biçimde olabileceğini yeni bir yöntem olarak Önderlik ortaya çıkardı. Bu da 'demokratik çözüm' kavramının içinin doldurulmasıydı.

Dolayısıyla yeni bir ideolojik duruş Kürt sorununa yeni bir çözüm önerisi, Kürt toplumu için yeni bir var olma ve özgür yaşam projesi bu anlamda başta kadınlar olmak üzere tüm ezilenler için yeni bir özgürlük çizgisi ortaya kondu. Yeni bir ideolojik doğuşu ifade etti. Bu temelde PKK'nin yeniden yapılanması, yeniden inşası, KCK sisteminin demokratik ulus çözümü temelinde bir çözüm gücü olarak sunulması gerçekleşti.

Bunun felsefik-ideolojik ilkeleri var. Stratejik-taktik ve programsal yönleri var. Yeni bir ideolojik-politik çizgi bu temelde ortaya çıkmış oluyor. Önderlik bu değişim süreci için, "Eskisinden kopuk değildir, önceki süreçle de bağlantılıdır. Öyle ondan kopuk olarak görülemez ama onun kısmen değiştirilmesi olarak da ele alınamaz. Ciddi bir niteliksel ve devrimsel değişimi de içeriyor. Bu değişim sürecini böyle anlamak gerekir" diyor. Üçüncü Önderliksel doğuş, PKK'nin yeniden inşası bu temelde gündeme geldi ve gerçekleşti.

Böyle bir noktada ve sonuçta KCK sistemiyle PKK'nin yeniden tanımlanması ve demokratik çözüm projesi olarak KCK'nin ortaya çıkarılması, bunun Kürt sorununa çözüm projesi olma temelinde tüm temel özgürlükçü sorunları çözecek bir

proje, zihniyet durumu, program, strateji ve taktik olarak ortaya konması oluyor. Dikkat edelim öyle sadece Kürt sorununa çözüm öneren bir proje değildir. Kapitalist modernite sistemi içerisinde yaşanan temel toplumsal sorunların hepsine çözüm getiren bir projedir. Sadece Kürtlerle, Kürt sorunu çözümüyle sınırlı değil, bütün insanlığa hitap eden, insanlığın günümüzde yaşadığı temel toplumsal sorunlara çözüm öneren, çözüm gösteren bir proje olma gerçekliği söz konusudur. Bu bakımdan tüm insanlığa, bütün ezilenlere hitap ediyor. Evrenseldir, dar ulusal düzeyde değildir. Üçüncü Önderliksel doğuşun esası budur.

Uluslararası komploya karşı değişim-dönüşüm temelinde mücadele etme duruşunun bir çözüm programına, stratejisine, taktiklerine kavuşturulması oluyordu. Uluslararası komplo ve onunla mücadele burada anlam buluyor.

51. Önderlik yılı Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünün sağlandığı yıl olacaktır

2023 yılına girerken 51. Önderlik Yılı'nda kadro ve halk olarak Önderlik gerçeğine yaklaşım ve yeni dönem görevlerimizi her bakımdan doğru anlamak lazım. Bakış açısı olarak Önderlik hakikatini, yöntemini, felsefesini, ilkelerini, yaşam tarzını, ideolojisini, tarzını, üslubunu temposunu iyi anlamalıyız. Tüm bunların da başarılı uygulayıcısı haline gelmemiz gerekiyor. Her bakımdan en zor koşullarda gelişme yaratarak yenilmezliğiyle, başarılarıyla kanıtlanmış bir Önderlik gerçeği var. Doğru anlamak ve başarıyla uygulamak hepimizin görevidir. Yanılgılardan kendimizi hızla kurtarmalıyız. Örneğin 'Önderlik gerçeği anlaşıl-maz ve uygulanmaz' bir yanılgı türüdür. Yine bunun tersi olarak 'Önderlik gerçeği çaba harcanmadan da anlaşılır' bu da bir yanılgılı türüdür. 'Önderliğe yarım yaklaşım, istediğini alma istemediğini almama' yanılgılı bir yaklaşımdır. 'Bütünlüklü bakmama, Önderliği kendine göre yorumlama' yanılgılı bir yaklaşımdır. Demek ki hızla bu yanılgılı yaklaşımlardan kendimizi arındırarak Önderliği bütünlüklü ele alıp özümse-mek ve uygulamak gerekiyor.

Yeni dönem görevleri kapsamında 51. Önderlik Yılı, Önderliğin fizik özgürlük yılı olmasını istiyoruz. Faşizmi yıkmak, tecridi kırmak, Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünü sağlamak 51. yılda temel hedefimizdir. 'Faşizmi yıkalım tecridi kıralım Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünü sağlayalım' sloganı, başlangıçta bir propaganda sloganıydı. Son iki yıl içerisinde de özellikle 50. Önderlik Yılı'nda bir eylem sloganı haline geldi. Şimdi ise 51. Önderlik Yılında gerçekleştirilmesi gereken, zafere taşırılması gereken bir slogandır. 51. Önderlik Yılı'nı böyle ele alıyor ve böyle yaklaşıyoruz. Bunun için ideolojik, örgütsel, askeri görevlerimize bu temelde yüklenmemiz gerekmektedir.

ÜÇ ÖZGÜR KADIN...

Kızıl-kıvırcık saçlı kadın...
Munzur'un hırçın çocuğu...
İksor'lu Fatê'nin yemindaşı...
Seyit Rıza'nın
boyun eğmeyen torunu...
Zarife ruhlu asi kadın
kallesçe vuruldu
iki yoldaşıyla...

Vuruldu asi kadın haince...
Dicle gibi nazlı,
Fırat gibi öfkeli,
Laç gibi hüzünlü,
Zilan gibi kızgın asi kadın
vuruldu
Paris'in orta yerinde...

Üç özge can vuruldu...
Üç fidan...
Üç karanfil...
Üç özgürlük çiçeği...

Üç özgür kadın vuruldu
Paris'in orta yerinde...
"Paris'te artık kestane
satılmıyor sevgili"
Hakikatin anlam kaybettiği
kocaman bir zaman
boşluğu...
Mado'nun 'elveda dostlar'
dediği bir ölüm fermanı...
Özgürlüğün hançerlendiği
kanlı bir mezbaha artık o...

Yıldızsız gökyüzüne
hüzünle bakarken,
umutlarını avuçlarında tutan
analar,
titreyen gökkubbenin
boşluğunun altında kederle
bekliyorlar ruhları yaralı
kadınlar...
Evrenin boşluğunda
anlamsızca duran dünyaya
öfkeyle bakarken delikanlılar,
var olmanın en derin hafifliğini
yaşıyorlar şimdi...

Ey Paris, Paris!..
Artık yoksun benim için,
silip attım seni belleğimden...
Yoldaşına ihanet eden bir
dönek,
kendini beş paraya
pazarlayan bir hain,
ideallerini arkadan vuran
bir katil,
tarihin çöplüğüne atılmış
bir mevtasın artık Paris!..

Kızıl-kıvırcık saçlı asi kadın...
Dêrsim semalarında uçan
bir kartal,

Amed Zindanı'nda dinmeyen
bir haykırış,
Mazlum'ca direnen
bir zafer çiğliği,
dağlarda hayat arayan
bir tanrıça,
Klara'nın kıtasında anlam
arayışına çıkan Roza'nın
yoldaşı asi kadın...

Ey Paris, Paris!..
Özgürlük tacını armağan
eden Zafer Anıtı
utaniyor senden artık...
Komünalcıların nefretini
kazanan bir dönek,
anlamını yitirmiş
bir enkaz yığını,
pazara sürülen en ucuzundan
kokuşmuş bir bedensin
Paris!..

Dokunsanız kan olup akar
gülür yüzlü Leyla...
Baksanız gözyaşları hüzünle
dolar ciwan ruhlu Ronahi...
Sarılıp kucaklasanız feryad
u figan olup dağları kucaklar
Rojbin düşlü Fidan...

Öfkelense serhildan olur
Dêrsim'in asi kadını Sara...
Bakın o zaman
bakın kızıl saçlı asi kadına,
isyan yüzlü Roza'nın
can yoldaşına bakın...
İlham alın özgürlüğe sevdalı
çağdaş Jeanne d'Arc'tan,

Dokunmayın Yado'nun keskin
bakışlı dağlara sığmayan
Sara'sına
bırakın uçuşun semalarda
sonsuzca
gökyüzünün maviliklerinden
kulaç atсын özgürce
bağdaş kursun
yıldızlar sofrasında
Berivan'ca
Zühre gibi çöllere,
Şirin misali dağlara vursun
kendini,
Ehmedê Xani'nin Cizre'sine,
Mem ile Zin'e yoldaş olsun
asice...

Bırakın,
bırakın
kızıl kıvırcık saçlarını
Munzur'un deli dolu rüzgârına
savursun asi ruhlu kadın...

Fuat Kav

SARA YOLDAŞIN HAKİKATİNE YÜZ SÜRMEK

Dilar Dilok

Önder Apo'nun Özgürlük Sosyolojisi kitabı bize ulaştığında, ilk okumalarımızdan itibaren içimizde birşeyler yeşermeye başladı. Özgürlüğü yeniden tanımlıyor, tanıyor, görüyorduk. Özgürlük ilk kez bu kadar somut gözle görülür oluyordu. Yepyeni duyumsamalar içine girdik. Dağ başlarında, yemyeşil ormanların derinliklerinde, vadilerin koyu karanlıklarında, ufukların apaydınlığında bir kez daha, yepyeni bir gözle, yürek gözüyle baktık evrene. Bir perde kalkmış ve tüm her şey ayna tutulmuşçasına yeniden ve berrak bir şekilde görünür olmuştu gözümüze. Perde gözümüzde miydi, bu evren parçalarının üzerinde miydi bilinmez ama, artık daha net görüyorduk işte.

Doğayı bir başka görmeye başladık. Gözümüzün önünde tüm doğa can kazanıyor ve bir senfoninin parçasını oluşturan eylemini gerçekleştiriyor, sanatını icra ediyordu. Büyülenmiştik. Belki de kapitalist modernitenin kişiliklerimize yaptığı kara büyü bozulmuştu ve normale dönmüştük. Adeta tarihin içinden çıkan bir özgür yaşam duygusunun bizi sarıp sarmaladığını duyumsadık. Yüreğimize, beynimize yapılandırılmış engelli, donmuş ve akışkan olmayan düşünce tarzından yıkılıyor, temizleniyorduk. İlginç bir şekilde ülkemizin başka mekanlarında, başka rakımlarında olan birçok yoldaşla bu konuyu tartıştığımızda ortak bir duyguyu yaşadığımızı sonradan öğrendik.

Bunca güzel duygular, düşünceler nasıl oluşurdu, milyonların kapatılmaya çalışıldığı bir ada hapishanesine bu kadar büyük dünyalar nasıl sığdırılırdı! İnanmak ve Önder diyebilmek, öncelikle sevmekle başlıyor, hayran kalmakla başlıyor. Biz Önderliğimize hayran kalıyoruz her cümlesini okuduğumuzda. Önder Apo'nun Özgürlük sosyolojisi kitabının bizi Önderliğimize bir kez daha hayran bırakan çok tespiti var. Ancak en çok içimize işleyen tespit "**evrenin amacı özgürlüktür**" diyesim geliyor" şeklinde dile getirdiği muazzam yaşam anlayışıdır.

Özgürlüğün mutlak olmadığı söylenir. Ya mutlaksal! Ya özgürlüğün aşılmasız bir sınırı varsa! Evrenin sınırı varsa özgürlüğün de olmalıdır. Zira evrenin yaşayamayacağı özgürlüğü, evrenin bir küçük zerresi olan bir gezegende milyonlarca türden biri olan insanın yaşaması mümkün müdür? Özgürlüğün mutlak olmadığını tahayyül ederek tüm tanımları bir adım daha ileriye taşımaya motive oluyor insan gerçeği.

Ama eğer mutlaksal özgürlük, işte mutlaklık sınırı budur diyebiliriz: Evrenin amacı özgürlüktür. Özgürlük mutlak değilse, ezel ebed insan türünün ulaşabileceği nihai anlam budur. Abartısız böyledir. Çünkü, özgürlüğün, zamanı mekanla birleştirmekle, yani varolmakla bağı Önderlikte öyle güzel tanımlanmıştır ki, evrene, evreni oluşturan unsurların herbirine baktığımızda özgürlükten başka bir şey düşünmek, akıl etmek mümkün olmamaktadır.

Şehadetinin 10.yıldönümünde Sara yoldaşı anarken, onun güzelliğini gözlerimin önüne getiriyorum bir kez daha. Onu düşününce evrenin amacı özgürlüktür belirlemesi gelip aklımın ucuna yerleşiyor. Kendini birkez daha hatırlatıyor, hissettiriyor. Kürdistanlı bir kadının dağ başlarında başlayan yaşamının, kıtaları dolaşan özgürlük arayan ruhunun, zindanlarda zaptedilmezliği ve direnişiyle örnek olan duruşunun ve sonrasında da ülke ülke, dağ dağ, kıta kıta dünya yüzündeki birçok mekanı dolaşarak anlattığı şey, toplamda özgürlüktür. Kendisinin fiziki olarak dolaşmadığı yerleri, şehadetinden sonra çizgisiyle, yaşamıyla, sesiyle ve yarattığı özgürlük ruhuyla dolaşması da onun evrenselliğinin göstergesidir. Sara yoldaşın köyünden çıkışı, Avrupa'ya gidişi, ülkeye dönüşü, Türkiye şehirlerindeki yılları, Apocu gruptaki gençlerle tanışma arayışı, mücadele kararlılığı, karşısına çıkan her türlü toplumsal-siyasal engele rağmen durmayışı, pes etmeyişi ve daha sayılabilecek birçok özelliği ve yaşamışlığı özgürlükten başka birşeyle ifade edile-

mez. Evrenin amacı olan özgürlük, Sara yoldaşta güzel bir gerçekleşme yaşamıştır.

Sara yoldaşın, her özgürlük arayışçısı gibi benim de içimde bir yerlere dokunmuş olduğunu biliyorum. Bir yerlere dokunmuş, bir şeyleri değiştirmiş, belki kimi köhnemiş hücrelerimi alıp götürmüş, belki de yeni yürek tohumları ekmış. Ve nihayetinde bir şeyler inşa etmiş.

Biliyorum. İçimde bir yerlere dokunmuş. Yüzünde yılların deneyimi, direnişin güzelliği, dağ kadınlarına özgü al yanaklar, dağ kadınlarına özgü biraz keskin ama ölçüp biçen bakışlar. Dokunduğu yerlerden topluyorum Ona dair olanları. Her dilden Onu dinliyorum şimdi.

Sara yoldaşı tanıyan, gören, Onunla birkaç dakika dahi olsa sohbet etme şansını yakalamış olan herkes, kalbinin sesini duyabiliyorsa, yüreğinde derin bir boşluk olduğunu farkedecektir. Zira **Sara yoldaş, kestiği her kalpte mutlaka bir şeyler inşa etmiştir.**

Bugün dağlarda, Onun yaptığı tartışmalar sonrası günlük yazmaya başlamış ya da sigarayı bırakmış yüzlerce yoldaş var. Sara arkadaşına bir saygı ya da minnet değil mesele. Yaşamın özgür ve güzel yaşanmasına ikna olmuş, direnmek ve mücadele etmenin, estetik ve sağlıklı tamamlanarak özgür olacağına inanmış yoldaşlar onlar. Sara yoldaşın hakikatine yüz sürmüş, Onun hakikat damarından beslenmiş, Onun tanrısal güzelliğine ibadet etmiş, ondan öğrenmiş yoldaşlar. Ve bu yoldaşlar şimdi mücadelemizin öncüleri tabi. Her biri bir dağ başında, bir vadinin yamacında, bir tepenin farkedilemeyecek kadar ustaca yapılmış kamuflajlı arazisinde, mevzide, yolda, pusuda inatla, inançla ve özgür yaşam aşkıyla savaşıyor.

Sara yoldaş, bizim hem zamanımız, hem mekanımızdır. Bizim şu andaki oluş gerçeğimiz, hakikatimizdir. Değerli bir yazar "mekan hakkın görünür olduğu yerin adıdır" diyor. Sara yoldaş bizim mekanımız olduğundan, hakkın bize görüldüğü yerdir, hakikatimizdir. Savaşmaya, kazanmaya, güzelleşmeye, özgürlüğe, sağlığa dair her söz verişimizde yüzümüzü ve yüreğimizi Ona dönüyoruz.

Tam da şunu demek istiyorum: Sara yoldaş bizim için kiblegahtan ötedir. Tek yönde değildir zira. Sadece şimalde, cünüpta, şarkta ve garbta da değildir. Kendi etrafımızdaki dairenin her zerresinin dönüşünde oluşan yeni yöndedir. Tüm zamanlardadır. Tüm yönlerdedir, ve ayrıca tüm yönlere yön vermektedir. Yön bir noktadır. O noktadan harekete geçersen, hareketin hedefini belirleyerek ilerlersen, yön artık yol olur. İşte, Sara yoldaş da yönler yön veriyor, yürütüyor ve yol inşa ediyor. Yoluna aşk olsun!

TÜRK ORDUSUNUN GERİ ÇEKİLMELERİNİ DOĞRU OKUMAK

2021 Garê operasyonu ile başlayan yoğun savaş süreci Türk ordusunun kademeli bir şekilde yaşadığı hezimetlerle sonuçlandı. Garê operasyonunda yalnızca 4 gün dayanabildiler ve geri çekilmek zorunda kaldılar. Bu durum AKP-MHP rejimini çok ciddi bir şekilde sarstı. Garê bu açıdan bir başlangıç oldu. Bunun üzerine hemen sonrasında büyük bir hazırlıkla Avaşîn, Zap ve Metîna alanlarına yönelik başlatılan kapsamlı işgal hareketi ile ordunun yerle yeksan olan prestijini kurtarmak ve gerilla güçlerinin topyekûn imhası hedeflendi. Bu alanlarda açığa çıkan yeni mücadele düzeyi ordunun daha önce yaşamadığı bir durum yarattı. Tünel savaşlarının fedailik düzeyi ile birlikte yürütülmesi ordunun felç olmasına neden oldu.

Pirdoğan Kemal

İnsanlık tarihinin dün, bugün ve yarın üçlemesi temelinde yapılacak olan değerlendirmeler bir bakıma savaşların tarihiyle eş değer olacaktır. Neredeyse insanlık tarihi kadar eski sayılan ve devletleşme ile birlikte gelişen savaşma pratiği, ünlü tarihçi Eric Hobsbawm'ın da tabiriyle "Devrim Çağı"ndan itibaren birbiri ardına ortaya çıkan ekonomik, siyasal ve toplumsal gelişmelere bağlı olarak büyük bir dönüşüm geçirmiştir.

1789 Fransız Devrimi'nin güçlendirdiği ulus-devlet anlayışıyla şekillenen siyasi yönetim yapısına ek olarak 19. yüzyılda etkisini gösteren Sanayi Devrimi ile birlikte görülen ekonomik ve teknolojik atılım insanlık tarihi bakımından birer kilometre taşı olarak görülebilir. Ancak şu hususu göz ardı etmek büyük bir yanlış olacaktır. O da şudur; Sanayi Devrimi'nin getirdiği teknolojik imkanlar üretimi ve toplum refahını geliştirdiği kadar devleti ve devletin toplumlar üzerindeki denetimini ve kendisini bütünüyle toplum yaşamına zerk etme gücünü de tehlikeli ölçüde artırmıştır. Toplumsal refahın gelişimi için kullanılması gereken teknolojik yenilikler ve gelişimler büyük oranda savaşların gelişimi ve rakip olan gücün bertaraf edilmesi için kullanıldı ve giderek artan düzeyde de kullanılmaya devam ediliyor.

Bahsettiğim hususlar üzerine iktidarların tarihin akışına yön verme çabaları insanlık tarihini ve doğa tarihini çok keskin dönemeçlerden geçirmiştir. Bu çabaların en uzun süreli yaşananları ise günümüz yüz yılında ortaya çıkmakta. Özellikle gelişen savaş kavramının yeniden dizayn edilmesi ve teknolojik üstünlüğe dayanan savaşların salt insan doğasına değil evrensel doğaya da ne düzeyde zarar verdiğini irdelemek gerekir.

İlkel savaş mantığında insan kıyımları ve gücünün sayıca olan üstünlüğünün galip gelmesinde önemli bir faktör olduğu dönemler geride kaldı. Nitekim bu dönemin savaşları artık sayı üstünlüğüyle değil elde bulunan teknik araç ve gereçlerin donanımı ile ölçülür oldu. Mesela ikinci dünya savaşı sonrasında iki temel kutup olan ABD ve SSCB yönetimleri arasında geçen nükleer silahlara ilişkin karşılıklı atışma bu durumu tam anlamıyla özetler niteliktedir. İki kutbun karşılıklı olarak tüm dünyayı yok edecek ölçekte atom bombasına sahip olduklarını öne sürmeleri ve birbirleri şahsında aslında tüm dünyayı tehdit ettikleri gerçeği ancak uzun bir süre sonra kitleler tarafından kavranabildi.

Hali hazırda bu söylem günümüz savaşlarının temel propaganda malzemesi haline getirildi. Hegemon güçler her fırsatta birbirlerini tümünden yok

etmek üzerine aşırı militarist bir söylem geliştirmeyi temel bir çizgi haline getirmekle kalmayıp uygulamaya soktular. ABD ve NATO eliyle Ortadoğu coğrafyasına yönelik gelişen müdahaleler bunun en temel örneklerindendir. Ayrıca bütün bunları kendince Neo Osmanlılık hayalleriyle uygulamaya çalışan Türk devleti yıllardır Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı bu şekilde sonuç almaya çalışıyor. 2015'ten itibaren, özellikle son iki yıllık savaşa baktığımızda bu savaşın temel karakterinin tekniğe dayalı olduğu bariz bir şekilde görülecektir. Hızlı bir şekilde ordusunu modernizasyona tabi tutan Türk devleti ekonomik kaynaklarının büyük bir bölümünü de bu çalışmalara harcadı. Toplumsal refah seviyesi gittikçe düşürüldü ve ekonomik çalkantılar ardı ardına geldi. Bu temel çerçevede faşist AKP-MHP rejimi gerillanın mücadelesi karşısında teknik üstünlükle donattığı paralı bir ordu oluşturdu. Askeri savaş sanayisi eliyle hava ve kara araçlarını geliştirme, dışarıdan yeni savaş tekniklerini edinme ve gerilla karşısında bu yolla üstünlük elde edebilmek için kendi teknik donanımını arttırmaya canhıraş bir şekilde çaba göstermeye devam etse de bu ekipmanlar birer birer gerilla karşısında boşa düşmeye başladı. Bu şekilde asker gücüyle yok edemediği gerillayı teknik savaşla bitirmeyi ana hedef olarak belirleyen faşist rejim bu savaşta kan kaybediyor.

Yere göğe sığdırılmayan Türk ordusu kendi askerlerinin cenazelerini yakacak düzeye geldi

Türk devleti için asker sayısının ve hayatının artık pekte bir önemi kalmadı. Bu esas üzerinden bakıldığında Türk ordusunun gerçek yüzü daha net görülecektir. Mesela medya savunma alanlarında yere göğe sığdırılmayan ve kutsallaştırılan Türk ordusunun kendi askerlerini cenazelerini bile nasıl yaktığına, bombalarla parçaladığına ve çürümeye terk ettiğine şahit olduk. Yani teknik gelişmelerle birlikte devletler kendi askerlerinden çok kolay vazgeçebilir oldu. Bunun da en yalın halini her seferinde olduğu gibi yine Türk ordusunda gördük. Devletin bu şekildeki yaklaşımı askeri yapıya ve savaşa da sirayet etti. Askerler de hava desteği olmadan hareket edemez hale geldiler. Bu açıdan bakıldığında gerilla karşısında işgalci askerlerin kendi cesareti ile değil teknik imkanlarına duyduğu güvenle savaşmıştığını çok net gördük. Eskiden yoğun asker sayısı ile, örneğin; 10.000-15.000 arasında bir asker sayısı ile yapılan askeri hareketler yerini üst düzeyde hava hareketine dayalı operasyonlara bıraktı. Yani

işgalci Türk ordusu kara operasyonuna başlamadan önce günlerce hava operasyonları düzenleyerek hareket etmeye başladı. Ordunun bütün hava ve kara bombardıman unsurlarıyla yapılan bu operasyonlarla iki şey amaçlandı. **Birincisi**; gerilla güçlerini hareket edemez hale getirerek birliklerinin önünü temizlemek, **ikincisi** ise; askerin savaşma cesaretini arttırmak.

Türk ordusunun gerilla karşısındaki kayıpları tabii ki ilk değil yıllardır gerçekleştirilen operasyonlarda ana hedef olarak gerilla güçlerinin topyekûn imhası hedeflense de sonuç onlar için hüsrana ile bitiyordu. Ama son iki yıllık savaşta yaşadığı hezimetler önceki dönemlere kıyasla çok daha derin ve önemlidir. Mesela 2008 Zap operasyonunda da çok büyük bir kayıp verdiler ama o zamanın savaş karakteri ile şimdinin savaş karakteri görece birbirinden farklıdır. Bu farklılık ise; şimdiki süreçte Türk ordusunun asker gücüyle değil teknik donanım ile savaşı yürütmesi ve tez elden sonuç almak istemesidir. Bunun karşısında gerilla güçleri de o zamandan görece çok farklı bir düzeydedir. Teknik savaşa karşı branşlar temelinde ortaya çıkan profesyonelleşme düzeyi, hava unsurlarına karşı geliştirilen yöntemler ile birlikte yeniden yapılanma sürecinin bel kemiği olan hareketli tim tarzı ve tünel savaşları tarzıyla Türk ordusunun teknik üstünlüğü büyük oranda bertaraf edildi. Bununla birlikte bu iki yıllık sürece tekrardan bakacak olursak;

2021 Garê operasyonu ile başlayan bu yoğun savaş süreci Türk ordusunun kademeli bir şekilde yaşadığı hezimetlerle sonuçlandı. Son çeyrek yüzyılın en büyük operasyonu olarak nitelendirdikleri Garê operasyonunda yalnızca 4 gün dayanabildiler ve geri çekilmek zorunda kaldılar. Burada açığa çıkan hezimet durumu mevcut AKP-MHP rejimini çok ciddi bir şekilde sarstı. Garê bu açıdan bir başlangıç oldu. Bunun üzerine hemen sonrasında büyük bir hazırlıkla Avaşîn, Zap ve Metîna alanlarına yönelik başlatılan kapsamlı işgal hareketi ile ordunun yerle yeksan olan prestijini kurtarmak ve gerilla güçlerinin topyekûn imhası hedeflendi. Bu alanlarda açığa çıkan yeni mücadele düzeyi ordunun daha önce yaşamadığı bir durum yarattı. Tünel savaşlarının ilk pratiklerinin büyük bir fedailik düzeyi ile birlikte yürütülmesi ordunun felç olmasına neden oldu. Zendura, Werxelê, Girê Sor ve daha nice direniş alanlarında açığa çıkan bu yeni tarz çerçevesindeki tarihsel mücadele savaşın kaderini büyük oranda değiştirdi. Bunun sonucunda Türk ordusu yaşadığı hezimetlerin daha fazla de-

rinleşmesinin önüne geçmek amacıyla bazı alanlarda kaçmak zorunda kaldı. Garê ile birlikte bu alanlardan kaçmaları Kutsallaştırılan ordunun aslında ne kadar çaresiz olduğunu ortaya çıkardı. Türk ordusunun 2021 hezimetinde birçok açıdan gerilla güçlerinin gelişimi ile sonuçlandı diyebiliriz. Teknik üstünlük Apocu iradeye galip gelemedi. Bunu söylerken şunu da belirtmek gerek. Kurdistan özgürlük gerillası irade bakımından 40 yıldır fedaice savaşıyor. Bu düzey yeni bir süreç değil elbette ama bu düzeydeki bir tekniğe karşı kıt imkanlarla mücadele yürütmek ve düşmana hezimet yaşatmak oldukça yenilikçi bir tarzın Apocu irade ile bütünleşmesinin sonucudur.

Gerilla direnişi karşısında kırılma yaşayan Türk ordusu gücünü koruma çabasında

2022 yılı gelişen savaş şartlarında her açıdan tarihi bir yıl oldu. Özellikle Zap merkezli başlatılan operasyon konvansiyonel bir savaş yürütülüyormuş gibi sürdürüldü. Yani Türk ordusu bütün teknik imkanlara sahip bir güçle savaşıyormuş gibi bir tarzda hareketi başlattı. Ama evdeki hesap çarşıya uymadı. Türk ordusu, bu 9 ayda yaklaşık olarak 10 bin kez savaşa uçakları ve helikopterleriyle saldırdı. Bunun yanında her gün aralıksız bir şekilde topçu saldırılarını sürdürdü. Bunlarla da yetinmeyerek gerillanın savaşı tünelleri ve mevzilerini 3 bin 500 kez civarında uluslararası düzeyde yasaklanmış bombalar ve kimyasal silahlarla bombaladı. **Gerilla güçleri ise işgalci Türk ordusuna karşı tünel ve hareketli tim ağırlıklı olmak üzere tüm savaş taktiklerinin ustalıklı kullanıldığı 2 bin 900 civarında eylem düzenledi; bu eylemler neticesinde gerilla güçleri 3 binden fazla Türk askerini savaş dışı bıraktı, 500 kadarını da yaraladı. Öldürülen ve yaralananların dışında bir o kadar da psikolojik bozukluklarla boğuşmaya başladı.** Bu nokta oldukça önemlidir. Gerilla karşısında psikolojik olarak çöküş yaşamak, işte en can alıcı nokta burası. Elinde bir ülkeyi yok edecek silahlar var ama ferdi silahı ve el bombasıyla fedaice savaşıyor bir güce karşı rüyanızda bile korku yaşıyorsunuz. Hali hazırda Türk askerlerinin sahada yaşadığı ruh hali budur. Bu tablo içerisinde bazı direniş alanlarından kısmi geri çekilmek zorunda kaldılar. Bu geri çekilmeleri savaşın karakterini göz ardı ederek analiz etmek mümkün değildir. Sadece bir günde yapılan on binlerce tonluk bombardıman miktarı bile coğrafik ve askeri dengeleri büyük oranda zarara uğratmaya yeterlidir. Hele ki kullanılan

kimyasal silahlar, fosfor bombaları, termobarik bombalar ve en önemli taktik nükleer silahlar hesaba katıldığında bu tahribatin oranı akıllarda daha net yer edinecektir. Ama bu durum tam tersi olarak Türk ordusunun aleyhine yaşandı. Burada dikkat çekmek istediğim esas husus ise; günümüz teknik ve teknolojik üstünlüğe dayanan savaşlarında neredeyse yok denecek kadar az olan teknik imkanlara sahip olan Kurdistan özgürlük gerillası gibi bir gücün insan üstü bir irade sergileyerek gösterdiği fedaice direniş boyutudur. Tabiki bu direniş çok sağlam bir temele dayanmaktadır. Bu temel özgürlüğe, toprağa ve önder Apo'ya olan sarsılmaz inançtır. Bu inanç ile açığa çıkan mücadelenin sergilendiği direniş alanları da oldukça önemlidir. Nitekim savaş sizin evinizde ve gelen düşman sizin evinize yabancı olan bir güç. Bu size ilk baştan bir puan kazandırır. Bu puan kurduğunuz arazi hakimiyeti ile düşman gücünü istediğiniz şekilde denetim altına alabilmenizdir. Yani geri çekilmelerin bir nedeni de askerlerin bu kadar teknik donanım ve hava gücüne rağmen araziye yabancı olmalarından dolayı tek bir an bile rahat bir nefes alamamaları oldu.

Yaşadıkları bütün hezimetleri ve her seferinde geri çekilmek zorunda kalmalarının temel nedenlerinin kamuoyu tarafından bilinmesinin önüne geçmek için sanki operasyonlarda sonuç almışlar ve gerillayı bitirmişler gibi oldukça basit ve yalan söylemlerle açıklamalarda bulundular. Bu tür açıklamalar haleti ruhiyelerinin ne olduğunun göstergesi oldu. Bu utanmazca açıklamalar bizzat Kimyasal Necdet'in mirasçısı olan kimyasal Hulusi tarafından yapıldı. Tabi ondan önce Dönemin Genelkurmay başkanı olan Yaşar Büyükanıt'ın 2008 Zap operasyonunda askerlerinin birçoğunu kaybederek sağ kurtarabildiklerini de zor bela gerillanın elinden çıkararak, "tereyağından kıl çeker gibi askerlerimizi çektik" demesi halen akıllardadır.

Hali hazırda sürdürülen saldırılara karşı verilen tarihi gerilla direnişi karşısında alanda tutunmaya çalışan işgalci güçler derin bir kırılma ile birlikte gücünü muhafaza edebilmeyi uğraşı içerisinde. Öyle görülmüyor ki günümüzün teknik savaşlarına karşı gerilla güçlerinin sergilediği fedaice ve profesyonelce mücadele büyük bir dönüm noktası olacaktır. Bunu şimdiden açığa çıkan sonuçlarda ve gelişimlerde görmek mümkündür.

Rêber Apo'nun "Demokratik Uygarlık Manifestosu-Özgürlük Sosyolojisi Üzerine Deneme" kitabından alınmıştır

DEMOKRATİK MODERNİTEYİ YENİDEN İNŞA GÖREVLERİ

Tarihsel bir iflas, yalan ve soykırım anından bahsediyoruz. Bir aydınlanma, bilinçlenme eylemi olarak entelektüellik kendisini bu andan soyutlayamaz. Baş suçlulardan biri olarak yargılanmak durumundadır. Suçun ve sorumluluğunun Hitler ve benzeri birkaç diktatörün üzerine yıkılması liberalizmin en iğrenç propagandasıdır. Hitler'leri beşikten mezara kadar besleyen sistem açıklanmadan hakikat açıklanmış olamaz; olsa olsa hakikate ihanet edilmiş olur. Entelektüelliğin temel görevi olan 'hakikatin peşinde olmak' ihanete uğramışken, hem de bu ihanet entelektüel sermayedar ve hamallığı tarafından yaygınca gerçekleştirilirken, kökten gözden geçirilmesi gereken hususlar var demektir. Entelektüel alanda kökten gözden geçirilmesi gereken konular çözümlenmedikçe, içine girilecek konum yeni entelektüel sermayedarlar ve hamallar olmaktan öteye sonuç doğurmaz.

A- Entelektüel Görevler

Entelektüel görevleri basmakalıp bilinç oluşturma ve birimlere aktarma olarak belirlemeyeceğimi peşinen belirtmeliyim. Yapılması gereken ilk iş entelektüelliğin kendisini değerlendirmektir. Moderniteyi 'Aydınlanma Çağı'nın (18. yüzyıl Avrupa'sı) belirlediği çokça söylenir. Yahudi soykırımı başta olmak üzere, ulus-devletçe sistematik olarak uygulanan sayısız fiziki ve kültürel soykırım modernitenin aydınlanma ideasına ölümcül darbe indirir. Entelektüel Adorno'nun, bütün tanrısallıkların artık susması gerektiğini söylediği andır bu. Aynı zamanda uygarlıkların vardığı son aşamadır. Bu önemli bir andır; çözümlenmesi yapılmadan bir adım bile ileriye atılamaz. Tarihsel bir iflas, yalan ve soykırım anından bahsediyoruz. Bir aydınlanma, bilinçlenme ve bilimselleme eylemi olarak entelektüellik kendisini bu andan soyutlayamaz. Baş suçlulardan biri olarak yargılanmak durumundadır. Suçun ve sorumluluğunun Hitler ve benzeri birkaç diktatörün üzerine yıkılması liberalizmin en iğrenç propagandasıdır. Hitler'leri beşikten mezara kadar besleyen sistem açıklanmadan hakikat açıklanmış olamaz; olsa olsa hakikate ihanet edilmiş olur. Entelektüelliğin temel görevi olan 'hakikatin peşinde olmak' ihanete uğramışken, hem de bu ihanet entelektüel sermayedar ve hamallığı tarafından yaygınca gerçekleştirilirken, kökten gözden geçirilmesi gereken hususlar var demektir. Entelektüel alanda kökten gözden geçirilmesi gereken konular çözümlenmedikçe, içine girilecek konum yeni entelektüel sermayedarlar ve hamallar olmaktan öteye sonuç doğurmaz.

Eğer küresel kriz içindeki sistem ancak olağanüstü kriz yönetimiyle sürdürülebiliyorsa, bu durumda entelektüel krizden bahsetmemek ya körlükten ileri gelir ya da sistemin iflah olmaz bir entelektüel sermayedarı ve hamalı olmakla mümkündür. Onur sahibi sıradan bir entelektüel,

krizin asıl olarak zihniyet alanındaki tıkanmayla ilgili olduğunu kavramakta zorluk çekmez. Kaldı ki, sistem yapılanmalarıyla zihniyetleri arasında beden-ruh ilişkisine benzer bir bağ vardır. Yapısallık olarak bedenin krizi sadece ruh olarak zihniyet krizini gerekli kılmaz, krizin öncüsü kılar. Öncelik bedende değil, ruhsal krizdedir. Nasıl ki beyin ölümü beden ölümünün kesin kanıtıysa, zihniyet krizi de ancak yapısal krizin kanıtı olabilir. Açıkçası derin bir entelektüel krizin yaşandığı kesindir. Bazı alanlarda yapılacak yeniliklerle giderilemeyeceği için krize verilecek yanıt derinlik ister; sistemin dönüşümüyle ilgili olmayı gerektirir. Sistemin entelektüel krizinin çözümü ancak 'entelektüel devrim'le mümkün olabilir. Günümüz entelektüel devrimini tartışmadan önce, bazı tarihsel örneklerle değinmek bu konuda son derece aydınlatıcı olacaktır.

Mitoloji karışımı dinlerden felsefi devrime geçiş

Yorumlanabileceği kadarıyla tarihte ilk büyük entelektüel devrim MÖ 6000-4000 döneminde Mezopotamya'da yaşandı. Bu dönem toplumun ve doğal kuvvetlerin gücünün ilk defa kapsamlı olarak gözlemlendiği ve devasa boyutlu pratik sonuçların çıkarıldığı, Gordon Childe'in 16. yüzyıl sonrasının Avrupa'sıyla kıyaslanabilecek kadar önemli bulduğu dönemdir. Halen hem zihinsel hem de araçsal olarak yaşanan toplumsal kazanımların büyük kısmı o dönemden kalmadır. İkinci büyük devrim, Sümer ve Mısır uygarlıklarının kuruluş dönemlerinde yaşanmıştır. İlk dönemde hem zihinsel hem de araçsal olarak neolitik devrimin kazanımlarını uygarlık sistemine dönüştürme becerisi gösterilecektir. Yazı, matematik, edebiyat, tıp, astronomi, teoloji, biyoloji başta olmak üzere değişik alanlardaki icatlar ve buluşların birçoğu bu dönemde sağlanan devrimsel entelektüel gelişmelerin eseridir. Tarih daha sonraki Grek-İonya devrimine kadar bu gelişmeleri

öğrenmek ve tekrarlamakla geçecektir.

Grek-İonya entelektüel devrimi üçüncü büyük adımı teşkil eder. MÖ 600-300 dönemi hem felsefi zihniyet hem de bilimsellik açısından çok zengin geçen diğer bir dönemdir. Mitoloji karışımı dinlerden felsefi devrime geçiş şüphesiz büyük bir entelektüel devrimdir. Ayrıca yazı, edebiyat, fizik, biyoloji, mantık, matematik, tarih, sanat ve politika alanında da devrimsel gelişmeler yaşanmıştır. Tarih 16. yüzyıla kadar ancak bu devrimlerin ürünleri aktararak, tekrarlanarak yaşandı. Şüphesiz başka mekân ve zamanlarda birçok entelektüel gelişme olmuştur. Ama bunlar büyük devrim sayılamazlar. Tek tanrılı dinsel çıkışları önemli zihniyet devrimleri olarak yorumlamak mümkündür. Ayrıca Zerdüştî ahaki devrim büyük bir entelektüel devrimdir. Çin'de Konfüçyüs, Hint'te Buda önemli entelektüel değerlerdir. 8.-12. yüzyıllarda İslâm'da görülen entelektüel pırıltılar da önemlidir. Bunların devrime dönüşmemeleri büyük kayıptır.

Avrupa entelektüel devrimi şüphesiz köklü ve kapsamlıdır. Ancak kaynaklarını bahsettiğimiz devrim ve pırıltılardan aldığı tartışılmaz bir gerçektir. Hemen belirtmeliyim ki, bu entelektüel devrimlerin tümünün sömürü ve iktidar tekelleriyle alakası yoktur. Tersine, bu tekeller yüzünden la-yıkıyla gelişmemeleri ve saptırılmaları, köretilmeleri, daha çok da tekellerce bağlanıp sermaye haline getirilmeleri söz konusudur. Avrupa büyük entelektüel devriminde bu gerçeklik daha açık ve çarpıcıdır. Kapitalist tekeller ve devlet tekelleri olarak mutlakiyet ve ulus-devlet sistemleri entelektüel devrimi engellemek, saptırmak ve kendi iktidarlarına bağlamak için büyük uğraş vermişler, bunu başat işlerinden saymışlardır. Bu konuda büyük mücadeleler verilmiştir. Bruno, Erasmus, Galileo, Thomas Moore vb şahsiyetler ve bilim insanları entelektüel bağımsızlıklarını korumak ve onurlarını kaybetmemek için, engizisyonndan Fransız devrim mahkemelerindeki yargılamalara kadar iktidarların

amansız zulmüne karşı direnmişler, yaksılmayı dahi göze alabilmişlerdir.

19. ve 20. yüzyıllarda, toplumun her alanında ve birimlerinde olduğu gibi, entelektüel alan ve birimlerde de tekerci sermaye ve ulus-devletin hegemonyası güçlü yansıma buldu. Bilim, felsefe, sanat ve hatta din iktidarlara, özellikle ulus-devlet yapılanmalarına büyük oranda entegre edildi. Her iki alandaki tekellilik, entelektüel bağımsızlığa büyük darbe vurdu. Bağımlılık altındaki entelektüel ya bir entelektüel sermayedara ya da çoğunlukla üniversite ve diğer okul sistemlerinde bilgi hamalına dönüştü. Her ulus-devletin yeni tapınakları üniversiteler başta olmak üzere okul yapıları oldu. Yeni nesillerin beyni ve ruhu buralarda yıkanır; ulus-devlet tanrısına hiçbir dönemle kıyaslanmayacak denli tapınan kul-vatandaşlar haline getirilir. Haliyle her düzeydeki hocalar topluluğu yeni rahip sınıfı konumundadır. Şüphesiz entelektüel haysiyetini koruyan tek tük aydınlar da vardır. Ama genel kuralı bozmayacak kadar istisnaidirler.

Daha da önemlisi, Avrupa'daki entelektüel devrimin içeriğindeki gelişmelerdir. Bu devrimin öncülerinin önceki çağların din, bilim, felsefe ve sanatını öncelikle iyi özümselediklerini belirtmek gerekir. Bu alanlardaki katkılarını bu özümsemeye dayandırdıkları açıktır. Avrupalı entelektüellerin hakikate yaklaşımda büyük bir aşama kat ettiklerini kabul etmek gerekir. Metot ve uygulama olarak başarılı oldukları kesindir. Özellikle Birinci Doğaya (fizik, kimya, biyoloji, astronomi alanlarına) ilişkin başarıları bu yönlüdür. Fakat İkinci Doğa olarak topluma ilişkin bilimsel, felsefi, sanatsal ve ahlaksal yaklaşımları için aynı hususu belirlemek mümkün değildir. Avrupalı entelektüeller anlamlı açıklamalar (manifestolar), bilimsel disiplinler, felsefi ekoller, sanatsal eğilimler ve etik öğretiler geliştirdiler. Fakat toplumun ahlaki ve politik karakterini koruyacak kadar başarılı olamadılar. Tersine, sermaye ve iktidar tekellerine bağlan-

dıkça, ahlaki ve politik toplumun imhaya varana dek hedef haline getirilmesinde sadece yetmezlik, eksiklik ve yanlışlıklarla izah edilemeyecek denli suç ortaklığı yaptılar. Entelektüel kriz işte böyle başladı.

Entelektüel yenilgi

Şüphesiz yalnız toplumun değil çevrenin de imha hedefi haline gelmesinde entelektüeller kesin sorumludur. Zaten küresel krizden müştereken sorumlu tutulmaları krizin müşterek olmasından ötürüdür. Burada aydınlatılması gereken en önemli husus entelektüel yenilginin, bozulmanın ve çarpıklaşmanın stratejik ve taktik olarak nasıl geliştiğidir. Özellikle toplumsal bilimler (Birinci Doğaya ilişkin bilimlerin de toplumsal nitelikte olduklarına veya öyle olmaları gerektiğine dair inancımı öncelikle belirtmeliyim) alanındaki büyük kargaşa, yenilgi ve ihanetin gelişmesinde kimleri sorumlu tutmalıyız? Sadece bilimsel paradigmayla ilgili bir hastalık mı söz konusudur? Bunda en büyük payı bazı disiplinlerde mi aramak gerekir? Hastalık bünyesel mi, yoksa arzı midir? Tedavisi mümkün müdür? Tedavinin yol ve yöntemleri nasıl geliştirilmelidir? Yeni bilimsel devrim veya paradigmanın ana göstergeleri neler olabilir? Stratejik olarak nelerden başlamalıyız? Ancak bunlar ve benzer sorulara özlü yanıtlarımız olursa, entelektüel krizden çıkış kadar, yeni paradigmatik ve bilimsel görevlerimizi belirleyebiliriz.

Avrupa uygarlık merkezli bilimin krizi bünyeseldir. Uygarlığın başlangıç dönemlerindeki gelişmelerle ilgilidir. Bilimin tapınakta merkezleşmesi, iktidarla bütünleşmesi anlamına gelir. Mısır ve Sümer uygarlığındaki bilimin iktidarın ayrılmaz bir parçası haline geldiğini kanıtlayan çok sayıda örnek vardır. Bilimi toparlayan rahiplik kurumu zaten iktidarın en önemli ortağı konumundaydı. Halbuki neolitik dönemdeki bilimin yapısı farklıydı. Kadının bitkiler hakkındaki bilgisi belki de biyoloji ve tıbbın temelini atmıştı. Ayrıca mevsim döngüleri ve ay hakkındaki gözetlemeler hesaplamalar yapma gereğini ortaya çıkarıyordu. Tarım-köy topluluklarının bin yıllara yayılan yaşam pratiklerinin büyük bir bilgi hazinesini ortaya çıkardığı rahatlıkla yorumlanabilir. Uygarlık döneminde bu bilgiler toparlanıp iktidarın parçası haline getirildi. Burada olumsuz anlamda niteliksel bir dönüşüm yaşanmıştır.

Uygarlık öncesi toplumda ve uygarlık dönemindeki karşıt toplumlarda bilgi ve bilim ahlaki ve politik toplumun parçasıydı. Toplumun hayatı çıkarları gerektirmedikçe, bilimin başka türlü kullanılması mümkün değildi. Bilgi ve bilimin tek amacı toplumun varoluşunu sürdürmek, korumak ve beslemek olabilirdi. Başka amacı düşünülemezdi. Uygarlık bu durumu kökten değiştirdi. Bilgi ve bilim üzerinde tekeli kuran toplumdan kopardı. Toplum bilgi ve bilimden yoksun kılınırken, iktidar ve devlet güçleri bilgi ve bilimle alabildiğine güçlendiler. Bilgi üretenleri ve taşıyanları hanedanlıklara ve saraylara bağlayarak tekellerini sağlamlaştırdılar. Bilimin

toplumdan, özellikle kadından köklü koparılışı, aynı zamanda yaşam ve çevreyle bağının koparılışı anlamına geliyordu. Aynı zamanda analitik zeka ile duygusal zeka arasındaki bağın köklü kopuşu ve aralarındaki mesafenin sürekli büyümesi de birlikte geliyordu.

Bilim, sermaye ve iktidarın ayrılmaz parçası

Bilimin toplumsal doğadaki anlamı tanrısallıktı. Toplum kendi doğasına ilişkin bilgi ve bilinç düzeyini kendi kimliğinin ifadesi olarak tanrısallaştırıyor, tanrısallıkla bir tutuyordu. Uygarlık bu konumu da değiştirdi. Bilim hanedan ve ortaklarının denetimine geçince tanrısallık da konum değişti. Artık topluma kulluk, tanrısız olmayanlar payesi biçilirken, hanedan ve yakın çevresi tanrı soylusu olarak mitolojiye ve dine geçirilmiş oldu. Tanrı-krallar, tanrı soylular böylesi bir sürecin ürünüydü. Bilim ve bilgi üreticileri ve taşıyıcılarının toplumla bağlarının bu biçimde koparılışı tüm uygarlık çağları boyunca devam etti. Buna karşı direnen olduysa da kolayca tasfiye edildi. Bilgi ve bilimle uğraşanlar adeta bir kast oluşturdu. Avrupa uygarlığına gelince, özellikle kiliseyle krallığın çekişmesi ve yine manastırların kısmen özerk havası nedeniyle bilgi ve bilim üreticileri sınırlı ölçüde bağımsız bir dönem yaşadılar. Yaşanan yoğun iktidar savaşları, araştırmalarına zarar vermeden daha kolay koruyucu bulmalarına fırsat sunuyordu. Rönesans, Reform ve Aydınlanma bu iktidar savaşlarının yol açtığı özerk ortamla yakından bağlantılıydı. Çin ve Osmanlı tarzı bir mutlakiyetin olmaması özerkliğe katkı sunuyordu. Sonuç, felsefi ve bilimsel devrim oldu. Fakat bir yandan kapitalizmin hegemonik yükselişi, diğer yandan ulus-devletin oluşumu, 19. ve 20. yüzyılda bilim üzerinde sermaye ve iktidar tekelinin kurulmasını beraberinde getirdi. Bilim artık sermaye ve iktidarın ayrılmaz parçasıydı. Zaten uygarlık tarihi boyunca ahlaki ve politik toplum aleyhine gelişen bu durum Avrupa modernitesiyle zirve yaptı.

Demek oluyor ki, Avrupa merkezli bilimsel paradigmlar çok önceden toplumdan kopmuşlardı. Bilgi ve bilimle uğraşanlar ağırlıklı olarak sermaye ve iktidar perspektifi içindeydiler. Ahlaki ve politik toplum çoktan gözden düşmüştü. Kilisenin yenilgisiyle bu süreç daha da hızlandı. Temel kaygısı ahlâki ve politik toplum olmayan bilimin artık sermayenin ve devletin hedeflerine kilitlenmekten başka bir uğraş alanı kalmamıştı. Bilim artık iktidar ve sermaye üretirken, sermaye ve iktidar da bilimi iyice kendine mal ediyordu. Bilimin ahlak ve politikayla bağının sonuna kadar koparılışı kapıyı ardına kadar savaşlara, çatışmalara, kavgalara ve her tür istismara açıyordu. Nitekim Avrupa uygarlık tarihi aynı zamanda savaşların en yoğun olduğu tarih oldu. Bilime biçilen rol artık zafer getirecek mükemmel savaş araçları icadına yoğunlaşmaktı. Böylece sonuçta savaş araçları üretiminde nükleer silahlara kadar varan

bir tırmanma yaşandı. Ahlaki ve politik toplum kurallarının egemen olduğu bir toplumda nükleer silah bir yana, bir mantar tabancası bile icat edilemez, edilse bile en azından topluma karşı kullanılamazdı.

Ahlakın yıkılışı savaşların en önemli başlangıç etkenidir. Bilim ile ahlak ilişkisinin kopuşu ise, her tür yıkıcı araç icadının temelidir. Bilim ile iktidar ve toplum arasındaki bu ilişkinin temel paradigma ve yöneme yansımaları düşünülemezdi. Toplumun devreden çıkarılması aynı zamanda nesneleştirilmesi anlamına geliyordu. Tıpkı daha önce kadın ve kölelerin nesneleştirilmesi gibi. Ardından F.Bacon ve Descartes ile başlayan nesne-özne ayrımları tüm bilimlere taşınmış oldu. Bilimsel ça-

Demokratik siyaset ve kültür akademileri önemli görev üstlenecek uygun kurumlaşmalar olabilir. Ahlaki ve politik toplum birimlerinin yeniden yapılanma ihtiyaçlarını karşılamak için gerekli olan entelektüel ve bilimsel desteği bu akademiler sağlayabilir.

Resmi ve özel tekel kurumlarını kendileri için örnek almak yerine, orijinal çıkışlar olarak yapılanmaları daha uygundur. Modernite kurumlarını taklit etmek, başarısızlıkla sonuçlanmalarını beraberinde getirebilir. Özerk ve demokratik olmaları, kendi program ve kadrolarını kendileri oluşturmaları, gönüllü öğrenciliği ve öğretmenliği esas almaları gerekir.

ışmalarda nesnel olma çok övülür. Halbuki en büyük felaketin kapısı keskin nesnellik-öznellik ayrımına gitmekle açıldı. Ardından ben-öteki ayrımıyla derinleşti. Daha sonra da birbirini yok eden diyalektik uçlara dönüştü. Bu ikilemler kesinlikle ahlaki ve politik toplumla sermaye ve iktidar ayrışmasının, çelişkisinin bir yansımasıdır. Doğanın, daha sonra kadının ve kölenin, en son tüm toplumun nesne konumuna indirgenmesi, bilimde halen kullanılan çok ünlü 'nesnellik kuralı' olarak karşımıza çıktı. Eskinin tanrı-kul ilişkisi öznesne ilişkisine dönüştü. Daha eskinin canlı doğa anlayışı yerini 'ölü nesne doğa' ile üzerinde 'tanrısız özne insan' anlayışına bıraktı.

Bu paradigmatik yaklaşımların bilim, özellikle toplumsal bilimlere üzerinde etkisi yıkıcı olmuştur. Örneğin tamamen nesnel olan fiziki doğayı esas alan fizikçiler doğa üzerinde sınırsız deneyler yapma ve tasarrufla

bulunma özgürlüğüne sahip olduklarına inanırlar. Nükleer deneylerden her tür oto dinamikleri harekete geçirmeye kadar her konuda kendilerini özgür sayarlar. Bunu yaparken herhangi bir ahlaki endişe duymazlar. Nesnel doğa anlayışının madde üzerinde sınırsız tasarrufla bulunma koşullarını yaratması atom bombasının yapılmasına kadar götürür. Tanrısız bilim araçsal bilime dönüşünce toplumla bağı kalmaz; iktidar ve sermayenin elinde azami kar kanununa bağlı bir araç durumuna düşer. Görünüşte fizik tamamen tarafsız olup, nesnel doğayla ilgilenen bir bilimdir. Özünde ise iktidarın ve sermayenin temel güç kaynaklarından biri olduğu açıktır. Aksi halde fizik bilimi mevcut halini koruyamazdı. Toplum-karşıtı bir güce dönüşümü öyle tarafsız nesnel bir bilim olmadığını göstermektedir. Fizik kanunları denilen güç ilişkileri de son tahlilde insan gücünün yansımasından başka anlama gelmez. İnsanın ise mutlak anlamda bir toplumsal varlık olduğunu biliyoruz.

Pozitivizmin kanlı çehresi

Modernitenin tüm bilimsel yapısına damgasını vuran pozitivist felsefeyi yorumlayınca, uygarlık-iktidar-bilim ilişkisinin içyüzünü daha iyi açığa çıkarabiliriz. Pozitivist felsefenin kesin nesnel olgulardan yola çıktığını, bunun dışında hiçbir bilimsel yaklaşıma yer vermediğini biliyoruz. Yakından bakınca, nesnelerin ilişkilerinin incelenmesi olarak bilimin tüm eski puta tapıcılardan ve metafizik güçlerden daha putçu ve metafizikçi olduğu kavranacaktır. Tarihsel diyalektikçi kısaca değinirsek bu konuda daha çok aydınlanırsınız. Nasıl tek tanrılı dinler paganizmi (putçuluk, bir nevi olguları tanrısallaştırma dini) eleştirme temelinde ortaya çıkıp kendilerini şekillendirmişlerse, pozitivism de karşı atak olarak bir nevi yeni putçuluk biçiminde ortaya çıkmıştır. Din ve metafizik eleştirisine dayalı hakikatçilik yeni putçuluk (Olgulara dayalı hakikatçilik kesinlikle neo-paganizmdir) olan neo-metafizik olarak şekillenmiştir. F. Nietzsche'nin bu gerçeği ilk tespit eden filozoflardan olması son derece önemlidir ve değerlendirmeleri hakikat araştırmalarında katkı niteliğindedir. Nesnel olgu denilen kavramın hakikatten uzak bir kavram olduğunu belirlemek büyük önem taşır. Olgular kendi başına hakikate ilişkin ya hiçbir anlamlı bilgi sunmazlar ya da sundukları kadarıyla çok yanlış sonuçları beraberinde getirirler.

'Olgular karmaşık bağlantıları kapsamında anlam bulmazlarsa ya hiç bilgi sunmazlar ya da en yanlış sonuçlara yol açabilirler' demiştik. Fizik, kimya ve biyoloji olgularını bir tarafa bırakalım; yalnızca bir toplumsal olgu örneği üzerinde durup yol açtığı sonuçları yakından görelim. Pozitivizme göre ulus-devlet bir olgudur. Onu oluşturan bütün öğeler de birer olgudur. Binlerce kurumun, milyonlarca insanın hepsi birer olgudur. Bu olgular arasındaki ilişkileri de katınca resmi tamamlamış oluruz. Pozitivizme göre bilimsel kavramı oluşturduk demektir. Artık mutlak bir hakikatle karşı karşıyayız: Ulus-devlet

hakikati! Pozitivizm bu tanımlamaya bir yorum olarak bakmaz, mutlak hakikat olgusu olarak bakar. Diğer tüm toplumbilim olgularına da bu anlayışla bakar. Tıpkı fizik, kimya ve biyolojideki olgular gibi bunlar da birer olgudur. Hakikat tanımlaması böyledir. Görünüşte masum gibi duran, hiç tehlike içermeyen bu yaklaşımın hiç de öyle olmadığına özellikle etnik temizlik-soykırım hareketlerinde bütün dehşetiyle tanıklık ediyoruz. Hitler'den tutalım sözde en ılımlı ulus-devlet liderine kadar tüm ulus-devlet liderleri, yaptıklarının bilime göre (pozitif bilimlere göre) son derece doğru olduğunu, ulus gerçeklerini arındırdıklarını, daha homojen bir ulus oluşturmalarının sadece hak değil doğal evrim yasasına uygun bir gelişme olduğunu söyleyeceklerdir. Esas aldıkları bilime göre doğru söylüyorlar. Onlara bu gücü pozitivist felsefe ve bilimleri vermektedir. Nitekim kapitalist modernite döneminde bu pozitivist anlayış gereği sınırsız vatan, millet, devlet, etnisite, ideoloji ve sistem savaşına girişildi. Çünkü bu kavramların hepsi kutsaldı ve uğruna sonuna kadar savaş vermek gerekirdi. Bilindiği üzere bu anlayış sonucunda tarih kan deryasına dönüştü. Görünüşte masum olan pozitivismın kanlı çehresi böyle sırtıyordu.

Putlar uğruna savaşlar dönemiyle karşı karşıyayız

Konuyu biraz daha açıklamaya çalışalım. Günümüzde dünyada yaklaşık iki yüz ulus-devlet vardır. Yukarıda belirttiğimiz kurum ve vatandaş kitlesi ve ilişkiler yekûnuyla bu devletlerin hepsi karşı karşıya gelirse en az iki yüz tanrılı, binlerce mabetli, sınırsız tarikatlı bir düzen veya hercümerçlik durumunun doğması kaçınılmaz olacaktır. Çünkü temsil etikleri tüm olgular kutsal ve uğruna ölmeye değerdir. Dikkat edelim, gerçek toplumsal doğayı yansıtan ahlaki ve politik toplumdan ad düzeyinde bile bahsetme yoktur. Gerçekten saldırıya uğraması halinde uğruna ölünecek bir gerçek varsa, o da ahlaki ve politik toplum gerçekliğidir. Ulus-devlette ise herkes kendi kendine oluşturduğu veya oluşturulup önüne konulan olgu putları adına savaşmaktadır. Eskinin putlar uğruna savaşımından bin kat daha azıtmış bir putlar uğruna savaşlar dönemiyle karşı karşıyayız. Sonuç sermaye ve ulus-devlet tekellerinin azami kar kanununun işlemesidir; mutlu azınlığa firavunların bile yaşamadığı yaşantıların peşkeş çekilmesidir. Modern yaşam denilen şey pozitivismın bu gerçeğinin, daha doğrusu gerçekleri katletmesinin sonuçlarından başka bir şey değildir. Artık sanal toplum çağına eriştik. Hiçbir gerçek sanal toplum kadar olguculuğu açıklayamaz. Olgucu toplum sanal toplumdur. Sanal toplum, olgucu toplumun gerçek yüzü, yüzünün ötesinde hakikatin ta kendisidir. Olguların anlamsızlığı (anlamsızlık kan banyosu, hayali toplum, tüketim toplumu anlamında anlaşılmalı) sanal toplumla zirve yapıyor. Medyatik toplum, şov toplumu, magazin toplumu hep nesnel, olgucu anlayışın, pozitivismın

açığa çıkmış hakikattir. Bu da aslında hakikatin inkarıdır.

Entelektüel faaliyet alanını yeniden düzenlerken, eleştiriler temelinde ve ilkeler düzeyinde görevlere ilişkin bazı önerilerimi sunmak durumundayım:

1- Entelektüel çabalar, bilgi ve bilim çalışmaları toplumsal doğanın temel varoluş hali olan ahlaki ve politik toplum kapsamında geliştirilmelidir. Uygarlık tarihi boyunca kopulan ve gittikçe aşındırılan politik ve ahlaki toplum gerçekliği, kapitalizmin damgasını vurduğu modern çağla birlikte tamamen parçalanmış, çürümeye terk edilmiş ve yok olmanın eşiğine getirilmiştir.

2- O halde entelektüel çabalar, bilgi ve bilim çalışmaları öncelikle bu gidişatı durdurmayı amaçlamak zorundadır. Çünkü yok edilen bir şeyin bilimi olamaz. Belki hatırası olabilir ama hatıra bilim değildir. Bilim yaşıyan, var olanla ilgilidir. Bu durumdaki toplum tümüyle yok olmak istemiyorsa, tüm unsurlarıyla birlikte kapitalistik moderniteye karşı direnmek zorundadır. Direniş artık varoluşla aynı düzlemde olup özdeştir. Entelektüel sermaye ve hamallık olarak değil, gerçek araştırıcının onuruyla yaşamak, ayakta kalmak istiyorsa, entelektüelin tüm çabalarında hem direnişçi olması hem de araştırma unsurlarının direniş boyutlu olması kaçınılmazdır. Hem entelektüel hem de bilimi bu anlamda direnişçidir. Başka türlü ya kendini aldatmak ya da sermaye veya hamal kimliğini gizlemek olur.

3- Geliştirilecek bilim öncelikle 'sosyal bilim' olarak düzenlenmek zorundadır. Sosyal bilim tüm bilimlerin ana tanrıçası olarak kabul edilmek durumundadır. Ne Birinci Doğa ile ilgili diğer bilimler (fizik, astronomi, kimya, biyoloji) ne de İkinci Doğa'yla ilgili diğer beşeri bilgiler-bilimler (edebiyat, felsefe, sanat, ekonomi vb) asla öncülük misyonu taşımaz; bunlar hakikatle anlamlı bağ kuramazlar. Her iki alan ancak sosyal bilimle bağını başarıyla kurabilirse hakikatten pay alabilir.

4- Sosyal bilim ana konusu olarak ahlaki ve politik toplumu bir obje olarak değil, özne-nesne, biz-öteki, beden-ruh, tanrı-kul, ölü-canlı gibi insan algısında derinleştirilmiş ve aralarında uçurumlar açılan ikilemler olarak değil, bu ikilemleri aşan bir yöntemle araştırmayı esas almalıdır. Evrenin yaşam tarzı olan farklılaşma toplum doğasında da geçerli olup çok daha esnek, özgür ve yoğunlaşmış halde bulunan bir nitelemedir. Fakat bu farklılaşmayı uygarlık ve modernitenin tüm ideolojik yapılanmasının temeli haline getirilen özne-nesne düzeyine taşımak, kesinlikle hem evrensel hem de toplumsal hakikatin parçalanması, yitilmesi anlamına gelecektir.

5- Zirvesine Avrupa modernitesinde erişen, genelde bilimin özelde sosyal bilimin üzerinde yükseldiği bu nesnelliğin genel felsefesi olan ve halen tüm şiddetiyle devam eden pozitivizm kapsamlı eleştiriler temelinde tarihin çöp sepetine atılmadan, anlamlı bir sosyal bilim paradigması (köklü anti-uygarlıkçı bilim felsefesi) geliştirilemez. Çok parçalanmış olsa

ve hakikati yitirme tehlikesi bulunsada, Avrupa merkezli bilimin, özellikle sosyal bilimin olumlu kazanımlarını ve hakikat paylarını anlamak ve özümsemek şarttır. Pozitivizm ne kadar eleştirilip aşılmak durumundaysa, açığa çıkarılmış hakikat paylarının özümsemesi de o kadar benimsenmek durumundadır. Hakikat araştırmasında toptan anti-Avrupacılık en az toptan Avrupalılık kadar olumsuz sonuçlara yol açabilir.

Hakikati araştırmada yöntem ne pozitivist nesnelcilik ne de göreci öznelcilik olabilir

6- Postmodernizm denilen hakikat araştırmaları her ne kadar pozitivizmi eleştirip Avrupa merkezli sosyal bilimi reddediyorlarsa da, bu yaklaşımların kolayca liberalize edilmesi ve daha anti-hakikatçi olan bir anti-Avrupacılık olarak biçim kazanması mümkündür. Toptan reddedilmese de, sosyal bilimin krizli halinden yararlanan bu postmodern araştırmalara son derece eleştirel yaklaşmak önem taşır. Modernist pozitivizmin evrenselci, ilerlemeci, düz çizgisel yöntemi ve perspektifi ne denli sapırtıcı ise, birçok postmodernistin aşırı göreci döngüsel yöntemi de benzer sapmalara açıktır. Bu uçlara savrulmamak için bağlı kalınması gereken sıralamaya çalıştığımız temel ilkeleri iyi özümsemek şarttır. Krizli ortam neredeyse herkesin kendine göre bir hakikat yolu aramasına müsaittir ki, bu husus bile hakikat araştırmalarını kendi başına birçok yönden sapırtabilir, boşa çıkarabilir.

7- Hakikati araştırmada ana yöntemimiz ne pozitivist nesnelcilik ne de göreci öznelcilik olabilir. İkisi de özde liberalizmin iki yüzü olup, birbirine karıştırıp bolca piyasaya sunarak entelektüel sermaye ve hamallık üretmede kullandığı yöntem enflasyonudur. Hakikati olanaksızlaştırmının etkili yönü bu yöntem enflasyonudur. Bu da nesnelci ve öznelci yöntemlerin birbirine karıştırılmasıyla neredeyse kişi sayısı kadar yöntem ortaya çıkarmak demektir. Hakikatin bozuk para misali değerden düşürülme eylemi olan bu yöntem bolluğuna aldanmamak önem taşır. Şüphesiz gerçeğin nesnel ve öznel yanları vardır. Bilinç, hakikat son tahlilde gözlemlenen-gözlemleyen ikilisinin çakışmasını (Aynışmasını kastetmiyorum, daha çok özdeşlik olarak kavranması olumlu olabilir) ifade eder. Bu konuda ne kadar derinleşme, yoğunlaşma yaşanırsa, o kadar çok hakikat payları ortaya çıkar. Bu durumda ne gözlemleyen özne ne de gözlemlenen nesne konumundadır. Daha çok ikisinin birbirine yaklaşması, aynışması denilmese de özdeşleşme konumunu yakalaması demektir. Hakikatin azamileştiği süreç, bu yönlü özdeşleşme olanağının yakalandığı süreçtir. Şimdilik bir ad verme gereği duymadan, yöntem konusunu böyle tanımlamak durumundayım. Şüphesiz ana gözlemleyen ve gözlenen birimin ahlaki ve politik toplum olduğunu hiçbir zaman ve mekanda göz ardı etmiyoruz.

8- Temel araştırma mekanları üniversiteler başta olmak üzere, uygarlık ve modernitenin resmi kurum-

ları olamaz. Geçmişte de, günümüzde de bilimin iktidarlaştırılması ve resmi devlet kurumlarında üretilmesi hakikatle bağının yitirilmesi anlamına gelir. Bilimin ahlaki ve politik topluma bağının koparılması, topluma yararlı olmaktan çıkarılması, toplum üzerinde baskı ve sömürü tekellerinin geliştirilmesine yardımcı olması demektir. Özel veya genelevlere kapatılan kadın kendi özgür gerçekliğini, hakikatini nasıl kaybediyorsa, resmi kurumlara kapatılan entelektüeller ve bilim de o kadar özgürlüğünü, gerçek kimliğini yitirir. Şüphesiz bu demek değildir ki, bu kurumlarda hiç entelektüel yetiştirilmez ve bilim üretilmez. Anlaşılmaması gereken, iktidarlaşan entelektüel ve bilimin toplumsal gerçeklikle ilgili araştırma ve buluş amacından kopacağıdır. İstisna kabilinden entelektüel olma ve bilimsel değeri olan yapıtların ortaya çıkarılması ana gerçeği değiştirmez.

9- Sosyal bilim için kurumsal devrim, diğer deyişle yeniden yapılanma şarttır. Nasıl ki Grek-İonya aydınlanması döneminde bağımsız felsefe ve bilim akademileri oluştuysa, yine ortaçağda hem İslami geleneğe hem de Hristiyanlık geleneğinde tekke, dergâh ve manastırlar benzer bir rol oynadıysa, Avrupa Rönesans, Reform ve Aydınlanma hareketlerinin aynı zamanda birer entelektüel devrim ve bilim devrimi oldukları nasıl gerekse, mevcut krizden çıkış içi günümüzde de benzer devrimlere ihtiyaç vardır. Modernitenin dört yüz yıllık ideolojik hegemonyası en az maddi kültür hegemonyası kadar derin ve süreklileşen krizini aşma yeteneğinde değildir. İçerik ve biçim olarak demokratik modernitenin müdahalesi olmadan, krizin daha da çürütücü ve dağıtıcı rol oynaması kaçınılmazdır. Ütopik sosyalistlerden bilimsel sosyalistlere, anarşistlerden Frankfurt Okulu'na, 20. yüzyılın ikinci yarısındaki Fransız felsefi çıkışından 1968 gençlik kültür devrimine ve en son 1990'lar sonrası postmodernist, feminist ve ekolojist çıkışlara kadar bu yönlü bir devrimsel çıkışın zengin bir entelektüel ve bilimsel mirası vardır. Demokratik modernite hem uygarlık dönemi entelektüel pırıltı ve devrimlerini, hem de modernite karşıtı entelektüel çıkışların olumlu özelliklerini özümseme temelinde kendi entelektüel ve bilimsel devrimini yapmak durumundadır.

Kurumlaşma bu devrimin koşullarından biridir. Entelektüel devrimin küresel çapta başarısı için adı

geçen tarihsel deneyimlerden çıkarılacak dersler temelinde dünya çapında yeni bir kurum merkezine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyacı gidermek için Dünya Kültür ve Akademiler Konfederasyonu inşa edilebilir. Özgür bir coğrafyada inşa edilecek bu konfederasyon hiçbir ulus-devlet ve iktidar gücüne bağlı olmayacağı gibi, sermaye tekellerine de karşıt temelde oluşmak durumundadır. Bağımsızlığı ve özerkliği esastır. Her yerel kültür ve bölgesel-ulusal akademilerden gönüllülük temelinde program, örgüt ve eylem ilkeleri uyarınca katılım gerçekleştirilebilir. Konfederasyon yerel, bölgesel, ulusal ve kıtasal düzeyde görevli kurumlaşmalara gidebilir.

Yeniden inşa çalışmalarında entelektüel ve bilimsel katkı şarttır

10- Demokratik siyaset ve kültür akademileri bu görevi üstlenecek uygun kurumlaşmalar olabilir. Ahlaki ve politik toplum birimlerinin yeniden yapılanma ihtiyaçlarını karşılamak için gerekli olan entelektüel ve bilimsel desteği bu akademiler sağlayabilir. Resmi ve özel tekel kurumlarını kendileri için örnek almak yerine, orijinal çıkışlar olarak yapılanmaları daha uygundur. Modernite kurumlarını taklit etmek, başarısızlıkla sonuçlanmalarını beraberinde getirebilir. Özerk ve demokratik olmaları, kendi program ve kadrolarını kendileri oluşturmaları, gönüllü öğrenciliği ve öğretmenliği esas almaları gerekir. Başlangıç itibarıyla öğrencinin öğretmeni, öğretmenin öğrenci pozisyonuna sık sık geçebileceği, dağdaki çobandan kentteki profesöre kadar ideası ve amacı olan herkesin katılım gösterebileceği öngörülebilir. Kadın ağırlıklı akademilerin de aynı içerikle birlikte kadın gerçeğinin özgün yanlarını bilimsel kılmaları için oluşturulması uygun olabilir. Sadece teorik kalmamaları için pratiğe çok yönlü katılım sağlamaları da aranan niteliklerden biridir. Akademiler yer ve zaman bakımından pratik ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak kurulur ve çalıştırılır. Tarihte örneklerine çokça rastlandığı gibi (Zerdüş'tün dağ başlarındaki ateşgedeleri, Eflatun ve Aristo'nun bahçeleri, Sokrates ve Stoacıların cadde kaldırımları, ortaçağın manastır ve tekkeleri vb) sade ve gönüllü kuruluşlardır. Dağ başından tatalım mahalle köşelerine dek

her yer mekan olarak seçilebilir. Şüphesiz iktidarların azametini kanıtlayan binalar aranmaz. Manastırlar ve sivil medreselerde görüldüğü gibi eğitimin süresi katılanların durumuna ve öğrenci akışlarının yoğunluğuna göre belirlenebilir. Resmi kurumlar gibi eğitim için kesin süreler belirlemek gerekli değildir. Tümüyle şekil ve kuraldan yoksun olmaları da düşünülemez. Etik ve estetik kuralları mutlaka olmalıdır.

Demokratik modernite birimlerinin yeniden inşa çalışmalarında entelektüel ve bilimsel katkı şarttır. Bu şartın piyasadaki entelektüel sermaye ile karşılanamayacağı açıktır. Bu ihtiyacı ancak yeni akademi kaynaklı kadro ve bilim karşılayabilir.

Entelektüel görevler kapsamında yaptığım bu kısa değerlendirme ve çözüm ilkeleri şüphesiz öneri niteliğinde olup tartışmayı gerektirir. Kriz koşulları ancak yeni entelektüel ve bilimsel çıkışlarla olumlu yönde aşılabılır. Söz konusu krizin küresel, sistematik ve yapısal olduğu göz önüne getirildiğinde, çıkış için de küresel, sistematik ve yapısal müdahaleler gerektiği açıktır. Eski kalıpları, kurumları ve bilimleri taklit etmekle veya eklektizmle bir yere varılamayacağı yaşanan sayısız devrimci deneyimden ders olarak öğrenilebilir.

Demokratik modernitenin kendini köklü bir aydınlanma devrimiyle iç içe inşa etmesi, geçmişten öğrenilmesi gereken derslerin başında gelir. Bununla birlikte hemen vurgulamalıyım ki, geçmiş şimdidir. Özellikle neolitik toplumun, köy-tarım toplumunun, göçebeliğin, kabile ve aşiretin, dinsel cemaatlerin halen yaşamsallıklarını inatla sürdürdüklerini göz ardı etmemeliyiz. Toplumsal doğanın asli varoluş biçimi olan ahlaki ve politik toplumun tüm geçmişinden fazla söz etmesek de son beş bin yıllık sermaye birikim ve iktidar tekkellerince kaybettirilen değerleri yeniden kazanmak için devrimsel nitelikte entelektüel ve bilimsel üretim demokratik modernitenin inşasında en çok ihtiyaç duyulan desteği oluşturacaktır. Olmazsa olmaz kabilinden bu ihtiyacı karşılamak için entelektüel görevlerimiz üzerinde yoğunlaşmamız, çözümleme ve çözme çabalarımızı yoğunlaştırmamız her zamankinden daha fazla hayati önem taşımaktadır.

ÖNDER APO ÜZERİNDE UYGULANAN MUTLAK TECRİDİN HEDEFİNDE KÜRDİSTAN, TÜRKİYE VE ORTADOĞU HALKLARI İLE DÜNYA İNSANLIĞI VARDIR

İmralı, tutsakların içerisine alındığı bir zindan ya da savaş esirlerin olduğu bir esir kampı değildir. Küresel, bölgesel, siyasal, askeri konjonktürle bağlantılı olarak, küresel sermaye güçlerinin oluşturduğu, TC Devleti'nin de başında gardiyan olarak konumlandırıldığı bir özel savaş kurumsallaşması/sistemidir. Reel sosyalizmin çözülmesinin ardından küresel sermaye güçlerinin, dünyaya vermeye çalıştıkları yeni düzen ve bunu başarmanın yolu ve yöntemi olarak gördükleri/başvurdıkları Üçüncü Dünya Savaşı'yla doğrudan ilişkileri olan kurumsal, sistemsel bir özellik taşımaktadır. Bu yönüyle de İmralı, Önder Apo'nun içerisinde rehine olarak tutulduğu, kurumsal, sistemsel bir erk tarafından yönetilen, özel savaş kararlarının ilk uygulanmaya konulduğu ve oradan da genel bir politikaya dönüştürüldüğü bir merkezdir.

Cemil Bayık

CPT (Avrupa Konseyi İşkenceyi Önleme Komitesi) önceden belirlenmiş bir planlama olmadığı halde- Türkiye'ye gittiğini ve ziyaret ettiği yerler arasında İmralı'nın da olduğunu açıklamıştı. Dikkat çeken bu açıklamanın ardından da kendilerini ziyaret eden heyetlere, prosedür gereği, yaptıkları görüşmelere dair herhangi bir 'bilgi veremeyeceklerini' belirtmişlerdi. Bu da beraberinde "İmralı'da neler oluyor" sorularının sorulmasına neden olmuştu. Aradan geçen zamanda, CPT'nin vermediği bilgilere dair, değişik haberlerin duyulmaya başlanması, sorulan bu soruları daha farklı boyutlara taşıdı ve İmralı'da yaptıklarını belirttikleri 'görüşmeyi' tartışmalı ve kuşku hale getirdi.

Önder Apo'nun Kürdistan ve Ortadoğu halkları, dünya ilerici insanlığı, devrimci, demokratik ve sosyalist güçler nezdinde taşıdığı anlam bilinmektedir. Yine bunun karşısında Küresel sermaye güçleri, soykırımcı TC Devleti, işbirlikçi ihanetçi güçler ve bunların toplamının suç ortaklığında uluslararası kompunun doğrudan hedefi olduğu ve bunun bir sonucu olarak da İmralı'ya 'mutlak rehine' olarak getirilerek 'ağırlaştırılmış tecrit' altında tutulduğu bir hakikattir. Böyle olunca da bugüne kadar İmralı işkence sistemi içerisinde tutulan Önder Apo'ya yönelik politikaların amacının ne olduğu belirginlik kazanmaktadır. Bir de buna CPT'nin Avrupa Konseyine bağlı bir kurum olması ve TC Devleti'ne İmralı İşkence Sisteminin 'gardiyanlığının' rolünün verilmesi eklenince, her şey yeterince anlaşılır bir hale gelmektedir. Zaten Önder Apo İmralı'ya götürüldüğünde kendisini karşılayanın CPT yetkilisi olduğunu açıklayarak bu gerçeği daha önce dile getirmiştir. Bugün İmralı'da yaşananları da böyle bir bütünlük içerisinde ele alarak, yaklaşım sahibi olmak gerekmektedir.

CPT heyeti 'İmralı'ya gittiğini' belirtmektedir. Önder Apo'nun avukatları da yaptıkları açıklamalarda CPT'nin verdiği bu bilginin aldıkları duyumlara bağlı olarak 'yeterli olmadığını' dile getirmektedir. Tabi ki, bu konuda gerekli olan izahatı yapacak yer Avrupa Konseyine karşı sorumlu olan CPT ve TC Devleti'nin konuyla ilgili kurumu Adalet Bakanlığı'dır. Ve bunlar en kısa bir sürede en basit yol ve yöntemleri kullanarak bunu yapabileme imkanlarına sahiptir. Bu çerçevede CPT heyeti adına ilgili kişi ya da kişiler basın-yayın organlarının önüne çıkarak Önder Apo ile ilgili

olarak iddia edilenlere dair kamuoyunu bilgilendirebilirler. Yine aynı şekilde TC Devleti'nin Adalet Bakanı, Önder Apo'nun Avukatlarına İmralı'nın kapılarını açabilir. Bunu yapmaları önünde de ciddi bir engel bulunmamaktadır. Fakat şu ana kadar bunu yapmamışlardır. Aksine söylenenleri, "pimi çekilmiş bir bomba" gibi orta yerde bırakarak, patlamasını ve yaratacağı sonuçları bekler bir tutum içerisine girmişlerdir. Hal böyle olunca da ilk akla gelen CPT ve TC Devleti arasında 'danışıklı bir dövüş mü var' sorusu olmaktadır.

Uluslararası komplo gerçeğiyle güçlerin ve bunların içerisinde yer alanların nasıl bir özelliğe sahip oldukları, bugüne kadar neler yaptıkları aşikardır. Halkları birbirine kırdırtmak ve kırimdan geçirmek için ne tür oyunlar tezgahladıkları ve bunları yaparken de tabii halkların nasıl 'sinir uçlarıyla' oynadıkları bilinmektedir. Hiç kimse de bunun tersinin geçerli olduğunu söyleyemez. Zaten Önder Apo hakikati de buna olanak tanımaz.

Önder Apo hakikati hiçbir biçimde tartışmaya yer bırakmayacak şekilde doğrulanmıştır. Önder Apo'nun rehine olarak İmralı'ya getirilmesi ardından uluslararası kompunun başı ABD'nin o zamanki Dış İşleri Bakanı Madeleine Albright bu hakikati çok net bir şekilde itiraf etmişti. Merak eden o açıklamaya bakarak ya da o süreçte yaşananları araştırarak bir sonuca ulaşabilir. Bunlar da kafi gelmiyorsa, sonrasında yaşananları da araştırmalarına dahil edebilir. O zaman, Önder Apo'nun Kürdistan ve Ortadoğu halkları ve dünya insanlığı için ne anlam ifade ettiğini anlayacaktır. Onun içindir ki, bugün İmralı'da nelerin yaşandığı sorusuna cevap ararken, basit ve sıradan bir yaklaşım içerisinde olmamak gerekmektedir. Uluslararası komplotan bugüne kadar yaşananlar ve hala da yaşamakta olanlar bunun ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

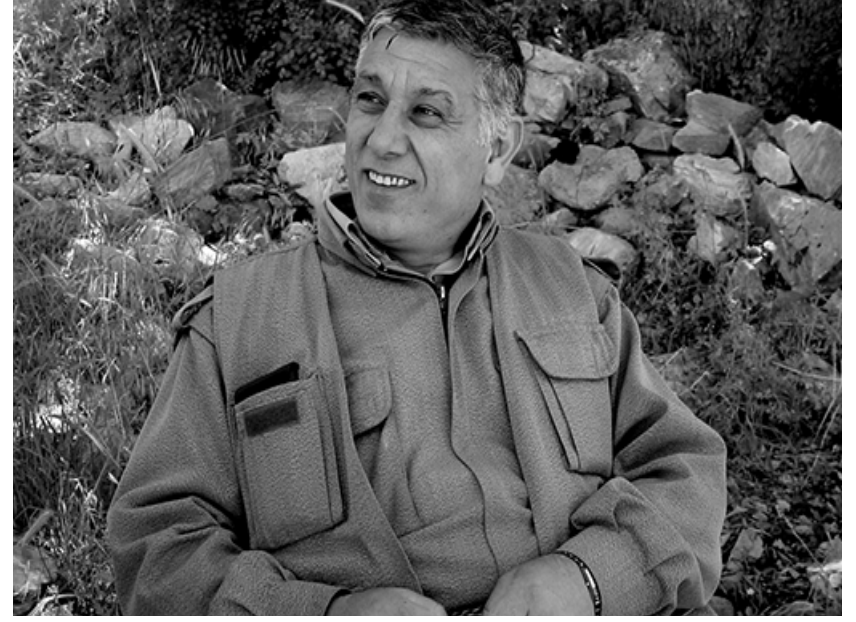
İmralı sistemi, benzerleriyle karıştırılmamalıdır

Uluslararası komplo ile oluşturulan İmralı sistemini, benzerleriyle karıştırmamak gerekmektedir. Çünkü bunlar çoğu kez birbirleriyle aydınlatılarak çıkarsamalarda bulunulmaktadır. Böyle olunca birinde olanın, diğerinde olması beklenerek bir sonuca ulaşmaya çalışılmaktadır. Oysa hepsinin de birbirlerinden farkları olduğu gibi, hedeflenenler de farklılıklar taşımaktadır. Liderlik, Önderlik, tasfiye, imha, tes-

lim alma vb gibi ortaklaştıkları yönler olsa da aralarındaki farklılıklar çok belirgindir. Bu farklılıklar arasına önem derecesi koymanın, ayrıştırma yapmasının çok ötesinde bir anlam taşımaktadır. Nelson Mandela (Güney Afrika, Afrika Ulusal Kongresi -ANC- liderliği) ve Abimael Guzman (Peru- Aydınlik Yol liderliği) örnekleri kendi özgünlükleri içerisinde ele alındığında bu çok daha açık bir şekilde görülecektir.

Önder Apo'nun uluslararası bir komplo ile soykırımcı TC Devleti'ne teslim edilerek rehine olarak tutulduğu İmralı; tutsakların içerisine alındığı bir zindan ya da savaş esirlerin olduğu bir esir kampı değildir. Küresel, bölgesel, siyasal, askeri konjonktürle bağlantılı olarak, küresel sermaye güçlerinin oluşturduğu, TC Devleti'nin de başında gardiyan olarak konumlandırıldığı bir özel savaş kurumsallaşması/sistemidir. Reel sosyalizmin çözülmesinin ardından küresel sermaye güçlerinin, dünyaya vermeye çalıştıkları yeni düzen ve bunu başarmanın yolu ve yöntemi olarak gördükleri/başvurdıkları Üçüncü Dünya Savaşı'yla doğrudan ilişkileri olan kurumsal, sistemsel bir özellik taşımaktadır. Bu yönüyle de İmralı, Önder Apo'nun içerisinde rehine olarak tutulduğu; kurumsal, sistemsel bir erk tarafından yönetilen, özel savaş kararlarının ilk uygulanmaya konulduğu ve oradan da genel bir politikaya dönüştürüldüğü bir merkezdir. 15 Şubat 1999'dan bugüne kadar yaşananlar da İmralı'ya böyle bir rol atfedildiğini doğrulamaktadır. İmralı'ya daha sonra bir-kaç kişiyi aşmayan sınırlı sayıda tutsağın getirilmiş olması, kimi zamanda aile, avukat ve oluşturulan heyetlerle yapılan görüşmeler de bu gerçeği değiştirmemektedir. Hatta bunların hepsi, zorunda kalınan bir özel savaş manevrası ya da uygulanmak üzere planlanan özel savaş oyunlarının bir parçası olmaktan öte bir anlam ifade etmemektedir. Dikkat edilirse, 25. yılını doldurmakta olan İmralı'da yaşananlar hep bu doğrultuda bir güzergah izlemiştir. Hatta bu istikamette yürünürken bir milim bile sapılmamıştır. Önder Apo'nun İmralı'ya alındığı süreçten itibaren yaşananlar hep böyle olmuştur ve olmaya devam etmektedir.

Bu yönüyle Önder Apo'yu bulunduğu mevziden çıkarmaya yönelik atılan ilk adımlar ve bunu takip eden günlerde 9 Ekim 1998'de uygulamaya konan, 15 Şubat 1999 günü ise rehine olarak alınmasına yol açan uluslararası komplo bir başlangıç olma özelliğine sahiptir. Atılan

bu adımların hedefinde ise, 1991 yılında Körfezde yaşanmaya başlanan Üçüncü Dünya Savaşı'na rolünü oynatabilmek için, önlerinde engel olarak gördükleri Önder Apo'yu, kendileri için bir engel olmaktan çıkarmak, 17 Eylül 1988 Washington Anlaşması'ndan anlaşılacağı üzere, uzun süredir hazırladıkları işbirlikçi "Kürtleri", Ortadoğu'da bir payanda olarak kullanmak vardır.

Önder Apo'nun 'mutlak rehine' olarak alındığı, işbirlikçi ihanet güçlerine dayalı olarak PKK'ye dayatılan ihanetçi tasfiyeci provokasyonun harekete geçirildiği böylesi bir süreçte, önce New York'ta 11 Eylül 2001 İkiz Kuleler provokasyonu yaşanmış, ardından ABD'nin Afganistan'a müdahalesi gerçekleşmiş ve onu takiben de yine ABD'nin başını çektiği 'Koalisyon Güçlerinin' başlattığı askeri hareketlerle 2003 yılının Mart ayında Irak'ta Saddam Hüseyin rejimine son verilerek 1991 yılında atılan adım tamamlanmak istenmiştir. Ancak Saddam Hüseyin rejiminin varlığına son verilmesine rağmen Irak'ta savaşa son verilemediği gibi, alanı daha da genişletilmiştir. ABD'nin 1991'de Irak'ta başlattığı askeri harekate ara vermesine neden olan korkusu başına gelmiştir. Irak kendi içerisinde hem bir iç savaşla hem de parçalanmakla karşılaşmıştır. Bu yılları takip eden süre içerisinde ABD, 2010 yılında başlayan Arap Baharı'nı kendi lehine çevirmek için Üçüncü Dünya Savaşı'nı; DAİŞ ve El-Kaide gibi provokasyon örgütlerini kullanarak önce Libya sonra Suriye devlet sınırları içerisine taşımıştır. Ardından da İran'a yönelik öngördüğü müdahalenin koşullarını hazırlamaya başlamıştır. Böylece uluslararası komplo ile Üçüncü Dünya Savaşı arasında olan derin bağ çok daha anlaşılır bir boyut kazanmıştır. Sömürgeci faşist TC Devleti de nasıl ki, uluslararası komplo PKK'nin imhası ve Kürt soykırımını tamamlamaya dönüştürmek istemişse; aynı şekilde

Ortadoğu'da içerisine girilen böylesi bir süreci kendisini bölgede hegemon güç haline getirmek için harekete geçmiştir. Belirlediği bu hedefe ulaşmak için de daha önceden olduğu gibi yine öncelikli hedef olarak Önder Apo'yu görmüştür. Bu hedefe ulaşmanın yolu ve yöntemi olarak Önder Apo üzerinde uygulanan 'mutlak tecridi' giderek daha da boyutlandırmış ve derinleştirmiştir.

Bu şekilde İmralı'da uygulamaya konan özel savaş politikaları; Ortadoğu'daki Üçüncü Dünya Savaşı'nın ve soykırımcı TC Devleti'nin böyle bir savaş içerisindeki konumu ile Kürdistan ve Türkiye'deki yönelimlerinin hangi istikamette yol alacağını bir göstergesi olarak anlam kazanmıştır. İmralı'da uygulamaya konan özel savaş politikalarını takiben Ortadoğu'da, Kürdistan'da ve Türkiye'de yaşananlar hep böyle bir gelişim seyri izlemişlerdir. Örneğin 2007 yılında ABD ile mutabakat içerisinde başlatılan fiziki imha ve 2009 yılında Kürdistan'da ve Türkiye'de yaşanan siyasal soykırım saldırıları öncesinde; Önder Apo aşamalı bir şekilde zehirlenmiş, fiziki yönelimlere ve tehditlere maruz bırakılmış, sürekli bir psikolojik savaş saldırısı altında tutulmuştu. Mektuplaşması, kitap-gazete alması, aile ve avukatlarıyla görüşmesi engellenmişti. Bir yanda İmralı'da Önder Apo'ya yönelik bu türden saldırılar yapılırken, diğer yandan da araçlar kullanarak Hareketimize karşı "görüşme" adı altında özel savaş politikası devreye konulmuştu. Ardından da hem Kürdistan Özgürlük Gerillasına hem de demokratik siyaset alanına karşı imha ve soykırım saldırısı başlatılmıştı. Sonrasında da aynı yol ve yöntem izlenmeye devam etmiştir. Bu uygulamalar her dönemde öncelikle İmralı'da hayata geçirilmiş sonra genel bir politika haline getirilerek uygulamaya konulmuştur.

İmralı özel savaş sistemi Türkiye ve Kürdistan'a hakim kılınmak isteniyor

5 Nisan 2015 yılında pratik olarak uygulamaya konan "Çöktürme Planı" böyle bir yol izlemiştir. Aslında adı "Çöktürme" olarak konulan 'İkinci Şark İslahat Planı' kararı 2014 yılının 30 Ekim tarihinde yapılan Milli Güvenlik Kurulu (MGK) toplantısında alınmıştı. Böyle bir kararın alındığı günlerde ise hem İmralı'ya hem de Kandil'e heyetler gitmekte ve görünürde bir diyalog süreci yaşanmaktaydı. Öyle bir hava yaratılmak isteniyordu ki, 'Artık savaş süreci bitecek ve yerini barışa' bırakacaktı. Tam bir aldatmaca oyunu sergilenmekteydi. En dikkat çekici olanı da oynanan bu oyuna herkesin dahil edilmek istenmesiydi. Tabii böyle bir görüntü altında; soykırım saldırısı dalgasını başlatmak için de bir hazırlık yapılmaktaydı. Fakat bu oyun Önder Apo tarafından deşifre edildi. Onun içindir ki, o güne kadar örtülü olarak oynanan oyun, açıktan, doğrudan oynanır bir hal almaya başladı. Bu doğrultuda da ilk adımı İmralı'da Önder Apo üzerinde uygulanan 'Mutlak Tecridi' daha da derinleştirerek atıldılar. 7 Haziran 2015 seçimiyle birlikte de atılan bu adımları daha da hızlandırdılar ve 20 Temmuz 2015 günü doğrudan bir savaşa dönüştürdüler. Bu süreçte birlikte Kürdistan'da işgal ve soykırım saldırıları daha da yoğunlaştırıldı. Bakur Kurdistan'da Varto, Cizre, Şırnak, Silopi, Gewer, Sur, Nusaybin gibi direniş bölgelerinde başlatılan bu saldırılar, Rojava ve Başûr Kurdistan'ın derinliklerine Rojhilat Kurdistan'ına varıncaya kadar geniş bir coğrafyayı içerisine alarak genişletildi. Böylece İmralı'dan başlayarak uygulamaya konan, soykırım saldırısı tüm Kürdistan halkına taşındı. Bu saldırılarla esasen, İmralı özel savaş sistemi Türkiye ve Kürdistan'a hakim kılınarak, Ortadoğu'da hegemon bir güç haline gelmek istendi.

Uluslararası komplocu güçler tarafından İmralı'da 'gardiyanlık' göreviyle sorumlu kılınan soykırımcı TC Devleti, bu yönüyle Önder Apo'nun İmralı'ya getirilmesini, yüz yıllık amacı olan Kürt soykırımını tamamlayarak, zaman zaman depreşen "Neo-Osmanlı" politikalarına ulaşmak için kendisi için bir fırsata dönüştürmeye çalıştı. Ancak buna ulaşamadı. Daha sekizinci yılına girmeden "Çöktürme Planı" çöktü. Enkazı altında kalan ise kendisi oldu ve nefes alamaz bir hale geldi. Kaçınılmaz bu sonucu yaşamamak için kullandığı yöntemler hiçbir şekilde sonuç vermedi. Kendince yaşadığı bu ağır yenilgiden kurtulmak için, hiçbir şekilde gizlemeye bile gerek duymadan, aralıksız bir biçimde dünyanın gözleri önünde kullanmaya devam ettiği yasaklı taktik nükleer bombalar, kimyasal gazlar ve silahlarla yoğunlaştırarak yürüttüğü özel-kirli savaştan umduğunu bulamadı. Bunun bir sonucu olarak da içerisine düştüğü çaresizlik ve yenilgiyle geride kalan yaralılarını öldürerek, arazide kalan asker cesetlerini üzerine döktüğü

benzinle yakarak, eşyalarını bırakarak tam bir yenilgi ve bozgun psikolojisiyle arkalarına bile bakmadan kaçmak zorunda kaldı. Hiç kuşkusuz bunu, Önder Apo'nun tarihte eşi görülmemiş direnişi, kahraman Kürdistan Özgürlük Gerillasının düşmanın teknik, maddi üstünlüğü karşısında Apocu ruhla, ideolojik donanıyla geliştirdiği öz güce dayalı taktik hakimiyetiyle yürüttüğü direniş savaşı ve yurtsever Kürdistan halkının, büyük fedakarlıkları ve sarsılmaz inancı sağladı.

Soykırımcı TC Devleti bir kez daha Önder Apo, Kürdistan Özgür Gerillası ve Kürdistan halkı karşısında yenilmiş oldu. Bugün İmralı'da Önder Apo üzerinde ağırlaştırılan 'mutlak tecridi' asıl nedenini de soykırımcı TC Devleti'nin yaşadığı bu ağır yenilgi oluşturdu. Tüm bu yaşadıklarının intikamını alırcasına Önder Apo üzerinde uyguladığı 'mutlak tecridi' derinleştirerek ağırlaştırması da yaşadığı yenilginin kendi cephesinden açık bir ilanı olmaktadır.

Soykırımcı TC Devleti Önder Apo ve Kürdistan Özgürlük Gerillasının Zap'taki-Avaşın'deki-Metina'daki direnişi karşısında yenilmiştir. Yaşadığı bu yenilgiyi gizleyemez duruma geldiğinde işlediği savaş ve insanlık suçlarını daha da boyutlandırmayı kendi çıkarına görmüştür. Bununla birlikte dikkatleri daha farklı yönlerle çekerek; toplumu, iç siyasal çevreleri, muhalif kesimleri, hatta yandaşlarını yaşadığı bu yenilgiyi sorgulayamaz hale getirmek için sözde güç gösterilerinde bulunmaktan da geri kalmamaktadır. Bunu da en yalın haliyle Önder Apo'ya, Rojava Kurdistan'a, yurtdışında yaşayan Kürdistanlılara ve devrimci öncülerine yönelik hem psikolojik hem de fiziki saldırılar gerçekleştirerek yapmaktadır. Son dönemlerde Önder Apo'nun adını daha fazla ağızlarına almaları, Kürdistan Özgürlük Gerillasını, Kürdistan halkını ve dostlarını doğrudan tehdit etmeleri, Rojava Kurdistan'a yönelik ağırlıklı olarak öne çıkarılan psikolojik savaşla birlikte; havadan ve karadan yapılan bombardımanlar yaratılan bu yanlışmanın somut bir göstergesidir.

Soykırımcı TC Devleti bu şekilde yürüttüğü psikolojik savaşa dayalı olarak 2020 yılında yaşadığı yenilginin üzerini perdeleyerek, sanki başarılı bir yılı geride bırakmış gibi bir algı geliştirmek istemiştir. Kısım de olsa bundan belirli bir sonuç elde etmiştir. Onun içindir ki, kamuoyunda yaşadığı yenilginin konuşulmasının önüne geçildiği gibi, yenilgiden sorumlu olan komutanlar hala iktidar koltuğunda oturmaya devam edebilmektedirler. Oysa, daha önce yaşanan yenilgiler daha farklı sonuçlar ortaya çıkarmış, ye-

nilen komutanlar iktidar koltuklarını kaybettikleri gibi, kendilerini yargılanmaktan, cezaevlerine alınmaktan kurtaramamışlardı. 1990 ve 2008 Zap yenilgileri böylesi sonuçlar ortaya çıkarmıştı. Tutuklanan, erken emekliliğe ayrılan, hatta içlerinden kaza gibi değişik görüntüler verilerek öldürülenler bile olmuştu. 2022 yenilgisinin ardından böyle olmamıştır. Aksine Erdoğan-Bahçeli faşist kliği ve onların pratik alandaki gölgeleri Hulusi Akar, Süleyman Soylu, Hakan Fidan gibilerinin hala koltuklarında oturmakta ve, ağızlarını açarak konuşmaya, Nurettin Canikli gibi bundan cesaret alarak gölgelerin de gölgesi olanlar; psikolojik savaşa dayalı saldırıları daha dolaysız olarak savunmaya devam etmektedirler. Oysa Erdoğan-Bahçeli faşist kliğinin ve gölgelerinin yaşadığı bu yenilgi daha farklı sonuçlar ortaya çıkarabilirdi. Böyle olmamıştır. Onun içindir ki, neden böyle olduğu mutlaka sorgulanabilmelidir.

1990'ların başlarında başarısız bulunanlar, o zamana kadar Önder Apo'ya, Kürdistan Özgürlük Gerillasına karşı yürütülen en şiddetli özel savaş saldırılarının siyasal ve askeri komutanlarıydı. Fakat onlar yaşadıkları başarısızlığı kendi cephelelerinden sorgulayarak, Kürt sorununda daha farklı çözüm arayışları içerisine girmişlerdi. Ancak bu konuda kendileriyle aynı fikirde olmayan ve onların sonunu getirmekten geri kalmayacak olanlar da vardı. Bunlar da o zamana kadar onların komutası ve sorumlulukları altında bulunan; yürütülen özel-kirli savaşta ısrar eden, özel savaş "ekonomisinden" nemalanarak palazlanan, önemli servet ve ayrıcalıklara kavuşarak çeteleşenlerdi. Bunlar daha çok uyuşturucu ve beyaz kadın ticareti, insan kaçırma, failli "meçhul", işkence, tecavüz, korku, gözdağı, yıldırma, köy yakma ve boşaltma, sürgün, toplu tutuklama, katliam, komplo entrika, mala-mülke el koyma/gasp gibi yöntemlere başvurmuşlar; değişik adlar ve görünümüler altında çete yapılanmaları halinde örgütlendirmişlerdi. Böylece hem iktidardaki konumlarını garanti altına almak hem de Kürt sorununa bu temelde -Süleyman Demirel, Tansu Çiller, Doğan Güreş ve Mehmet Ağar 'Dörtlü Çete' kliği olarak- kendilerine göre bir 'çözüm' bulmak istemişlerdi. Onlar da başarılı olamadıkları gibi, soykırımcı TC Devleti'nin izledikleri politikalarla sonlarını daha da yakınlılaştırdılar. 3 Kasım 1996'da "Susurluk'la" birlikte de tasfiye olmaktan kendilerini kurtaramadılar. Susurluk sonrası iktidar koltuğunda oturanlarda "Ergenekon", "Balyoz" vb adlarla açılan/kurulan "mahkemelerle" benzeri bir akıbeti yaşamaktan kendi-

lerini kurtaramadılar. Günümüze kadar da böyle gelindi.

Bu şekilde Önder Apo ve Kürdistan Özgürlük Gerillası karşısında yenilenler hep kendi içlerinde birbirlerinin kuyularını kazarak kendilerini iktidar koltuğuna taşıdılar. Geline aşamada ise, aynı düzeyde yerlerini alacak, rakip olacak hiçbir güce tahammül gösteremez bir hale gelindi. İktidar koltuğundaki yerlerini "sağlamlaştırarak" Erdoğan-Bahçeli faşist kliği de asıl olarak buradan güç alarak, sanki o kadar yenilgiyi yaşayan kendileri değilmiş gibi davranmakta ve bunu da herkese kabul ettirmek istemektedir. Böyle bir sonuç elde edeceklerinden de umutlarını kesmemektedirler.

Soykırımcı TC Devleti ve onun iktidar koltuğunda oturan Erdoğan-Bahçeli faşist kliğinin bu umutlarında kırılma yaratan, bundan sonra da buna devam edecek olan Önder Apo, Kürdistan Özgürlük Gerillası ve halkıdır. Yine Türkiye toplumunun, sosyalistlerinin, devrimcilerinin, demokratların bu gerçekliği görerek; Erdoğan-Bahçeli faşist diktatörlüğü karşısında Kürdistan ve Türkiye halklarının birleşik mücadelesinden yana net bir tutum içerisine girmeleridir. Eğer bu başarılırsa, bu sefer Önder Apo ve Kürdistan Özgürlük Gerillası, halkı karşısında başarısız olan/yenilen Erdoğan-Bahçeli faşist kliği yerine, sistem içi bir başka faşist kliğin iktidar koltuğuna oturması engellenmeyeceği gibi; Türkiye'nin demokratikleşmesi, Kürdistan'ın Özgürleşmesi olanaklı bir hale gelmiş olacak, bugüne kadar devrim, demokrasi, sosyalizm mücadelesinde ödenen bedellerin, çekilen acıların hesabının sorulması olanaklı hale gelecektir. Bunu sağlamanın koşulları her zamankinden daha fazla vardır.

Eğer bu başarılamazsa, bu sefer yine Erdoğan-Bahçeli faşist kliği ile soykırımcı TC Devleti'nin temel konularda var olan yaklaşım, görüş ve prensiplerinde buluşan ve şimdiden buna kendini hazırlayanlara, bulamadıkları bir fırsat "altın tepsi içerisinde" sunulmuş olacaktır. Asıl olarak da Erdoğan-Bahçeli faşizmi bundan güç almakta; Önder Apo ve Zap'ta-Avaşın'de-Metina'da Kürdistan Özgürlük Gerillası karşısında yaşadığı yenilginin, iktidar koltuğunu kaybetmesine yol açmayacağına kendini inandırmaktadır. Bu umudunu korumak ve daha da güçlendirmek için önünde en büyük engel olarak gördüğü Önder Apo'nun, Kürdistan Özgürlük Gerillasının ve Rojava Devrimi'nin odağında olduğu özel-kirli ve psikolojik savaş saldırılarını yoğunlaştırmaktadır. Bunun için de yaptığı plan ve hazırlıklarını devreye koymasını sağlayacak koşulları oluşturmak için harekete geçmiş bulunmaktadır.

Anlaşılabileceği üzere Erdoğan-Bahçeli faşist kliği, olası bir seçimle elde edeceği "başarıya" odaklanmıştır. Ama "başarı" için odaklandığı tek yol ve yöntem bu değildir. Olası "seçim" var olan arayışına ulaşmasını sağlayacak olan seçeneklerden sadece bir tanesidir. Eğer "seçimlerde" beklediği sonucu elde edemeyeceğinden emin olursa "seçimlerin" bırakalım erkene alınmasını, bilinmeyen bir tarihe ertelenme olasılığı bile vardır. Erdoğan-Bahçeli faşist kliğinin her şeyden daha çok bu seçenek üzerinde odaklandıkları bir sır değildir. Onun içindir ki, Önder Apo ve Rojava işgali üzerine kurulu saldırı planları önceliklerinin başında gelmektedir. Adeta varlıklarını ve geleceklerini burada görmek ve hesaplarını buna göre yapmaktadır. Bunun için de her türlü yol ve yöneme baş vurma olasılığı fazlasıyla vardır.

Erdoğan-Bahçeli faşist kliği, yaşadığı yenilgiyi gizlemeye çalışıyor

Buna göre de, eğer Önder Apo üzerindeki ağırlaştırılmış 'mutlak tecrit'ten ve Rojava'ya yönelik işgal planlarından bir sonuç elde ederlerse olası seçimlerin gerçekleşme ihtimali vardır. Eğer aksi bir durum söz konusu olursa, seçimlerin "bilinmeyen bir tarihe ertelenmesi", güçlü bir olasılık haline gelmiş olacaktır. Böyle olunca da iktidar koltuğundaki yerlerini bir süre daha garanti altına almış olacaklar, iktidar olmanın avantajlarını kullanarak; sömürü, soygun ve talana devam edeceklerdir. Daha önce Erdoğan ve Bahçeli'nin dediklerini, -kendini izleyenler karşısında gülünç bir hale sokarak- tekrarlayan Nurettin Canikli'nin dile getirdiklerini tekrarlayarak yollarına devam etmek isteyeceklerdir. En dikkat çekici olanı da bunları yaparken, 'dinci', 'milliyetçi' histeriyi kullanarak; toplumu söylediklerine inandırmaya çalışarak tüm Kürdistan ile yurtdışına yatacakları; özel-kirli psikolojik savaş saldırısını doğrudan ve daha şiddetli hale getirecek olmalarıdır.

Tabii bunun faturasını ödeyecek olan da özel-kirli savaştan en fazla zarar gören; Kürdistan ve Türkiye halkları ile emekçileri olacaktır. Erdoğan ve Bahçeli faşist kliği etrafında kümelenen özel-kirli savaşın akıttığı kandan beslenen; dejenere, lümpen ve zamanın egemenleri/üst sınıfları olarak nitelendirilen, sonradan türetilen bir avuç kişiden oluşan zümre ise bundan hiçbir şekilde zarar görmeyecektir. Aksine çarklarını döndürmeye, servetlerine; servetler katmaya devam edecektir. Bu şekilde Nurettin Ca-

nikli'nin dökümünü yaptığı özel-kirli savaş silahlarına, bombalarına, kurşunlarına, uçaklarına, tanklarına, toplarına gittiği belirtilen; halkın alınan vergilerin hangi adrese gittiği anlaşılmış olacaktır. Yine bunlarla birlikte Türkiye'nin, Kürdistan'ın el konularak satılan topraklarından, zenginlik kaynaklarından, ormanlarından, dağlarından, akarsu ve denizlerinden, göllerinden elde edilen paraların; Hazine ve Merkez Bankası kasalarını dolduran nakitlerin bugüne kadar olduğu gibi -Nurettin Canikli'nin sorduğu "bu paraların nereye gittiği" sorusunun- asıl adresinin Erdoğan-Bahçeli ve çevrelerinde kümelenmiş olan dejenere egemen zümrenin cebi olduğu anlaşılabilecektir.

Türkiye'de, Kürdistan'da bunların yaşanması; Ortadoğu merkezli, özündeysa Kürdistan merkezli süren/yoğunlaşan Üçüncü Dünya Savaşı'nın asıl tarafları olan ABD-Rusya, Fransa-Almanya-İngiltere vb hegemonya peşinde koşan devletlerin umurlarında değildir. Onlar için önemli olan sömürü-soygun, yağma-talan sistemlerini/düzenlerini korumak, büyütme ve sömürüyü daha da derinleştirmektir. Bunun dışında kendileri için hiçbir değer ve ölçü söz konusu değildir. Türkiye'de ve Kürdistan'da yaşananları ve olası yaşanacakları da "çıkarmı ne olacak" sorusuna aradıkları yanıtı göre belirlenmektedirler.

Soykırımcı TC Devleti ve onun iktidar koluğunda oturan Erdoğan-Bahçeli faşist kliği de bunun farkında olarak bu devletlere yönelik politika "belirlemekten" geri kalmamaktadır. Daha çok da bu devletlerin içerisine girdikleri pozisyonu, kendi çıkarları temelinde nasıl kullanabilecekleri ve neler elde edebileceklerini hesaplayarak hareket etmektedirler. Önder Apo ve Zap'ta-Avaşin'de-Metina'da Kürdistan Özgürlük Gerillasının direnişi karşısında yaşadığı yenilgiyle, bozgunla 2022 yılını kapatmasına rağmen, sanki bunları yaşayan kendisi değilmişçesine; iç siyaseti belirlemeye, dışa yönelik açıklamalar yapmaya devam etmekte olmaları da bunu göstermektedir. Soykırımcı TC Devleti'nin ve onun iktidar gücü olan Erdoğan-Bahçeli faşist kliğinin yaşadığı bu yenilgi ve bozguna rağmen, hala İmralı'da Önder Apo üzerinde uygulanan 'mutlak tecridi' daha da derinleştirerek, Rojava işgal saldırısını gündemde tutarak bir sonuca ulaşma istemi de bununla doğrudan bağlantılıdır.

Erdoğan-Bahçeli faşist kliği iflas etmiş olan bir siyaset ve yenilmiş bir ordu ile ne İmralı'da derinleştirdiği 'mutlak tecrit' ne de 'Rojava işgal planını' uygulamaya koyarak başarıya ulaşamayacağını herkesen iyi bilmektedir. Çünkü yenilmiş ve önüne koyduğu hedefe ulaşamaz bir hale gelmiştir. Onun içindir ki, Ortadoğu'da var olan devletler üzerinde etkili olan küresel güçlerin hakimiyet ilişkilerini kullanarak hedeflerine ulaşmayı canlı tutmak istemektedir. Bunu sağlayabilmek için de kendisini her yönüyle pazarlamaktan ve kullanıma açmaktan geri kalmamaktadır. ABD ve

Rusya ile ilişkilerini de hep bu temelde kullanma ve kullanıma üzerine kurmaktadır.

Bu temelde şimdi Rusya ile içerisine girdiği angajmanlara dayanarak Suriye rejimi ile ilişkileri yeniden kurma, düzenleme arayışları içerisine girilmiştir. Aslında bu türden ilişkiler geliştirmek için bir-kaç yıldır arayış içerisinde olduğunu da gizlememektedirler. Geline aşamadaysa bu arayışlarını daha üst aşamaya çıkarmışlardır. Rusya'nın garantörlüğü altında Suriye-TC istihbarat örgütlerinin başkanları, savunma Bakanları Moskova'da görüşmüşlerdir. Bu görüşmelerin iki devletin cumhurbaşkanları (Erdoğan ve Beşşar Esad) arasında olacağı da belirtilmektedir.

Soykırımcı TC Devleti, daha özel olarak da Erdoğan-Bahçeli faşist kliği neredeyse tüm umutlarını bu görüşmelerden alacakları sonuçlara bağlamışlar ya da böyle bir görüntü vermeye çalışmaktadırlar. Daha önce de Rojava'ya yönelik işgal ve ilhak saldırılarını hegemonik güçlerle içerisine girdikleri ilişki ve verdikleri tavizlere dayalı olarak yapabilmışlerdi. Efrin'den, Halep'ten Jerablus'a kadar olan bölgeyi yine Girê Spî ve Serêkaniye işgal ve ilhaklarını ABD, Rusya, Almanya, Fransa, İngiltere vb devletlerin verdiği onayla gerçekleştirmişlerdi. Şimdi de Erdoğan-Bahçeli faşist kliği Irak sınırına kadar olan coğrafyayı Güney Kürdistan'da işgal ettiği topraklarla, Rusya'nın onayıyla birleştirmek istemektedir.

Erdoğan ve Bahçeli faşist kliği eğer bu hedeflerine ulaşma koşullarına ya da böyle bir algı yaratabilme olanaklarına kavuşarak, propagandasını yapma olanağını elde ederse, o zaman seçimleri ya zamanında ya da biraz daha erkene alarak, ömürlerini daha uzun bir sürece yaymak isteyebilir. Aksi bir durumun yaşanması halinde de daha geniş bir alana yayılmış savaş ve işgal stratejisini devreye koyarak, "savaş hali" gibi gerekçelerin ardına sığınarak seçimleri belirsiz bir tarihe erteleyebilme olasılığı da söz konusu olabilir.

Faşist şefler Erdoğan ve Bahçeli bunu yapabilir mi? Bu sorunun cevabı tartışılabilir. Çünkü planlamalarını dayandırdıkları bu olasılıkların gerçekleşmesi önünde ciddi engeller bulunmaktadır. Bunların başında Önder Apo ve Kürdistan Özgürlük Gerillasının direnişi karşısında yaşadığı yenilgi ve bozgun ile Önder Apo ve PKK'nin olasılıkları ve mevcut durumu çözümleyerek, sürece her zaman müdahale edebilecek bir pozisyonda olmaları gelmektedir. Diğer bir engeli ise İran ve Essad rejimi ve temel dayanağı Baas Partisi ve Arap milliyetçiliği oluşturmaktadır. Bunun iyi hesaplanması gerekmektedir.

Soykırımcı TC Devleti, Suriye Devlet sınırları içerisinde önemli bir coğrafya üzerinde kurduğu hakimiyet kurmuş ve buraları yönetir bir numda bulunmaktadır. Hala Hatay'ı kendi sınırları içerisinde kabul eden Suriye rejimi, o kadar geniş ve doğal zenginliklere sahip bir coğrafyayı soykırımcı TC Devleti'ne bırakacak mı? Yine 12 yıldır süren savaşın

neden olduğu tahribatın, aşağılanmaların, katliamların, tecavüzlerin, yağma ve talanların doğrudan sorumlusu olan TC Devleti ile sanki bunlar olmamış gibi; her şeye yeniden başlayabilir mi? Bunlarla birlikte Ortadoğu'da hegemonya peşinde olan ve buna ulaşmak için Güney Kürdistan'dan Irak içlerine, Rojava Kürdistan'dan Suriye içlerine, Libya'dan Kafkasya'ya varıncaya kadar birçok coğrafyada asker bulunduran, savaşan bir güç olarak kendini konumlandıran soykırımcı TC Devleti, Suriye devlet sınırları içerisinde işgal

Soykırımcı TC Devleti yenilmiştir. Fakat birleşik mücadelenin Türkiye toplumunu bir bütün olarak etkisi altına alması henüz sağlanamamıştır. Soykırımcı TC Devleti de bu boşluğu kendi cephesinden doldurmaktadır. Buna dayanarak da kendini "saldırı" pozisyonunda göstermek için özel-kirli savaş yöntemlerini kullanmaktan, psikolojik propaganda savaşını sürdürmekten geri kalmamaktadır. 2022 yılının son günlerinde yaşadığı yenilgiyi gizleyemeyen savaş bakanı Hulusi Akar'ın itiraf niteliğindeki açıklamasıyla girilirken, Paris'te olduğu gibi katliamlara başvurulabilmektedir.

ve ilhak altında tuttuğu coğrafyayı o kadar basit terk ederek, hedeflerinden vazgeçer mi? Bunların hepsi bir yana, "Yeni Dünya Düzeni" adını verdikleri kendi kapitalist modernite dünyasını dört başı mamur kılmak için merkezinde Kürdistan'ın olduğu Ortadoğu'da Üçüncü Dünya Savaşı'nı başlatan ABD (dolayısıyla etrafında bir araya gelmiş olan "Koalisyon" güçleri), aslında kendi çıkarları doğrultusunda öngördüğü ve gerçekleştirmek için TC Devleti'nin önüne koyduğu bir projenin, Rusya'nın kontrolü/himayesi altında pratikleşmesine ve bunun bir sonucu olarak da Ortadoğu'daki etkisinin kırılmasına imkan tanır mı?

Tüm bunlar yan yana geldiğinde, soykırımcı TC Devleti'nin Önder Apo karşısında ve Zap'ta-Avaşin'de-

Metina'da yaşadığı yenilgiyle kattığı 2022 yılını geride bırakarak, içerisine girdiği 2023 yılı için yaptığı hesap ve planları -eğer 2022 Ukrayna Savaşı gibi bir fırsat yakalayamazsa- başarma olasılığının olmadığını göstermektedir.

Fakat bunun kendiliğinden olması da mümkün değildir. Çünkü soykırımcı TC Devleti son otuz yılını adeta suni teneffüslerle ayakta kalmayı başarmıştır. Bunun nedeni ise, onun varlığına son verecek, devrim önünde bir engel olmaktan çıkmasını, sonuç alıcı devrimci hamlenin yapılmasını sağlayacak olan Kürdistan ve Türkiye halklarının ortak/birleşik mücadelesinin sağlam temellere oturtularak geliştirilememesidir. Buna bağlı olarak Kürdistan'da gelişen devrimin henüz Türkiye'leştirilememiş olmasıdır. Bu sağladığında, Kürdistan ve Türkiye halklarının birleşik bir mücadeleyle, ömrünü çoktan doldurmuş olan soykırımcı TC Devleti'nin engel olmaktan çıkarılması olanaklı bir hale gelecektir.

Bunun koşulları da her zaman-kinden daha fazla vardır. Soykırımcı TC Devleti yenilmiştir. Fakat birleşik mücadelenin Türkiye toplumunu bir bütün olarak etkisi altına alması henüz sağlanamamıştır. Soykırımcı TC Devleti de bu boşluğu kendi cephesinden doldurmaktadır. Buna dayanarak da kendini "saldırı" pozisyonunda göstermek için özel-kirli savaş yöntemlerini kullanmaktan, psikolojik propaganda savaşını sürdürmekten geri kalmamaktadır. 2022 yılının son günlerine yaşadığı yenilgiyi gizleyemez hale geldiği, savaş bakanı Hulusi Akar'ın itiraf niteliğindeki açıklamasıyla girilirken, Paris'te olduğu gibi katliamlara başvurulabilmektedir.

İkinci Paris Katliamı

MİT tarafından tetikçi olarak kullanılan, Fransa vatandaşı olduğu söylenen, sabıkalı ve kısa bir süre önce tutulduğu cezaevinden salıverilen ırkçı faşist Williams M. Tarafından 23 Aralık 2022 tarihinde Paris'te yapılan katliamı da soykırımcı TC Devleti'nin yaşadığı yenilgi ve bozgunun ayrı bir düşünmek mümkün değildir. Bu saldırıda KCK Yürütme Konseyi Üyesi Evin Goyi (Emine Kara) ile birlikte Kürdistanlı Ozan Mir Perwer (Mehmet Şirin Aydın) ve 1990'lı yıllardan itibaren Kürt demokratik siyaset kurumlarında etkin bir faaliyet içerisinde olan Abdurrahim Kızıl katledilmiş, üç kişi de yaralanmıştır.

Daha önce de 9 Ocak 2013 tarihinde yine Paris'te PKK'nin kurucu üyelerinden ve Kürt Özgür Kadın Hareketinin öncülerinden Sakine Cansız ile birlikte Fidan Doğan ve Leyla Şaylemez katledilmişti. Bu katliamın onuncu yıl dönümüne girilmek üzere olduğu günlerde İkinci Paris katliamı olarak da nitelendirilebilecek olan bir katliamın yaşanmış olması bir tesadüf değildir. Aksine zamanlama olarak son derece bilinçli olarak belirlenen bir tarihtir. Her iki katliamın da soykırımcı TC Devleti'nin yaşadığı yenilgilerin ardından gerçekleştirilmiş olması

bu katliamın failinin AKP-MHP faşist iktidarı olduğunu ispatlamaktadır.

Dikkat edilirse 2012 yılı soykırımcı TC Devleti için tam bir kabus dönüştü. 2010 yılının 1 Haziran'ında Devrimci Halk Savaşı içerisinde başlatılan Devrimci Operasyonlar da işgal ordusunun tam bir bozguna uğraması, Zindan direnişlerinin, toplum üzerinde de etkisini göstererek toplumsal bir harekete dönüşmesi ve 19 Temmuz 2012 Rojava Devrimi TC'yi oldukça zorlamıştı. Bunların bir sonucu olarak da soykırımcı TC Devleti, Önder Apo üzerinde uyguladığı 'mutlak tecride' rağmen, Önder Apo'nun ayağına gitmişti. Bu, TC Devleti için yaşadığı yenilginin kabulü anlamına gelmişti. 9 Ocak 2013 Paris Katliamı ise tam da böyle bir süreçte yaşanmıştı.

2022 yılının sonuna gelindiğinde soykırımcı TC Devleti sekizinci yılını dolduran adını "Çöktürme planı" olarak koyduğu imha ve soykırım saldırılarında başarısız olmuş ve bunu bizzat savaş bakanı Hulusi Akar'ın ağzından itiraf etmek zorunda kalmıştır. Bir hezimet ve bozgun olan bu yenilgi, sadece bir itirafa da sınırlı kalmayarak; daha uzun sürece yayılan hedeflerine ulaşmasını da engellemiştir. 23 Aralık 2022 İkinci Paris katliamı da yaşanan böyle bir yenilginin ardından yapılmıştır.

Belki bu türden saldırılarla, Erdoğan-Bahçeli faşist diktatörlüğü, hem askeri ve siyasal hem de psikolojik olarak yaşadığı yenilginin, travmanın ağır etkisini hafifletebileceklerini sanıyor olabilir. O nedenle de bu türden saldırılara 'ihtiyaç duyduğunda' belirlendiği hedeflere saldırılar düzenleyebilir. Fakat "korkunun ecele faydası yoktur." Onun içindir ki bu tür saldırılarla mücadelemize, halkımıza zarar verebilirler. Böyle de olsa, bu türden saldırılar düzenleyerek amaçlarına ulaşmaları mümkün değildir. Ki, mücadele ve halk gerçekliğimiz de hiçbir koşulda düşmanın amacına ulaşmasına olanak tanımayacak ve imkan vermeyecektir. Kuşkusuz bu da mücadele bayrağının Apocu çizgide yürüyerek, tarz, tempo, üslup ve yöntemle sahip olunarak başarılabilecektir. Böyle olduğu içindir ki, 2022 yılında Önder Apo'nun, Kürdistan Özgürlük Gerillasının, Kürdistan halkının direnişi karşısında yenilen soykırımcı TC Devleti ve onun yargı-yasama-yürütme gücünü tekeline almış olan Erdoğan-Bahçeli faşist kliği layık olduğu akıbetle karşılaşmaktan kendini kurtaramayacaktır. Bu da kendiliğinden olmayacaktır. Bunu Kürdistan ve Türkiye halkları; birleşik, ortak mücadeleyle başaracaktır. Bir kez daha anıları önünde saygıyla eğildiğimiz, Paris katliamlarının şehitleri; Sakine Cansız, Fidan Doğan, Leyla Şaylemez, Emine Kara (Evin Goyi), Mehmet Şirin Aydın (Mir Perwer) ve Abdurrahim Kızıl'ın anıları da böyle bir hedefe ulaşmayı, ertelenemez bir görev olarak önümüze koymaktadır.

PKK'nin mücadele tarihi, sorunların çözüm anahtarıdır

İdeolojik grup ve partileşme döneminin kadroları, amaca bağlılığın gereklerini yerine getirmek için her zaman bedel ödemeye hazırdılar. Ruhta amatör, mücadele ve yaşamda ise; adanmışlık, azim, kararlılık, cesaret, feragat gibi erdemler ön plandaydı. Bir nevi üstlendikleri sorumlulukla; başlangıcı temsil eden, temellerini atan, tarih yazıcılığı rolünü üstelenerek yön tayin edendiler. Kural ve ölçüler de bunlara göre belirlenmişti.

Cemal Şerik

Kadro sorunları denildiği zaman öncelikli olarak burada neyi anlamak gerektiği önemlidir. Çünkü kadro sorunları çok geniş bir alanı içerisine alıyor. Bunlar arasında hem yaşam içerisinde ortaya çıkan kişiliklerden kaynaklı hem de kadrolaşma ve gelişim sorunları da bulunuyor. Onun içindir ki, sorunlar bütünlük içerisinde alındığı zaman da bunlardan birini kadro sorunu, diğerini kadro sorunu dışında birbirinden ayırıştırarak ele alma olanağı kalmıyor. Nereden bakılırsa bakılsın bir yere gelindiğinde mutlaka bunlar arasındaki ilişki karşılaşılan somut bir olgu oluyor. O nedenledir ki, sınıfsal özellikler ve yaklaşımlar, kişilik sorunları da kadrolaşma önünde aşılması gereken yine kadronun gelişimini engelleyen sorunlar arasında yerini alıyor. Apocu Hareketin ortaya çıkışından, günümüze kadarki gelişim tarihi içerisinde yaşanan kadro ve kadrolaşma sorunları da böyle bir anlam ifade ediyor. Önder Apo'nun örgütlenme çalışmalarını başlattığı ilk andan itibaren yaşananlar da bunu doğruluyor.

I. Önder Apo'nun arayışı

Önder Apo'nun birlikte mücadele edeceği, bu doğrultuda birlikte yürüyeceği arkadaşlara ulaşma arayışı, en belirgin haliyle 1972 yılının Kasım ayının sonlarına doğru zindandan çıkış süreciyle birlikte başlıyor. Tabii, bu Önder Apo'nun öncesinde kendisiyle birlikte hareket edecek, yürüyecek, davranacak arkadaşlara ulaşma arayışı olmadığı anlamına gelmiyor. Aslında daha çocukluğundan itibaren böyle bir arayış içerisinde olduğu, o yıllara dair anlatımlarından da anlaşılıyor. Özellikle çocukluk arkadaşlarıyla olan ilişkileri, alış-verişleri, onları bir araya getirerek oyunlar oynamaları ve içlerindeki konumu, ailelerin çocuklarını ısrarla Önder Apo'dan uzak tutma çabaları, Önder Apo'nun annesinin-babasının telkinleri, köy öğretmeninin, imamının, arif insanların Önder Apo hakkındaki görüşleri de bunun böyle olduğunu gösteriyor. Çocukluktan gençliğe doğru geçiş sürecinde ise, bu özellik kendini tercihlerinde somutlaştırmaya başlıyor. Tercihlerini belirlerken de kendini dar bir alanla, seçenikle sınırlandırmıyor. Esnek bir düşünce yapısıyla hareket ediyor. Siyasal ve düşünsel olarak da böyle bir yol izliyor. Ankara Tapu Kadastro Meslek Okulunda bu kendini çok somut olarak gösteriyor. Önder Apo

o süreçte namazını kılan, orucunu tutan, öyle kabul gören bir öğrenci olarak çevresinde biliniyor. Fakat bununla da birlikte, farklı düşüncelere, eğilimlere de kendini uzak tutmuyor. Tapu kadastrodan mezun olup devlet memurluğuna başlamasına rağmen yüksekokula gitmesiyle, onun basit bir devlet memuru olarak kalmayacağını, kendini var olanla sınırlamayacağını, bir nevi arayışlarının sınırsızlığına işaret ediyor. Üniversite yıllarında arayış ve çabaları da bunun somut bir göstergesi oluyor.

Önder Apo üniversite yıllarına İstanbul Hukuk Fakültesi'nde başlangıç yapıyor. Önder Apo'nun böyle bir başlangıç yaptığı yıllarda ise, İstanbul, devrimci gençlik hareketlerinin önemli bir merkezi olarak; siyasal, toplumsal, düşünsel yaşamı etkileyen, orada bulunan gençlerin yaşam yollarını belirlemede rol oynayan bir yere sahip bulunuyor. Fakat bu sadece devrimci gençlik hareketleri için değil, gençliği etkisi altına almak ve devrimci gençlik karşısına çıkarmak için örgütlenme içerisinde olan karşı-devrimci güçler için de bir geçerlilik ifade ediyor. Bu yönüyle de karşı-devrimci güçler, özellikle de taşradan; Anadolu'nun kıyı kentlerinden ve Kürdistan'dan gelen gençler üzerinde devletin sunduğu imkanları da kullanarak büyük çalışmalar yürütmektedirler. Türkiye'de 1968'lerle birlikte büyük ivme kaydeden devrimci gençlik örgütlerine, gösterilerine ve böyle bir kimliğe sahip olanlara yönelik saldırılarda da daha çok kullanılanlar karşı-devrimcilerin örgütledikleri bu kesimler olmaktadır. 6. Filoya karşı gösteri yapan devrimci gençlerin üzerine saldırtılanların büyük çoğunluğunun bu kesimlerden oluşturulmuş olması da bunun en somut bir göstergesidir.

Böylesi bir süreçte Önder Apo arayışlarını devrimci, sosyalist düşüncede yoğunlaştırıyor ve yönünü buna göre belirliyor. Yapılan tartışmaları dinliyor. Kürdistan'ı yönüyle bilinen Devrimci Doğu Kültür Ocakları (DDKO)'na da gidiyor ve oradaki toplantılara katılıyor. Tüm bu arayışları içerisinde, onu en fazla etkileyen; Mahir Çayan oluyor. O süreçten sonra da kendisini Mahir Çayan'ın önderlik ettiği Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi (THKP-C) sempatzanısı olarak görmeye başlıyor.

İstanbul Hukuk Fakültesi'nden kaydını alıp Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne geçtiği süreçte de THKP-C sempatzanılığını koruyor. Bu kimliğiyle de 30 Mart 1972'de Mahir Çayan ve arkadaşlarının To-

kat-Niksar-Kızıldere köyünde katliamcı TC ordusunun Özel Harekat Birlikleri'nin kuşatması altında girdikleri çatışmada katledilmesine karşı öncü bir duruş sergiliyor, Siyasal Bilgiler Fakültesi önünde yapılan gösterinin aktif yönlendireni olarak rolünü oynuyor ve bunun üzerine gözaltına alınıyor. Çıkarıldığı mahkemenin tutuklama kararı üzerine de Ankara Mamak Askeri Sıkıyönetim Cezaevi'ne götürülüyor.

Dokuz ayı bulan tutsaklık yaşamı Önder Apo'nun arayışlarını daha derinleştirmesine neden olurken, o sürecin pratiğini, devrimci hareketlerini daha yakından çözümleme olanağına kavuşuyor. Bu da Önder Apo'yu arayışlarında bir doğrultu/çizgi oluşturmaya götürüyor. Zindandan çıktığında artık kendini bu çizgisinin mücadelesini örgütlemeye, geliştirmeye hazır bir şekilde; araştırma ve incelemelerde bulunuyor, tartışmalar yürütüyor. Bunu yaparken de dönemin genel devrimci eylem ve etkinliklerin örgütleyicisi olarak rol oynuyor. Bir öncü olarak tutum belirleyerek sadece okuduğu okulda değil, devrimci gençlik eylemlerine, örgütlenmesine yön vermeye başlıyor. Böylece zindanda çıktığında Haki Karer ve Kemal Pir'le kalırken başlattığı tartışmaları, yol arkadaşlığını daha geniş bir çevreye taşıma olanağına da kavuşmuş oluyor. Artık o süreçten sonra Önder Apo, genel üniversite gençliği tarafından tanınan, adını duyanların da tanışmak istedikleri bir kimlik haline geliyor.

Önder Apo için o dönemin en stratejik çalışması hareketin kadrosunu oluşturmaktır

Buraya kadar anlatılanlarda anlaşılacağı üzere Apocu Hareketin çıkışına zemin teşkil eden süreçte kadro ve kadrolar sorunundan bahsetmenin olanağı bulunmuyor. Sadece İkinci Doğu'sunu yaşayan bir önderlik gerçeği, Önder Apo hakikati bulunuyor. Apocu Hareket kadro ve kadro sorunları da yaşanmaya başlayan böylesi bir sürecin içerisinde ortaya çıkıyor. Zaten öncesinde böyle bir şeyin olması da mümkün değil. Çünkü ortada ne bir örgüt ne de kadro var. Var olan sadece Önder Apo.

Önder Apo örgütlenme doğrultusunda adımlar atmaya, kendisiyle birlikte yürüyecek arkadaşlar arayarak başlıyor. Çünkü başlatılan bir mücadele her şeyden önce; onu sahiplenecek, yürütecek kadronun varlığını zorunlu kılıyor. Önder Apo'da buradan başlıyor çalışma-

larına. Bu anlamda, Önder Apo için o dönemin en stratejik çalışması, başlatılan hareketin kadrosunu oluşturmak oluyor. Önder Apo'nun tüm yoğunlaşması bunun üzerine oluyor. Bunu başardığında, ancak o zaman; attığı adımın ardının gelerek, güvenceye kavuşacağına olan inançla hareket ediyor. Çalışmasının ağırlık merkezini de bu oluşturuyor. Bunu başardığında, kendisiyle yol arkadaşlığı yapacak bir arkadaş topluluğuna ulaşıldığında, önünde her hangi bir engelin kalamayacağını görüyor. Bunun bilinci, Önder Apo'yu bu mücadelenin kadrosunun nasıl olması gerektiği yönünde de bir arayış içerisine girmesine neden oluyor. Bu arayışını da tanıdığı, bildiği çevreden başlatıyor. Bu yönüyle Önder Apo, kendisi için ilk öncelikli görev olarak, başlattığı hareketin kadrosunu oluşturmayı belirliyor. Ve bu görev öncelikli olarak belirlendiğinde, Önder Apo'nun dolayısıyla Apocu Hareketin ideolojik grubunun oluşumunda rolünü oynayacak kadroya ulaşmak karşılaşılan ilk ve temel sorun oluyor. Bu aynı zamanda kadronun, Apocu Hareketin ideolojik grup döneminde olan önemi ve oynadığı rolün en somut ifadesidir.

Önder Apo'nun ilk yol arkadaşları Haki Karer ve Kemal Pir'dir. Hiç kuşku yok ki, gerek Haki Karer gerekse de Kemal Pir yaşarken yaptıkları ve arkalarında bıraktıkları mirasla yoldaşlarına bağlılıklarının gereklerini yerine getirdiler, getirmeye de devam etmektedirler. Asıl olarak Apocu Hareket kadro ve kadro özelliklerini belirleyen güç, Önder Apo ve onunla bu düzeyde sonsuz bir yoldaşlık içerisine girmiş olan Haki Karer ile Kemal Pir kişiliği ve onları takip eden şehitler gerçekliğidir. İşte oluşan bu yoldaşlık ilişkisi dışında kalan yaklaşım, düşünce, arayış, davranış, ilişkiler bütünü kadro ve kadrolaşma sorunları olarak ele almak gerekmektedir.

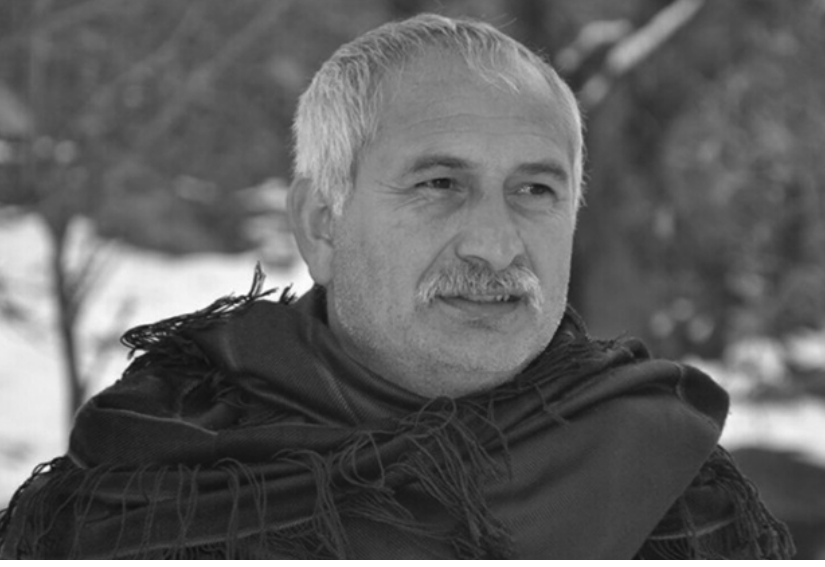
Önder Apo zindandan çıktıktan sonra Haki Karer ve Kemal Pir ile kurduğu yoldaşlık ilişkisini, önceden tanıdığı, bildiği arkadaş çevresine taşımış ve onlarla da ilkeli bir ilişki ağı kurmak istemişti. 1973 yılının Newroz'unda içerisinde Ali Haydar Kaytan ile Dersimli Musa Erdoğan, Hilvanlı Mustafa Aksakal, Elazığlı Halil Aslan ve Vartolu İsmail Bingöl'ün olduğu bir grup arkadaşıyla Ankara Çubuk Barajında bir ağacın altında yaptığı toplantıyla da bu doğrultuda bir adım atmıştı. O toplantıda Kürdistan'ın sömürge olduğunu kısık bir sesle söylemiş ve ancak bundan kurtularak özgürleşileceğini anlatmıştı. Bu tarihi bir adım ve açıklamaydı. Ama sorum-

luğu ağır, taşınması en zor olandı. Bunu yapabilmek için de Önder Apo'nun yoldaşı, adımı atılan Apocu Hareketin öncü bir kadrosu olunmalıydı. Bunu başarabilmek için onların da Önder Apo gibi yeni bir doğuşu yaşamaları gerekiyordu. Önder Apo bu doğumun sancılarını Haki Karer ve Kemal Pir'le birlikte kaldıkları evde varmış olduğu bu sonuçları paylaşırken yaşamıştı. Acaba onlar bu doğum acısını yaşayabilirler miydi?

Çubuk Barajı toplantısından sonra bu soruların cevabı verilmeye başlandı. O gruptan sadece Önder Apo ile yürüyen Ali Haydar Kaytan(Fuat arkadaş) kalmıştı. Diğerleri adeta kaybolmuşlardı. Artık Önder Apoyu ne arar ne de sorar olmuşlardı. Yapabildikleri kadarıyla da kendilerini Önder Apo'dan uzak tutmaktaydılar. Elbette bunun sınıfsal nedenleri vardı, kişilik şekillenişlerinin bir sonucu olarak edindikleri vardı. Bunların çoğunluğu aristokrat, zengin, varlıklı aile çocuklarıydı. Üniversite okumak için Ankara'da bulunmalarının nedeni ise, geleceğe yönelik yatırım, ailelerinin adını yaşatmak ve onlara 'itibar' kazandırmaktı. Bunları sağlayabilmek için de olabilirse bir milletvekili veya bakan ya da vali, kaymakam, müsteşar gibi bürokrasi de bir mevki edinebilmektir. Bunların hiçbirine ulaşamıyorsa da avukat, mühendis, müteahhit vb. olmak da onlara yetmekteydi. Kürdistan 'sömürgeymiş', 'özgürleştirilecekmiş' orası onları fazla ilgilendirmiyordu. 'Kürt olduklarını' söylemeleri de kendilerini daha fazlaya pazarlamaktan öte bir anlam ifade etmiyordu.

Önder Apo buna rağmen onların peşini de bırakmadı. Her fırsat bulduğunda onlara ulaşıyor, saatlerce tartışarak onları ikna etmeye çalışıyordu. Bunlar içerisinde sosyalist düşünceye yakın, emekçi özellikleri olanları da kendilerine anlatılanları kabul etmekle birlikte ülke, halk aidiyetleri dışında aile bağlarını ve onlara karşı sorumluluklarını dile getirerek; Önder Apo ile yol arkadaşlığına bir türlü yanaşmıyordu.

Apocu Hareket'in kadroya ulaşmaya başladığında da karşılaştığı ilk sorunlar bunlardır. Dikkat edilirse burada öne çıkanlar; sınıfsallığa bağlı olarak oluşan kişilik özellikleridir. Bu özelliklerde ise, bağımsızlık ve özgürlük için mücadele arayışı yoktur. Sömürgeci-soykırımcı sistemin içerisinde kendini var etme ve geleceğini garanti altına almak vardır. Kendi geleceğini yaratmak için bir bedel ödemeye hazır değildirler. Elleriyle olanı kaybetmemek için de köle olarak kalmaya razıdırlar.

Portekiz sömürgeleri olan Angola, Mozambik, Gine Bissau ya da Fransa sömürgeleri olan; Vietnam, Cezayir vb ülkelerin, kapitalist metropollerinde, üniversitelerinde okuyan öğrencilerinin, yaşayan aydınlarının takındıkları yurtsever, devrimci tutumu bunlardan beklemek mümkün değildir. Onun içindir ki, bu kesimler içerisinden Kürdistan özgürlük mücadelesine kabul edilebilir bir düzeyde katılım sağlayacak birlerinin çıkmasının olanağı yoktur.

Bu aynı zamanda, Kürt ulusal sorununun çözümünün, burjuva ya da milliyetçi düşünce, eğilim veya örgütlenmelerle, kadrolarla mümkün olmadığını gösterdiği gibi; Kürt ulusal sorunun çözümünde rol oynayacak olan kadronun nasıl bir özellik taşıması gerektiğini de göstermektedir. Önder Apo etrafında kenetlenen ve onun önderliği altında bir araya gelen/gelecek olan kadronun özellikleri de buna göre şekillenmiştir.

Apocu Hareketin ortaya çıkışı: PKK

Apocu Hareketin ortaya çıktığı koşullarda Kürdistan'da "devrimci bir sınıf" olarak proletaryanın varlığından bahsetmenin olanağı yoktur. Kürt olup da Türkiye metropollerinde en tortu, güvencesiz işlerde karın tokluğuna bile denilemeyecek koşullarda çalışan işçilerin sayısı Kürdistan'daki işçilerin sayısından kat be kat daha fazladır. İster Kürdistan'da isterse de Türkiye metropollerindeki Kürt işçilerinin adı Kürt olsa da ne bir ulusal ne de sınıfsal bir bilinç, örgütlenme ve mücadeleleri bulunmaktadır. O nedenledir ki, sınıf olarak Kürt proletaryasının mücadelenin bir aşamaya ulaşmış, geniş halk kesimleri içerisinde kendini örgütlü bir güç haline getirmesi ve kendi partilerini kurarak devrimci bir mücadeleye önderlik etmelerini beklemek olası olmadığı gibi, tarihi bir hatadır. Apocu Hareketin ortaya çıkışını takip eden süreçte de bu çok açık bir şekilde doğrulanmıştır. Apocu Hareketin kitleleşme sürecinde diğer halk kesimlerinden olduğu gibi, hatta onlardan daha çok emekçilerinden katılanlar olmuştur. Yine Apocu Hareketin önder kadrolarının öncülüğünde emekçiler içerisinden yetkin kadrolar çıkmış ve bunlara dayalı olarak emek örgütleri; sendikalar, birlikler, dernekler kurulmuştur. Apocu Hareketin gelişiminin bir dönemini ifade eden partileşme mücadelesinin soncunda kurulan partinin adı; Partiya Karkerên

Kürdistan (PKK) -Kürdistan İşçi Partisi- olarak belirlenmiştir.

Apocu Hareketi partileşme safhasına ulaştıran Önder Apo ve birlikte yürüdüğü yol arkadaşlarıdır, kadrolarıdır. Öncü motor güç de, örgütleyen de, mücadele eden de, yokluk içinde çalışarak, mücadele ederek mevziler kazanan, imkanlar yaratanlar da onlardır.

Apocu Hareketin, ideolojik grup örgütlenmesi olarak adlandırılabilir olan dönemin kadrosunun özellikleri, kadro ve kadrolaşma sorunları olarak belirtilebilecek olanlar da böyle bir gelişim seyri içerisinde karşılaşılanlardır.

II. Sömürge kişiliğinin ve çarpık sınıfsallığın aşılması

Önder Apo etrafında ilk bir araya gelenler Önder Apo gibi, emekçi toplumsal kesimler içerisinden çıkıp gelenlerdir. Kürt ya da Türk/Türkmen veya herhangi bir halk kimliğine sahip olanların hepsinin ortaklaştığı temel özelliklerden biri bu olmuştur. Haki Karer'in, Kemal Pir'in, Mazlum Doğan'ın, Hayri Durmuş'un ve diğer yoldaşların buluştukları en temel noktalardan biri bu özelliktir. Bunu tamamlayan diğer temel bir özellik ise, 1970'lerin başında Türkiye'de gelişen ve etkisini Kürdistan'a da taşıran -Önder Apo'nun da içerisinde yer aldığı- devrimci, sosyalist hareketler ve bunların savundukları devrimci, sosyalist düşüncelerdir. Bu düşünceleri savunanların tamamı da öğrenci-aydın-gençlik içerisinden çıkanlardan oluşmaktadır. Kürdistan halkına kendinin olma, özgürlük, sosyalizm bilincini taşıyarak örgütlü bir toplum haline getirecek olanlar da bunlardı.

Önder Apo'nun etrafında toplanan bu devrimci, sosyalist grubu; daha önce Türkiye'de üniversitelerde okuyan, tercihin, soykırımcı-sömürgeci TC Devleti'nin sunduğu, aslini inkara dayanan kölelikten yana yapanlardan ayıran da bu gerçekliktir. Buna göre de devrimci, sosyalist düşünceler doğrultusunda yürütülecek olan bir mücadele ile Kürdistan'ın özgürleşeceğine, Türkiye'nin demokratikleşeceğine inanmaktaydılar. Yine bu bilinç ve düşüncenin gereklerini yerine getirmenin; kararlı bir mücadeleyle sömürgeci-soykırımcı TC Devleti ve sunduğu yaşam arasına bir mesafe konularak ve onunla olan her türlü bağın kopararak sağlanabileceğini savunuyorlardı.

Bu şekilde her ne kadar soykırımcı-sömürgeci TC Devletiyle, düşüncede, eylemde bağlarını koparmada karar keskinliğine ulaşmış olsa da, pratiğin ihtiyaçlarının karşılanmasında, gereklerinin yerine getirilmesinde yaşanan eksiklikler, bunun yeterli olmadığını göstermekteydi. Önemli olan da bu eksiklerin kaynağının neresi olduğunun farkına ve bilicine varılmasıydı. Tam da bu noktada karşılarına çıkan, devrimci mücadelede daha kat edilmesi gereken uzun bir yolun varlığıydı. Yapılması gereken de bu yolların aşılmasıydı. Ancak bu yolların aşılması o kadar kolay değildi. Çünkü yaşanan zorlanmalar en kaba, çarpık ve görünen haliyle karşılaşılmış olan türden değildi. Onun ötesinde olma gibi bir özellik taşımaktaydı. Bunlar soykırımcı TC Devleti'nin yarattığı fiziki engelleri, yasakları aşıyordu. Bu noktada sorun, TC Devleti'nin devrimci mücadelenin önüne çıkardığı faşist, işbirlikçi, hain, ulusal inkarcı da değildi. Apocu olmakta karar keskinliğine ulaşmış olan kadronun, kadro adayının kendisiyle ilgiliydi. Karar keskinliğine ulaşmıştı, önüne dikilen her türlü engeli aşabileceği gücü de kendisinde görüyordu. Fakat kendisini aşması, karşısında doğrudan duran düşmanı ve önüne diktiği fiziki engelleri aşmak o kadar kolay değildi. Bu engeller de tamamen sömürge olmanın bile altında tutulan bir "toplumsallıktan" çıkıp gelmiş olunmasıyla, bunun neden olduğu çarpık sınıfsallık ve kişilikle ilgili olan özelliklerdi.

Genellikle emekçi toplumsal kesimler içerisinden gelmişti, egemen güçlerle aralarında derin uçurumlar vardı. Kültürel ve yaşam tarzı ve biçimiyle birbirlerinden farklılıkları vardı. Kullandıkları dil ve anladıkları ile hedefleri de aynı değildi. Ama onların eğitiminden geçmişlerdi. Düşünsel olarak, zamana yayılmış bir şekilde zihinlerine enjekte edilenler vardı. Bunlar egemen güçlerin sınıf özellikleriydi. Bunlarla mücadele de o kadar kolay değildi. Öyle ki, bunlar kişinin neredeyse kanına nüfuz eden, farkında ve bilincinde olmadan edindiği alışkanlıklarda, karşılaşılan sorunlara anlam verme ve çözümünde izlenen yol ve yöntemlerde kendisini dışa vurmaktaydı. Niyetsel yaklaşımlar ön plana geçiyordu. 'Gördüklerine' göre düşünüyorlar ve öyle olmasını istiyorlardı. Ama gördükleri ile olmasını istedikleri karşılıklı bir tezatlık halindeydi. Bu bir çelişkiydi. O zaman farkına varılan, her şeyin görüldüğü gibi olmadığıydı. Devrimci mücadele içerisinde girildikçe, karşılaşılan, yaşanan sorunlar bu gerçeği pratiğin diliyle doğrudan öğretir bir hal aldı. Kişinin kendisini pratiğin diliyle tanımaya başlaması ise, karşısında kine anlam vermesinden daha zor ve sarsıcıydı. Çünkü kişinin kendisi de görüldüğü ve olması gerektiği gibi değildi. Karşısında durduğu, ret ve mücadele ettiğinden, onun da aldıkları vardı. Bunların da aşarak, kişinin kendine biçtiği misyon ve role göre olması gerekiyordu. Zorlanmaların, sorunların aşılması ve başarıya ulaşılması için bundan

başka bir yol görünmüyordu. Bu da kişinin kendisinde yürüteceği iç mücadele ile olmaktadır. Bu mücadeleyi kazandığında, ancak o zaman düşmanını yenmiş olacaktı. Ve bu o kadar da kolay olmayacaktı. Atılan her adımda, mücadelenin her gelişim aşamasında kişinin kendisinde bir başka boyutuyla dışa vuran, o nedenle de sürekli bir mücadele içerisinde olunması gereken, insanın yakasına yapışmış olan ve mutlaka kurtulması gereken bir illet olma özelliğine sahipti. Apocu Hareketin mücadele tarihi içinde yaşanan stratejik hamleler döneminde kadrolarda yaşanan ve kendini dışa vuran sorunlar da bunun somut bir göstergesiydi.

III. Grup süreci kadrosunun temel özelliği

Apocu Hareketin yaşadığı stratejik partileşme dönemlerinde yaşadığı ve karşılaştığı sorunlar kaynağını aynı yerden almış olsa da biçimsel olarak, dönemlerin özellikleri, öncelikleri ve biçimleri açısından birbirinden farklılıklar da vardır. Ancak bu sorunlar kendini hangi biçimlerde dışa vurmuş olsalar da Apocu Hareketin mücadele tarihinde görüldüğü gibi; içerisine girilen her mücadele döneminde Önder Apo'nun yol göstericiliğinde dönemin taktikine girilerek aşılmış ve yeni bir mücadele dönemine giriş mutlaka sağlanabilmıştır.

a) İdeolojik grup ve partileşmenin kadrosu; İlk çıkışın temel özelliklerini taşımaktaydı. İdeolojikler, sorunların tahlilinde ve çözümünde ideolojik çözüm arayışlarıyla birlikte bunların pratikleştirilmesi temelinde görev sorumluluklarıyla da donanımlıydılar. Asıl olarak da partileşen kadro olma özelliğini taşımaktaydılar. Bu yönüyle teori ve pratiğin birlikteliğini esas almaktaydılar. Deneme-sınama içerisinde -yanılma payı her zaman olacak- bir pratik yürütmekteydiler. Bunun bilincinde ve farkında olunması, kadronun kendini tanımasına olanak tanıdığı gibi, kendini aşmasına da fırsat tanımaktaydı. İddia, amaca bağlılığın gereklerini yerine getirmek için her zaman bedel ödemeye hazırıldılar. Ruhta amatör, mücadele ve yaşamda ise; adanmışlık, azim, kararlılık, cesaret, feragat gibi erdemler ön plandaydı. Bir nevi üstlendikleri sorumlulukla; başlangıcı temsil eden, temelleri atan, tarih yazıcılığı rolünü üstlenerek yön tayin edendiler. Kural ve ölçüler de bunlara göre belirlenmişti.

Bu görev ve sorumlulukların yerine getirilmesi için de karşı oldukları kapitalist modernite sisteminin, feodal toplumun özelliklerinden, düşünce biçim ve kalıplarının darlaştırıcı, sığlaştırıcı, sınırlandırıcı bağlarından kendilerini koparma öngörümü ve ona göre bir yaşam, ilişki ve mücadele tarzı içerisinde olunmuştur. Ret ve kabuller buna göre belirlenmiştir. Bu yönüyle, o güne kadar içerisinde olunan "toplumsallığın" dışında ayrı bir toplumsallığı

ifade ve temsil eden, düşünen, yaşayan, ilişkilerinde; demokratik, yaşamda; paylaşımcı, komünal olan özelliklere sahiptiler. İmkanlara dayalı bir mücadeleyi değil, mücadele ile yaratılan imkanları; mücadeleyi daha ileri safhaya taşımak için ele alan/değerlendiren bir yaklaşım ve tutum içerisine girilerek bunu ilkesel bir yaklaşım haline getirendiler. En temel sorun ise bu ölçülere ulaşma ve kendine hakim kılma mücadelesi içerisinde olmalarıydı. Ve bu doğrultuda atılan adımların da sahibiydiler. Atmış oldukları bu adımlarla elde ettikleri bu sonuçlara da o kadar kolay ulaşmamışlardı. Zorlanmışlar ve sorunlarla karşılaşmışlardı.

Yaşanan bu sorunlar da daha çok bilinç olarak net olunmasına rağmen; pratik faaliyetler içerisinde karşılaşılan zorlanmalar olarak karşılarına çıkmıştı. Bunlar da kararlı bir mücadele ve yaşamda iradi bir duruşla, yapılacak fedakarlıklarla aşılabilecek olanlardı. Aslında karşılaşılan bu sorunların daha güçlü bir kadro haline gelmesinde, sanıldığından daha çok; kazandıran yanlarının olduğu da bir gerçektir. Çünkü kadro, propaganda, örgütlenme çalışmalarıyla birlikte; kendini yaşamsal olan sorunlarını da çözen haline getirmişti. Sadece bununla da kalmamıştı. Propaganda ve örgütlenme faaliyetleri için yeni imkanlara kavuşarak, mücadelenin propaganda ve örgütlenme çalışmalarının sadece okuma, tartışma, örgütsel olarak bilinen faaliyetlerden ibaret olmadığını, pratik olarak da görmüştü.

Bu da kadroyu, hiçbir şekilde ne ailenin ve yakın çevrenin ne de farklı biçimlerde ulaşılabilir imkanlara dayanmadan, başkalarından beklemeden propaganda ve örgütlenme faaliyetlerini yürüten bir konuma getirmiştir. Bunların kadroya kazandırdıkları sanılandan çok daha fazladır. İlk başta da iradesinin güçlenmesine yol açmıştır, kendini tanımaya imkan sağlamıştır. Öz güveninin, gücünün gelişmesine, kuvvetlenmesine, yeteneğinin farkına varmasına katkı sunmuştur. Bunlara dayanarak propaganda ve örgütlenme gücünü daha etkili bir hale getirmiştir. Onun içindir ki, propaganda ve örgütlenme çalışmalarını yürütürken, karşılaştığı zorlanmalar sorunlar Apocu kadro özelliklerinin daha da pekişmesine yol açmıştır. Gerek Önder Apo'nun yaptığı çözümlerle, değerlendirmelerle gerekse de parti öncü kadrolarının parti tarihinde yaşamışlıklara, büyük şehitlerimiz; Haki Karer'e, Kemal Pir'e, Mehmet Hayri Durmuş'a, Sakine Cansız'a dair anlatımlarında, yaşanan, karşılaşılan bu sorunları aşmak için yürütülen mücadele çok yalın bir şekilde dile getirilmiştir.

Apocu Hareket'e yönelik saldırı ve komplolar

Apocu Hareketin oluşum ve gelişimi içerisinde kadronun karşılaştığı zorlanma ve yaşadığı sorunlar aynı zamanda bir sınav olma özelliğini taşımaktaydı. Ancak bu sınav deneme-sınama amaçlı

olarak yapıları değildi. Mücadele-
nin kendi diyalektiği içerisinde ya-
şanmaktaydı. Apocu Hareketin
kadroları böylesi bir sınavdan geç-
mişlerdi. Bu mücadelede kaza-
nanlar olduğu gibi yenilenler de
olmuştu. Bunlar da Apocu bir kadro
haline gelemeyerek, içerisinden
gelinesi düzene/sisteme, “toplum-
sallığa” rücu etmiştir. Onları böy-
lesine geriye götüren de içerisinden
geldikleri “toplumsallıkların” bağ-
larından, düşünüş biçimi, yöntemi,
tarzı ve üslubundan kendilerini
kurtaramamış olmalarıdır. Onun
içindir ki her zorlandıklarında, öz-
lemine duydukları alışkanlıklar her
akıllarına geldiğinde, içerisinden
geldikleri “toplumsallığa” yönlerini
çevirmekten kendilerini kurtara-
mamışlar; zayıflıklarına güç geti-
remeyerek yenilmişlerdir.

Apocu Hareket ideolojik grup-
laşmadan, partileşme sürecine böyle
bir gelişim seyri içerisinde girmişti.
İçerisine girilen bu sürecin kadrosu
da amatör ideolojik grup dönem
ilişkilerinin aşıldığı bunun yerine
kendi içerisinde merkezileşen bir
örgüt ilişkisinin almaya başladığı
bir dönemin özelliklerini taşımak-
taydı. İdeoloji ve politikada yetkin-
leşen, ateşte sınanan bir kadro
olma özelliğine sahiptiler. 1975’i
1976’ya bağlayan yılbaşı gecesi
Ankara-Dikmen’de yapılan toplan-
tıyla başlayan süreç, bu anlamda
bir başlangıç teşkil etmekteydi.

Bu süreçle birlikte Apocu Ha-
reket sadece soykırımcı TC Dev-
leti’nin değil, onun bağlı olduğu
NATO ve ABD ile reel sosyalist
güçlerin de dikkatini çeken, izlem
ve gözlem altına alınan bir dö-
nemdir. O nedenledir ki, Apocu
Hareket bu dönemle birlikte kap-
samı bir saldırı ve komplolarla
tasfiye edilmek istenen, örgütlü bir
hareket ve güç haline gelmiştir.
Türkiye’de MHP çizgisinde ordu
içerisinde zamanın Kara Kuvvetleri
Komutanı Orgeneral Namık Kemal
Ersun’un adıyla anılan askeri faşist
bir darbenin hazırlıklarının yapıldığı
ve devreye konulduğu bir süreçte
bu doğrultuda ilk adım atılmıştır.
Antep’te “Beş Parçacılar” olarak
bilinen ve kendilerini “Sterka Sor”
olarak adlandıran ajan provokatör
çeteci grup tarafından 18 Mayıs
1977’de Haki Karer’in katledilmesi
ve onu takip eden günlerde Anka-
ra’da Önder Apo’ya karşı düzen-
lenen komplo böylesi bir süreçte
yaşanmıştır. Önder Apo’nun ön-
görüsü ve hareket tarzıyla, imha
ve tasfiye amaçlı bu komplo boşa
çıkarılırken, içerisine girilen sürecin
ne kadar çetin ve zor geçeceğinin
de işaretleri görülmüştür.

Bu şekilde; Apocu kadronun o
dönemki özelliklerini belirleyen de;
birincisi, Apocu Hareketin; örgütsel
olarak kaydettiği aşama, **ikincisi**,
soykırımcı TC Devleti tarafından
başlatılan tasfiye ve imha amaçlı
komplo ve saldırılardır. Artık bu
süreçten sonra hiçbir şey önceki
gibi olmayacaktır. Amatör grup iliş-
kileri ve hareket tarzıyla ne örgütsel
olarak içerisine girilen dönemin ih-
tiyaçları karşılanabilir ne de soykı-
rımcı TC Devleti’nin saldırıları kar-
şısında durulabilirdi. Olması gere-

ken daha profesyonel ve merkezi
çalışma ve ilişkilere dayalı örgüt-
lenme çalışmalarının yürütülmesi,
hareket ve mücadele tarzı içeri-
sinde olunmasıydı.

Bu bilinç ve kararlılıkla hareket
eden Apocu Hareket kendisine karşı
tasfiye ve imha amaçlı saldırıları
boşa çıkarırken, büyük gelişmeler
yarattı ve önüne koyduğu partileşme
hedefine 25-27 Kasım 1978’de yap-
tığı kuruluş kongresiyle ulaştı. İş-
birlikçi-ihanetçi yapıya, kontra-faşist
örgütlenmelere karşı içerisine girilen
öz güç ve savunmaya dayalı bir
direnişle, reformist, küçük- burjuva
milliyetçisi ve sol bir kisse içerisinde
olan ulusal inkarcıları da bünyesinde
toplayan sosyal-şoven grupların,
örgütlerin saldırılarının yoğunlaştığı
bir süreçte yürütülen zorlu bir mü-
cadeleyle bunlar başarıldı.

Bu dönemin temel kadro özellik-
leri ve kadro sorunları da buna göre
bir biçim kazanmıştı. Kadro da buna
göre merkezileşen örgüt ilişkisinin
resmiyetini esas alarak; çalışmalarını
daha fazla profesyonel yürütmeli,
gizlilik kurallarına uymalı, düşmanın
olası saldırılarını öngörerek hareket
etmeli ve hazırlıklı olmalıydı. Kendini
içerisine girilen mücadele döneminin
görev ve sorumluluklarını yerine ge-
tirmek bir düzeye getirerek, eğit-
meliydi. Kitle ilişkilerini ve örgütlen-
mesini buna göre düzenlemeliydi.
Yaşanan sorunlarının kapsamını
belirleyen de bunlardı. Bu düzeyde
kendini gözden geçirenler, yürüyü-
şüne devam ederken; yeterince ge-
reklerinin yerine getirilmemesi, ama-
tör grup ilişkilerinde ısrar, profes-
yonel bir şekilde çalışmaların yürü-
tülmemesi, resmiyete gelmesini,
gizlilik kurallarına azami bir şekilde
uyulmasını engelliyordu.

Partileşme önünde yaşanan kad-
ro sorunları bunlarla da sınırlı değildi.
12 Eylül 1980 askeri faşist darbe-
siyle birlikte faşizmin baskısının art-
tığı koşullarda partileşmeyen, ‘güzel
bayram günlerinde en devrimci’ ge-
çinen devrimcileşmeyen, Apoculaş-
mayan, yurtdışında geri dönüş ha-
zırlıkların yapıldığı bir süreçte kü-
çük-burjuva reformist düşünceler,
Parti mücadelemizin önüne çıkan,
fakat Önder Apo’nun kararlı ve
ısrarlı mücadelesi ile aşılan sorunlar
arasında yerini almıştı.

b)

Askerileşme-komutanlaşma-ord-
ulaşma döneminin kadrosu; 15
Ağustos 1984 Gerilla Hamlesi ile
başlayan süreçte askerleşen-kom-
utanlaşan-ordulaşan olma göreviyle
donanımlıydı. Bu hedefe ulaşıldı-
ğında birinci stratejik hamle dö-
neminde çetin bir mücadele ile par-
tileşmiş olan kadro ile devrimin ger-
illası, ordusuna kavuşmuş ola-
caktı. Bu da Uzun Süreli Devrimci
Halk Savaşı içerisinde başarılabilecekti.
Fakat bu o kadar kolay olmayacaktı.
Engeller vardı. Bu engellerin ba-
şında da bugüne kadar hep başka-
larının bir askeri olarak kullanılan,
kendi içerisinde parçalanarak bir-
birine düşman haline getirilen bir
halk gerçekliği ve soykırımcı TC
Devleti’nden güç alan feodal çete-
ciliğin varlığı gelmekteydi. Başûr
Kurdistan’da üstlenmiş olan ve dört

parça Kürdistan üzerinde değişik
görüntüler altında oluşturduğu grup-
lara dayalı kontrolü elinde tutmaya
çalışan ve kendi dışında başkasının
varlığına olanak tanımak istemeyen,
bu çeteleşmenin siyasallaşmış hali
olan KDP bunlar içerisinde en teh-
likeli olanıydı. Askerileşen-komu-
tanlaşan-ordulaşan öz olarak par-
tileşerek gerillalaşan kadro gerçek-
liğine; soykırımcı TC Devleti’ne karşı
yürütülen savaşa olduğu kadar hem
çizgi hem de pratik konumlanış ola-
rak KDP’ye karşı yürütülen müca-
dele ile ulaşılacaktı. Partileşen kad-
ronun içerisine girilen dönemin görev
ve sorumluluklarıyla kendisini dona-
nımlı kılması ancak bu şekilde ola-
naklı hale gelecekti.

İçerisine girilen bu mücadele dö-
neminin, öncekinden farklı olan en
belirgin özelliği de buydu. Karşıla-
şılacak olan zorlanmalar ve yaşa-
nacak sorunlar da bu mücadeleye
göre bir biçim kazanacaktı. Sadece
bununla da kalmayarak bugüne ka-
dar Kürdistan toplumsallığının bu-
laştırıldığı kirlenmeden arınmasını
sağlayacak olan bir ortam da ha-
zırlayacaktı. O nedenle de gerilla-
laşma bu her güç karşı askeri ola-
rak olduğu kadar ideolojik bir mü-
cadeleyi de bağrında taşıyordu.

Neredeyse bugün kırkıncı yılını
doldurmak üzere olan Kürdistan’da
yürütülen gerilla savaşı başından
itibaren bu her iki gücün saldırıları
altında yürütülerek bugünlere kadar
geldi. Böyle bir gerçeklik içerisinde
yaşanan gerillalaşma sorunları da
öz olarak kaynağını buradan al-
mıştır. Üçüncü Kongre’den sonra
gerilla içerisinde yaşanan, resmi
temsilcilerinin kaçışına rağmen son-
rasında da etkisini sürdüren “dörtlü
çete” bunun en somut bir örneğidir.

Soykırımcı TC Devleti ve işbir-
likçisi olan KDP’yle birlikte, gerilla
içerisindeki uzantıları olan “Dörtlü
çete” ve temsil ettiği çizgiye karşı
mücadele içerisinde büyük bedeller
ödenmiş, kayıplar verilmiş, devrim
için imkanlar oluşmasına rağmen,
gerektiği gibi değerlendirilerek zaman
kayıbı yaşanmıştır. Böyle bir
gerçekliğe rağmen -uzun bir süreyi
bulmuş olsa da- yürütülen bu mü-
cadelede başarılı olunmuş, gelinesi
aşamada da dönemin ihtiyacına
yanıt olacak gerilla ölçülerine ka-
vuşulmuştur. Önder Apo’nun De-
mokratik Modernite çizgisinde elde
edilen bu başarı, partileşen kadro-
nun; döneminin gerillacılığına ulaş-
masında olduğu gibi; Demokratik
Ulus İnşa Mücadelesi’nin görev ve
sorumluluğuyla donanımlı hale gel-
mesini sağlayacak ve karşılaşılabilecek
olan sorunların aşılmasının güven-
cesi olacaktır.

c)

Demokratik ulusu inşa döneminin
kadrosu; Önder Apo’nun üçüncü
doğuşuyla başlayan sürecin görev
sorumluluklarını yüklenendir. Öne çı-
kan Demokratik Ulus inşa görevini,
partileşme ve gerillalaşma ile bu-
luşturarak kadro özelliklerini, birini,
diğerine öncelemeden biri olmadan
diğerlerinin olmayacağını bilinciyle
bütünlüklü yaşayandır. Uluslararası
komplo sonrasında, özellikle de
geride bıraktığımız son on yıl içeri-

sinde yaşananlar; Parti öncülüğü-
nün, gerillanın güvencesi olmadan
Demokratik Ulus İnşası’nın başa-
rılmasının mümkün olamayacağını
somut olarak göstermiştir.

İçerisinde yaşamakta olduğumuz
dönemin görev ve sorumlulukları da
çok hızlı bir şekilde birbirini tamam-
layan bu özelliklerle donanımlı bir
kadro ölçülerine ulaşmayı ertele-
nemez bir görev olarak önümüze
koymuş ve bunu daha da zorlu bir
hale getirmiştir.

Unutulmamalıdır ki, Kürdistan
Devrimi ideolojik grup döneminde
yürüttüğü mücadele temellerine bağ-
lı kalarak, gerillalaşma döneminin
kazandırdıklarıyla bugünlere ulaş-
mıştır. Demokratik Ulus İnşa görev
ve sorumluluğu ile donanımlı olan
kadro da Kürdistan Devrimi’ni zafere
taşıyan kadro olarak tarihteki yerini
alacaktır. O nedenle de her birimizin
mutlaka ama mutlaka bunu hak
edebilmek için görev ve sorumlu-
luklarımızı partileşen, gerillalaşan,
demokratik ulus inşa arayışçısı olan
kadro özelliklerini bir arada yaşa-
yanlar haline gelme mecburiyeti
vardır. Şimdi bu görevi başarma
zamanıdır.

Bu görevi başarma koşulları var-
dır. Bu koşulları değerlendirebilmek
için de partileşme ve gerillalaşma
dönemlerinden gerekli olan sonuçları
çıkarmasını bilmek gerekmektedir.
Bu, mutlaka yapılabilmelidir. Bugü-
nün görevlerini başarabilmenin sırrı
burada gizlidir, Bu sırda ulaşıldığında
bugünün görevini başarmanın önün-
de hiçbir engel kalmayacaktır.

Her ne kadar Apocu Hareketin
ortaya çıkışından bugüne, yarım
asır gibi bir süre yaşanmış olsa da
bu gerçek öneminden bir şey kay-
betmemiştir. Dün, bugün içerisinde
yaşamaya, önem ve anlamını ko-
rumaya devam etmektedir. Bundan
hiçbir kimsenin şüphesi olmamalıdır.
Bu, dün olduğu gibi bugün de ‘öyle
yaşayacağız’, ‘savaşacağız’, ‘dire-
neceğiz’ anlamına gelmemektedir.
Zaten yarım asrı bulan mücadele
gerçekliğimiz de buna ne imkan
tanır ne de müsaade eder. Çünkü
yarım asrın kazanımları artık üzerine
yeni olanı eklemeyi, zaferi kazanmak
için dönemin görev ve sorumluluklarını
yerine getirmeyi emrediyor.

IV.

Demokratik Ulus İnşa Kadrosu

İçerisine girdiğimiz 2023 yılı da
Demokratik Ulus İnşa kadrosunun
görev ve sorumluluklarını yerine ge-
tirebilmesi için her zamankinden
daha elverişli koşulları geride kalan
2022 yılından devralmış bulunuyor.

2022 yılı gerek soykırımcı TC
Devleti ve onun iktidar gücü AKP-
MHP faşizmi ve işbirlikçisi KDP,
gerekse de bunların sırtlarını da-
yadığı ve güç aldığı küresel ser-
maye güçleri için büyük güç kay-
bıyla kapattıkları bir yıldır. İçerisine
girilen 2023 yılında uğradıkları bu
güç kaybını telafi etmeleri de müm-
kün görünmemektedir.

Öyle anlaşıyor ki, soykırımcı
TC Devleti de dayandığı küresel
sermaye güçleri de 2023 yılını ve-

reckleri ağır kayıplarla kapatacak.
Fakat böyle bir duruma düşmemek
için de, her olanağı sonuna kadar
değerlendirmekten de geri kalma-
yacaklardır. Bu güçlere böyle bir
fırsatı tanımamak; günümüzde De-
mokratik Modernite ve anti kapitalist
tüm güçlerin önünde, mutlaka yerine
getirilmesi gereken bir görev olarak
duruyor. Belki küresel anlamda ol-
masa da bunu başta Kürdistan ol-
ma üzere Ortadoğu’da başarmanın
olanağı fazlasıyla var. Bunun sağ-
lanmasında da bizlerin görev ve
sorumluluklarını yerine getirmesi bü-
yük bir önem taşıyor.

Soykırımcı TC Devleti 2022 yılını
sadece ağır bir yara alarak değil,
aynı zamanda yenilgiyle kapatmış-
tır. Bunu sağlayan da Önder
Apo’nun ve Kürdistan Özgürlük
Gerillasının Zapta-Avaşın’de-Me-
tîna’daki tarihi direnişidir. Bu yenilgi
soykırımcı TC’nin özel-kirli savaş
gücünü kırmıştır. O nedenle de
Rojava’ya yönelik planladığı kara-
dan işgal saldırısını -vazgeçmemiş
olsa da- belirlediği zaman içerisinde
başlatamamıştır. Böylece umudunu
Rojava işgal saldırısıyla geriye çe-
keceği ve tazyikini düşüreceğini
umduğu; ekonomik, siyasal, top-
lumsal sorunlarını daha derinden
yaşar hale gelmiştir. Başladığı be-
lirlilen seçim sürecine rağmen se-
çimlerin yapıp, yapılmayacağı da
tartışmalı bir hale gelmiştir.

Oluşan bu elverişli koşulları ge-
rektiği gibi örgütleyerek, Bakur’da
Kürdistan ve Türkiye halklarını dev-
rimci bir dalgalanmada/kabarışta
buluşturarak, halklar lehine çevirme
olanağı vardır. Yine Kuzey doğu
Suriye’de olduğu gibi; aşağısındaki
Suriye topraklarında Kürt ve Arap
ile diğer halkları buluşturarak özgür
ve demokratik bir yaşam ve düzen
inşa edebilir ve bunu tüm Ortadoğu
geneline yayabiliriz. Bunun sağ-
lanmasında da en büyük görev
bizlere düşmektedir. Bunu sağla-
yacak gücümüz, potansiyelimiz var.
Yeter ki 2023 yılında kadrolar olarak
üstlendiğimiz görev ve sorumlu-
luklarımızı yerine getirelim!

Önder Apo İkinci Doğuşu’nda
sıfırın altında olarak görülebilecek
“imkanlarla” Kürdistan Devrimi’nin
yolunu döşemeye başladı. Çok
büyük saldırılar altında taşlarını
döşediği bu yolda yürüyüşünü sür-
dürerek kazanımlarla dolu bir tarih
yaratarak Kürdistan Devrimi’ni bu-
günlere getirdi. Şimdi bugünlere
getirilen Kürdistan Özgürlük Dev-
rimini zaferle taçlandırmanın ola-
nakları ortaya çıkmış bulunmak-
tadır. Yeter ki, Önder Apo’nun ikinci
doğuşu’yla döşemeye başladığı
Kürdistan Devrimi’nin yolunda doğ-
ru yürümeyi başaralım, yarım asır
gibi bir tarihe sahip olan Özgürlük
Mücadelesi’nin şanlı tarihinden ve
pratiğinden gerekli olan sonuçları
çıkaralım!

AKP-MHP İKTİDARI TARİKAT VE CEMAATLERİN BİRÇOĞUNU TÜRK İRKÇILIĞI YAPMAKLA GÖREVLENDİRMİŞ VE BUNLARA SUÇ İŞLEME ÖZGÜRLÜĞÜ TANIMIŞTIR

Türk'ün yiğitliği kimyasal gazlarla Kürt gerillasına karşı savaşmaktır. Yerliliği ve milliliği cennet Anadolu topraklarının altını oymak, üstünü de uluslararası sermayeye satmaktır. Yaşananlara bu pencereden bakınca İsmailağa Cemaatine bağlı bir vakfın başındaki birinin kızını altı yaşında satması da dinin gereği olabiliyor. AKP'li milyon Dolarlık yatı dini hassasiyet sahibi biri mahremi için alırsa, altı yaşındaki çocuğu dini gelenek gereği satan da çıkar. Böylece altı yaşında kızını satan baba İslam'ın birinci halifesi Ebubekir'i, kızı satın alan da peygamber sünnetini taklit ettiğini varsayabilir. Devlet bakanları da iktidarları için "bir kereden bir şey çıkmaz" ya da "bu olayı iki yıldır biliyoruz, denetimimizdedir" demekte sakınca görmeyebilirler. Toplumsal ahlakta çökme, çürüme ortaya çıkınca her türlü kötülük yaşanabilir.

Cihan Eren

Dinler tarihinde üzerinde en çok konuşulan, tartışma yürütülen konulardan birinin de Tarikat olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Bu İslam'da da yaşanmıştır. 2022 yılının sonlarına doğru Nakşi tarikatına bağlı, İsmailağa adıyla bilinen bir Türk cemaatinin hocalarından birinin, altı yaşındaki kızını müridine sattığı, çocuğun yıllarca tecavüze uğradığı açığa çıktı. Bu olay bir kez daha tarikat ve cemaat konusunda tartışmanın fitilini ateşledi. Kuşkusuz tarikat olgusunu tartışmak için bu Türk cemaatinde yaşananları gerekçe yapmak, tarikat meselesini bu ve benzer olaylarla tartışmak istenen sonucu veremeyeceği için pek sağlıklı olmayacaktır. Konuyu bu olay üzerinden tartışmak, bu yazının ileriki paragraflarında da anlatmaya çalışacağımız gibi Türk dinciliğini tanıtmak, özelliklerini anlamak için bir yere kadar olanak verir; fakat İslam'daki tarikat cemaat meselesini yeterince anlatamaz, tarihi hakkında da bir şey veremez. Dolayısıyla İslam'la ilgili birçok konuda olduğu gibi tarikat olgusunda da doğruları görmek, meseleyi tarihsel dayanak ve gerçekliği içinde ele alabilmek için "Türk tarzı tartışma"nın dışına çıkmak gerekir.

Geçen yılın sonlarında bir gazetecinin açığa çıkardığı malum tecavüz olayından sonra tarikat meseleleri hakkında yapılan tartışma "Türk tarzı" ile olduğu için konu saptırıldı, iktidar klikleri arası güç çatışmasına dönüştürüldü. Hangi anlayıştaki Türklerin daha iyi olduğunun propagandası yapıldı ve böylece günümüz için de gerekli olan bir tartışma konusu adeta heba edildi. Oysa ki tarikat konusu doğru tartışılırsa, İslam aleminin içinde bulunduğu bir takım iman ve amel problemleri çözülebilir; tarikatların dini yorumları ve yaşam biçimleri daha demokratik kılınabilir; günümüzde ahlak ilkeleri dikkate alınarak sosyal hizmetleri yeniden tanımlanabilir, toplumsal yaşamda kendilerine ait alanlar belirlenebilir.

Tarikat ve İslami cemaatlerin Türk İslam sentezi baskı ve yönlendirmesiyle yaşadığı sapmaları, dinci milliyetçi Kürtlerin bu faşist dincilikle kurduğu işbirlikçi ilişkisini değerlendirmeye geçmeden önce, "Türk tarzı tartışma" veya "Türk iktidar aklı" ile ne anlatmak istediğimizi kısaca belirtelim.

"Türk tarzı tartışma" ile özel savaş devletinin ve iktidarının şu aklını tanımlamaya çalışıyoruz; konu ne olursa olsun bu akıl gerçekliği sap-

AKP, Türk halkının geleceğini tehlike altına sokmuştur. Çünkü, toplumları bir arada tutan ahlaki bağlarıdır. AKP Türklerdeki ahlaki bağları önemli oranda çözmüştür. Yalan, talan, hırsızlık, tecavüz, adam kayırma, yurt dışına para aktarma, Kürtlerin malına mülküne konma, Kürdistan coğrafyasını talan edilecek bir yer olarak görme, Kürtlere karşı kimyasal gazlar kullanma, Kürtleri hapslere doldurma gibi gayri ahlaki ve gayri insani hemen her şeye Türklük, yerlilik, millilik demiş ve bir kesime de kabul ettirmiştir.

tırmaya odaklanır. İkincisi, derin ve sosyolojik değil, Türk devletinin, Türk iktidarının ve kompleks yığını resmi Türklüğün hoşuna gidenleri söyler. Üçüncüsü, her meseleyi mutlak suretle "kara", "yeşil" ve "beyaz" faşist Türklerin çıkarlarına yontarak sonuçlar çıkarmaya çalışır. Ve en önemlisi de büyük propaganda makinesini çalıştırarak yoksul kitleleri de buna ikna etmeye odaklanır. En az yüzyıldır çalıştırılan bu yöntem nedeniyle Türkler de sağsol, dinci-dinsiz, hemen her kesim az ya da çok "Türk tarzı tartışma"nın verdikleriyle eğitilmiştir. Günümüz Türklüğünü tanımak ve anlamak için bu hususu önemsemek gerekir.

Türkiye'de yaşamış ve eğitim kurumlarından geçmiş hemen herkes bu "Türk aklının" kendisini az ya da çok etkilediğini bilmelidir. Bilinmesi gereken çok önemli bir diğer çarpıcı nokta ise bu aklın asla objektif olmadığıdır. Objektif olmaya çalıştığında da bu işi sübjektifliğini ispatlamak için yaptığını da unutmamak gerekiyor. Mesela bu akıl zaman zaman "bizim bir Kürt sorunumuz vardır," der. Kürtlere haksızlık edildiğini de kabul eder gibi görünür. Ama hemen aynı tartışmada ve aynı anda şunu da ekler; "neden bir Kürt sorunumuz var, neden Kürtlere haksızlık edilmiştir, edilmektedir, sorularını da sormak gerekir" şeklinde kendini ve yaptıklarını doğrulamaya, haklı çıkarmaya yarayacak gerekçelere başvurur. Sonunda bu akıl yürütmeye tartışmayı getirip şuna dayandırarak içinden çıkmaya, hitap ettiklerini de ikna etmeye çalışır; "Kürtler olma-

saydı Kürt sorunu da olmazdı, haksızlığa da uğramazdı. Kürtlere yapılanların nedeni bizim Kürt inkarcılığımız, soykırımcılığımız değil, Kürtlerin var olmasıdır, Kürtler olmasaydı, haydi var diyelim hak talep etmemiş olsalardı Kürt sorunu olmaz, kendilerine de haksızlık edilmezdi, Kürtler olarak size yapılan haksızlığın olmamasını istiyorsanız Kürt olmaktan vazgeçin" demeye başlar. Kuşkusuz bu akıl yürütme biçimi tüm bunları oldukça dolaylı, "kuzu postunda kurt" numaralarıyla anlatır, anlatımlarına "Türk yöntemi bilimsellik" ile kanıtlar sunmaya koyulur.

Türk dinciliği aynı zamanda devlet ve iktidar demektir

Son tarikat olayı da bu yöntemle tartışıldı, bu akıl ile konu ele alındı. Çünkü Türk dinciliği aynı zamanda devlet ve iktidar demektir. Türk egemenleri ancak dincilikle, laik de olsalar teolojik düşünme yöntemiyle iktidar olabileceğine inanmaktadır. Örneğin laik olanların Mustafa Kemal ve arkadaşlarına yaklaşımı ile dini cemaate üye kişilerin Şeyhlerine bağlılığı, yaklaşımı tıpa tıp aynıdır. Aralarındaki fark laiklerin "biz bilimsel" demesi kadardır. Bu çok önemli Türk akıl yürütme alışkanlığından ötürü Türklerde eleştiri, küfür olarak anlaşılıyor. İktidarda olanlara muhalefet edenler vatan haini sayılıyor. Sosyalistler, demokrat ve yurtseverler gibi farklı düşünmeye çalışanlara kafir, ajan, asla Türk olmayanlar vb şeklinde damgala-

nıyor. Daha önce AKP'li kadın bir bakan yine bir cemaat yurdundaki tecavüze "bir kereden bir şey olmaz" demişti. İşte bu da bir çeşit "Türk tarzı tartışma"dır, akıl yürütmedir; iktidardaysan söylediğin her şey doğrudur, yaptıklarının da halkın asla bilemeyeceği ve anlayamayacağı bir nedeni olduğu için iyidir, yararlıdır; her şerde bir hayır vardır.

Halktan ve demokratik yurtsever kesimden tepki gelişince, sivil toplum gündem yaratıp üstüne gidince altı yaşındaki kıza yapılan vahşilik ancak kabul edilebildi. AKP'li kalemşorlar sanki bu tür ahlaksızlıkları hiç bilmiyorlarmış gibi, böyle bir şey kendilerine bağlı bir cemaatte, kendilerinin üyesi olduğu tarikatta olamazmış gibi, "ama bu nasıl olabilir, bu nasıl yaşanabilir" demeye başladılar. Bu tarzda olaya sahiplenip tepki göstermeye ve eleştiri yapmaya da "Türk tarzı itiraf" demek yanlış olmaz. Çünkü yine Aileden Sorumlu Devlet Bakanı AKP'li kadın bu olayı iki yıldır biliyoruz itirafında bulundu. Yani her şeyin devletin bilgisi ve denetiminde olduğunu itiraf etti. İşte bu veri, "bu olay nasıl yaşanabilir" demeyi "Türk tarzı itiraf" yapmış olur. Malum olay ancak bu itiraflardan sonra gündeme alınabildi, tecavüzçüler de tutuklanabildi. Tabi davaların nasıl sonuçlanacağını şimdiden kestirmek pek mümkün değildir.

Türkiye'de son yirmi yıllık AKP iktidarında henüz üstündeki örtü kaldırılmadığı için bilinmeyen akla hayale gelmez çok sayıda çirkinlik, ahlaksızlık yaşanıyor. Birkaç gün önce bir milyon dolardan fazla bir fiyattan yat-

satın alan AKP'li biri "bu yatı mahremimi önemseydiğim için aldım" demişti. AKP ile birlikte Türkiye toplumunun en azından bir kesiminde, en kirli ve pis suçlarını dahi dini bir gerekçe ile izah ederek savunmak temel bir yöntem olmuştur. Bu gibi veriler bir toplumun orta ve uzun vadede geleceği için pek de hayra alamet değildir. Bu gayri ahlakiliğin sıradanlaştırılmasına siyaset, bu siyaseti de yerli ve millilik adı altında propaganda eden AKP, Türk halkının geleceğini tehlike altına sokmuştur. Çünkü toplumları bir arada tutan ahlaki bağlarıdır. AKP Türklerdeki ahlaki bağları önemli oranda çözmüştür. Yalan, talan, hırsızlık, tecavüz, adam kayırma, yurt dışına para aktarma, Kürtlerin malına mülküne konma, Kürdistan coğrafyasını talan edilecek bir yer olarak görme, Kürtlere karşı kimyasal gazlar kullanma, Kürtleri hapslere doldurma gibi gayri ahlaki ve gayri insani hemen her şeye Türklük, yerlilik, millilik, dinlilik demiş ve bir kesime de kabul ettirmiştir. Kendisine AKP muhalifi diyen resmi Türklüğün laik versiyonlarının da Kürt düşmanlığından ötürü bu politikaya sessiz kalması, çoğu durumda da ortak olup destek vermesi tam olarak bir çürümedir. Çünkü toplumda kötülüğün peyda olması değil, kötülüğü kabul etme eğiliminin gelişmesi ve rahatsızlık duyulsa da basit çıkarlar uğruna sessiz kalınması çürütücüdür. AKP iktidarı döneminde yaşanan çürüme, etnik ve dini anlamda temel ölçüsü kötülük olan bir kişilik ortaya çıkarmıştır demek mümkündür. Mesela bu Türk'ün yiğitliği kimyasal gazlarla Kürt gerillasına karşı savaşmaktır. Yerliliği ve milliliği cennet Anadolu topraklarının altını oymak, üstünü de uluslararası sermayeye satmaktır. Yaşananlara bu pencereden bakınca İsmailağa Cemaatine bağlı bir vakfın başındaki birinin kızını altı yaşında satması da dinin gereği olabiliyor. Milyon dolarlık yatı dini hassasiyet sahibi biri mahremi için alırsa, altı yaşındaki çocuğu dini gelenek gereği satan da çıkar. Böylece altı yaşında kızını satan baba İslam'ın birinci halifesi Ebubekir'i, kızı satın alan da peygamber sünnetini taklit ettiğini varsayabilir. Devlet bakanları da iktidarları için "bir kereden bir şey çıkmaz" ya da "bu olayı iki yıldır biliyoruz, denetimimizdedir" demekte sakınca görmeyebilirler. Toplumsal ahlakta çökme, çürüme ortaya çıkınca her türlü kötülük yaşanabilir. Tarihsel olarak da tespitli olduğu gibi Türk İslam sentezi çizgisinde Müslüman olanlar da daha vahşi, daha bir barbarca olabiliyor. Örneğin bu vahşilik, milyonlarca Ermeni'yi de bu ahlaksızlığı

ile katledebilirdi. İki yüz yıldır bu dinci akıl Kürt soykırımı yaparken Kuran'dan ayet okumayı ihmal etmiyor! Yine bu ve benzer saldırılarda görev alan suçlular kendisini herhangi bir tarikata bağlı Müslüman göstermekten de geri durmamıştır.

Gerçekte nedir tarikat? Neden dinlerde tarikatlara ortaya çıkmıştır? Toplumda çoğu insan neden bir tarikata bağlanmaya ihtiyaç duymuştur? Bu sorulara sosyolojik ve tarihsel gerçekler ışığında verilecek cevaplarla tanımlanacak tarikat ile iktidara bağlı tarikat gerçekliğini mukayese edersek, konumuz daha anlaşılır kılınabilir. Bununla Türk egemen zihniyetinde ve siyasetinde yeri olan tarikat gerçekliğinin hem nasıl ortaya çıktığını hem de bugün Kürtlere karşı bu gurupları neden ve nasıl kullandıklarını da daha gerçekçi ele alabiliriz. Yine yaşanan yozlaşma ve çürümenin nasıl ortaya çıktığını da objektif analiz edebiliriz.

Tarikatın amacı, iktidar İslam'a karşı halkın inancını demokratik yaşamaya için ortam yaratmaktır

Tek tanrılı dinler ilk çıktıkları toplum ve coğrafyanın dışına taşkırlarında, farklı dinsel ve etnik guruplarla karşı karşıya geldiklerinde zorunlu olarak çıkış dönemindeki kapasiteleriyle yetinemezler. Örneğin Hristiyanlık miladi 40'lı yılların Kudüs dönemi ile, İslam Mekke'deki ilk on yıldaki kurallarla kendini sınırlayamazdı, o sınırlarla yetinemezdi. Tarikat, kelime anlamıyla yollar demektir. Önerilmiş bir düşünce aracılığıyla tanrıyı, dini ve kutsallarını tanıtmayı amaçlar. Ayrıca tarikat kutsal varlıklarla ve değerlerle birey arasındaki ilişkinin kurulmasının yol ve yöntemini de ifade eder. İslam'da felsefe de olan tasavvuf düşüncesinin oldukça zengin kolları vardır. Tarikat tasavvuf düşüncesinin örgütü, bu düşüncelerden birinin etrafında bir araya gelmiş cemaat olarak da tanımlanabilir. Bu yanı sıra tarikat, dini zenginleştirmiştir; farklı etnik ve dinsel toplulukların yeni tanıştığı bir dini kabul etme yöntemi olup dinin demokratikleşmesini sağlamıştır demek yanlış olmayacaktır. Tarikat, bugün özellikle resmi Türklüğün anladığı, ele aldığı ve yaşadığı gibi bir amaç için çıkmamıştır. Çıktığı dönem ve dayandığı hakikat bilme yöntemi sınırları dahilinde devrimci bir örgüt, siyasi bir hizip ve İslam'ın sivil toplumu rollerini de temsil etmiştir. Örneğin Türk iktidar İslamcılarının çok iyi bildiği İsmaili tarikat ve cemaatlar, uzun yıllar Selçuklu barbarlığına ve katliamlarına karşı halkları savunmuş, o çağın devrimci özellikleri güçlü, ortakçı yaşamı ilke edinmiş, fedailer çıkaracak kadar inanç sahibi güçlü bir tasavvuf hareketi ve cemaati olabilmıştır.

İktidar İslamcılığa karşı, demokratik, halkçı ve devrimci yanı önde dindarlar tarihine baktığımızda karışımıza çıkan en güçlü kişiliklerin ve toplulukların Kürt oldukları görülecektir. Bu çizgideki çıkışın ilk büyük filozoflarından başta geleni Ebul Vefa el-Kurdi'dir. Rêya Heq Kürt Aleviliğinde ve Yarsanlar içinde birtakım reformlar gerçekleştirmiş olduğu dü-

şünülmektedir. Yaşadığı çağda kendisine "Tac'ül-Arifin", ariflerin tacı denilecek kadar derin bilgi ve birikim, dervişane yaşama sahip olmuştur. 11. yüzyılda yaşamış Ebul Vefa el-Kurdi, düşüncesiyle analık ettiği Vefailik yoluyla, Türkmen Aleviliğinin de yol önderi ve Pîr-i Pîran-ı (Pirlerin Piri) olmuştur.

Çok iyi bilindiği gibi İslam'da tarikat denilince de iş gelip Kürt dindarlara, alimlere dayanmaktadır. Kabul edildiği üzere İslam'da tarikat 12. yüzyılda Şêx Abdulkadir Geylanî ile başlar. Bu alimin ismiyle anılan ve ilk tarikat olarak kabul edilen tarikat ise Kadiriilik (Qedrî) olmuştur. Qedrî Sünni İslam'da, fikir atalığını, Şêxlerinin silsilesini ehlibeyt soyuna dayandırmış ilk tarikat olma özelliğine de sahiptir.

Düşüncesiyle İslam dairesi içinde tarikata yol açmış önemli bir diğer Kürt alim, Şêx Safî'dir. Ya da tam ismiyle Şêx Safiüddin İshak Erdebili'dir. Aslen Şengal'i olduğu, Rojhilat Kurdistan'a sonradan göçtüğü kabul edilmektedir. 13. yüzyılın ikinci yarısı ile 14. yüzyılın birinci yarısında yaşamış, kurduğu tarikatın Fars iktidar geleneği içinde yaşadığı değişim ve dönüşüm, 16. yüzyılda Safevi devletinin kurucu ideolojisi şeklini alarak, iktidar Şiiliğinin kimlik bulmasıyla sonuçlanmıştır.

Sünni İslam tarikatlarda adı anılması gereken bir diğer Kürt alim, 19. yüzyılda yaşamış Mewlana Xalid-ê Caf'tır. Türkler Kürt kimliğini inkar etmek için özellikle Mevlana Halit Bağdadi adıyla tanıtır. Özellikle de Türk ve Kürtler içindeki Nakşiliğin günümüzdeki yorumunun dayandığı alimdir. 2022'nin sonlarında altı yaşındaki kız çocuğunun babası tarafından bir müridine sattığı İsmailağa Cemaati Türklerdeki Nakşiliğin Halid-i koluna bağlı bir cemaattir. Adı anılması gereken bir diğer alimse günümüzde Nurculuk olarak bilinen cemaatin dayandığı dini yorumun sahibi Sait Nursi ya da Said-ê Kurdî'dir.

Görüldüğü gibi İslam'da tarikat olgusunun doğuşunda, örgütlenerek cemaatlaşmasında Kürt Müslümanların, alimlerinin rolü birinci sıradadır. Bunun nedenini İslam'dan önce de Kürtlerde güçlü bir dinin ve inancın olması olduğunu, klasik İslam tarihçileri de belirtmiştir. Zaten din kavramının kendisi de Kürtçe olup, bugün Kürtçenin tüm lehçelerinde kullanılan "deyn, Dên" yani borç kavramından türetilmiş Avesta dilinden gelmektedir. Kürt inanç hafızasına göre, her iyi insanın tanrısına karşı yerine getirmesi gereken ahlaki yükümlülükleri yani ödemesi gereken "deyn"i vardır. İşte bu kültür zamanla değişime uğramış, bugün din dediğimiz olgunun kendisi olmuştur. İkincisi, Kürt zihniyetinde hangi dinden, inançtan, mezhep veya tarikattan olursa olsun, din, iyi olan, iyi olmak zorunda olan insanın içinde bulunduğu duygu ve düşüncedir. Bu nedenle halen bile Kürtlerde dindar kişi mutlaka iyi olmak zorunda olan kişidir inancı ve kültürü vardır. Kürtlerde din temsilcisi insanlara güven duyulmasının temel nedeni bu tarihsel hafıza, vicdanı büyük şahsiyetlerin toplumda oynadığı roldür. Kürtler yeryüzünde

kendisine ait mitolojisi, dini, kitabı, peygamberi olan az sayıdaki halklardan biri, belki de başta gelenidir. Kürt alimlerin beş yüz yıl öncesine kadar da dini düşüncede oldukça yaratıcı ve etkili oldukları, neredeyse tüm tarikatlarda Rayver-Mürşit konumunda oldukları biliniyor. İşte bu öncülüğün dayandığı hafıza, Kürtlerin zengin ve köklü tarihsel ve kültürel geçmişlerinden kaynaklanmıştır. Bu nedenle bugün tarikat ve cemaat gerçeğini ancak bu Kürt tarihsel gerçeğini ele alarak doğruya yakın değerlendirebiliriz. Kürt gerçeği hem tarikatın ve cemaatin ne olduğunu hem de iktidar İslam tarafından ne duruma sokulduklarını çok iyi anlatan veriler barındırıyor.

Kürtler tarikatlarda mürşit, Pîr konumunu yaklaşık beş yüz yıl önceye kadar da çizgi, dinde yeni tatbik yöntemleri üretecek kadar güçlü bir düzeyde temsil ediyordu. Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluşuna kadar da belli bir hakimiyetleri, temsil güçleri vardı. 1925'e kadar da Şêx Said-ê Pîran şahsında yurtsever, halkçı damar varlığını ısgalciye karşı savaştıkları kadar güçlü sürdürmüştür. Kürtlerde tarikatlarda yer alanların 1990'larda bile Mela Abdurrahman-ê Tîmoqî gibi temsilcisi, Türk kontrgerillası Hizbullah'ın katlettiği çok değerli yurtsever seydaları da vardı. Toplumdaki etkileri zayıflamış olsalar da halen toplumsal ahlaktan beslenen bu yurtsever damar Kürt alimler içinde mevcuttur. Örneğin Rojhilat Kurdistan'da yaşanan serhildanlarda kadın özgürlüğüne vurgu yaparak halkların kardeşliği temelinde demokratik İran inancını dile getirerek katılan Kürt seydaları bu damarın günümüzdeki temsilcileri saymak yanlış olmayacaktır.

Türk egemenleri güçlendikçe, Kürt tarikatlarda düşüncede güç kaybetmiştir

Tarikatların Pîr'i Kürtler, bu alanda özellikle de son beş yüzyılda güç kaybetmeye başladılar. Bu düşüş sonunda Bakur'da Hizbikontra denilen Hizbullah'a, Başûr'da da Nakşi Barzani ailesiyle Kürt uluslaşmasına karşı sömürgecilerin safında yer almakla sonuçlanmıştır. Kürt dinciliğindeki bu sonucun, Türk egemenlerinin Sünni iktidar İslam'la Ortadoğu'da güçlenerek tek iktidar merkezi olmaya başladıkları, Fars egemenlerinin Şii olarak devletleştiği son beş yüz yıl içinde yaşanan gelişmelerin sonucu olarak anlaşılmalıdır. Türk egemenleri güçlendikçe, Kürt önderlikli tarikatlarda düşüncede, yaşamda, toplumsal alanda güç kaybetmiştir. Bunun çok farklı nedenleri vardır. Ancak en önemli neden, İslam'ın devlet dini olmasıyla birlikte, dindeki tüm yorumların devlete teslim olmak zorunda bırakılması, son beş yüz yıllık tarihte İslam ideolojisiyle yönetilen Sünni iktidar İslam çizgisindeki devletlerin en güçlü olanların Türk egemenlerince yönetilmesidir. Türklerin devletleşmesinde Kürt tarikatlara desteği, İslam ideolojisinin Kürt-Türk egemenleri arasında üstte yol açtığı ilişki biçimi çok stratejik bir rol oynamıştır. Bu ilişki de Türkler

devlet örgütünde tecrübe kazandıkça, devletleri İslam alemi içinde kabul gördükçe Kürt ideologlara ihtiyaçları azalmış, böylece tarikatta kalan Kürtlerin etkisi azalmış ve güç kaybetmesine yol açmıştır.

Hem mezhepler hem de tarikatlarda iktidar İslam'a karşı, onu eleştirmek temelinde ortaya çıkmıştır. Bu nedenle devlet ile tarikatlarda arasında her zaman birbirini gözetme, takip etme, ilişki ve ittifak kursalar bile birbirine tam güvenmeme, araya mesafe koyma da yaşanmıştır. Bu Türk egemenlerinin idaresindeki devletlerde de böyle olmuştur.

Selçuklular zamanında iktidarın asıl gücü ve sahibi Abbasi halifeleridir. Türk egemenleri asker ve komutanlar olarak halifeler için çalıştıkları kadar meşruiyet ve yasalılık elde etmiştir. Selçukluların Abbasiler nazarında kabul görmesini sağlamış eylemlerinden en etkili, daha yeni yeni çıkmış tarikatlara baskı altına alarak Abbasi halifesine bağlamak, halife iktidarına karşı çıkanları katletmek olduğu biliniyor. Bu nedenle Selçuklularda muhalif ve iktidar karşıtı tarikatlarda Türk egemenleri arasında çelişki ve çatışma yaşanmıştır. Haçlı Seferleri, akabinde gelen Moğol saldırıları iktidar İslam'ın Sünni mezhebini darbeleyince tarikatlarda gelişmesine daha uygun bir ortam doğmuş görünmektedir.

Osmanlı'nın kuruluşunda Kürt olduğu söylenen ve Vefai olduğu tahmin edilen Şêx Edabali'nin yönetildiği, fikirleriyle güç vermesi belirleyici rol oynamıştır. Şêx, kızını Osman'la evlendirerek bu aileyi eğitmiş, kendine mürit etmiştir. İstanbul'un ele geçirilmesine kadar da bu ilişki biçimi sürmüştür. Osmanlı büyüyünce ve Sünni İslam dünyasında başka güç de kalmayınca, bir iktidar kültürü olan asker-komutanın ideolojik kurumu baskılaması, istediği gibi yönlendirmesi ve güdümüne alarak kullanması gündeme girmiştir. Böylece kabaca 1500'lerden itibaren Türk egemenlerinin hem halkla hem de devleti yöneten sultanların İslam ideolojisiyle ilişkisi kökten değişecek bir yola girmiştir. Bu aşamadan sonra adım adım gelişecek olan, Kürt alimlerin, tarikat Şêxlerinin Osmanlı paşalarının mürşitti, Pîr'i değil, içlerinden bazılarının ancak Lalaları (çocuk eğitmeni, terbiyecisi) olabildiğidir.

Osmanlı'nın 1517'de halifeliği ele geçirmesiyle Osmanlı tam bir şeriat devleti olmuştur. Böylece devletin tarikatlara ilişkisinde de geçmişe göre belli değişiklikler tartışılmıştır. Örneğin yönetici sultan halife ma-

kamını ele geçirdiği için, tüm tarikatlarda ve cemaatlar İslam halifesine bağlı olmak zorunda bırakılmıştır. Tarikatların halife yönetimindeki bir devletin egemenliğinde kalmış olması, dine ve devlete karşı sorumluluklarını daha da artırmıştır. Bu durum aynı zamanda devletin de tarikatlara karşı sorumluluğunu büyüttü. Bu yeni dönemde tarikatlarda kimlik ve cemaatlarını devlete kaptırmamak için daha duyarlı, devletle arasına mesafe koyduğunda da iktidarın hedefi haline gelmemek için özel bir çaba içinde oldukları görülmektedir.

Osmanlı'da devlet ile tarikatlarda arasında görüntüde uyum, derinliklerde ise sürekli bir gerginlik yaşanmıştır. Bu nedenle Osmanlı'da tarikatlarda örgütlediği veya düşünceleriyle yönlendirmek suretiyle çıkardıkları isyanlar da olmuş, ama aynı zamanda bastırılmasında devlet yandaşı başka bir tarikatın müritleri de kullanılmıştır. Örneğin, Yeniçeri ocağı Bektaşî tarikatına bağlı, bir işgal ordusudur, halife için büyük katliamlar yapmayı görev bilen halk tabiriyle cani bir güçtür. Ancak sultana bağlı ve savaşta onu koruyan bu özel askeri kuvvet, daha sonra Şeyhülislamın fetvasıyla katliamla ortadan kaldırılmış, yerine başka bir tarikata bağlı yeni bir ordu kurulmuştur. Özcesi tarikatlarda Osmanlı'da şeriat yasaları dahilinde ve devletin belirlediği sınırlar içinde varlık sürdürebilmiştir. Özel mekanları, mülkleri olmuştur. Toplum içinde etkileri ve yetkileri, statü ve makamları da söz konusu olmuştur. Ancak ne zaman ki halife ve saraydaki hakim tarikatın çıkarlarına dokunacak eğilim, istek ve arayışları fark edilmiş o zamanda katliamlara uğramıştır. Bu minvaldeki çatışmalara verilecek bir diğer örnek ise Osmanlı sultanı IV. Murat'ın emriyle Diyarbakır'daki Nakşilerin öldürülmesi olayıdır. Devlet ve devlet klikleriyle tarikat arasındaki ilişki ve çelişkilerine, dayanışma ve çatışmalarına günceldeki örnek ise Gülen Cemaatinin devletle çatışmasında görüldü.

Tarikat ve cemaatların iktidarlara ilişkileri Türk ulus devlet döneminde değişmeye başlamıştır

Osmanlı'da tüm çelişki ve çatışmalarına rağmen tarikatlarda, şeriat yasalarını ve Sünni iktidar İslam hassasiyetlerini dikkate almış, en kabul edilmez dönemlerde bile devletin toplum içindeki uzantısı olmaktan kurtulamamıştır. Fakat Osmanlı

da dahil hiçbir feodal devlet, bugün ulus devletlerde gördüğümüz biçimde ve derinlikte toplumsal yaşam üzerinde hakimiyet kuramamıştır, kurma gereği de duymamıştır. Bu nedenle tarikatlardaki devletin baskısı altında olmaları bile kendi yaşam alanları olabilmıştır. Örneğin medreseleri ile ünlü çok sayıda Kürt tarikatı ve tarikat ailesi söz konusudur ki bazıları günümüzde de bu geleneği sürdürmeye çalışmaktadır. Bu dönemde devleti temsil eden hanedan ailesi ile tarikatlarda arasında hemen her alanda az veya çok bir paylaşım söz konusu olmuştur. Hanedan ailesinin stratejik çıkarları tehlikeye girmediği de bu paylaşımın göz yumulmuştur. Hanedan devleti tarikatlardaki ilişkisi ve gelişmeleri kullanarak birleşmelerini engellemiş, birbirine karşı kullandığı da olmuştur. Ancak ulus devletle birlikte tarikat olgusunun temsil ettiği yaşam ve kültür, zihniyet ve siyaset, yeni iktidar kükleriyle temelde ters denilebilecek duruma düşmüştür. Yeni devletin ulus kimliğini geliştirme amacı, bu iş için de laiklik-sekülerlik denilen ideolojiyle dini kullanma ihtiyacı, tarikatın dine bakış açısında kullandığı yol ve yöntemleri yeni devlet modeline ve ideolojisine göre ele almayı zorunlu hale getirmiştir. Böylece tarikatlardaki devletin ilişkisinin köklü bir değişiklikle yeniden düzenleneceği Türk ulus devletinin kuruluş dönemine girilmiş oldu.

Türk devleti, 1924 yılında Osmanlı hanedanının meşruiyetini ve yasalarını dayandırdığı hilafeti kaldırarak, iktidarının meşruiyetini laik hukuka dayandırmaya çalışmıştır. Halifeliği kaldırdığı gün diyaneti kurarak din politikasının ne olacağını da göstermiştir. 1925'teki yurtsever Kürt isyanını bahane ederek, tekke ve zaviyeleri kapatarak dini geleneğin örgütlenme biçimini de yasaklamıştır. Kürtleri Ocak, dergah ve medreselerden kopartarak camilere hapsedmiştir. Bu örnekler bize Türk ulus devletinin dini, toplumu devlete bağlamak için önemli bir araç olarak seçtiğini gösterir. Milliyetçilik denilen ideolojinin ulus devlet dini olduğu bilinmektedir. Türk milliyetçiliği ise dini laik söylemlerin perdesi altında kullanarak kendini din yapma milliyetçiliğidir. Bu nedenle Türk ulus devletinde dini devletin hizmetinde kullanma özünde Osmanlı geleneğini sürdürmeyi ifade etmiştir. Sadece kullanma yöntemi değiştirilmiştir.

Türk İslam ile İslam'daki tarikat ve cemaat gibi yorumlar arasındaki ilişkisinin anlaşılması çok önemlidir. Bu husus en çok da Türkmen halkın tarihinin ve kültürünün tanınması ve anlaşılması için gereklidir. Unutulmamalıdır ki Türk egemenleri içinde, Abbasî halifelerine köle yapılması için Türkmen satmış olanları bile vardır. Müslümanlık Türk egemenler arasında yayıldıkça, İslam kendileri için yeni bir kimlik olmaya başlamıştır. Bu da ancak 12. yüzyıl gibi oldukça geç bir tarihte yaşanmıştır. Halk olarak Türkmen ise köle ve asker olarak kalmaya devam etmiştir. Türk egemenlerinin İslamla iktidar olması, rüyalarında göremedikleri zenginliklere kavuşmalarına yol açmıştır. Bu nedenle Türk egemenlerinde İslamlaşmak ve İslam'a dayanarak iş yap-

mak, yaptıklarını İslami işler olarak sunmak bir karakter, kimlik ve değişmez bir siyaset haline gelmiştir. Tarikatlar bunu bildiği için kendilerini Osmanlıya İslami işler yapıyoruz diyerek kabullendirmiş, destek ve güç de alabilmiştir. Fakat Türk ulus devleti kendisini İslam'ın değil, Türk milletinin devleti diyerek tanımlamış, politik olarak da böyle konumlandırmıştır. Bu devlet kabul ettiği siyasi çizgi gereği insanları İslamlaştırmayı, İslam için çalıştırmayı değil, Türk yapmayı, Türk dediği kimliğe hizmet ettirmeyi önclemiştir. Türk ulus devletinde kabul görmenin yolu Türk olmaktan, iktidarın yoluyla Türkleştirme işlerinin başarısına bağlanmıştır. Osmanlıdaki İslamlaştırma kültürünü tanımış tarikatlardan bazıları bu yeni politikaya günah diyerek karşı çıkmıştır. Bu tutum çelişki ve çatışmalara yol açmıştır. Fakat, iktidar içinde iyice erimiş, iktidarın gücünü tanımış tarikat aileleri ve liderleriyse İslam yerine hızla Türklüğü yerleştirebilmiştir. İttihatçıların ve sonrasında da Kemalist kadroların bu politikayı teşvik etmesiyle Arvasiler gibi Kürt tarikat aileleri içinden bile Asyalı Türkmenlerden çok Türkcülük yapanlar çıkabilmiştir. Sadece Kürtler değil, Arnavut, Boşnak, Çerkez, Arap, Fars ve daha başka etnik kökenden kişi ve aile de bu kervana katılmıştır. Ancak tarikatlara mensup Kürtlerden İslam ümmet kimliği yerine Türklüğü ikame ederek pozisyon alanlar, hem Kürt tarikat geleneğinin çok köklü olması hem de kadim Kürt inanç tarihinin manevi gücünün büyüklüğünden ötürü diğer kesimlerden çok daha büyük tahribatlara yol açmıştır. Örneğin bu anlayıştaki Kürtler içinden, Kürtlerin demokratik ulusal talebine karşı sömürgeci soykırımcı TC'nin yanında kontrgerilla olarak savaşanlar çıkabilmiştir. Türk iktidar İslam geleneğinin bozduğu ve sapmaya uğrattığı tarikatçılık, Kürtlerin bir kesiminde siyasi ahlak boyutunda dünyanın başka hiçbir yerinde ve dininde görülmemiş ahlaksızlıklara yol açmıştır. Sonuçta Türk ulus devletinde dinsel ilişki bağlamında Kürt-Türk ilişkisi, bir mürşidin müridine biat etmesi, karşısında el pençe durması, müridinin belirlediği sınırlar içinde yaşamayı kabullenmesini çağırıştır olmuştur. Kürt tarikat geleneğinin Türk devletiyle ilişkisi, aynı zamanda dinsel kültürün iktidar gurupları ve ulus devlet politikalarıyla içine düşürüldüğü durumu da çok iyi anlatmaktadır.

Kürt tarikatlarda Türklüğü dayatmak Allah'ın ayetlerine karşı çıkmakla eşanlamlıdır

Türk ulus devleti herkese Türklüğü, Türk olmayı dayatmaktadır. Bundan en büyük zararı gören kesimlerden biri de Kürt kimlikli tarikat gurupları olmuştur. Çünkü diğer etnisiteler din değiştirme yoluyla kendilerini çok önceden Osmanlı tebaası görmeye başlamışlardı. Türk ulus devleti bu etnisitelere Türkleştirmeyi dayattığında, kültürel ve siyasi karşı direnişleri yok denecek kadar az olmuştur. Fakat Müslüman Kürtler din değiştirerek Osmanlı ya da Türk olamazdı, çünkü kendileri

Türklerin İslamlaşmasında rol oynamış bir millettir. Tarikat liderlerinden, ailelerinden bazılarının Türk ulus devletine hizmet ederken Kürt tarikat geleneğine ve ulusuna yaptığı en büyük kötülük ve ihanet tam olarak burada ortaya çıkmıştır; bunlar dini istismarla tarikat geleneklerini ve Kürtlüklerini inkar etmeyi dinden saymaya başlamıştır. Başka bir olumsuzluksa Kürt kimliğinden ve tarikat kültürüne dayalı dindarlığın güçlü olmasından ötürü, laik milliyetçi Kemalistlerin "dinci gerici" derken kastettiklerinin Kürtler olarak anlaşılması olmuştur. Yani TC'nin kültürel soykırım politikasının bir parçası olarak, Kürt eşit dağılı, feodal, aşiretçi, dini taassup sahibi gerici gibi hor görmeyi sağlatmada da Kürt İslam kültürünün kendini savunamaz duruma sokulması zemin sunabilmiştir. Türklerde dinci gerici denilirken 1990'lara kadar da ağırlıkta Kürtler anlaşıyordu.

Düşmana hizmet edince sevap kazandığını, aynı hizmeti milletine ederse günaha gireceğini sanan akıl, duygu, dünyanın hiçbir dininde ve ulusunda olmamıştır, olamaz da. Maalesef bu duygu ve akıl bazı Kürtlerde dindarlık adı altında yaşanabiliyor. Kürtlerde Kürtlüklerini inkar eden Nakşi guruplarla, Türklerde de demokrasi ve sosyalist aydınlanma karşıtı Nakşi gurupların ittifakı sayesinde AKP'de devlet olacak kadar sistem içleşmiş Kürtler söz konusudur. Ulusal kimliklerini inkar eden Kürt dinciler ve Türk dinci milliyetçi faşistler arasındaki iktidar ilişkisinin bu düzeye gelmesini sağlayan asıl gelişme, 1952'de Türk devletinin NATO üyesi olmasıyla başlamıştır.

Yeşilçam filmlerinde de bu yoğunca işlenmiştir. Kapitalist modernite Türkiye'sinin ölçülerinde Kürtlerin geri ve dağılı görülmelerinin Kürt insanının da yol açtığı kendini küçük görme, güvensizlik yaşama gibi asimilasyona hizmet eden özelliklerin oluşmasında da Kürt tarikat kültürüne dönük saldırıların ve Kürtlerdeki dindarlığın teşhir edilmesinin neden olduğu baskı önemli bir paya sahiptir. Bu tarz teşhir Kürtler içinde sınırlı bazı gurupların ulusal kimliğini dini kimlik örtüsü altında gizlemesine, ya da dini kimliğini ulus kimliği örtüsü altında yaşamasına yol açmıştır. Ancak değişmemiş olan şey, özellikle de Şêx Sait liderliğindeki direnişin de bahane edilerek Kürtlerin kuşatıldığı, her hareketlerinin izlendiği, en ufak dinsel bir ritüellerinin Kürtçülükle damgalanarak tahkikatlara uğratıldığıdır.

Düşmana hizmet edince sevap kazandığını, aynı hizmeti milletine ederse günaha gireceğini sanan akıl, duygu dünyanın hiçbir dininde ve ulusunda olmamıştır, olamaz da. Maalesef bu duygu ve akıl bazı Kürtlerde dindarlık adı altında yaşanabiliyor.

Türkiye'de 1946'da çok partili sisteme geçilince, siyasi partiler halktan oy almak için tarikat ve cemaatlarla ilişki kurma ihtiyacı duymuştur. Özellikle Demokrat Parti Kürtlerdeki tarikat ailelerinden bazılarıyla ilişkiye geçerek Kürtlerden oy almak istemiştir. Bu amaçla, Erzurum, Elazığ, Bitlis, Bingöl ve Urfa özellikle ilişkiye geçtiği iller olduğu görülür. Ancak Kürtlerin Türkleştirilmesi devletin değişmez kanunu olduğu için siyasi ilişki kurulan kesimde ulusal bilinci olanların Kürtlüklerini dışa vurmalarına ya da Kürt halkına dayatılan soykırımı an-

latmalarına asla izin verilmemiştir. Türk devletinin bu süreçteki politikaları, yurtsever tarikat çevrelerini iyice kuşatıp daraltır ve sessizleştirip suskunluğa mahkum ederken, Osmanlıdan beri Türk egemenleriyle iktidarın nimetlerini paylaşmakta ustalaşmış olanlarınsa çıkar elde edeceği büyük fırsatlar sunmuştur. Bu çıkarıcı tarikatçı kesim, Kürtleri dini istismar yoluyla Türkleştirdikçe, devlete Türk İslam sentezi dincilik çizgisinde hizmet ettikçe daha büyük çıkar elde edeceklerini gördükçe saldırılarını arttırmış, ihanetlerini derinleştirmiştir. Çünkü onlar Türk iktidar dinciliği sınırları içinde kaldıkça ve Kürtleri aldattıkça devlet de önlerini açmıştır. Kürdistan Özgürlük Mücadelesi gerilla savaşına geçince de bu ilişki, siyasi ittifak kuracak aşamaya çıkarılmıştır. Böylece ilk defa Kürt tarikat aileleri içinde bazıları çıkarları için sistematik olarak Kürtleri Türkleştirmek

ve tanrıya bağlar gibi Türk devletine bağlamak için çalışmaya başlamış diyebiliriz. Bu gurupların çıkarları ile devletin çıkarlarının uyumlu olduğu nokta, Kürtleri din istismarıyla kandırmak, ümmet ideolojisini sapırtarak Kürtlere Kürt olarak Müslüman olunmaz fikrini aşılacak olmuştur. Bu grup çalışırken devlet de yetkilerini büyümüştür. Örneğin içlerinden Turgut Özal, Hikmet Çetin, Kamuran İnan, Abdulkadir Aksu gibi adamlar devşirmiştir. Bugün de faşist şef Erdoğan bu çizginin temsilcisi olup yanında yer alan adamlarına bakarak, partimde Kürt vekil, yönetici ve bakan var diyebilmektedir. 20. yüzyılda hiçbir güç bu özellikteki tarikat gurupları ve kişilikteki adamlar kadar Kürtlere zarar vermemiştir.

Türk devletinin din yoluyla Kürtleri Türkleştirmesi

TC ile ortaklaşan Kürt kökenli dincilerin Kürt halkı içinde yaydığı en büyük yalan ve halkımıza musallat ettikleri kötülük, yukarıda da vurguladığımız gibi Kürt olarak Müslüman olmanın ve yaşamanın, Kürtçe ibadet etmenin ve konuşmanın, ulusal haklarını talep etmenin günaha eşdeğer sayılacağı iddia ettikleri saptırmadır. Unutulmamalıdır ki "hepimiz Müslümanız, din kardeşiyiz Kürtlüğe ne gerek var" şeklinde formüle edilmiş ve kesinlikle altında Türk İslam sentezi ırkçı zihniyetin gizletildiği söylem, bu türdeki dinciler Kürtler içinde ümmet kardeşliği adı altında yaymıştır. Belli bir kesime de kabul ettirmiştir. Bunların kafalarını karıştırdığı Kürtlerden öyleleri vardır ki "ben Kürt'üm" derse günah işlemiş gibi olabiliyor. Bu

saptırmanın yol açtığı çarpıcı bir diğer örnekse Türk dinci ve faşistleri için çalışan tarikat ailelerinin, Şeyhlerin daha yoğun yaşadığı özellikle Urfa, Bingöl, Muş, Bitlis, Erzurum gibi şehirlerde, seçimlerde Kürt yurtseverliğini temsil eden partilere oy vermenin günah işlemekle eş olduğunun propaganda edilmesidir. Kuşkusuz ki bu ve benzer durumlar çok ciddi bir bilinç, irade ve ahlaki kırılmanın yol açtığı sonuçlardır; Türk devletinin din yoluyla Kürtleri Türk yapmanın Kürtlerden bazılarında varlığını bizzat kendisinin inkar ettiği noktaya geldiğinin işaretidir. Ki Kuran'a göre varlığını inkar etmek, Allah'ın ayetini dolayısıyla Allah'ı inkar etmek demektir. İşte bazı dinci Kürtler, Türk devletinden çıkar elde etmek için Kürtlüklerini inkar ederek aynı zamanda Allah'ı da inkar etmeye din diyor. Bir şeyi düşmanı için yapınca sevap, aynı şeyi milleti için yapınca günah sayan

akıl, duygu dünyanın hiçbir dininde ve ulusunda olmamıştır, olamaz da. Çünkü bu apaçık bir sapkınlıktır, sapkınlıktır. Bu kesimler DP döneminden sonra devletin verdiği imkanlarla zenginleştirilmiştir. Süreçle devlet bunları kullanarak Kürtleri çağın gelişmelerinden kopartmıştır; Kürt halkına karşı kullandığı örgütlü bir güce dönüştürmüştür. Kürdistan'da son yetmiş yıl içinde ortaya çıkmış tüm kötülüklerin kaynağı bunlardır dersek abartmamış oluruz. Artık bunlardan bazıları beyaz ve yeşil faşist Türklerin yanında Kürt kökenli Türkler olarak devlete yerleşmiş ve devlet olmuştur. Örneğin Kürtlerde Kürtlüklerini inkar eden Nakşi guruplarla, Türklerde de demokrasi ve sosyalist aydınlanma karşıtı Nakşi gurupların ittifakı sayesinde AKP'de devlet olacak kadar sistem içleşmiş Kürtler söz konusudur. Ulusal kimliklerini inkar eden Kürt dinciler ve Türk dinci milliyetçi faşistler arasındaki iktidar ilişkisinin bu düzeye gelmesini sağlayan asıl gelişme, 1952'de Türk devletinin NATO üyesi olmasıyla başlamıştır.

TC'nin 1952'de NATO'ya girmesiyle, devlet ve tarikatlardaki ilişkisini yeniden düzenleme ihtiyacı doğmuştur. TC'nin NATO'ya üye olması, NATO içinde siyasi ve askeri gücünü İslami hareketleri kontrolüne alma, yönlendirme imkanı vermiştir. Bu politika sosyalist mücadeleye, ulusal kurtuluş hareketlerine karşıtlık üzerine inşa edildiği için NATO'nun diğer üyelerince de desteklenmiştir. 2016'da Türkiye'deki darbe girişiminin arkasındaki güç olduğu iddia edilen Gülen Cemaatinin, 1950'lerden sonra "Komünizmle Mücadele Dernekleri" adı altında örgütlenerek işe başlaması, bahsettiğimiz bu gelişmenin sonuçlarından en iyi bilinenidir. Bu

aşamayla birlikte TC, tarikatlari, cemaatleri iç ve dış çıkarları için kullanacak güçte olduğuna inanarak din politikasını belirlemiştir. Böylece Türkiye'de tarikat ve cemaatler, görünüşte dini birer yapı, ancak propagandalarında, yaşam tarzlarında ve örgütsel hedeflerinde anti sol, anti demokratik bir parti, dernek, örgüt olacak şekilde yeniden dizayn edilmiş ve devletle organik bağları güçlü yapılara dönüştürülmüş oldu. Devletin sağcı-milliyetçi görünen kliği bu değişimi o kadar stratejik ve hayati bulmuştur ki zaman zaman bu politikayı eleştiren, yöntemini doğru bulmayan ve kendilerini batıcı, aydınlanmacı Kemalist laik milliyetçiler olarak adlandıranları bile sınırlandırmış, baskı altına alıp tasfiye etmekten çekinmemiştir.

Türkiye'de 1946'da başlayan ve 1952'de NATO'ya dahil olunduktan sonra en ince noktalarına kadar ayar verilen politikalar neticesinde, artık günümüzde bildik anlamda tarikat ve cemaatler yoktur, demek mümkündür. Basit bir incelemeyle bu çok rahatlıkla ortaya serilebilir. Tarikat ve cemaatlerin bu düzeyde devlete bağlanmasını sağlayan güçlerden bazısı da 1980'den itibaren devleti yöneten kadroların çoğunun üyesi olduğu ve bugün AKP'de bir araya gelmiş olan Mili Türk Talebe Birliği gibi oluşumlar olduğu unutulmamalıdır. Bu oluşumun kadroları müridi oldukları tarikat ve üyesi oldukları cemaatlerden hem dinci milliyetçi eğitim almış, kişilikleri devlete hizmet için terbiye edilmiş hem de bu dinsel yapıların devletle bağını kurarak onları etkilemiş, sistematik kullanılacak yapılara dönüştürmüştür. Çevresinde bu tür ilişkilerin kurulduğu ve tümü de Türk Neqşibendiliğin Halid-i koluna bağlı olduğunu söyleyen bu yapılardan en iyi bilinenleri, İskenderpaşa ve İsmailağa cemaati, Süleymancılar gurubu ve Nurculuğun versiyonu olarak bilinen Yeni Asyacılar ve Gülen Cemaatidir. Bu Nakşi ve Nurcu Türk cemaatlerinin özellikle de son kırk yıl içinde Türk devletinde oynadıkları rol biliniyor.

Günümüzde artık çıkış amacına göre çalışan ve yaşayan tarikat ve cemaatler yok

Dindar olmaya çalışan bazıları olsa da artık günümüzde çıkış amacına göre çalışan ve yaşayan tarikat ve cemaatler yoktur. Yurtsever Kürt dindar çevreleri saymazsak bu özellikle de Kürtler de böyledir.

Türk devletinin NATO'ya dahil olunduktan sonra tarikatlardaki cemaatlerle kurduğu yeni ilişkilerin bir de Kürdistan ayağı vardır. Politika değişikliğinin yaşandığı bu kritik dönemde Kürdistan'da da Kürt tarikat ailelerine ve liderlerine dönük dinci faşist Türkler lehine sonuç vermiş yeni bazı taktikler devreye konulmuştur; öncelikle Kürt kültürü, inancı ve alimlerinden beslenen hiçbir tarikatın tümüyle devlete teslim olmayacağı bilindiğinden, tarikat liderliğinin Kürt olmayanlara ya da ben Türküm diyecek kadar devşirilmiş Kürt kökenlilere verilmesi dayatılmıştır. Kuşku-

suz bu ortamda 1925-1950 arası döneme göre biraz daha rahat nefes aldıkları için çok sınırlı da olsa varlıklarını sürdürme çabası içinde olmuş, geleneğini unutmamak için küçük medreseler gibi basit ama anlamlı adımlar atabilmiş Kürt tarikat aileleri, liderleri de olmuştur.

Türk devletinin Kürt tarikat geleneğini bozacak en radikal müdahalesi, 1970'lerden itibaren Kürtlerde ulusal kimlik talebinin sol söylemli siyasetle dillendirilip mücadelesinin başlamasına karşı, dini kullanma amacıyla yapıları olmuştur. Örneğin Milli Türk Talebe Birliği'nin üyesi ve aynı zamanda Neqşibendî geleneğinden gelen Hüseyin Velioğlu'na Hizbullah adlı kontrgerilla örgütü kurdurulmuş, bu dinci kontra yapı Türk ordusunun emrinde PKK ile savaşılmıştır. Bilindiği gibi içinde yurtsever Qedri kültürden gelenler de dahil Neqşibendî ve Nurcu Kürt alim ve seydağların da olduğu onlarca Kürt yurtseveri bu canı kontra yapı tarafından katledildi.

Kimi cemaatlerdeki Kürt damarı yok edilerek Türk özel savaş aygıtına hizmet edecek konuma sokuldu!

1970'ten itibaren TC'nin Bakur'da yürüttüğü Kürt tarikat geleneğini bozma, asimile ederek teslim alma, kontralaştırma ya da kontra çıkarak duruma sokma politikalarına Med-Zehracılar adıyla anılan ve içinde Kürt ulusal bilincini temsil eden Nurcu guruplar, Qedri ve Neqşibendî Kürt yurtsever çevreler de yoğun maruz kalmıştır. Örneğin bu müdahaleler neticesinde MHP militanlarının mürit adı altında yoğunca sızdırıldığı Neqşiyên Xalid-i'lerden olan Menzil Cemaati, tümüyle Türk özel savaş aygıtına hizmet edecek duruma sokulmuştur. Bu cemaatteki Kürt damarı neredeyse yok edilmiştir. Maraş'ta Kürtleri katleden katillerden ele başlar da dahil bazıları kendilerini bu cemaate mürit saymıştı; bugün kendine Hüdapar diyen dünün Hizbikontrası da Kürt Nakşi gelenekten devşirilmiştir. Ayrıca incelenmesi gereken bu husus hakkında, mahkemelerde konuşmuş Kürt katili ve katliamcısı Türk subay ve generallerinin itiraflarına bakılabilir. Bu itiraflar Kürt tarikat geleneğinin sömürgeci ve soykırımcı Türk devleti tarafından nasıl yozlaştırıldığını, ihanete çekildiğini, üyelerinden Türk devleti için Kürt katleden katillerin ne tür vaatlerle çıkarıldığını anlamak isteyenlere yetecek malzeme, bilgi ve belge sunmaktadır.

1980 askeri darbesiyle birlikte Türk devleti, Türk İslam sentezini resmi ideolojisi olarak ilan etti. Bu ilan o güne kadar Türk devletinin Türk İslam sentezine dayanmadığı anlamına gelmez. Türk İslam sentezi denilerek formüleleştirilmiş siyasi anlayış, 2. Abdülhamit zamanında da vardır. Hatta 2. Mahmut'a kadar da götürülebilir. Zaten Kemalist düşünce denilen düşünce de önemli oranda bu iki sultan halifenin politikalarının 20. yüzyıla uyarlanmasıdır.

12 Eylül 1980 askeri darbesi generallerinin Türk İslam sentezini

resmi devlet ideolojisi ve politikası haline getirmesinin, dünya ve bölgedeki gelişmelerle doğrudan bir ilişkisi vardır. Bu dış gelişmelerin önemli olanı İran İslam Cumhuriyeti'nin kuruluşu ve SSCB'nin Afganistan'ı işgal etmesidir. Bu iki gelişme Türkiye'de ABD'nin "bizim çocuklar" dediği Türk generallerine dinci ve faşist bir darbe yaptırmaya yol açmıştır. Bir de içerde Türkiye sol hareketinin güç kazanması ve PKK mücadelesinin Kürtleri etkilemeye başladığı görülünce dinci faşist bir darbe için iç ve dış koşullar tamamlanmış oldu. Bu darbe ile birlikte 1952'den itibaren belli bir strateji ve taktik içinde kalınarak adım adım yapılan dinci-faşist hazırlıklar kordine edilerek siyasal sistem kuracak, devleti de tümünden ele geçirecek aşamaya geçilmiş oldu. Böylece önce Özal liderliğinde Anavatan Partisi'yle, daha sonra da bu partinin iktidarında eksik kalan unsurlar tamamlanarak 2002'de de AKP adı altında yıllarca üzerinde çalışılan proje hayata geçirilmeye başlanmıştır.

Bugün Türkiye'de AKP-MHP iktidarıyla sonuçlanmış siyasi gelişmeleri tekrar özetlersek şu başlıkları belirtebiliriz; NATO üyeliğinin yol açtığı ideolojik ve siyasi gelişmeler, NATO ve ABD tarafından Seferberlik Tetkik Kurulu adı altında Özel Harp Dairesi'nin örgütlenmesi ve bu örgütlemeye artık herkesin devlet tarafından yapıldığını bildiği katliamlar, provokasyonlar ve işlenen cinayetlerin yarattığı ortam, MİT adı altında istihbaratın geliştirilmesi bu kurumla içerde komplolar yaparak sistem dışında kalan kişi ve yapıları teslim almak ve sisteme angaje etmeye dönük çalışmaların sonuçları, Komünizmle Mücadele Dernekleri, Ülkü Ocakları gibi paramiliter yapılarla halk içinde örgütlenmek, Türk sermayesini TÜSİAD adı altında bir araya getirip küresel sermayeye bağlamak, Milli Türk Talebe Birliği üyesi olmuş kadroları önce ANAP ile atılıma geçirmek, eksik bırakılan alanları da AKP ile tamamlamak, ordu ve polisi bu amaçlara hizmet edecek şekilde dönüştürmek...

Böylece devlet kurumlarının tümüne yakını ele geçirilmiş ve hemen her şey de Türk İslam sentezi ideolojisine göre yeniden inşa edilecek sürece geçilmiş oldu. Bu müdahalelerin tümüne yakını, özü itibarıyla cumhuriyetin kuruluş felsefesine de terstir. Ancak kendine sol Kemalist diyen gurupların Kürt düşmanlığı ve inkarcılığı, hatta 1980 öncesinde sosyalist bazılarının bile Kürt halk gerçekliğini tanımaması ve Kürdistan'ı ayrı bir ülke olarak kabul etmemesi bu dinci ve faşist Türklüğün iktidara gelmesine farkında olmadan politik malzeme sunduğu biliniyor.

Türkçü-İslamcı tarikat ve cemaatlerin zihniyeti, devlet ideolojisi haline geldi!

!

1980'den sonra artık Türkiye'de devlet ve tarikat ilişkisinden bahsetmek pek doğru olmaz. Çünkü tarikat adı altında örgütlenilmiş Türkçü ve İslamcı tarikat ve cemaatlerin zihniyeti devlet ideolojisi ya-

pılmıştır. Bu gurupların devletleşmesi oldukça sancılı olmuş, tümü dinci ve faşist de olsalar Nurcu Gülen Cemaati ile Türk Nakşiler arasındaki ilişkilerde gördüğümüz gibi şiddetli çatışmalar da yaşanmıştır. Ki bazen bu kavga birbirine darbe yapacak kadar ileri de götürülmüştür. Bu kavgada Nurcu Gülençilerin daha batıcı görünmesi, Türk Nakşilerinse daha gelenekselci ve yerelci bir görüntü vermesi, her iki kesimin politikalarına göre kurdukları uluslararası ilişki ve ittifakların rolünü de unutmamak gerekir.

Türk İslamcı tarikat zihniyetinin devlet olmaya başlaması içerde Kürt halkının tümünden soykırıma tabi tutulması, Türk sol ve demokratik kesimlerin tasfiyesi, Alevilerin Sünni Türk iktidar İslam içinde eritilmesi, dışarıda da neo-Osmanlıcı politika olarak pratikleştirilmesini beraberinde getirmiştir. 2. Abdülhamit'ten beri içerde topluma karşı geliştirildiğini varsaydığımız Türk dinci milliyetçi politika, özü itibarıyla Osmanlı geleneğine dayalı dincilik, kurum ve örgütlemelerin dincileştirilmesi, eğitimin tarikatlar eliyle yapılması, dini olanın değerli ve değerli olanın dinselleştirilmesi fikrinin temel alınması üzerine kurulmuştur. Dinci ve milliyetçi kesimden bazıları için sermaye toplamak, bunu yaparken önce laik milliyetçi kesimin elindeki sermayeye el koymak, bu işleri meşru göstermek için fetva vermek, fetvaya göre hareket edecek bir kitleyi de tarikat ve cemaatler yoluyla örgütlemek ve aktifleştirmek, dinciliğin yetmediği yerde gerekirse her gün yeni bir yasa veya KHK yayınlamak, deşifre olmuş müdahaleleri arasında yer almaktadır. Özcesi 1919-1924 döneminde modern ve bilimsel zihniyete göre olması amaçlanmış değişim ve dönüşüm stratejisi ki bu cumhuriyet rejimini kuran felsefedir, tümünden terk edilmiştir. Bu gerçekliği fark eden, cumhuriyetin başarmasa da kuruluşunda demokratikleşmeye açık yanları olduğuna inanan kesim ile, bugün AKP- MHP adıyla iktidarda olan dinci-ırkçı faşist klik arasında çatışmalar yaşanarak bugüne gelinmiştir. Fakat hiçbir önyargıya kapılmadan belirtilmesi gereken nokta, bugün AKP-MHP çizgisinden rahatsız olan laik milliyetçilerin, Kürtlere ve sosyalistlere karşı dinci faşistleri desteklemesinin bugün ki tablonun ortaya çıkmasında önemli rol oynadığının bilinmesidir. Demokrasi karşıtı bu ittifakta, adına solcu, laik denilen devletçi Türklerin temsilcisi her zaman CHP olmuştur. Her iki kanadın Kürtlere ve sosyalistlere karşı ittifak içinde olması, Türkiye modernitesini geciktirmiş ve geriletmiş, demokratik cumhuriyete en az yüz yıl kaybettirmiş, değerlerini de tasfiyenin eşliğine getirmiştir.

Türkiye'de küresel sermaye tarafından dinci faşistlerin AKP adı altında iktidara taşınması laik ve milliyetçi Kemalistlerin de kabul ettiği gibi bir ABD projesidir. Fakat Kemalist milliyetçiler bu projenin kendilerinin Kürt inkar ve soykırımcılıklarının yol açtığı politik ortamdan beslendiğini, Kürtlere saldırılarının devlete yarattığı tahribattan zemin aldığını, dinci faşistlerin Kemalist milliyetçilerin Kürt düşmanlığını fırsat

bildiğini kabul etmeyerek bu işin sadece yarısını biliyorlar. Yani günümüzdeki durumu, sadece yeşil faşist Türk'ün beyaz faşist Türk ile mücadelesine dayanarak anlattıkları ve anladıkları için işin Ortadoğu boyutunu hiç bilmiyorlar, küresel sermaye boyutunansa ancak yarısını biliyorlar. AKP sıradan bir proje değildir. En az Kemalistlerin Osmanlı yerine yeni bir devlet ve iktidar kurması kadar farklı kodları, amaçları olan bir projedir. Bu kliktekiler, Türk egemenlerinin iktidar İslam'la Ortadoğu'da edindiği tüm tecrübeleri kullanmak istemektedir. Kendi anlayışı dışındakileri düşman, hain, milli olmakla itham etmelerinin nedeni bu anlayışlarıdır. Bunlar kapitalist modernitenin seküler-pozitif bilimsel yöntemine dayananını değil, dine ve mitolojiye dayananını esas almaya çalışıyor. Batı değerleriyle kurulmuş diyerek, demokratikleşme imkanı bulunan cumhuriyeti "batıcı, kendilerine yabancı, kafir işi" gibi nitelemelerle sıfatlandırarak toplumda karışıklık oluşturmaya çalışıyor; emperyalist amaçlarına daha iyi hizmet ettiğine inandığı için sultan halife rejimini güncelleyerek geri getirmek istiyor. Daha da sıralayabileceğimiz nedenlerle kendilerini sistem haline getirmeye çalışan bu dinci faşist zihniyete sahip olanların içinde bulunduğumuz çağın özelliklerinden ötürü işi oldukça zordur. 2010'den sonra iktidar İslam çizgisinde yaşananlar, El-Kaide, DAİŞ gibi bunlarla akraba örgütlerin yaptığı insanlık dışı eylemler, işledikleri Ezidi soykırımı gibi suçlar, başta Araplar olmak üzere birçok çevrede iktidar İslam dinciliğinin yeniden ele alınmasına yol açtı. Arap ulus devletlerindeki değişim, para zengini Körfez Arap devletlerinin İsrail ile diplomatik ilişki kurması gibi bölgedeki önemli gelişmeler Türk İslamcı faşistlerin işini daha da zora sokmuştur. Bunların temsil ettiği dincilikle sistem yönetme politikası güden sadece Taliban Afganistan'ı kalmış gibidir.

Türk dinci faşistleri zorlandıkça Anadolu topraklarını ve Türkmen halkının yüzlerce yıllık değerlerini küresel sermayeye peşkeş çekmeye başladılar. İşledikleri suçları görmesinin diye ellerindeki tüm imkanları Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'ne karşı savaşa yatırarak kendilerini akla hayale gelmeyecek anlatımlar ve kavramlarla yerli, milli ve aynı zamanda da dindar göstermeye çalışıyor. Bunlar tüm suçlarının, çirkinliklerinin ve ihanetlerinin üstünü Kürt düşmanlığı ile örtmek istemektedir. Laik milliyetçi Kemalistlerin Kürt düşmanlığı devam ediyor olsa da, dinci faşistlerin Kürtlere karşı işlediği suçlarını meşrulaştırmaya, gerektiğinde yasalarla güvence vermeye yardımcı da olsalar, artık mızrak çuvala sığmamaktadır. Türk dinci faşistlerin sistemini kurması için, laik, milliyetçi ve batıcı denilen gurubun da kendilerini kabul etmesi, bu gurubun da kendilerine biat etmesi gerekiyor. Ancak laik milliyetçilerin dincileri desteklemesi şartı Kürt soykırımını tamamlamalarına bağlanmıştır. Dinci faşistler, Kürt soykırım savaşında yenilmiştir. Bu da Türkiye'de iktidar kliği bu iki

kesim arasındaki çelişkileri derinleştirmiş, sonu henüz belli olmamış ya da bugünden kestirilmesi zor çatışmaya yol açmıştır. Yaşanan gerginlikler, işlenen cinayetler, yapılan tutuklamalar ve yaşanan gelişmeler -önümüzdeki aylarda olursa şayet yapılacak seçimlere kader seçim süreci denilerek- Türkiye'de çok daha zorlu bir sürecin yaşanacağını göstermektedir.

12 Eylül 1980 darbesinden sonra Türk tarikat ve cemaatlerinin çoğu özel savaş örgütlerine, Kürtlerde ise birçoğu ulusal ihanetin dinselleştirildiği mekanlara dönüştürüldüler.

Türk dinci ve faşistlerinin bu kadar güçlenmesi, Kürt halkına ve Türkiye demokrasi güçlerine bu kadar pervasızca saldırımlarında Kürt hainlerinin ve zaman içinde teslim alınan tarikat çevrelerinin etkisi de değerlendirmeye değer bir konudur. Bugün AKP-MHP ile bu Kürt çevreler arasındaki ilişki ve ittifakı anlamak için 12 Eylül 1980 askeri darbesinin devreye koyduğu Kürt politikasını anlamayı gerektiriyor.

PKK'nin öncülük ettiği Kürdistan demokratik ulus mücadelesinin halk içinde kabul görmesi, Kürt halkında ulusal bilincin gelişmesi 12 Eylül faşist darbesini yapan generalleri ür-kütmüştür. Faşist Evren, darbenin yapılma nedenlerinin başında PKK mücadelesini göstermişti. Sömürgeci soykırımcı devlet, 1980'den sonra Kürdistan'da din istismarına dayanan propagandayı daha sistematik olarak devreye koymuştur. Hatırlanacağı gibi Türk ordusu defalarca Kürdistan'da Kuran ayetlerini dağıtmıştı.

Türk devletinin 1980'den sonra din istismarı politikasında yeni olan başka bir şey de sadece Bakur'dakileri değil Rojava ve Başûr'daki tarikat ailelerinin bazı üyeleriyle ilişkilendirilerek kullanmak olmuştur. Sömürgeci ve soykırımcı Türk devleti kırk yıldan fazladır, üç parça Kürdistan'da dini geleneği temsil eden Kürtlerden ajan devşirmeyi en temel işleri içine almıştır. TC bu Kürtleri kullanarak, Kürdistan'daki katliamlarını meşrulaştırmaya, Kürtlere saldırılarını "ben Kürtleri dinsizlere karşı koruyorum" yalanına oturtarak propaganda etmeye devam ediyor; Kürdistan özgürlük mücadelesini din karşıtı, kendisini ise dindar bir güç olarak sunuyor. TC'nin bu propagandası ANAP zamanında Bakur'da, AKP iktidarıyla birlikte de Başûr'da Barzani ailesine biat etmiş kimi Nakşiler içinde karşılık bulmuştur.

Türk devletinin resmi olarak Kürtlere dincilikle düşmanlık yapmaya başlaması, hainlikleri tescilli bazı tarikat ailelerine, Şeyhlerine rüyalarında görmediği kadar maddi imkan bulma olanağı sunmuştur. Tahmin edileceği üzere bunun da başını Barzani ailesinden siyasi lider konumundakiler çekmektedir. Bu ailenin Türk İslam sentezi ideolojisine sahip, Nakşiliğin Türk Halid-i koluna bağlı Erdoğan ailesiyle her gün 450 bin varil petrolü piyasaya sürdüğü basına yansımıştır. Varil başına Erdoğan ve adamlarının altı dolar rafine parası aldığını ve varil başı fiyatın da bir iddiaya göre 40 dolarda sabit tutulduğunu göz önünde bulundurursak, Kürt hainleriyle, faşist

ve Türk halk düşmanı Türk Nakşi gurupları arasındaki çıkar ilişkisinin ne kadar büyük olduğu kendiliğinden ortaya çıkmış olacaktır. Fakat maalesef Türklerin çoğuna sirayet etmiş Kürt düşmanlığı, bilindiği halde bu kirli çıkar ilişkisinin halktan saklanmasına yol açmaktadır.

Türk İslam sentezi ideolojisine dayalı Türk tarikat ve cemaatlerine göre, Kürt alimlerin İslam fikir dünyasında yarattığı gelişmeler, Kürt kültürünün gücünden ve tarihinin kadimliğinden ileri gelmiyor, Türk devletinin varlığından, Türklerin Kürtleri çalıştırmamasından ileri geliyor. Bu faşist zihniyetekilere göre, Türk egemenleri olmamış olsaydı, Kürtler hiçbir şey yapamazdı. Tabi bu iddia, faşist zihniyetteki dincilerin özellikle de 1980'den sonra Kürt soykırım politikasına din sahasından katılmasıdır; büyük bir saptırma ve kocaman bir yalandır. Çünkü Türklerde herhangi bir tarikata veya cemaate mürit olanların neredeyse tümü, aslında Pîr'i ve Şêx'i Kürt olan bir tarikata girerek bu kültürü edinmiştir.

Türkiye'de toplumsal doku bozuma uğratıldı, bu, ahlaki çöküşe yol açtı

1980 sonrasında Türklerde dindar olanları da dahil kimliklerini dinle tanımlayanlar milliyetçileştirilme sürecine alındı. 2002'den sonra da AKP-MHP ittifakıyla faşistleştirildi. AKP iktidarına kadar dindar geçinen ve devletle aralarında belli bir mesafe de olan bu kesimin faşistleştirilmesi, Türk toplumunda şimdiden kestirilmesi zor sonuçlara yol açacaktır. Bu kesimin Kürdistan'ı talan edilecek, zenginliklerine ganimet olarak el konulacak yer olarak görmesi, ilerde Türk toplumunda ortaya çıkacak sonuçlar hakkında bir fikir verebilir. Türklerde kendisine dindar diyerek devletin Kürt soykırımına tümünden destek vermeyen kesimin faşistleştirildikten sonra, Kürtlere karşı TC DAİŞ ittifakına tepki vermemesi de üzerinde düşünülmesi gereken bir husustur. Yine 2015 özyönetim direniş sürecinde Kürt halkına karşı savaştırılan askerlerin formalarına Kuran'dan ayetler yazdırılarak cepheye sürülmeleri de bu devşirilmelerin bir sonucuydu. Türk devletiyle ideolojik ve siyasi ittifak kuran DAİŞ'in Kürt katliamı yapmasına, şehirlerini talan etmesine "dinen caizdir" diyenlerin aynı zamanda Erdoğan'a İslam halifesi gözüyle baktıklarını da unutmayalım. Efrîn'in işgalinden haftalar önce İstanbul'da bu Türk dincilerden bazı gurupların, güvendikleri ve tanıdıkları insanlara ganimete hazırlanmaları yönünde konuştukları, işgale katılmaya teşvik ettikleri, Kürt düşmanlığını propaganda ettikleri görülmüştür.

TC'nin dincileşmesi, Kürtlerden de başını Barzani ailesinin çektiği Nakşi gurupların bu dincilerle ortaklaşması 20. yüzyılda Kürt halkına karşı en büyük ihanet olmuştur. Bu Kürt Nakşiler, Türk devletinin Türk İslam sentezini esas alan politikalara yönelmesini çıkarları için kullanarak milyarlarca dolar parayı Türk bankalarına aktararak aklamıştır. Türk

dinci faşist tarikat ve cemaatleri de bundan milyarlarca dolar kazanmıştır. Bu gerçeği başta ABD Hazine Bakanlığı olmak üzere uluslararası alanda kara para aklayan devlet ve devlet dışı kuruluşları takip eden ve denetleyen kurumların hemen hepsinin bilmesi olasıdır. Ancak Kürtler ve Kürdistan sahihsiz görüldüğü ve uluslararası kanunlarda yeri olmayan bir yer olarak kabul edildiği için pek fazla bu gündemleştirilmemektedir. Ancak vicdan sahibi ve demokratik duyarlılığı olan bazı kişi ve kurumlar, Barzanilerin Birleşik Arap Emirlikleri'nde, İngiltere'de ve ABD'de yüzlerce lüks konutlarının, aracı şirketler kullanılarak transfer ettikleri milyarlarca dolar paranın, çok az bir kısmını deşifre etmiştir. Barzani ailesinin bilinen siyasi liderlerinin Erdoğan ve çevresiyle parasal ilişkileri araştırılmaya muhtaç dünyanın en kirli işleri arasında olduğu kesindir. Bunların dinci faşist Türk soykırım rejimini Kürtler içinde propaganda etmesinin asıl nedeni bu kirli para ilişkisidir. Başûr Kürdistan'da KDP denetimindeki yerleşkelerden bazılarında Türkiye ve Erdoğan için dua eden, Kürdistan özgürlük mücadelesine de beddua eden resmi cami imamlarının konuşmaları dijital medya ortamında da yayınlanabiliyor. Bu gurup Kürtler, uluslararası alanda da Kürt halkının taleplerini teröriste ederek Türk soykırım rejiminin suçlarının üstünü örttebiliyor. Rêber Apo Avrupa'ya çıktığında suçlayan ve hakkında "terörist dosyası" hazırlayan ilk yapı KDP yöneticisi konumundaki Barzaniler olmuştur. Kürtün her şeyine karşı olduğunu gizleme gereği duymadan düşmanlık yapan AKP-MHP rejim gerçekliğine rağmen, bu dinci faşist Türklerin Kürtlere değil sadece PKK'ye düşman olduğunu içerde ve dışarda utanmadan söyleyenler içinde de bu Kürt Nakşi gurupları vardır. Hatta bu söylemi dillendirenlerin başını çekmektedir. Tekrar tekrar belirtmek isteriz ki Barzanilerin ya da siyasi organizasyonları olarak KDP'nin Türk dinci ve faşistleriyle Kürt karşıtlığı temelinde kurduğu ilişkinin başlıca nedeni, kesinlikle maddi çıkarıdır. Barzaniler Türk devletini yöneten Türk Nakşiler eliyle paralarını temizliyor, resmîyete kavuşturuyor, Türkler de bundan milyarlarca dolar para kazanıyor ve Kürt soykırımını çok daha rahat yapıyor. Bu iki gerici gücün ittifakına bu pencereden bakınca, Türk egemenleriyle Kürt hainlerinin halklara karşı dinci ve

gerici bir mücadele içinde oldukları daha iyi anlaşılabilir oluyor. DAİŞ-TC ve KDP ilişkisi, bu üç gücün Ezdî düşmanlığı ve yaptıkları Ezdî katliamı, gerillaya yapılan kimyasal silah saldırılarının Mesut Barzani ve oğlu tarafından neden ve kim için engellendiği de daha kolay anlaşılabilir oluyor. AKP-KDP gericiiliğinin aynı zamanda yurtsever Kürt tarikat ve cemaatlerine de düşman olduklarını belirtmemiz gerekiyor.

2012'den itibaren Türk dinci ve faşistlerinin ilişkilendiği Kürt dincilerle aralarında yeni bir ilişki düzeyi ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu ilişki biçiminde Türk dincileri devlet oldukları için Kürt olduğunu söyleyenlerden en başta Türk MİT'i için ajanlık yapmalarını, PKK'ye karşı savaş cephesine sürülecek eleman yetiştirmelerini istiyor ve dayatıyor. Bölgemizde yaşanan gelişmeleri de dikkate alarak Kürt olduğunu söyleyen hainlere ajanlık dışında başka bir alan bırakmamaya çalışıyor. Bu ajanlık dayatmasının özellikle Başûr'daki bazı siyasi parti ve cemaatler içinde kabul gördüğü Başûr kamuoyunda sıkça dilendirilir olmaya başlamıştır. Yine KDP'nin, Başûr'da MİT ve Türk ordusu için çalışmasının Kürt halkında teşhir olmasına ve halkta tepkiye yol açmasından kaynaklı, bu partinin bu defa da Başûr'lu kimi dinci parti ve gurupları MİT için çalışmaya ikna etmeye çalıştığı da iddia edilmektedir. Başûr halkı içinde konuşulan bir diğer husus da budur. KDP'nin son birkaç yıl içinde Hüdapar ile daha sık ilişkileneceği, Hüdapar'lı bazı elemanların işadamları adı altında Başûr'a giriş ve çıkışlarını kolaylaştırdığı da dikkatlerden kaçmıyor. Daha da ilginç olanı ise Hüdapar'ın Başûr üzerinden Rojhilat Kurtlerini etkilemeye çalışmasına zemin sunması, arka çıkmasıdır.

AKP-MHP iktidarı sadece Türk dinci ve faşistlerinin iktidarı değildir. Bu iktidarın başta Arap körfez sermayesi olmak üzere uluslararası destekçileri de vardır. Kürtlerden de Barzani ailesinin para desteği verdiği Nakşi gurupları ve Hüdapar gibi Hizbikontra uzantısı yapılar yer almıştır. AKP-MHP devleti, kayyum atadığı Bakur'daki belediyeleri kendi adamları ve Hüdaparcılar arasında üleştirmiştir. Bunun karşılığında da Hüdapar'a Kürtler içinde artık kimsenin kabul etmediği iktidar İslam yorumuna dayalı dinciliği yayması görevini vermiştir. Başûr'da Barza-

niler AKP'nin işaret ettiği müteahhitlere milyar dolarlık ihaleler vermiştir. Dünyanın ikinci kirli işi, kara para aklama usulü de Erdoğan ailesi ile Barzaniler arasındaki bu ihalelerdir. Bu kirli ve kara para aklama ilişkisi, siyaset adı altında da Kürt halkının demokratik uluslaşmasını engelleme, Kürtlerin ve Anadolu'da yaşayan halkların dinci faşist Türk egemenlerine kölece bağlamayı amaçlıyor. TC'nin Kürt soykırımını tamamlamak için yirmi yıldır iktidarda tuttuğu dinci faşist Türklerin partisi AKP, Başûr Kürdistanı da sömürü alanı haline getirdiği için buradan kazandıklarından Kürt Nakşiler içinde hainleştirdiği kesime de biraz pay veriyor. Her iki gurubun bir de bu yolla çok büyük paralar kazandığı bilinmelidir. Yurtsever Kürt dindar kesim ise yoksulluğa mahkum edilmiştir. Bu iki güç Kürtlerdeki dindarlığı yozlaştırarak önlerine dini alandan çıkabilecek muhalefeti ortadan kaldırmaya da ayrı bir önem veriyor. Örneğin yurtsever Kürt Nakşi ve Nurcu kesimden seydaların da içinde olduğu Din Alimleri Yardımlaşma ve Dayanışma Derneğine dönük operasyonlar, seksen yaşındaki Kürt mele ve seydalarının tutsak edilmesi bu korkularının ifadesidir. Bu saldırılar aynı zamanda kadim Kürt alim geleneğinin kendisini güncellemesine de düşmanlık olmaktadır.

Dinci faşist Türk iktidarının Kürtler içinde kullandığı hain dinci Kürt gurupların en alçakça diyebileceğimiz bir saldırısı da TC'nin Kürt halkı içindeki özel savaş saldırılarına dönük yaklaşımında görülmektedir. TC'nin özel savaş elemanlarının bir devlet politikası olarak oldukça planlı bir tarzda Kürt halkı içinde uyuşturucu, fuhuş, hırsızlık gibi gayri ahlaki saldırılar ile Kürtleri yozlaştırmasına karşı bu münafıklar ya sessiz kalmakta ya da düşmanın bu saldırısını utanmadan PKK'ye mal edebilmektedir. Sadece bu tutumları bile bunların düşmanla hangi düzeyde ortak çalıştıklarını anlamak için yeterlidir. AKP-MHP adı altında örgütlenmiş faşist dinci Türklerin sonu aynı zamanda kendisiyle müttefik konumda olan Kürt dincilerinin de sonunu belirleyecektir. Bu nedenle 2023 yılında AKP-MHP cephesinde yaşanacak her türlü gelişme, bu Kürt kökenliler için de hayati olacaktır.

2022 DÜNYA KUPASI VE ULUS DEVLETİN FUTBOLUN BAŞINA GETİRDİKLERİ

Tüm ulus-devletler özellikle 'milli takım' denilen takımı, ulusla, vatanla, ülkeyle, milli var oluşla özdeşleştirerek içteki tüm sömürüyü, eşitsizliği, adaletsizliği, anti demokratik uygulamaları unutturur. Bireyi, toplumu, bir bütün halinde de ulusu takımla birlikte dışa karşı savaştırır, zafer elde etmeye seferber eder ve elde edilecek bir başarıyla katlanılamaz hale gelen ekonomik sorunları, demokrasi sorunlarını unutturur. Ulusun tüm fertleri takımın kazanmasıyla zafer kazanır, mutlu ve huzur dolu olur.

Xebat Andok

Dünya Kupası Katar'da, Katar Dünya Kupasında

1 930 yılından beri futbolda her dört yılda bir (İkinci Dünya Savaşı nedeniyle 1942-1946 yılları hariç) düzenlenen dünya kupasının sonuncusu 2022 yılında Katar'da gerçekleştirildi. Finalde Fransa'yı yenen Arjantin kupayı kazanırken, turnuva oynanan futbolun yanı sıra turnuvanın Katar'da gerçekleştirilmesinin nedenleri, paranın gücünün bundaki etkisi üzerinden hala tartışılmaya devam ediyor. Avrupa Birliği ülkelerinde rüşvet iddialarıyla aralarında Avrupa Parlamentosu Başkan Yardımcısının da bulunduğu kimi siyasetçilerin soruşturulması, söz konusu turnuvanın daha da tartışılacağını gösteriyor.

Dünya Kupası tarihinde ilk kez bir turnuva geç sonbahar ve kış başında gerçekleşti. Öyle ki futbol endüstrisine merkezlik eden Avrupa başta olmak üzere dünyadaki pek çok ülke 2022 Dünya Kupası için ulusal liglerine ara vermek zorunda kaldı. Halbuki bugüne kadar bir teamül haline gelmiş bir şekilde Dünya Kupası turnuvaları Haziran ve Temmuz aylarında gerçekleşmekteydi. Çünkü ulusal ligler o zamana kadar bitmiş oluyordu. Katar'da Dünya Kupası turnuvası yapılabilsin diye, yaklaşık yüz yıllık bu teamülde değişikliğe gidildi. Katar'da hava sıcakları nedeniyle Haziran ve Temmuz aylarında turnuva yapmak mümkün olmadığından buradaki turnuva ancak geç sonbahar-kış aylarında yapılabilirdi. Zaten dünya futbol turnuvalarını organize eden kurum olan FIFA'nın (Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği) kararı da bu yönlü oldu.

Peki, bir futbol kültürü olmayan, futbol alanında herhangi bir başarısı, yine dünya ulus-devletleri arasında çok özel ve stratejik yeri bulunmayan, nüfusu ancak 3 milyon, yüzölçümü de Wan'ın yarısı kadar olan; faşist Erdoğan, DAİŞ ve İhvan ile yaptığı iş birliği nedeniyle de siyasi tercihleri tartışılan, benimsenmeyen Katar nasıl oldu da Japonya, Güney Kore, Avustralya ve ABD gibi Katar ile kıyaslanamayacak düzeyde

avantajlara sahip pek çok ülkeyi geride bırakarak seçilebildi? Neden neredeyse yüz yıllık teamül bu ülke için ayaklar altına alındı? Tüm bunlar özelde 2022 Dünya Kupası turnuvasına genelde de bu gibi tüm etkinliklere hayli kuşkuyla bakmak gerektiğini çok net bir şekilde ortaya koyuyor.

Dünya Kupası'na ev sahipliği yapan Katar hiç puan alamayan tek takım oldu

Bu haliyle dünyanın en büyük futbol turnuvasına ev sahipliği yapmayı 'başaran' Katar'ın turnuvadan ne kadar gelir elde ettiğini bilemiyoruz. Ama turnuvanın futbol bölümünün Katar açısından hiç de iyi geçmediğini istatistikler ortaya koydu. Bugüne kadar hiç dünya kupasına katılmamış Katar, ev sahibi olması nedeniyle ilk defa bir dünya kupasına da katılmış oldu. Ama bugüne kadar ev sahibi olması nedeniyle Dünya Kupası'na katılıp da puan alamayan tek takım da Katar oldu. Parayla her şeyi yapacağını, satın alacağını sanan Katar, yine parayla puan satın almaya kalkışsa da bunu başaramadı.

Nitekim ev sahibi olması nedeniyle turnuvanın ilk maçına çıkan Katar'ın açılış maçını kaybetmeleri için Ekvadorlu sekiz futbolcuya 7,4 milyon Dolar rüşvet teklif ettiği yoğunluklu bir şekilde işlendi, iddia edildi. Hatta maçta Ekvador'un ilk golü atmasının ardından Ekvador seyircilerinin Katar tribünlerine dönüp 'para' diye bağırdığı belirtilmektedir. Bu da Katar'ın puan almak için de paranın gücüne dayanarak skor sahtekarlığı yapmaya çalıştığını gösteriyor. Demek ki Katar'ın teklif ettiği 7,4 milyon dolar 'para' etmemiş.

Katar sadece ev sahibi olmak ve puan almak için dağıttığı rüşvetlerle gündemde değildir. Bir de parayla seyirci tutması nedeniyle de gündeme geldi. Nüfusunun azlığı, ülkede futbol kültürünün yeterli olmayışı, bu kapsamda turnuvanın sönük geçeceği endişeleri nedeniyle Katar'ın aralarında Avrupa ülkelerinin de olduğu pek çok ülkeden para

vererek seyirci götürdüğü turnuva boyunca tartışıldı. Turnuvaya taşınan her bir kişinin konaklama masraflarının karşılanmasının yanı sıra kendilerine günlük bir meblağın da verildiği belirtildi. Nitekim her Dünya Kupası'nda görsel şölen gibi sıklıkla gösterilen tribünler diğer turnuvaların aksine bu Dünya Kupası'nda pek gösterilmedi. Tribünlerde seyirciler vardı, ama her zamanki seyirci coşkusu, tezahürat azdı. Verili futbol kültüründe tribüne takımı desteklemek için gidilir. Öyle anlaşıyor ki, tribünler kendiliğinden değil, parayla ve futboldan pek anlamayanlarla, diğer bir deyişle taraftar olmayanlarla doldurulmuş. Katar kameralarının tribünleri büyük ölçüde görmezden gelmesi, tezahürat yapan aynı kitleyi tekrar tekrar göstermesi, genel olarak seyircilerin sönüklüğü, söz konusu iddiaların doğru olabileceğini ortaya koyuyor.

En kötüsü ise Katar'ın 2022 Dünya Kupası'na ev sahipliği yapma hakkını kazandığı 2010 yılından bu yana 6 bin 500'den fazla işçinin kötü koşullar nedeniyle öldüğünün ortaya çıkmasıdır. O otantik ve modern görünümü gösterişli stadyumların yapılmasında özellikle Güney Doğu Asya'dan getirilmiş, kölece çalıştırılan bu kadar işçi yaşamını yitirmiş.

Herkes Katar'ın yaptığı o gösterişli stadyumları gördü, ama o gösteriş bir de böyle bir pisliği ve suçu örtüyordu. Zaten kapitalist modernite koşullarında her zaman gösteriş gerçeği örtmek, gizlemek içindir. Yalanlar ve gösteriş üzerine kurulu olan bu sistem, hiçbir zaman hakikati göstermez, tüm bunları sadece ve sadece hakikati, özü yok etmek veya gizlemek için yapar.

Katar'ın bu turnuvayla kendini görünür kıldığı, turist çekmek için büyük bir fırsat yakaladığı anlaşılıyor. Ama elinde yüz milyarca Dolar yapılan ve işlevsel olmayacağı açık olan onca stadyum da öylece kaldı?

Katar cephesinde bunlar olurken, bir de bu turnuvayı organize eden FIFA cephesinde olup bitenler vardır. Bugüne kadar dünya kupası turnuvaları görece bu turnuvalar için daha uygun ülkelerde yapıldığı için alınan rüşvetler, yaşanan sahtekarlıklar,

işlenen suçlar pek görünür olmu-yordu. Buna rağmen yine de 2018'de Rusya'da gerçekleşen Dünya Kupası'nda da Rusya'nın Trinidad ve Tobagolu, Paraguaylı, Brezilyalı ve Taylandlı FIFA üyelerine rüşvet verdiği ortaya çıkmıştı. Ama son dünya kupası yukarıda belirttiğimiz nedenlerle Katar'da gerçekleşince dünya kupası turnuvalarının hangi ülkede yapılacağı hususunda futboldan başka pek çok başka faktörün de etkili olduğu çok net bir şekilde görüldü. Çünkü dünya kupası turnuvasının Katar gibi ülkede gerçekleştirilmesinin hiçbir mantıklı yanı yoktu. Burada olabildiğine göre, demek ki farklı dinamikler işliyordu. İşte bu dinamik kapitalist modernitenin her şeyin ölçüsü haline getirdiği paraydı.

Evet, bu dünya kupasının Katar'da gerçekleştirilmesinin tek nedeni paraydı. Katar'da futbol turnuvası için var olan tek şey bol paraydı. Nitekim Katar'ın sadece hazırlıklar için 200 milyar dolar harcadığı belirtiliyor. Buna muhtemelen turnuvanın Katar'da olması için oy veren herkese; Katar'a tam destek vererek, onu her türden saldırıya karşı amansız savunan FIFA başkanına, yine yapılanlara göz yuman başta Avrupa ülkeleri olmak üzere pek çok ulusal futbol federasyonlarına dağıttığı rüşvetleri eklediğimizde bu meblağın belirtilenden çok daha fazla olduğunu kestirmek zor olmuyor.

Futbolun tekelleştirilmesi, devletleştirilmesi

Bir maddi uygarlık olan kapitalist modernite bir para düzenidir. Her şeyi parayla ölçmekte, sinekten yağ çıkarırcasına her şeyi paraya dönüştürmekte ve her şeyden para kazanmaktadır. Bu düzende ruh karıcılıkla dolup taşar ve tek amaç çıkar olur. Para ve çıkar üzerine kurulu her şey. Böylesi bir sistemin futbol gibi çok geniş kesimlere hitap etme potansiyelini taşıyan bir oyunu boş bırakması, ondan yararlanmaya kalkmaması söz konusu olamaz.

Nitekim futbol tarihine bakıldığında futbolun İngiltere'de krallar tarafından bir döneme kadar, yani

kapitalizm öncesi feodal çağda saklandığı görülür. 1314'te Kral II. Edward, 1349'da III. Edward, 1410'da IV. Henry ve 1547'de VI. Henry tarafından futbol aleyhinde fermanlar yayınlanır. Bir döneme kadar egemenlerin pek de sıcak bakmadığı, yararsız görerek yasakladığı bir oyundur futbol, İngiltere'de.

Romalılar tarafından İngiltere'ye futbol getirilmeden binlerce yıl öncesinde ise futbol Çin'de, Japonya'da, Mısır'da, daha sonraları ise Yunanistan'da ve Meksika'da oynanır. Her kültürün farklı adlandırdığı ve farklı şekilde oynadığı futbol, ilkin insanların toplumsallaşmasını sağlayan tüm diğer oyunlardan sadece biridir.

Kapitalizmin bir sistem haline gelmesiyle futbolun endüstrileştirilmesi eş zamanlıdır. Ulus devlet nasıl ki her şeyi denetimi altına alıp kendisini bir tekele dönüştürüyorsa, futbolu da öyle yapmıştır. Avrupa'nın ve dünyanın pek çok ülkesinde futbol oyunu oynanmasına rağmen, futbol turnuvalarının ilkin, kapitalizmin bir sistem halinde geliştiği ilk yer olan İngiltere'de gerçekleşmesi de dikkate değerdir. Ülkeler arası ilk resmi maç, 1872'de İngiltere ve İskoçya arasında oynanacaktır. İlk uluslararası futbol turnuvası olan British Home Championship (Britanya Şampiyonası) 1884'te düzenlenecektir. 1888'de English Football League adıyla ilk lig kurulacaktır. Tüm bunlar aynı zamanda futbolun devletleşmesi, tekelleşmesi anlamına gelecektir.

Görüldüğü gibi farklı toplumlar tarafından ve toplum içinde oynanan bir oyun olan futbol, giderek 'profesyonellik' adı altında katı kurallara bağlanacak ve tekleştirilecektir. Böylelikle tüm renkleri ve farklılıkları tek'in içinde eriten ulus-devlet diyalektiği futbolda da geçerli olacaktır. Bu yönüyle 'futbolun beşiği' olarak tanımlanan İngiltere gerçekte, pek çok farklı futbol türünün tasfiye edildiği ülke konumundadır. Bunun da temel nedeni her yerden daha önce İngiltere'nin tekçi ulus-devlet sistemine geçmiş ve onu kurumsallaştırmış olmasıdır. 19. yüzyılın sonundan itibaren

ulus-devletin yayılması ölçüsünde diğer ülkelere de futbol tek biçimli halde yayılacaktır. Bu kapsamda 1886 yılında İngiltere Futbol Birliği, Galler Futbol Birliği, İskoçya Futbol Birliği ve İrlanda Futbol Birliği IFAB'ı (Uluslararası Futbol Birliği Kurulu) kuracak ve futbolun kurallarını belirleyecektir. Böylelikle ulus-devletin futbolu ele geçirmesi ve tekleştirerek çoklu futbol türlerini tasfiyesi tamamlanacaktır. Kapitalizmin küreselleşmesine paralel olarak da 20. yüzyılın başında FIFA (Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği) kurulacaktır. 1904 yılında kurulan FIFA, bir Britanya kuruluşu olan IFAB'ın koyduğu kuralları olduğu gibi kabul edecek ve böylelikle Britanya'da konulan futbol kurallarını dünyanın her yerine yayacaktır. Tıpkı ulus-devlet zihniyetinin ve bedenleşmesinin bütün dünyada kopyalanması gibi. Yeni futbol artık geçmişte her toplumun kendi geleneklerine ve kültürüne göre oynadığı futbol olmayacak, Britanya'nın şekillendirdiği, biçim verdiği, sıkı kurallara bağladığı yabancı bir futbol olacaktır. Gerçekte ulus-devlet iktidarında büyük güç verecek önemli bir aracın dünyanın her yerine ihracı söz konusudur.

Görüldüğü gibi günümüz futbolunun aldığı biçim ve onu temsil eden uluslararası organizasyonların siyasi sistemin geçirdiği evreler ve sistemin zihni yapılanmasıyla direkt bağı vardır. Bu yönüyle futbol kapitalist modernite çağında hiçbir zaman sadece futbol değildir.

Paranın kaynağı futbol

Oyun olarak bu şekilde tekleştirerek kendisine bağladığı futbolu kapitalist modernite, bu defa da para kaynağı haline getirmiştir. Onu nasıl bir gelir kaynağı haline getireceği üzerinde durmuş, bu uğurda elindeki tüm imkanları değerlendirecek önce ulusal sonra da küresel çapta yaptığı organizasyonlarla futbolu endüstrileştirmiştir. Artık futbol bir avuç sermayedar için para getiren, çok büyük yatırımların yapılması gereken önemli bir alandır.

Bunun için sermayedarlar futbol kulübü kurmakta veya var olanları satın almakta, bütün dünyayı gezerek toplumdaki en yetenekli çocukları tespit edip almakta, tek tipleştirdikleri futbol okullarında eğitmekte, ruhlarına doyumsuz bir rekabetçiliği ekerek onları sahaya sürmektedirler. Diğer taraftan ise eldeki tüm teknik imkanları, iletişim olanaklarını, medyayı kullanarak futbolun popülerliğini arttırdıkça arttırmaktadırlar. Mevcut durumda dünyada en fazla izlenen TV kanallarının ve dijital medya portallarının başında futbol kanalları gelmektedir. Bu kanallar izlenerek sahiplerine para kazandırmakta, diğer yandan herkesi ekrana kilitlemektedir. Böylelikle hem arz hem de talep aynı sermaye grupları tarafından kontrolde tutulmaktadır.

Futbolun para ile ilişkisi, modern köleliğin en derinlemesine ve yaygınca yaşandığı kapitalist modernite döneminin üslubuna da yansımak-

tadır. Daha fazla para, daha fazla taraftar, daha fazla başarı için takıma alınması veya takımda tutulması gereken futbolcular hep 'alım-satım' konusudur, yani bir mal gibidir. Nitekim her transfer döneminde her bir futbolcunun ne kadar satıldığı ne kadar alındığı hakim tek literatürdür. Futbolcular ve onlar üzerinden futbol alınıp satılmakta, futbolcuların transfer ücretleri yüz milyonlarca Dolarlarla ifade edilmekte, 'yıldız' olarak görülenlerin 'fiyat'ı ise milyar dolarlara yaklaşmaktadır. Açık ki bundan daha aşağılayıcı bir dil olamaz. Köleci dönemde kaldığı sanılan kölelere fiyat biçme örneklerine ne çok da benziyor? Köle-kölecilik ilişkisi maskelendiğinden, hakikat gizlendiğinden özgürlük adına yaşanan kölelik görülmüyor hepsi o kadar. Bu ise köleci dönemin kölesi olmaktan daha kötü bir durumdur, zira geçmişteki köle, köle olduğunu bilendir, ama günümüzdeki, özgür olduğunu sanan köledir.

Görüyoruz ki, kapitalizm o istismarçı, ters yüz eden, her şeyden nemalanan, doyumsuz, karıcı-çıkarıcı özelliğini futbola da olduğu gibi yansıtmış durumda.

Diğer yandan böyle zapturapt altına alınan, tekelleştirilen futbol ile iktidarlar toplumun yönetilmesinde de çok büyük bir olanağa kavuşmaktadırlar.

Vatan ve ülkeyle, ulusu temsil eden değerlerle bilinçli olarak özdeşleştirilen futbol diktatörlere, anti demokratik rejimlere, faşistlere toplumun istismar edilerek yönetilmesinde çok büyük bir imkan sunar. Meşhurdur, otuz yılı aşkın Portekiz'i diktatörlükle yönetmiş olan António de Oliveira Salazar'a, ülkeyi bunca yıl tek başına nasıl yönettiğini sorduklarında verdiği cevap şöyledir: "üç F ile". Yani Fado (müzik), Fatima (din) ve Football (futbol) ile. Başka yerlerde ise toplumun idaresinde kullanılan bu uyuşturucuların adı 'üç S' olacaktır. Yani 'sanat, spor ve seks'.

İspanya'yı 1939-1975 yılları arasında tam otuz altı yıl boyunca faşist diktatörlükle yöneten Franco'nun da tıpkı Salazar gibi hareket ettiği futboldan büyük ölçüde yararlandığı bilinmektedir. Bu temelde o dönem İspanya'sında ve dünyada büyük başarıları imza atan Real Madrid futbol takımına tam destek vermiş, onu dünyadaki çok değerli bir elçisi olarak görmüştür. Faşist diktatörlüğün yöneticilerinden Jose Salis, oyunculara minnettarlığını belirtmek için şöyle diyor: "Daha önce bizden nefret edenler sizin sayenizde şimdi bizi anlıyorlar." Bir kez daha oynananın sadece bir futbol oyunu olmadığını, para kazandıran olduğu kadar toplumların yönetilmesinde önemli roller oynadığını ortaya koyuyordu.

Tabi futbola bu rolü sadece Salazar ve Franco diktatörlükleri değil, tüm ulus-devletler oynatır. Tüm ulus-devletler özellikle 'milli takım' denilen takımı, ulusla, vatanla, ülkeyle, milli var oluşla özdeşleştirerek içteki tüm sömürüyü, eşitsizliği, adaletsizliği, anti demokratik uygulamaları unutturur. Bireyi, top-

lumu, bir bütün halinde de ulusu takımla birlikte dışa karşı savaşırır, zafer elde etmeye seferber eder ve elde edilecek bir başarıyla katlanılmaz hale gelen ekonomik sorunları, demokrasi sorunlarını unutturur. Ulusun tüm fertleri takımın kazanmasıyla zafer kazanır, mutlu ve huzur dolu olur.

Futbolun sadece futbol olmadığını, iktidarla ne kadar iç içe olduğunu en iyi gözlemleyeceğimiz yerlerden biri de hiç kuşkusuz TC'dir. Türkiye açısından faşizm, Kürdistan açısından da soykırım rejimi olan TC ulus-devletlerin spora yaklaşımlarındaki kötülüklerin tümünü taşır. Dolayısıyla tüm ulus-devletlerin yaptığı gibi TC de futbolu alabildiğine siyasileştirmiş, faşist-soykırımcı iktidarının bir parçası haline getirmiştir.

TC bir ulus-devlet olarak nasıl ki Türkiye'deki her şeyin hakimiyse, futbol dahil tüm spor dallarının da hakimidir. Soykırımcı TC'ye göre nasıl ki Türkiye'de farklılıklar yoksa, Türkiye'de yaşayan herkes Türk ise, Türkiye'deki tüm takımlar da öyle olacaktır. Örneğin Türkiye'de Kürt olmadığından, dolayısıyla var olmayanın hakkı bulunamayacağından, Kürtlerin rengini taşıyan takımlar da var olamayacaktır. Nasıl ki Kürtlerin varlık mücadelesi her türden saldırıyla tasfiye edilmeye çalışılıyorsa, Kürt rengini taşıyan takımlar da aynen böyle tasfiye edilecek, bunun için ne gerekiyorsa o yapılacaktır.

Diyarbakır Büyükşehir Belediyespor olan adını Diyarbakır'ın Kürtçe ismi olan Amed'den esinlenerek Amedspor olarak değiştiren futbol kulübünün başına gelmeyen kalmadı. Tıpkı özgürlük mücadelesi yürüten Kürtlerin başına gelmeyen bırakmadığı gibi. Varlık ve özgürlük sorunu yaşayan Kürdistan'ı dolayısıyla Amed'i temsil etmek, bu yönüyle futbol da dahil oyunların ortaya çıkışına uygun olarak yerel olmak isteyen kulübün bu tercihi karşı her türden saldırı yapılmaktadır. Bir üst lige çıkmaması için her oyuna başvurulmakta, takım için önemli oyunculara futboldan men etme dahil çok çeşitli cezalar kesilmekte, futbol kulübünü ekonomik olarak çökertmek için para cezaları verilmekte, takım temsil ettiği değerlere ters düşen ve TC'yi öven pankartlarla sahaya çıkmaya zorlanmaktadır. Açık ki tüm bunlar ulus-devlet refleksleridir ve tüm bunlar TC ulus-devletinin bir kurumu olan Futbol Federasyonu aracılığıyla yapılmaktadır.

Kürdistan'da bunları yapan TC iktidarlara, Türkiye'de ise futbol kulüplerinin tümüne hükmetmektedir. İktidar güçleri arasında kulüp yönetimlerini ele geçirme mücadelesi görülse de bu ulus-devletin verdiği görevler kapsamında olmayıp, parasal rant amaçlıdır. Para için birbiriyle mücadele etseler de futbol kulübünün, futbolcunun 'milli görevli' olduğunu hiç mi hiç unutmamaktadırlar. Tıpkı iktidar için birbiriyle kıyasıyla mücadele eden siyasi partilerin Kürtler söz konusu olduğunda resmî ideolojinin ve TC ulus-devletinin verdiği, Kürt düşmanı 'milli görevi' yerine getirmede yarışmaları gibi.

Ulusal takımların katılacağı fut-

bol organizasyonlarının azlığı nedeniyle milli takımlar her zaman işlevsel olmaz. Daha doğrusu yılın belli dönemlerinde bahsedilen rolü oynarlar, çünkü her zaman bir arada ve müsabaka yapıyor değillerdir. Halbuki kapitalist modernite sisteminde sürekli para getirecek ve toplumu uyutacak bir takım gereklidir. Bu da bölgesel, yerel takımlardır. Öyle ki her ülkede binlerce takım kurulur, her takımın ülke nüfusuna göre çok sayıda taraftarı olur. Böylelikle her futbol taraftarının milli takımın dışında bir de başka takımı olmuş olur. Yılın en az sekiz ayına yayılmış lig maçları ve sonrasında transfer dönemleri vb derken takım taraftarı haline getirilmiş yurttaşın yaşamı futbol ile doldurulur.

Söz konusu takımın taraftarı takımın her şeyini takip eden, tüm maçlarına giden veya tüm maçları izleyen, takıma gücü ölçüsünde mali destek sunan, manevi olarak da hep yanında olan ve kendisini takımla özdeşleştiren, takımla sevinen, takımla üzülen, takımla yaşayan, takımla hedeflerini belirleyen... biri haline gelir. Bu öyle bir bağlantı halini alır ki, takımın elde ettiği başarıyla yaşamdaki her zorluk unutulur. Yine bu öyle bir bağlantı ki siyasi görüşlerin önüne geçer ve aynı siyasi görüşte olduğu halde farklı futbol takımı taraftarlığı nedeniyle birbiriyle ayrışanlar, farklı siyasi görüşte olup da aynı takım taraftarlığında buluşanlar temel gerçekliklerden biri haline gelir.

Bir dini fanatizm haline gelen takım taraftarlığı bugün vazgeçilebilecek en zor ve az rastlanır şeylerden biridir. Mevcut durumda siyasi parti değiştirmek, futbol takımı değiştirmekle kıyaslanamayacak derecede kolaydır. Zaten kişi dönüp de yaşamına baktığında yaşamı boyunca siyasi görüşlerinde pek çok değişiklik yaptığı, hatta parti değiştirdiği halde, takım tutmuşsa, ilk tuttuğu takımı neredeyse hiç değiştirmedikçe görecektir. Bu yönüyle takım taraftarlığı ömürlük ve tutkulu bir bağlantı gibidir.

Peki, ama bu neden böyledir, bu kadar derin bağlantı kaynağını nereden alıyor? Hiç kuşku yok ki, bu yaratılmış bir algıdır ve bunun yaratıcıları algıları yöneten sermayedar sınıftır, ulus-devlettir. Bu amaçlı bir şekilde oluşturulmuş bir algıdır ve esası toplumu daha fazla sömürebilmek içindir. O nedenle iktidarcı güçlerce kurulmuş olan bu kapandan kurtulmak gerekir. Sistemden kopuşun bir de bu yönü vardır. Yani bu sistemin ne böyle futbolcusu olunmalı ne de böyle bir futbolun pasif seyircisi.

Peki, ne yapmalı? Açık ki burada kast edilen genelde sporun, özelde ise futbolun kötü bir şey olduğu değil, sporda ve futbolda fabrika ayarlarına dönmek gerektiğidir. Fabrika ayarlarıyla kast edilen de yukarıda belirtildiği gibi, genelde sporun, özelde ise futbolun tüm çeşitliliğiyle sağlıklı yaşam ve toplumsal bir etkinlik temelinde yapılmasıdır. İnsanlar çocuk yaşta sporla tanışır ve bu bir ömür boyu sürer. Burada amaç, çocukların, bireylerin birlikte birbirlerini geliştirdiği bir toplumsal işi en iyi şekilde yap-

Amedspor'un başına gelmeyen kalmadı. Bir üst lige çıkmaması için her oyuna başvurulmakta, takım için önemli oyunculara futboldan men etme dahil çok çeşitli cezalar kesilmekte, futbol kulübünü ekonomik olarak çökertmek için para cezaları verilmekte, takım temsil ettiği değerlere ters düşen ve TC'yi öven pankartlarla sahaya çıkmaya zorlanmaktadır. Açık ki tüm bunlar ulus-devlet refleksleridir ve tüm bunlar TC ulus-devletinin bir kurumu olan Futbol Federasyonu aracılığıyla yapılmaktadır.

malarıdır. Bir diğer deyişle sporda amaç topluma daha sağlıklı ve kolektif temelde katılımdır. Sporun bu özü, kapitalist modernite çağında özelde futbolda, genelde ise sporda oluşturulmuş bireyci rekabeti, alkışın ve rekorun peşinde koşturan ve para kazanmayı amaç edinen futbolcu ve sporcu duruşları reddetmeyi gerektirir. Mevcut sporcu-futbolcu arenadadır; toplumsal amaçtan koparılmış, bireysel rekabet eden, para kazanma derdinde olan, dayanışmadan yoksun, egemenlere para kazandıran bir sistem çarkı pozisyonundadır. Bu yönüyle mevcut sporcu-futbolcu farkında olunsun veya olunmasın, dünyayı yaşanmaz hale getiren, tüm toplumsal sorunların temel kaynağı olan kapitalist modernitenin birer hizmetçisi konumundadır.

Arenayı izleyen seyirci de benzer konumdadır. O sporun dışına itilmiş ve pasifleştirilmiştir. Kendisinden sadece alkışlaması, para vermesi, takımıyla sevinmesi veya hüznlenmesi istenerek o da işleyen çarkın bir dişlisi haline getirilmektedir.

Dolayısıyla verili kapitalist modernite sisteminde ne öyle sporcu olunur ne de seyirci. Her ikisi de mevcut istismarçı, sömürücü sistemi beslemekten başka bir işlev görmemektedir.

O halde sporu tarihine uygun olarak kültürel özünü uygun ve toplumsal bir faaliyet olarak yapmak gerekir. Kapitalist modernitenin her şeyin içini boşaltan, ele geçiren, kendi bireyci çıkarı temelinde kullanan gerçekliğini görerek, onunla her alanda olduğu gibi spor alanında da mücadele etmek gerekir. Genelde spor, özelde de futbol alanında kapitalist modernitenin yarattığı tahribatları görerek onunla mücadele etmeyi demokratik modernitenin inşasının önemli bir ayağı olarak görmek gerekir. Bu da bilinçlenerek, örgütlenerek ve alternatif bir zihni yapılanmayla sporu özünü uygun olarak toplum-sallaştıran örgütlenmelerin geliştirilmesiyle mümkün olabilir. Bu yolda yapılacaklar, kapitalist moderniteye karşı demokratik modernitenin inşası kapsamında ele alınmak durumundadır. Her iki modernite birbirine karşıt olduğundan, her ikisinin spor ve futbol anlayışının da farklı olması işin doğası gereğidir... ■■■

ZANYAR Û PISPORÊ SERHEDÊ PAKREWAN MAHÎR CAN

Mahîr Can di sala 1958'an de li gundê Arpelî ya girêdayî navçeya Dîgorê ji dayîk bûye. Mahîr Can sê bira du xwişk in. Ji pênc zarokên dayîka Çîlê, yê çaremîn e. Di çar saliya xwe de bavê wî dimire. Dayîka Çîlê li gorî ciwanbûna xwe naçe mêr nake, liser malê dimîne êtîmên xwe xwedî dike. Malbat pir xizan e. Dayîka Çîlê bi vî halê xwe yê feqîr ve, pênc zarokên xwe mezin dike. Liser wesîyeta bavê pakrewan Mahîr Can ve çawa li gund dibistan vedibe, dayîka Çîlê, Mahîr Can dide ber xwendinê. Dibistana seretayî li gund, navîn û lîsê jî li Dîgorê dixwîne.

Mahîr Can kesekî sempatîk û rûken e

Li dibistanê de şagirtêkî serkeftî ye. Di çûkatîya xwe de, alîkarî dide dayîka xwe. Zivistanan diçe dibistanê havînan jî dibe berxvan. Temenî wî hinekî mezin dibe tevî xortê gund dibe û berê xwe dide Stenbolê û diçe kar. Mahîr Can kesekî sempatîk û rûken e. Herkes jê hez dike. Jiber piçukê pirane jî, malbat pir jê hez dike. Delalîyê dayîka xwe ye. Ew jî pir ji dayîka xwe hez dikir. Çi dem me qise bikira, behsa dayîka xwe dikir. Digot "Ez niha difikirim rojek tiştêk bibe, dema hatim kuştin, dayîka min yê pir berxwe bikeve. Dayîka min kuştina min ne bîne baştir e" Eynî gotina wî jî derket. Dayîka Çîlê hetanî sax bû jî tim behsa pakrewan Mahîr Can dikir.

Pakrewan Mahîr Can dema lîseyê dixwîne şoreşgerên Kurdistan re têkilî datîne. Cîhê lê mezin bûye, fikrên çep digirin. Çepê Tirkên xebata wan li Dîgorê heye. Dema ku şoreşgerên Kurdistanê li Dîgorê dest bi xebatê dikin mîna Qers û Mêrdînêkê rastî astengîyan nayên. Ciwanên Dîgorê bendeyê rojeke wiha bûn. Kurd in, dikin ji bo Kurdistanê xebat bikin. Liser wan bandora serîhildana Şêx Seîd, Gelîyê Zîlan û Agirî heye. Herkes rojane radyoya Êrîvanê vedike lê guhdarî dikin. Bi vê helwestê ve hesret û hezkirina welat, hestên Kurdbûnî di dîl û mejiyên xwe de avadikin. Pakrewan Mahîr li cîhekî wiha mezin buye. Bavê Mahîr Can, ji eşîra Dilxêriya ye. Yên dewleta Merwanîyan ava kirine yek ji Dilxêrî ne. Dayîka wî jî, ji eşîra Cemaldînan e.

Armanca dewleta Tirk, ew e; nehêle ku tevgêra azadiya Kurdistan rêxistina xwe çêbike. Dewleta Tirk aliyê eskerî de, Kurdistan dagirkirîye. Li her gundên Kurdan dibistan vekirine. Di bajar û dergûşxanan de, zarokên Kurdan yê 3 salî, ji malbatan distînin asîmîle dikin. Çanda Kurdî imha dikin. Ji aliyê siyasî partiyên ve jî, dewletê xwe li her derê bi cîh kirîye. Çepên Tirkên Tirkîye hiştine xebata xwe li Kurdistanê dikin. Van an ji aliyê çepîyê de jî, ti valatî nehîştine. Dema Şoreşgerên Kurdistanê 1976an de, ji Enqerê vegeyîyan Kurdistanê, bi êrişan re rûbirû man. Van cîhan yek ji Qers bû. Li Qersê hemû gelên Qafqasî hene. Qers bajarek pir rengî ye. Têkiliyên gelan bi hevdu re baş in. Ew dem li Qersê, hemû çepên Tirkên hene. Ji xwe re, Qers di navbera xwe de parsêl kirine. Yên ku li Kurdan xwedî derkevin, dixwazin wan ji bin destên dagirkeran azad bikin jî, ji hêla van çepgirên

Tirk ve tîst astenkirin. Ev grubên çepgir navbera gelan de alozî û nakokîyan derdixin. Nahêlin gel bi hevdu re di nav aramiyê de bijîn. MIT a Tirk jî di nav van rêxistinan de, xwe bi cîh kirîye, êrişê Kurdan dikin. Halkin Kurtuluşu di Qers û Mêrdînêkê de bi hêz e. Terzî Cemal tevî grubekê, Ji Halkin Kurtuluşu vediqetî tîst tevî Şoreşgerên Kurdistanê dibin. Di dawî de derket ku Terzî Cemal, ajanê dewletê ye. Erka vî kesî ew e ku çepên Tirkên û Şoreşgerên Kurdistanê li hemberî hev bide rakirin, wanan bixin nava şerekî, ku bikaribin tevgêra azadiya Kurdistanê bifetîsin. Van kesan li Qers û navçê wê de dest bi êrişan kirin. Ew dem çend kes ji derve hatine Qersê, dixwazin ku xebatê ji bo azadiya Kurdistan bikin. Lê mixabin zirara van kesan gîhîştê rêxistinê. Di şûna gel were rêxistin kirinê de, enerjîya xwe vala xerc kirin. Tevgera Azadiya Kurdistan û Halkin Kurtuluşu hemberî hev dane rakirin. Ev kesên dema Terzî Cemal hatin tevî rêxistinê bûn piraniyê wan ajan derketin. Tevlihevîya Qersê, ew dem, ew kesên ku hatin wanan av şêlû kirin. Di Enstîtuya Perwerdê de, jibo bibin mamostên dibistana seretayî, perwerdeyek 6 mehî dihat dayîn. Halkin Kurtuluşu êriş dikir ne dihişt sempatîzanê Tevgêra Azadiya Kurdistan werin enstîtuyê. Jibo êriş çênebin, nêzikî enstîtuyê grubên çekdar tim amade bûn. Êdî dagirkerên Kurdistan bibûn çepê Tirkên. Vana bi dest û alîkariya dewletê êrişê Şoreşgerên Kurdistanê dikirin. Bi van bûyeran ve dagirker pir kêfxweş dibûn. Plana ku li hember Şoreşgerên Kurdistanê danibûn pêk dihat. Her derê çepê Tirkên êriş dikirin. Mirovê bigota ev rêxistinan, ji bo ser navê Kurdan xebat neyên kirin hatine amade kirin.

Mahîr Can, di heremê de pakrewanê yekem e

Giranî dane ser Mêrdînêk (gole). Ji Qersê grubek taqîye diçe Mêrdînêkê. Di nav grubê da pakrewan Mahîr Can jî heye. Halkin Kurtuluşu Mahîr Can nasnakî. Hew dizanin kesekî navenda rêxistinê hatiye. Ji bo wê jî taybet hedef digirin 11.12.1978'an de pakrewan dikin. Rol û mîsyona Halkin Kurtuluşu, bes ji bo berpirsyarên Şoreşgerên Kurdistanê qetîlîkirin bû. Mahîr Can, di heremê de pakrewanê yekem e. Şehadeta Mahîr Can, at-mosferek dîlovanî liser gelê Kurd dide çekirin. Her hevalek daxwaziya wî, ew e ku tola Mahîr Can were hildan. Ew kesên ku ji derve hatin, Înce Alî, an jî Edîp jê re dihat gotin, Hasan H. Karakuş, İ.K van kesan qadroyê rêxistinê berî hevdu dan. Bo wan, ajan in gotin "di nav rêxistinê de ajan hene" dan belav kirin. Ji tirsan re, hinek sempatîzanên rêxistinê, dest ji şoreşgeriyê berdan. Ew dem bihara 1979an de Şahîn Donmez hate Qersê û çend rojan ser hev civîn darxistin. Gunehkar Mehmet Koca mamostekî Tirk dibînin û dikujin. Dema Şahîn Donmez hate girtin dest ji şoreşgeriyê berda ku bû ajanê dewletê hemû tişt eşkere bû. Kuştina Mehmet Koca me rojnama Aydınlık da xwend û em hînbûn ku, Şahîn Donmez Mehmet Koca daye kuştin. Di dawiyê de îtibara Mehmet Koca hate iyade kirin. Pakrewanê partiyê hate îlan kirin.

Dema ku biryara çekirina gora pakrewan Mahîr Can hat girtin, ez û pakrewan İdrîs Okmen em çûn gundê Arpelî yê bûne mê-

vanê dayîka Çîlê. (dayîka Mahîr Can) Me yek hefteyî de bi kevrê mermer ve gor da çekirin. Em bi xwe jî, liber destê hoste, xebitîn me alîkariya wî kir. Liser gora pakrewan "JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE" hate nivîsandin. Kêlika ber serî de jî, wêneyê pakrewan Mahîr Can hate bi cîh kirin. Ji bo heywan mermerê gorê neşînin, bi hesin çekirin û çerçoveyek hate danîn. Aliyê ber serî stêrk hate danînê. Çarçove bi kesk, sor û zer ve hat boyax kirin. Di dema cunta 12 Rezerberê de, sterka sor, a liser gorê, cunta faşîst hildan birin. Lê dest nedan gorê. Dixwazim di vir da behsa dayîka Çîlê jî bikim. Bavê Pakrewan Mahîr Can dema dimire, zarok piçuk in. Kesekî bixebite nîne. Dayîka Çîlê zarokan re hem bavtiyê hem jî dayikîyê dike. Jinxaseke Kurda ye. Dema gor hate temam kirin, gazî hemû gundiyan kir, mewludê ji bo pakrewan Mahîr Can da xwendin û xwarina xêrê da ew kesên ku beşdarî mewludê bibûn. Dayikê ji min re, jibo Kincê pakrewan, yê ku li malê mane got "Han ji te re, evan kincê wî ne. Tu hevalê wî yê herî nêzik bûyî, tim behsa te dikir. Van kincan bi xwe re bibe, bila çavên min pênekevin. Dema dibinim, hîngê digirîm, çavên min hatine ber korbunê. Tu jî yekî mîna Mahîr î." Dayikê ew dem, wan kincan dan min. Em li vir dayîka Çîlê jî bi rêzdarî birtînin.

Meraqa wî bi dîrokê re pir hebû

Min pakrewan Mahîr Can dema dibistana navîn de naskir. Me bi hev re dixwend. Heya ku pakrewan bu, hevaltiya me berdewam kir. Destpêkê hevaltiya zarokatî û dibistanê, dawîda jî hevaltiya şoreşgerî destpêkir. Xortekî rûken zu bi merivan re têkilî datanî.

Henekhez bû. Li henekên xwe da meriv ne diêşand. Mirovan baş dinasî. Di qisedanekê de behsa kesekî bihata kirin, nasnameya wî kesî hemû digot, bi heft bavan ve digot. Meraqa wî bi dîrokê re pir hebû. Liser bûyeran lêkolîn dikir. Dixwest bingeha wê derîne holê. Sera sera nêzik bûnek nedikir. Di dîrokê de hildida dest, heya roja me dîanî. Çend meh çê nebibû ku hatibû Qersê. Çi kesên ku dinasî banî wan dikir digot "werin Kurdekî welatparêz heye ez bi we bidim naskirin" Pakrewan Mahîr rojev baş dişopand. Radyoyek wî hebû. Çi nûçeyên Tirkî hebûn hemûyan guhdarî dikir. Demê nûçe biqediya radyo ya xwe digirt dest bi şirovan dikir. Li ku derê çî buyer qewîmiye agahiya wî jê çêdibû. Dema cunta Kenan Evren hat, em nikaribûn li gundan jî bimînin. Ji bilî çîya tîkîlî li her derê qut bibû. Dayîka Çîlê çu qutika xwe vekir di nav paçîkekî de pêçandî, radyoya pakrewan anî gote min, "han ji te re, ev radyoya Mahîr'e. Ji xwe re bibe çolê, jibo xebata te ji dinyayê

Ş. Mahîr Can

çêbibe. Çi qewîmiye bila tu bizanibî" Ew radyo du salan cem min ma. Di sala 1982'an de, dema em derbasî rojhilatê Kurdistanê bûn, li herema Tambatê, mala em mêvan bûn, radyo ji min xwestin. Min got "Ev radyoya ya pakrewanekî ye ez nikarim bidim we" Pakrewan İdrîs Okmen "em ê niha herin otobusê siwar bibin, herin bajarê Urmiyê. Di rê de kontrol heye, pastarê Îranê di rê de kontrolê bikin, liser te vê radyoyê bibînin me bernadin. Ya baş ew e tu radyoya xwe jî bihêlî baş dibe" dema hevalê min wisa got. Ez mecburî mam min radyo danî. Armanca min jî ew bû. Min dixwest cîhekî saxlem bibînim, ji bo muzeyê radyoyê deynim wir. Lê mixabin derfetên me dest ne dan. Divê tiştên pakrewanan ji bo muzeyê werin veşartin. Ez evê kêmaniyê qet jîbîr nakim.

Mahîr Can; Dema hûn pakrewan bûn, PKK nû kongra xwe ya yekem darxistiye û agahiya kesekî jê nîne. Tenê delegê Kongre jê agahdar in. Ew xeyalên we hevalan gerîla anîn cîh. Niha her çar perçeyên Kurdistan gerîla lê hene. Li Hemberî dagirkeran şer dikin. Di dema we de, ew gelê Kurdên bê hêvî niha hatiye îmanê di nav şerê gel de, cîhê xwe girtiye hemberî dagirkeriyê şer dikin. Ciwanên ku dane dîv şopa we, hatin çiyayê Kurdistanê, nasnavê wan bûn Mahîr. Zarokên nû çêdibin navê wan Mahîr datînin. Niha Mahîrê me pirin. Ew ken û henekên we ez qet ji bîrnakim. Hevalan li cem we tim moral digirtin. Lê mixabin sîxûran nehîştin hûn xizmeta gelê Kurd bikin. Te bi ciwantî ji nav me koçkir. Çûyîna we li me giran hat. Lê ew soza me daye pakrewanan, têkoşîna me berdewam e. Çi dem me Kurdistanê azad ava kir, ew dem ew doza ku we ji bo wê canê xwe feda kir, ew xeyalên we, yê werin cîh. Soza ku me daye pakrewanên Kurdistanê, Azad kirina Kurdistanê ye. Di kesesayetiya Mahîr Can de, hemû pakrewanên meha berfanbarê bi birtînin. Pakrewan namirin, ew ê tim di dil û mejiyê gelê Kurd de bijîn.

*Li ser navê hevalên wî yên têkoşînê
Cemşîd Serhed*